

Kurs Omega

Praktický výcvik zakladatelů sborů

Příručka 3

ALIANCE PRO ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ

ve spolupráci s

PETER DEYNEKA RUSSIAN MINISTRIES

**Kurs Omega:
Praktický výcvik zakladatelů sborů
Příručka 3**

Vydala
The Bible League, 16801 Van Dam Road, South Holland, IL 60473 USA
Tel: (800) 334-7017 E-mail: info@BibleLeague.org www.bibleleague.org

Copyright ©1999 *The Alliance for Saturation Church Planting*
Tyto materiály byly připraveny ve spolupráci s Peter Deyneka Russian Ministries, Projekt 250.

Reprodukce a distribuce těchto materiálů či jejich částí v jakékoliv formě je **povolena a vítána** za podmínky, že:
(1) v citaci či kopii bude uvedeno autorství, (2) budou vyznačeny případné změny či úpravy, (3) tato publikace nebude
prodávána za cenu vyšší než náklady na její reprodukci a (4) nebude pořízeno více než 1000 kopií.

Pokud byste měli zájem vystavit tyto materiály na Internetu či je chtěli použít jiným než výše uvedeným způsobem, obraťte se
prosím na

The Alliance for Saturation Church Planting, H-1111 Budapest, Budafoki út 34/B III/2, MAĎARSKO,
Tel: +(36-1) 466-5978 and 385-8199 Fax: +(36-1) 365-6406 E-mail: SCPAlliance@compuserve.com.

Překlady či úpravy vhodné pro vaši kulturu či prostředí jsou také vítány. Opět prosím kontaktujte *Alianci*, abychom mohli
povzbudit a informovat i další lidi, kteří by mohli mít zájem o váš překlad nebo oblast práce.

Pokud se chcete dozvědět více o službě jednotlivých zúčastněných organizací, kontaktujte prosím:

P.O. Box 843
Monument, CO, USA 80132-0843
Bezplatná linka: (800) 649-2440
E-mail: Contact_USA@AllianceSCP.org
www.AllianceSCP.org

Kancelář pro Evropu: e-mail: SCPAlliance@compuserve.com

Project 250
P.O. Box 496, 1415 Hill Avenue
Wheaton, IL, USA 60189
Tel: (630) 462-1739 Fax: (630) 690-2976
E-mail: RMUSA@ASR.ru
www.russian-ministries.org

Všechny biblické citace jsou z českého ekumenického překladu Bible, Copyright © 1985, Československá biblická společnost. Další použité překlady jsou Bible svatá, podle posledního vydání kralického z roku 1613 (KR), a Nová smlouva, Copyright © 1994, Křesťanská misijní společnost (NS),

Poděkování

Chceme vyjádřit srdečné poděkování a vděčné uznání všem, kteří přispěli k přípravě těchto výcvikových příruček. Následující lidé zásadním způsobem přispěli k sepsání a úpravám těchto materiálů. Pane, zbuduj si svou církev... až na sám konec země!

Jay Weaver, hlavní redaktor, *World Team*

Richard Beckham	<i>Greater Europe Mission</i>
David & Lisa Bromlow	<i>Christ For Russia</i>
Ron Brunson	<i>World Witness and United World Mission</i>
Don Crane	<i>Greater Europe Mission</i>
Bea Crane	<i>Greater Europe Mission</i>
Hunter Dockery	<i>World Harvest Mission</i>
Mike Elwood	<i>Greater Europe Mission</i>
Jeff Geske	<i>United World Mission</i>
Dave Henderson	<i>CB International</i> — <i>Project 250, Peter Deyneka Russian Ministries</i>
Bob Mackey	<i>United World Mission</i>
Bob Martin	<i>United World Mission</i>
Paul Michaels	<i>Grace Brethren Intl. Mission</i>
Norie Roeder	<i>United World Mission</i>
Ki Sanders	<i>World Team</i>
Larry Sallee	<i>UFM International</i> — <i>Project 250, Peter Deyneka Russian Ministries</i>
Eric Villanueva	<i>United World Mission</i>
David Westrum	<i>Interlink Ministries</i> — <i>Project 250, Peter Deyneka Russian Ministries</i>

ZVLÁŠTNÍ PODĚKOVÁNÍ ZA ADMINISTRATIVNÍ A TECHNICKOU PODPORU

Edith Bond	<i>The Alliance Regional Resource Team</i>
David Gál	<i>The Alliance Regional Resource Team</i>
Nell Harden	<i>Profesor angličtiny v důchodu</i>

PŘÍRUČKA 3

OBSAH

OBSAH	V
PŘEDMLUVA	IX
O ALIANCI	XI
CYKLUS ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ	XII
MEZNÍKY	XIII
PŘEHLED LÁTKY	XV
VIZE SZS	1
Lekce 8: První kroky	3
I. Zrození novozákonní církve	3
II. Pronásledování	4
III. Pavlovy misijní cesty	4
IV. Jeruzalémský koncil (Skutky 15)	6
V. Principy strategické misijní aktivity	6
Lekce 9: Součásti hnutí zakládání sborů	11
I. Základní principy hnutí saturačního zakládání sborů	11
II. Stavební kameny hnutí saturačního zakládání sborů	12
III. Výsledek: hnutí zakládání sborů	15
CÍRKEV	17
Lekce 9,10: Církev a duchovní dary	19
I. Proč potřebujeme duchovní dary?	19
II. Vedoucí... dal Ježíš... aby připravili tělo	19
III. Schopnosti... dal Duch svatý... aby zmocnily tělo	20
IV. Induktivní studium biblických pasáží o duchovních darech	22
V. Překážky v objevování darů	24
VI. Mobilizování církve podle duchovního obdarování	24
VII. Duchovní dary a zakládání sborů	25
Lekce 11: Sociální dynamika církve	27
I. Biblické principy	28
II. Novozákonní církev a kultura	29
III. Od nového zákona podnes	32
IV. Současná kultura a církev	33
V. Shrnutí	33
DUCHOVNÍ CHARAKTER	35
Lekce 8,9: Zákon a evangelium	37
I. Boží záměr se Zákonem	38

II. Omezení zákona	39
III. Život podle Zákona	40
IV. Duch nás osvobozuje od Zákona	41
V. Život v Duchu a ve víře v evangelium	41
Lekce 10: Pokání jako životní styl	47
I. Rysy skutečného pokání	48
II. Skutečné pokání jako životní styl	49
III. Požehnání skutečného pokání	51
Příloha 10A: Místo hříšníka	53

MODLITBA **55**

Lekce 5: Modlitba a půst	57
I. Zásadní podstata modlitby	57
II. Úloha půstu	58
Lekce 6,7: Modlitební koncert	61
I. Děkujte Otci — Koloským 1:3-5	61
II. Modlete se, aby bylo evangelium slyšet po celém světě — Koloským 1:6-8	62
III. Modlete se, aby vás Bůh naplnil poznáním své vůle — Koloským 1:9-11	62
IV. Vzdávejte díky Otci — Koloským 1:12-14	63

VEDENÍ **65**

Lekce 3: Okruhy vedení	67
I. Ježíšův příklad	67
II. Oblasti vedení při zakládání sborů	68
III. Vaše okruhy služby	69
Lekce 4: Úvod do týmové práce	73
I. Co je to týmová práce?	73
II. Biblický základ týmové práce	74
III. Vlastnosti efektivní týmové práce	75
Lekce 5: Budování týmu	79
I. Vytvoření vašeho týmu	79
II. Vedení vašeho týmu	81
III. Porozumění vašemu týmu	82

BUNĚČNÉ SKUPINKY **87**

Lekce 7: Dynamika diskuse ve skupince	89
I. Vedení diskuse v buněčné skupince	89
II. Příprava dobrých otázek	90
III. Problémy s diskusí	91
Příloha 7A: Buněčné skupinky: Vzorové diskusní otázky	97
Lekce 8: Péče o lidi v buněčné skupince	99
I. Budujte vztahy	99
II. Rozeznávejte potřeby lidí	100
III. Pečujte lidi ve vaší buněčné skupince	101
Lekce 9: Příprava nových vedoucích buněčných skupinek	105
I. Vyberte si učedníka na vedoucího	105
II. Připravte učedníka na vedení	107
III. Uvedte učedníka do služby	108

EVANGELIZACE **111**

Lekce 8: Evangelizace skrze vztahy	113
I. Přátelství s nekřesťany	113

II. Následování Krista v přátelství	115
III. Sečtení nákladů	115
IV. Životní zkušenosti týkající se evangelizace skrze vztahy	116

UČEDNICTVÍ **117**

Lekce 1: Úvod do výchovy učedníků	119
I. Biblický základ	119
II. Definice učedníka a činění učedníků	120
III. Boží povolání činit učedníky	121
IV. Jak výchova učedníků přispívá k zakládání sborů	121
V. Když začínáme, musíme myslet na konec	122
Lekce 2: Vaše úloha v činění učedníků	125
I. Duchovní růst	125
II. Projevujte svým učedníkům Kristovu lásku	126
III. Soustřeďte se na skutečné duchovní potřeby lidí, ne na programy	127
IV. Směřujte k reprodukci a násobení	128
V. Hodnoťte svou službu a buďte ochotni dělat potřebné změny	128
VI. Učit se, učit se, učit se!	128
Příloha 2A: Rysy křesťanské lásky	131
Lekce 3: Znat svůj cíl, znát své lidi	133
I. Pochopení cíle vašeho učednictví	133
II. Pochopení současného duchovního stavu vašich lidí	134
III. Některé praktické návrhy, jak prokazovat lásku svým učedníkům	136
Příloha 3a: Víra, naděje a láska	139
Lekce 4: Jak pomoci duchovnímu růstu učedníků	141
I. Odhalte obvyklé příčiny duchovních potíží	141
II. Určete, jakou podporu křesťané potřebují k překonání duchovních potíží	144
Příloha 4A: Hodnocení potřeb v duchovním růstu	147
Lekce 5: Formy činění učedníků	149
I. Forma první: Osobní růst	150
II. Forma druhá: Učednictví "jeden na jednoho"	150
III. Forma třetí: Služba skupinek	151
IV. Forma čtvrtá: Služba ve velké skupině	152
V. Připomínka	152
Příloha 5A: Plán výchovy učedníků	155

DUCHOVNÍ BOJ **161**

Lekce 1: Pohled na svět	163
I. Nejrozšířenější pohledy na svět	163
II. Biblický pohled na svět	164
III. Pohled na svět a zakládání sborů	165
Lekce 2: Dynamika duchovního boje	167
I. Říše Boha	168
II. Říše člověka	169
III. Říše duchovních bytostí	169
IV. Bitevní pole	170
Příloha 2A: Induktivní studium Bible: Efezským 4:17-5:21	173
I. Pozorování	173
II. Výklad	173
III. Aplikace	173
Lekce 3: Duchovní bitvy	175
I. Oblasti satanských útoků	175
II. Jak vědět, zda má problém přirozené příčiny nebo se jedná o satanský útok	176
III. Jak se bránit proti satanským útokům	177
IV. Rady pro jednání s démonickými vlivy	177

Příloha 3A: Jak jednal s démonizovanými lidmi Ježíš?	181
Příloha 3B: Případové studie z celého světa	183
I. Dick Hillis vypráví příběh z Číny.....	183
II. Misionářský pár vypráví příběh ze střední/východní Evropy.....	183
III. Misionářský manželský pár vypráví příběh z Rumunska	184
IV. Mladý misionář vypráví příběh o duchovním boji v Africe.....	184

PŘEDMLUVA

CÍL TÉTO PŘÍRUČKY

Zakladatelé sborů jsou často získáváni a vysíláni k svému úkolu buď s minimem výcviku, nebo úplně bez něj. Vůdcové sborů a církví, kteří jsou zahlceni potížemi ve své vlastní službě, často nemají jasnou vizi toho, co skrze ně Bůh chce vykonat. Jak zakladatelé sborů, tak jejich vůdcové potřebují výcvik a vizi, ale biblické školy a semináře pro mnohé z nich prakticky nepřipadají v úvahu.

Tyto materiály jsou vytvořeny s cílem dát zakladatelům a vůdcům sborů nejen vizi, ale také biblické základy a praktické schopnosti potřebné ve službě k tomu, aby mohla být tato vize naplněna. Nejde tu o nějaký vzdělávací „program“. Cílem je spíše dát nezbytné biblické a vzdělávací základy, které jsou spolu s praktickými schopnostmi potřebné ve službě zakládání sborů. Ačkoli byl *Kurs Omega* vytvořen pro střední a východní Evropu a země bývalého Sovětského svazu, máme radost z toho, že se množí zprávy o jeho užitečnosti a přizpůsobování i v jiných kulturách a na jiných místech.

Osnova tohoto kursu byla vytvořena ohledem na splnění dvou cílů:

1. Zajistit výcvik potřebný k tomu, aby mohly být zakládány nové sbory
2. Povzbudit v rámci celého Kristova těla k mobilizaci vedoucí ke vzniku hnutí zakládání sborů

Dnes vidíme, že hnutí zakládání sborů vznikají v mnoha zemích po celém světě, včetně Brazílie, Rumunska, Filipín, Nigérie a dalších. Věříme, že místní sbory jsou hlavním Božím nástrojem pro evangelizaci světa a že zakládání sborů založené na principech množení je neefektivnější způsob, jak směřovat k naplnění Velkého poslání. Nové sbory musí vznikat s vizí množení a se schopností zakládat další nové sbory. Když se daří toho dosáhnout, vzniká potenciál k rozšíření hnutí zakládání sborů, které může zasáhnout celý národ a proměnit lidské životy v celé zemi.

Hnutí zakládání sborů potřebuje lidi, kteří se na něm budou podílet na všech úrovních, od nových věřících, kteří jsou nadšení ze své nově nabyté víry, až po vůdce celých denominací. Zakladatelé sborů sami o sobě nemohou být iniciátory hnutí zakládání sborů. Tyto materiály přinesou užitek i tehdy, když budou použity na všech úrovních sborové práce a vedení, které mohou přímo či nepřímo podpořit snahy zakladatelů sborů. Tak mohou všichni společně směřovat k naplnění úkolu, ke kterému je Bůh povolal.

PŘEHLED LÁTKY

Tato příručka je jednou z pěti příruček, z nichž každá obsahuje přibližně 26 jednohodinových lekcí. Aby bylo možné dosáhnout výše uvedených cílů, látka pokrývá širokou škálu témat nezbytných pro zakládání sborů. Patří mezi ně vize saturačního zakládání sborů (SZS), služba buněčných skupinek, učednictví, církev, evangelizace, induktivní studium Bible, vedení, modlitba, duchovní charakter a další.

Látka byla rozdělena do pěti příruček, aby byly získané znalosti postupně prohlubovány. Když každý z účastníků výcviku projde celou příručkou, před studiem další příručky stráví dostatek času praktickým používáním principů, které se naučil. Mnoho pokročilejších lekcí tohoto kursu proto staví na principech a schopnostech, které si už účastníci stačili osvojit.

Jinak řečeno, látka obsažená v tomto kursu je určena k tomu, aby byla vyučována a používána současně se samotným zakládáním sborů. Když jednotliví účastníci aktivně usilují o založení nového sboru, objevuje se v jejich službě potřeba různých schopností a vědomostí spolu s rozličnými problémy, které je třeba průběžně řešit. Schopnosti a vědomosti potřebné na počátku procesu zakládání sborů jsou obsažené v prvních příručkách, zatímco aktivity a principy, které je třeba využít v pozdějších stádiích vzniku sboru, jsou součástí posledních příruček. Každá příručka byla vytvořena s cílem naučit dovednosti, zodpovědět otázky a diskutovat případné problémy, které souvisí s odpovídající fází zakládání sborů, ve které se účastníci výcviku právě nacházejí. Za touto předmluvou najdete seznam klíčových aktivit nebo „mezníků“, na které se účastníci během výcviku připravují. Očekává se, že v období mezi jednotlivými výcvikovými moduly tyto znalosti uvedou do praxe.

Jednotlivé lekce jsou seříděné podle témat a každá z pěti příruček obsahuje lekce týkající se různých témat. Některá témata, jako například „vize“ nebo „církev“, jsou obsažena ve všech pěti příručkách. Jiné, například „učednictví“, se objevují až později, kdy se účastníci ve své službě setkávají s potřebou vyučování právě v těchto

oblastech. O několik stran dále je uveden přehled látky, který uvádí seznam jednotlivých témat lekcí v každé z pěti příruček.

POUŽÍVÁNÍ TĚCHTO MATERIÁLŮ

A. Rady pro účastníky

Do přípravy všech pěti příruček tohoto kursu bylo vloženo mnoho času, práce a modliteb. Každá z nich se snaží nabídnout konkrétní schopnosti potřebné v naší službě spolu s vědomostmi, které jsou nezbytné k zakládání nového sboru. Proto silně doporučujeme, abyste začali první příručkou a ne některou jinou. Stejně tak byla každá lekce pečlivě vybrána a zpracována s cílem být užitečná, praktická a nepostradatelná pro úkol zakládání sborů. Je proto pro vás dobré lekce nepřeskakovat.

Je třeba si uvědomit, že skutečné učení probíhá teprve v okamžiku, kdy jednotlivé koncepty předkládané v těchto lekcích uvedete do praxe svého života a služby. Většina lekcí je zakončena akčními plány. Ty mají za úkol vám usnadnit aplikaci myšlenek z dané lekce, abyste je mohli realizovat dříve, než začnete probírat další příručku. Velice užitečné je také mít rádce, který vás bude v průběhu aplikace nových konceptů do života a služby povzbuzovat, pomáhat a radit vám. Rádce může být také člověk, kterému se zodpovídáte z toho, jak se vyvíjí váš osobní život a služba. Takový člověk, který vám stojí po boku, není jen pedagogicky efektivní, ale mnoho zakladatelů sborů může dosvědčit, jak velká pomoc to byla pro jejich život i službu. Proto vás chceme velmi povzbudit k tomu, abyste s modlitbou hledali nějakou formu osobního vedení, které vás během zakládání sborů posílí i obohatí.

B. Rady pro vyučující

Tyto materiály mohou být používány v mnoha různých situacích a na mnoha různých místech, například v biblické škole, semináři nebo v rámci sborového vyučování. Nejde však v první řadě o vzdělávací materiály. Tento materiál slouží k výcviku. Vzdělávání se soustředí na znalosti a informace. Cílem těchto materiálů však není pouze předávat vědomosti, ale motivovat k činu pomocí biblických postupů. Tato příručka je pro ty, kdo jednají.

Ačkoli metoda, kterou se rozhodnete použít pro výuku jednotlivých lekcí, bude záviset na prostředí, ve kterém budete vyučovat, každou z příruček je možné probrat v rámci týdenního semináře. Mnoho míst, kde se výcvik provádí, z tohoto ideálu vyšlo a vhodně ho přizpůsobilo časovým omezením a požadavkům stávající služby. Na některých místech každou příručku proberou během dvou plně vytížených víkendů nebo v rámci každotýdenních pravidelných setkání. Doporučujeme klást důraz na akční plány uvedené na konci každé lekce — měly by být splněné do dalšího setkání. Mezi setkáními je z tohoto důvodu rozumné nechat asi čtyři až šest měsíců čas. Tato metoda výcviku je výhodná v tom, že kombinuje znalosti získané na setkání s praktickými dovednostmi osvojenými v období mezi setkáními.

Během setkání není nutné vyučovat všechny body každé lekce, protože účastníci si materiály mohou sami přečíst. Někdy je dobré nechat účastníky přečíst si celou lekci a pak diskutovat o tom, jak probíraná látka souvisí s jejich zkušenostmi. Jindy může být nejlepším způsobem předání vědomostí přednáška člověka, který je v dané oblasti odborníkem. *Nelpěte však na formě přednášky.* Buďte tvořiví a vyzkoušejte předávat znalosti obsažené v lekcích různými metodami. Někteří vyučující zjistili, že mohou pomoci například diskusní skupinky, pracovní semináře a hraní scének — tyto metody jsou také zajímavé.

Je vám svěřena svatá důvěra. Pán církve touží přivést k sobě národy této země, a potřebuje vůdce. Máte úžasnou možnost pomoci budovat lidi, kteří mohou být základem hnutí zakládání sborů nebo mohou uvádět do služby další lidi a napomáhat tak množení sborů.

C. Další pomoc

Pokud vám můžeme ještě nějak pomoci šířit vizi saturačního zakládání sborů nebo prakticky budovat zakladatele sborů, neváhejte nás kontaktovat.

O ALIANCI

Tento kurs byl připraven *Alianci pro zakládání sborů (The Alliance for Saturation Church Planting)* ve spolupráci s Projektem 250 organizace Peter Deyneka Russian Ministries. *Aliance* je společenstvím církví a misijních organizací, které usilují o mobilizaci věřících k tomu, aby naplnili všechny země střední a východní Evropy a bývalého Sovětského svazu evangelikálními sbory. Saturační zakládání sborů je strategie, která se snaží založit sbory v každém městě, vesnici a čtvrti, aby ti, kdo přijmou Krista, měli společenství, ve kterém budou moci růst a být vybaveni ke službě. *Aliance* je postavena na myšlence, že spojení sil zvyšuje efektivitu, odstraňuje duplicitu a demonstruje jednotu Kristova těla.

ČEMU VĚŘÍME:

- Božím hlavním nástrojem evangelizace a učednictví je sbor.
- Partnerství církví a misijních organizací má zásadní význam při množení sborů a rozvoji hnutí saturačního zakládání sborů.
- Výcvik vůdců je nezbytně nutný k zakládání sborů a růstu církve.
- Vyznáním víry Aliance je Lausanneské krédo.

CO DĚLÁME:

A. Výcvik a osobní vedení zakladatelů sborů

Aliance zajišťuje prakticky orientovaný výcvik ve stylu semináře s praktickými úkoly pro službu, který má za cíl zakládání množících se sborů.

B. Sbírání informací

Přesné informace vedou k dobrým rozhodnutím při snaze zakládat sbory. *Aliance* může pomoci s výcvikem a konzultacemi vašich potřeb při sběru informací v oblasti zakládání a růstu sborů.

C. Modlitební hnutí

Hnutí zakládání sborů začíná vizí, kterou je třeba najít a upřesnit skrze hledání Božího srdce na modlitbách. *Aliance* vám může pomoci lépe pochopit úlohu modlitebních hnutí v rámci úkolu zakládání sborů, a poradit s tím, jak budovat modlitební hnutí ve vašem okolí.

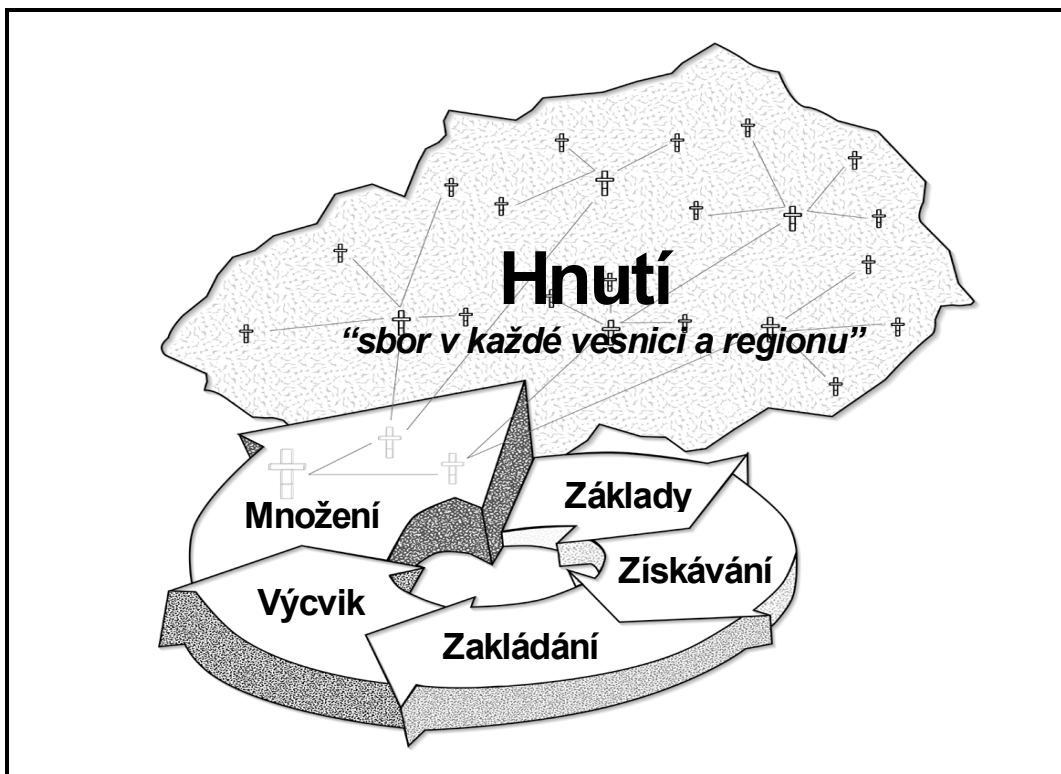
D. Sdílení vize

Jaká je Boží vůle pro vaši zemi? Bůh chce všude zakládat sbory! *Aliance* může pomoci skrze semináře o principech saturačního zakládání sborů tuto vizi rozšířit i ve vašem okolí.

DALŠÍ INFORMACE:

The Alliance for Saturation Church Planting
Regional Resource Team
H-1111 Budapest
Budafoki út 34/B III/2, MAĎARSKO
Tel: +(36-1) 466-5978 or 385-8199
Fax: + (36-1) 365-6406
E-mail: SCPAlliance@compuserve.com

CYKLUS ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ

Zakládání sborů není nějaká náhodně uspořádaná posloupnost událostí a aktivit. Je to proces, který směřuje k dosažení daného cíle. Tento proces vyžaduje koordinaci různých aktivit, kombinaci různých schopností, společnou filosofii a vůdčí schopnosti. Rozvoj těchto zásadně důležitých oblastí je cílem výcviku zakladatelů sborů. „Cyklus zakládání sborů“ je grafickým znázorněním celého procesu zakládání sborů, které z daného úhlu pohledu znázorňuje vzájemné závislosti mezi klíčovými principy a dovednostmi, které se tohoto procesu účastní. Pro zakladatele sborů to představuje jakýsi „plánek“, který mu pomáhá určit, odkud jde a kam směřuje.

MEZNÍKY

kursu zakládání sborů *Omega*

Mezníky jsou ty konkrétní aktivity v rámci naší služby, které byly zahrnuty do tohoto kursu. Každý mezník může být vyučován jako jednotlivý krok v rámci cesty k založení nových sborů. Mezníky dávají konkrétní akční kroky, které pomáhají účastníkům výcviku prakticky aplikovat koncepty vyučované v rámci *Kursu Omega*. Jsou to jak milníky, které ukazují, jak daleko už jsme došli, tak ukazatele, které udávají další směr. Následuje seznam mezníků a důrazů *Kursu Omega*.

PŘÍRUČKA 1: Důraz na vizi SZS, účel církve, induktivní studium Bible a průzkum

Konkrétní akční kroky:

- Prozkoumání účelu církve ve světle Velkého poslání
- Vybudování celkové strategie služby založené na vizi “myšlení ‚Z‘“
- Zamyšlení nad otázkami „formy a funkce“ v prvotní církvi i v dnešních sborech
- Učení a procvičování induktivního studia Bible
- Napsání a sdílení osobního svědectví
- Budování skupin modlitební podpory evangelizace a zakládání sborů
- Provedení souhrnného průzkumu cílové oblasti

PŘÍRUČKA 2: Důraz na evangelizaci a buněčné skupinky

Konkrétní akční kroky:

- Sdílení závěrů průzkumu s dalšími křesťany v cílové oblasti
- Sepsání prohlášení o účelu sboru
- Stanovení filozofie služby zakládání sborů
- Stanovení osobní evangelizační strategie, včetně osobní evangelizace
- Zakládání buněčných skupinek s důrazem na evangelizaci
- Používání induktivního studia Bible v osobním životě i v buněčných skupinkách

PŘÍRUČKA 3: Důraz na učednictví, duchovní boj, týmy a týmovou práci

Konkrétní akční kroky:

- Rozpoznání a výcvik potenciálních vedoucích buněčných skupinek
- Trávení času v modlitbách a půstu
- Srovnání pohledu na svět, jak ho vidí zakladatel sborů, a jak ho vidí Bible
- Používání biblických pravd k odolání duchovním útokům v životě a službě zakladatele sborů
- Vytvoření osobních plánů, jak vést lidi zapojené do služby zakládání sborů k učednictví
- Aktivity směřující k budování a hodnocení týmu
- Objevování duchovních darů zakladatele sborů a celého týmu zakládání sborů

PŘÍRUČKA 4: Důraz na vedení a správcovství

Konkrétní akční kroky:

- Hodnocení silných a slabých stránek vůdčího stylu zakladatele sborů s důrazem na metody jednání s lidmi

- Používání principů služebního vedení v životě a službě zakladatele sborů
- Sledování využití času v životě a službě zakladatele sborů, stanovování priorit a časových plánů
- Hodnocení peněžních darů zakladatele sborů i samotného vznikajícího sboru
- Připomínka biblických rolí manžela a manželky a zodpovědnost, kterou mají vůči své rodině
- Jak provést stávající buněčné skupinky procesem dělení
- Příprava strategického plánu saturace ve službě zakládání sborů

PŘÍRUČKA 5: Důraz na množení, mobilizaci ostatních a podporu hnutí SZS

Konkrétní akční kroky:

- Zahájení spolupráce ve službě s ostatními evangelikálními skupinami v cílové oblasti
- Plánování a realizace struktury dohledu nad buněčnými skupinkami, která povede k vytrvalému růstu a množení
- Jak naučit ostatní modlit se za saturační zakládání sborů — mobilizace k modlitbám na městské, oblastní a celostátní úrovni
- Stanovení a realizace plánu, jak by měl zakladatel sborů vyučovat a osobně vést nové zakladatele sborů
- Zmocňování a uvádění nových vůdců do služby zakládání sborů
- Povzbuzování nových sborů k získání vize misijního zapojení nejen v jejich cílové oblasti, ale „až na sám konec země“

V rámci cyklu zakládání sborů se zabývá převážně fází **ZÁKLADY**

Přehled PŘÍRUČKY 1

Vize SZS	Církev	Duchovní charakter	Modlitba	Metody studia Bible	Evangelizace
<p>Lekce 1: Myšlení „Zet“</p> <p>Lekce 2: Velké poslání a zakládání sborů</p> <p>Lekce 3 (3A): Cyklus zakládání sborů 3A: <i>Modely zakládání sborů</i></p> <p>Lekce 4 (4A,4B): Principy průzkumu 4A: <i>Porozumění cílové oblasti</i> 4B: <i>Vzorové dotazníky</i></p>	<p>Lekce 1: Biblické základy církve</p> <p>Lekce 2 (2A): Účel církve 2A: <i>Rozbor Velkého poslání</i></p> <p>Lekce 3 (3A): Forma a funkce 3A: <i>Forma a funkce v praxi</i></p> <p>Lekce 4: Definice sboru</p>	<p>Lekce 1: Ospravedlnění vírou</p> <p>Lekce 2: Život podle evangelia</p> <p>Lekce 3: Křesťanský růst</p> <p>Lekce 4: Proměňující moc evangelia</p> <p>Lekce 5: Vedení duchovního deníku</p>	<p>Lekce 1, 2: Modlitební koncert: Modlitby za probuzení</p> <p>Lekce 3 (3A): Budování modlitební podpory 3A: <i>Modlitební trojice</i></p>	<p>Lekce 1 (1A): Úvod do induktivní metody studia Bible 1A: <i>Jak se k nám dostala Bible</i></p> <p>Lekce 2 (2A): Pozorování Božích slova 2A: <i>Jazyk Bible</i></p> <p>Lekce 3: Cvičení v pozorování</p> <p>Lekce 4 (4A): Výklad Božích slova 4A: <i>Biblické osnovy</i></p> <p>Lekce 5: Cvičení ve výkladu</p> <p>Lekce 6: Applikace Božích slova</p> <p>Lekce 7 (7A): Cvičení v aplikaci 7A <i>Efez — Induktivní studium</i></p>	<p>Lekce 1 (1A): Úvod do evangelizace 1A: <i>Most</i></p> <p>Lekce 2, 3: Příprava osobního svědectví</p>
4	4	5	3	7	3

Čísla v závorkách () označují přílohy

V rámci cyklu zakládání sborů se zabývá převážně fází **ZISKÁVÁNÍ**

Přehled PŘÍRUČKY 2

Vize SZS	Církev	Duchovní charakter	Modlitba	Vedení	Buněčné skupinky	Metody studia Bible	Evangelizace
<p>Lekce 5: Biblické základy saturačního zakládání sborů</p> <p>Lekce 6: Nácvik průzkumu</p> <p>Lekce 7: Mobilizace prostředků pomocí průzkumu</p>	<p>Lekce 5: Podstata církve</p> <p>Lekce 6 (6A): Funkce církve</p> <p>6A: Křest v Novém zákoně</p> <p>Lekce 7: Příprava prohlášení o záměru sboru</p> <p>Lekce 8 (8A): Filosofie služby zakládání sborů</p> <p>8A: Příprava filosofie služby zakládání sborů</p>	<p>Lekce 6: Žít jako synové, ne jako sirotci</p> <p>Lekce 7 (7A): Učíme se být syny</p> <p>7A: Sirotci a synové</p>	<p>Lekce 4: Modlitební koncert: Uctívání a rozjímání</p>	<p>Lekce 1 (1A): Biblické principy vedení</p> <p>1A: Případové studie vedení</p> <p>Lekce 2 (2A): Profil vůdce</p> <p>2A: Vůdce</p>	<p>Lekce 1: Funkce a přínos bun. skup.</p> <p>Lekce 2 (2A, 2B): Principy vedení bun. skup.</p> <p>2A: Jak prolomit ledy</p> <p>2B: Vzorové aktivity bun. skup.</p> <p>Lekce 3 (3A): Vznik buněčné skupinky</p> <p>3A: Plánovací pracovní list</p> <p>Lekce 4 (4A): Evangelizace buněčnými skupinkami</p> <p>4A: "Oikos"</p> <p>Lekce 5: Ukázka buněčné skupinky</p> <p>Lekce 6: Filosofie služby bun. skup.</p>	<p>Lekce 8 (8A): Různé způsoby použití inductivního studia</p> <p>8A: Studium Barnabášova života</p> <p>Lekce 9 (9A, 9B): Vedení inductivního studia Bible</p> <p>9A: Studium Mt 20:17–28</p> <p>9B: Studium L 15:1–7</p> <p>Lekce 10, 11 (10A): Procvičování vedení inductivního studia</p> <p>10A: Úseky k inductivnímu studiu</p>	<p>Lekce 4 (4A): Evangelizace a zakládání sborů</p> <p>4A: Hodnocení evangelizačních strategií</p> <p>Lekce 5 (5A, 5B): Překážky efektivní evangelizaci</p> <p>5A: "Církev v každém národě"</p> <p>5B: Odpovědi na obvyklé námitky</p> <p>Lekce 6, 7 (6A, 6B, 6C): Průběh obrácení</p> <p>6A: Profil lidí, které chcete evangelizovat</p> <p>6B: Tři principy strategické evangelizace</p> <p>6C: Ježíšův přístup k jednotlivcům</p>
3	4	2	1	2	6	4	4

Čísla v závorkách () označují přílohy

V rámci cyklu zakládání sborů se zabývá převážně fází **ZAKLÁDÁNÍ**

Přehled PŘÍRUČKY 3

Vize SZS	Církev	Duchovní charakter	Modlitba	Vedení	Buněčné skupinky	Evangelizace	Učednictví	Duchovní boj
<p>Lekce 8: Šíření prvotní církve</p> <p>Lekce 9: Součástí hnutí zakládání sborů</p>	<p>Lekce 9, 10: Církev a duchovní dary</p> <p>Lekce 11: Sociální dynamika církve</p>	<p>Lekce 8,9: Zákon a evangelium</p> <p>Lekce 10 (10A): Pokání jako životní styl</p> <p>10A: Pozice hříšníka</p>	<p>Lekce 5: Modlitba a půst</p> <p>Lekce 6, 7: Modlitební koncert: Modlitby za šíření evangelia</p>	<p>Lekce 3: Oblasti vedení</p> <p>Lekce 4: Úvod do týmové práce</p> <p>Lekce 5: Rozvoj týmu</p>	<p>Lekce 7 (7A): Dynamika diskuse v buněčné skupince</p> <p>7A: Vzorové diskusní otázky</p> <p>Lekce 8: Péče o lidi v buněčné skupince</p> <p>Lekce 9: Příprava nových vedoucích bun. skup.</p>	<p>Lekce 8: Evangelizace skrze vztahy</p>	<p>Lekce 1: Úvod do učednictví</p> <p>Lekce 2(2A): Vaše role v činění učedníků</p> <p>2A: Rysy křesťanské lásky</p> <p>Lekce 3(3A): Znáť svůj cíl a znáť své lidi</p> <p>3A: Víra, naděje a láska</p> <p>Lekce 4(4A): Jak pomoci duchovnímu růstu učedníka</p> <p>4A: Duchovní růst vyžaduje hodnocení</p> <p>Lekce 5(5A): Formy učednictví</p> <p>5A: Plán činění učedníků</p>	<p>Lekce 1: Pohled na svět</p> <p>Lekce 2 (2A): Dynamika duchovního boje</p> <p>2A: Studium Ef 4:17–5:21</p> <p>Lekce 3 (3A, 3B): Duchovní bitvy</p> <p>3A: Studium Bible: Jak Ježíš jednal s posedlími lidmi</p> <p>3B: Případové studie ze světa</p>
2	3	3	3	3	3	1	5	3

Čísla v závorkách () označují přílohy

V rámci cyklu zakládání sborů se zabývá převážně fází **VÝCVIK**

Přehled PŘÍRUČKY 4

Vize SZS	Církev	Duchovní charakter	Modlitba	Vedení	Buněčné skupinky	Učednictví	Správcovství	Rodina
<p>Lekce 10 (10A,10B): Součástí strategie směřující ke vzniku hnutí zakládání sborů 10A: Víra a <i>poslušnost versus nevěra a strach</i> 10B: Faktory napomáhající přirozenému růstu</p> <p>Lekce 11: Znaky hnutí</p> <p>Lekce 12: Pastore v rámci hnutí</p>	<p>Lekce 12: Dynamika vznikajícího sboru Lekce 13: Znaky rostoucích sborů Lekce 14: Správa a funkce v církvi</p>	<p>Lekce 11: Láska jako základ služby Lekce 12: Porozumění Otcovu srdci Lekce 13: Milost je pro pokorné</p>	<p>Lekce 8,9: Modlitební koncert</p>	<p>Lekce 6 (6A): Služebné vedení 6A: <i>Dotazník vůdce</i> Lekce 7: Dynamika vedení Lekce 8: Způsoby jednání s lidmi Lekce 9: Jaké vedení je zapotřebí? Lekce 10 (10A): Příprava nových vedoucích 10A: <i>Ke kterým vlastnostem povzbuzovat nového vůdce</i></p>	<p>Lekce 10: Diskuse nad otázkami a problémy buněčných skupinek Lekce 11: Dělení buněčných skupinek</p>	<p>Lekce 6: Diskusní seminář o učednictví</p>	<p>Lekce 1: Úvod do správcovství Lekce 2: Hospodaření s peněží Lekce 3: Hospodaření s časem Lekce 4: Proces strategického plánování Lekce 5: Seminář o procesu strategického plánování</p>	<p>Lekce 1: Biblické role v rodině Lekce 2: Výchova dětí</p>
3	3	3	2	5	2	1	5	2

Čísla v závorkách () označují přílohy

V rámci cyklu zakládání sborů se zabývá převážně fází **MNOŽENÍ a HNUTÍ**

Přehled PŘÍRUČKY 5

Vize SZS	Církev	Duchovní charakter	Modlitba	Vedení	Buněčné skupinky	Kázání	Rodina
<p>Lekce 13: Vize a prodlužování dosahu</p> <p>Lekce 14: Mobilizace</p> <p>Lekce 15: Další kroky</p> <p>Lekce 16: Výcvik jako součást hnutí zakládání sborů</p> <p>Lekce 17: Mobilizace vůdců prostřednictvím celonárodních iniciativ</p>	<p>Lekce 15: Sborová kázeň</p> <p>Lekce 16: Společné uctívání ve sboru</p> <p>Lekce 17: Jak vést společná shromáždění</p> <p>Lekce 18: Místní sbor a širší Kristovo tělo</p> <p>Lekce 19: Historický vliv církve v _____ (historie církve v dané zemi)</p>	<p>Lekce 14: Služba smíření</p> <p>Lekce 15: Mravní bezúhonnost zakladatelů sborů</p>	<p>Lekce 10: Mobilizace k modlitbám za hnutí zakládání sborů</p> <p>Lekce 11, 12: Modlitební koncert: Děkuvzdání za Boží věrnost</p>	<p>Lekce 11: Uvádění do služby</p> <p>Lekce 12: Vedení hnutí 12A: <i>Vůdcové hnutí</i></p>	<p>Lekce 12: Služba buněčných skupinek v rámci stávajících sborů</p> <p>Lekce 13 (13A): Dohled nad buňkami 13A: <i>Buněčné skupinky: Poslední krok</i></p>	<p>Lekce 1: Biblické kázání I: Porozumění zvěsti</p> <p>Lekce 2: Biblické kázání II: Porozumění posluchačům</p> <p>Lekce 3: Biblické kázání III: Porozumění sobě samému</p>	<p>Lekce 3: Služba rodině</p>
5	5	2	3	2	2	3	1

Čísla v závorkách () označují přílohy

CELKOVÝ POČET HODIN V KURSU: 127

VIZE SZS

První kroky HNUTÍ ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ VE SKUTCÍCH

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je pomoci účastníkům pochopit biblický vzor hnutí zakládání sborů skrze studium šíření církve zaznamenané v knize Skutků.

☞ OSNOVA LEKCE

- Šíření církve v prvním století bylo rychlé a mocné
- K úspěšnému šíření církve přispěly různé události a principy služby.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Znat principy velkého šíření evangelia v Novém zákoně, které vedlo od jednotlivých misijních týmů až k velkému hnutí zakládání sborů.
- Účastnit se hnutí zakládání rostoucích sborů, kterých přibývá zakládáním dalších rostoucích a násobících se sborů.
- Být schopen vytvořit pro nějakou oblast evangelizační strategii, která spočívá v zakládání sborů.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Připravte si mapu okolí Středozemního moře, abyste na ní mohli ukázat oblast, kterou pokryla Pavlova služba.

Úvod

Během dní, které následovaly po Ježíšově nanebevstoupení, nemělo evangelium žádný vliv na svět mimo Judsko, Samaří a Galileu. Ze začátku se křesťané ve srovnání s tehdejší politickou mocí zdáli malí a bezmocní. Přesto se však evangelium převalilo celou římskou říší jako lavina, takže během jediné generace vznikly křesťanské sbory všude od Jeruzaléma až po Řím a ještě dál. Moderní historikové žasnou a nechápou, jak se mohlo křesťanství za tak krátkou dobu rozšířit tak daleko (Berkhof, str. 21). Byla to jen náhoda? Bloumali první misionáři bezcílne po světě a zvěstovali přitom evangelium? Ne tak úplně. Pečlivé studium knihy Skutků ukazuje, že šíření církve bylo výsledkem plánů vedených Duchem svatým a založených na principech, které můžeme používat i dnes.

Pečlivé studium knihy Skutků ukazuje, že šíření církve bylo výsledkem principů, které můžeme používat i dnes.

V průběhu této lekce budeme studovat Písmo, nejlepší učebnici zakládání sborů na světě. Podíváme se na vlivy, které přispěly k rychlému rozšíření církve — ve víře, že je možné najít mezi nimi principy pro naši službu, které vedou k naplnění a saturaci jakékoli oblasti evangeliem.

I. ZROZENÍ NOVOZÁKONNÍ CÍRKVE

Letnice, během kterých se zrodila novozákonní církev, hrály v rychlém šíření křesťanství klíčovou roli. Letnice nastaly během významných svátků, kvůli kterým se do Jeruzaléma vypravily tisíce Židů i proselytů z celého světa. Lukáš píše o lidech ze 13 různých oblastí včetně Partů, Médů, Elamitů, Mezopotámců, lidí z Judska, Kapadokie, Pontu, Asie, Frygie, Pamfylie, Egypta, Kyrény, Říma a Kréty. Mnoho takových poutníků si svou nově nabytou víru odneslo zpátky domů, ovšem až poté, co obdrželi instrukce a zažili církevní život, který se rozvinul po letnicích (Sk 2:42-47). Tento počáteční výcvik by mohl odpovědět na otázku, jak mohl v Římě vzniknout křesťanský sbor ještě před tím, než tam přišel některý z apoštolů.

II. PRONÁSLEDOVÁNÍ

Ve Skutcích 8 vypuklo velké pronásledování, které vedlo k rozptýlení církve (Sk 8:1, 11:19-21). To také ovlivnilo šíření evangelia. Když byli křesťané rozehnáni na různé strany, předávali evangelium především svým krajanům — Židům. V syrské Antiochii však bylo osloveno a uvěřilo mnoho Řeků, takže se Bible zmiňuje o vzniku prvního sboru složeného převážně z pohanů. To bylo tak neobvyklé, že představitelé jeruzalémské církve vyslali Barnabáše, aby se pokusil celou situaci prozkoumat (Sk 11:22-24).

Barnabáš byl křesťan z pohanů v Antiochii tak nadšen, že službou v tamním sboru strávil alespoň jeden rok. Přibral si k sobě dokonce i Pavla ze vzdáleného Tarsu (Sk 11:25-26). Spolu s dalšími lidmi z různých jiných oblastí založili dynamický tým vůdců (Sk 13:1). A právě v Antiochii byli učedníci poprvé nazváni „křesťany“ (Sk 11:26).

III. PAVLOVY MISIJNÍ CESTY

„Tak jsem celý okruh od Jeruzaléma až po Illyrii naplnil Kristovým evangeliem.“

Sv. Pavel (Ř 15:19)

Pavel byl člověk mnoha tváří: apoštol, teolog a učitel. V tom všem však byla jasně vidět jeho role jako misionáře zakládajícího sbory. Jiní lidé získali více obrácených než Pavel, někteří z nich kázali před větším počtem lidí než on, ale nikdo z nich zřejmě nebyl tak úspěšný v zakládání sborů (Allen 1962:3). Budeme-li se zabývat Pavlovými misijními cestami, můžeme získat klíč k jeho úspěchu.

Obrázek 8.1 Šíření evangelia

A. První misijní cesta (Skutky 13-14) — expanze na Kypr a do Galácie

Pavel a Barnabáš byli jako misionáři vysláni nejprve na ostrov Kypr, Barnabášovo rodiště. Začali kázat v synagóze v Salamině, největším městě na ostrově. Později šli do města Páfu, hlavního města ostrova. Obrácení Sergia Paula (prokonzula) jim v této oblasti jistě získalo přízeň (Sk 13:1-12).

Po službě na Kypru se vypravili do Galácie, dnešního Turecka. V Pisidské Antiochii, hlavním městě jižní Galácie, kázal Pavel v synagóze a obrátilo se tam mnoho pohanů. Pisidská Antiochie byla strategicky významným městem, takže Pavlova a Barnabášova služba nebyla omezena pouze na něj — „A slovo Páně se šířilo po celé krajině.“ (Sk 13:49). Navzdory úspěchům bylo pronásledování ze strany Židů tak tvrdé, že Pavel s Barnabášem byli donuceni odejít (Sk 13:14-52).

Oba se pak vypravili do Ikonie, důležité galatské obchodní křižovatky. Po jejich kázání v synagóze se obrátilo mnoho lidí, ale brzy narazili na spiknutí ze strany pohanů a Židů (Sk 14:1-7). Poté, co byli vyštvaní pryč, uprchli do Lystry, vojenského města se silným římským vlivem. Zdá se, že Pavel minul domorodá města provincie jako Mistii a Vasadu (Allen 1962:13). Jako římský občan se Pavel lépe cítil

ve městech se silným římským vlivem. Po uzdravení chromého v Lystře chtěli lidé Pavla a Barnabáše uctívat jako Dia a Herma. Židé podnítli hnutí odporu a Pavel byl kamenován, nikoli však poražen. Spolu s Barnabášem uprchli do Derbe (Sk 14:8-20).

V Derbe kázali evangelium a vyučovali mnoho lidí. Z Derbe se Pavel mohl snadno vrátit zpátky do Antiochie cestou přes své rodné město Tarsus. Považoval však za důležitější povzbudit nové věřící a ustanovit vedení ve čtyřech sborech, které založil v Pisidské Antiochii, Ikoniu, Lystře a Derbe, navzdory nebezpečí, které mu tam opět hrozilo (Sk 14:20-23).

B. Druhá misijní cesta (Skutky 15:36-18:22) — expanze do Makedonie a Acháje

Výsledkem sporu týkajícího se role Jana Marka v týmu začali Pavel a Barnabáš sloužit samostatně. Barnabáš se spolu s Janem Markem vrátil na Kypr. Jako doprovod si Pavel na druhou misijní cestu vybral Silase. Vypravili se na cestu s cílem „posilovat sbory“ (Sk 15:36-41).

Tento nový tým se vrátil do Derbe, Lystry a pravděpodobně i do dalších galatských měst (16:1-6). Během pobytu v Lystře přibral Pavel do týmu Timotea. Pavel chtěl jít do Asie, ale Duch svatý ho odvedl jinam. V Troadě měl Pavel vidění Makedonce (Sk 16:7-11). V tomto okamžiku se k nim přidal i Lukáš, takže tým se rozrostl na čtyři lidi (Pavel, Silas, Timoteus, Lukáš). Pak se společně vypravili do Filip. Filipy byly významné město „Egnatské cesty“, římské dálnice spojující Makedonii s Asií (16:12-40). Ve Filipech uvěřila Lydia a její dům se stal operačním štábem. Silas a Pavel byli zbičováni a uvězněni poté, co osvobodili otrokyni od démonů, na což si její majitelé začali stěžovat. Byl spasen žalárník a jeho „dům“ (Sk 16:16-40).

Pavel, Silas a Timoteus se přes Amfipolis a Apollonii dostali do Tesaloniky, místního centra a jednoho z nejvýznamnějších makedonských přístavů. Svou práci opět zahájili v synagóze, kde Pavel kázal tři soboty po sobě. Dostavila se kladná odezva jak od Židů, tak pobožných pohanů. Žárlost ze strany některých židovských představitelů však vedla k pronásledování (17:1-9). Pavel se tedy vypravil do Beroje, kde lidé dychtili po evangeliu. Když tam za ním dorazili tesaloničtí pronásledovatelé, Pavel byl nucen utéci, přičemž Silase a Timotea nechal v Beroji (17:1-15).

Pavel na své společníky čekal v Aténách, kulturním a intelektuálním centru tehdejšího světa. Tento čas využil k pronesení výborného kázání, ve kterém se dostal na společnou půdu se svými posluchači a pak jim jasně vyložil specifika své víry. Několik lidí bylo spaseno (17:15-34).

Pavel se pak usadil v Korintě, hlavním městě Acháje, významném dopravním a komunikačním uzlu celé oblasti (Sk 18:1-16). Přidali se k němu Akvila s Priscillou, výrobci stanů z Říma. Teď už byl v týmu Pavel, Silas, Timoteus, Akvila a Priscilla. Stejně jako na mnoha jiných místech měla Pavlova služba v Korintě dopad na celou provincii Acháju (2 Kor 1:1).

O 18 měsíců později se Pavel přeplavil do syrské Antiochie a Silase s Timotejem nechal pokračovat v práci v Korintě. Po cestě se zastavil v Efezu, přímořském přístavu v dnešním západním Turecku. V synagóze ho tam přijali přátelsky a Židé po něm chtěli, aby se zdržel delší dobu. Vzhledem k tomu, že už mu dříve Duch svatý zabránil zvěstovat evangelium v Asii, slibuje Pavel, že se vrátí, „bude-li to Boží vůle“. Nechává v Efezu Priscillu a Akvilu, aby pokračovali v započaté práci (Sk 18:19-21).

C. Třetí misijní cesta (Skutky 18:23-21:15) — expanze do provincie Asie

Svou třetí misijní cestu zahájil Pavel čtvrtou zaznamenanou návštěvou sborů, které založil v Galácii (Sk 18:23). Pak se po pevnině vydal do Efezu (Sk 19:1). Efez byl přístavní město na jedné z hlavních obchodních cest a byl z něj snadný přístup do římské provincie Asie, která Pavlovi už dlouho ležela na srdci. Pouhých 150 kilometrů na východ údolím Lycus ležela města Laodikea, Kolosy a Heirapolis. Efez byl také výspou čarodějnictví a modlářství. V té době to bylo jedno z hlavních měst východní středozemské oblasti (dalšími dvěma takovými městy byly Alexandrie a syrská Antiochie). Pavel si ke své službě rozhodně vyvolil velmi strategický bod.

Podle svého zvyku začal Pavel kázat v synagóze, odkud byl po třech měsících vypuzen. Toto odmítnutí vyústilo ve snad největší počín jeho služby zakladatele sborů, velké šíření evangelia v provincii Asii: „...odvedl s sebou i učedníky a začal denně mluvit v přednáškové síni filosofa jménem Tyrannos. To trvalo dva roky, takže všichni obyvatelé provincie Asie mohli slyšet slovo Páně, židé i pohané“ (Sk 19:9-10).

Jak je vůbec možné, že všichni obyvatelé provincie Asie mohli slyšet „slovo Páně“? Jiné oddíly Nového zákona ukazují, že byly založeny sbory v Kolosách (Kol 1:2), Laodikeji (Kol 4:16), Hierapolis (Kol 4:13), Smyrně (Zj 2:8), Pergamu (Zj 2:12), Thyatiře (Zj 2:18), Sardách (Zj 3:1), Filadelfii (Zj 3:7)

a na dalších místech (pravděpodobně v Magnésii, Troadě, Miletu atd.). Tyto sbory v provincii Asii jsou dokladem hnutí zakládání sborů a podporují Pavlovo tvrzení, že celá Asie slyšela Boží slovo. Knihy Efezským, Koloským, 1. a 2. list Timoteovi, Filemonovi, 1., 2. a 3. list Janův, Zjevení i části Skutků se zabývají sbory v Asii a jejich představiteli — sbory, které povstaly z velkého šíření evangelia v celé provincii.

Po třech letech strávených v Efezu se Pavel rozhodl vrátit do Makedonie a Acháje, aby navštívil čtyři sbory založené během druhé misijní cesty ve Filipech, Tesalonice, Beroji a Korintě. Timotea a Erasta poslal napřed (Sk 19:21) a sám se ještě nějakou dobu zdržel v Efezu. Po vzpouře, kterou v Efezu podnítily lidé, jejichž příjmy závisely na modloslužbě, se Pavel vydal do Makedonie. Cestovali s ním Sopatros (z Beroje), Aristarchos a Sekundus (z Tesaloniky), Gaius (z Derbe), Timoteus (z Lystry), Tychikus a Trofimus (Sk 20:3-6). Někteří z nich byli kolegové, které Pavel připravoval ve výcvikovém středisku v Tyranově síni v Efezu.

Pavel během své tříměsíční návštěvy v Korintě povzbuzoval bratry v Makedonii a Acháji (Sk 20:1-3). Cestou do Jeruzaléma se zastavil v Miletu, kde se setkal s efezskými staršími a dával jim pokyny týkající se vedení (Sk 20:17-38).

IV. JERUZALÉMSKÝ KONCIL (SKUTKY 15)

Vprostřed všech právě popsaných událostí, ihned po skončení první misijní výpravy, se v Jeruzalémě konalo významné setkání, které mělo velký vliv na rychlé rozšíření církve mezi pohany. Události, které vyústily v jeruzalémský koncil, se mimo jiné týkaly sporů a nepřátelství mezi Židy a pohany. První známky konfliktu se objevují v okamžiku, kdy jsou zanedbávány pohanské vdovy v Jeruzalémě (Sk 6). Štěpán, jeden z lidí, kteří byli pověřeni řešením tohoto problému, byl pak ukamenován. Napětí se pak znovu objevuje v osobní zkušenosti apoštola Petra. Bůh ho požádal, aby porušil původní Zákon a jedl „nečisté jídlo“. Teprve poté byl Petr svědkem obrácení prvního pohana, Kornélia (Sk 10). Třetí událost se odehrála v Antiochii, kde se obrátilo mnoho pohanů. Židům v Jeruzalémě se zdálo podezřelé, že by antiochští pohané mohli jít za židovským mesiášem. Rozhodli se tedy celou událost prozkoumat a vyslali tam Barnabáše (Sk 11:19-24). První misijní výprava apoštola Pavla byla posledním střípkem v mozaice událostí vedoucích ke koncilu v 15. kapitole Skutků. Pavel s Barnabášem byli svědky a iniciátory obrácení mnoha pohanů v galatských městech. Netrvalo dlouho a někteří jeruzalémské křesťané ze Židů začali v Antiochii, která byla centrem křesťanství mezi pohany, vyučovat, že všichni křesťané se musí držet Mojžíšova zákona (Sk 15:1).

Z těchto všech událostí vzešla konference v Jeruzalémě. Zásadní otázka zněla, jestli musejí pohané dodržovat Mojžíšův zákon, nebo jinak řečeno, je křesťanství určeno i pro pohany, nebo se musejí nejprve obrátit k judaismu? S Božím vedením došla konference poměrně snadno k jednoznačnému závěru. Pohanům byla přiručena svoboda v otázkách Mojžíšova zákona: „*Toto jest rozhodnutí Ducha svatého i naše: Nikdo ať vás nezatěžuje jinými povinnostmi než těmi, které jsou naprosto nutné: Zdržujte se všeho, co bylo obětováno modlům, také krve, pak masa zvířat, která nebyla zbavena krve, a konečně smilstva*“ (Sk 15:28-29).

Události z 15. kapitoly Skutků v sobě skrývají velkou misijní a teologickou pravdu. Hnutí zakládání sborů mohou vzniknout tam, kde je celou církví přijato evangelium ve vší své plnosti. Když je evangelium zakryto nebo nahrazeno tradicemi, zákony nebo lidskými „formami“, jeho moc proměňovat životy se ztrácí. Máme tendenci klást velký důraz právě na „formy“. Pro první židovské věřící bylo jen přirozené očekávat, že pohané budou svou víru vyjadřovat stejnou „formou“, na jakou byli zvyklí. Bůh však působil zcela nové věci! Kdyby byl Jeruzalémský koncil rozhodl špatně, křesťanství by zůstalo malou odnoží judaismu a nikdy by se nerozšířilo „ke všem národům“, jak to chtěl Bůh.

Hnutí zakládání sborů mohou vzniknout tam, kde je celou církví přijato evangelium ve vší své plnosti. Když je evangelium něčím zakryto nebo nahrazeno, jeho moc se ztrácí.

V. PRINCIPY STRATEGICKÉ MISIJNÍ AKTIVITY

Písmo uvádí mnoho detailů týkajících se Pavlovy činnosti. O jiných apoštolech toho tolik nevíme. Tradice však říká, že apoštol Matouš zakládal sbory v Mezopotámii, Tomáš v Indii, Petr v Římě a Marek v Egyptě, zatímco Ondřej přinesl evangelium do Skýtie severně od Černého moře (Shenk, str. 157, a Forster, str. 40). Církev v každém případě vytrvale rostla i po smrti apoštolů. Povšimněte si těchto postřehů:

- „Kristus vytvořil novou rasu nás, křesťanů, v každém národě.“ Bardaisan, Křesťanský šlechtic v Edesse v severní Mezopotámii v roce 200

- „Ti však, které nazýváte ‘třetí rasou’, se mohou brzo stát první, protože *neexistuje národ, ve kterém by nebyli křesťané.*“ Tertulián z Kartága, kolem roku 200
- „*Křesťanské sbory už jsou na samém okraji světa* a celý svět radostně volá k izraelskému Bohu.“ Origen, rok 240 (Foster 1972, str. 35).

Jak k tomu všemu došlo? Byla to náhoda? Pečlivé studium knihy Skutků ukazuje, že růst církve byl způsoben plány Ducha svatého založenými na principech, které můžeme použít i dnes. Poté, co jsme pečlivě prostudovali knihu Skutků, můžeme se podívat na některé její principy:

A. Poddanost vedení Ducha svatého

Většina misijních aktivit není pouze výsledkem biblické strategie nebo správného rozhodování ale přímého Božího vedení. Duch svatý poslal Filipa za etiopským eunuchem. Pán řekl Petrovi, aby šel do Kornéliova domu. Duch svatý promluvil k antiochským starším a řekl jim, aby vyslali Barnabáše a Pavla jako misionáře. Duch svatý vedl Pavla do Makedonie místo Asie (Sk 16:6vv). Ježíš se Pavlovi zjevil v Korintě a řekl mu, aby tam ještě nějakou dobu pobyl. Duch svatý spolu s prorokem Agabem potvrdili to, co řekl Ježíš Pavlovi už při obrácení, že bude muset „trpět pro mé jméno“ (Sk 9:16). Toto proroctví ho vedlo dál do Jeruzaléma.

Nemůžeme zcela rozumět Božím cestám, ale můžeme si být jisti tím, že pro všechny výše popsané příhody měl Bůh dobré důvody. Možná zakázal Pavlovi na druhé misijní výpravě pracovat v Asii, protože ještě nepřišel vhodný čas a Bůh věděl, že nejlepším výchozím bodem pro zasažení Asie byl Efez a ne Bythinie či Mysie. Je zajímavé uvědomit si, že když se Pavel vypravil do Makedonie, jedním z prvních lidí, se kterými se setkal, byla Lydia, která pocházela z Thyatir, které leží v provincii Asii. Povšimněte si také, jak Bůh připravil cestu pro Pavlův pozdější příchod do Efezu tím, že Priscillu, Akvilu a Apolla už tam poslal napřed.

Pavel a další křesťané dostali Boží pokyny až na cestách, když už evangelium šířili. Neexistuje žádná biblická výmluva pro to, aby někdo pasivně čekal, dokud nedostane nějaké zvláštní „povolání“. Lidé zapojení do zakládání sborů musí vycházet z dobrých plánů a strategie, ale musejí si uvědomit, že do nich bude zasahovat Bůh a jejich plány měnit. Bude je vést v průběhu dosahování jejich cílů zakládání sborů.

B. Rychlý postup

Pavel strávil v průměru v každém z měst, kde založil sbor, jen několik měsíců. V Tesalonice byl například pouhé tři týdny. Jak se mu mohlo podařit tak rychle založit sbor? Možná toho hodně věděl o zakládání sborů a věděl také, že je třeba, aby přestal novému sboru stát v cestě. Věděl, že právě jeho přítomnost jako velkého učitele může bránit v růstu ostatním. Krátká doba, kterou Pavel strávil v nových sborech, nutila ostatní uvědomit si, že na něj nemohou v ničem spoléhat. Museli si najít své vlastní zdroje. Pavel vycvičil vůdce a spolehl se na Ducha svatého, že nové věřící povede. Rolland Allen k tomu říká:

Právě výcvik prvních několika obrácených určuje budoucnost celého sboru. Pokud se první věřící naučí spoléhat na misionáře, v jehož rukou leží všechna evangelizace, vzdělávání a sociální práce, nově vzniklé společenství si zvykne pasivně se vyhřívat na výsluní toho, kdo je přivedl k evangeliu (Allen 1962:81, 93).

Pavel také věděl, že byl povolán jako apoštol, což pro něj znamenalo být „průkopníkem“ nebo tím, kdo „pokládá základy“ (Ř 15:20, 1Kor 3:6-8). Pavel důvěřoval ostatním, kteří byli obdarováni jako kazatelé, že povedou jím založené sbory.

C. Příprava ostatních ke službě

Už jsme se zmínili, že Pavel postupoval rychle, ale je také dobré poznamenat, že k tomuto pravidlu existují důležité výjimky. Pavel strávil 18 měsíců v Korintě a 3 roky v Efezu. V těchto případech, kdy Pavel sám nikam nepostupoval, však pracoval tak, že postupovalo evangelium.

Studium Pavlových cest ukazuje na postupný přesun důrazů jeho služby. Na své první cestě založil nejméně čtyři sbory a do každého z nich se ještě jednou vrátil. Důraz kladl na průbojnou evangelizaci a přímé zakládání sborů. Během své poslední misijní cesty se však zdá, že už takové cíle nemá. Místo rychlého postupu strávil většinu své cesty v Efezu. Efez byl dost významným centrem na to, aby se odtud mohl snadno spojit se všemi sbory, které založil. Zdá se, že během této cesty založil pouze jediný sbor (v Efezu), ale zato se během svých cest vrátil nejméně do devíti měst, kde už sbory existovaly.

Jeho důraz se změnil z průbojné evangelizace na učednictví a výcvik. Během této poslední cesty s Pavlem cestovalo mnoho učedníků (Sk 20:1-2). Čteme také o jeho službě vyučování v Tyranově síni, která vedla k evangelizaci provincie Asie (Sk 19:9-10).

D. Kázání lidem, kteří naslouchají

Ve všech městech, která Pavel navštívil, byly zřejmě poměrně velké židovské komunity (snad s výjimkou Filip). Pavel své poselství obvykle začal přednášet v synagogách. Zčásti to bylo proto, že byl sám Židem, zčásti proto, že Mesiášův příchod měl zvláštní význam právě pro Židy (Ř 1:16), a zčásti také proto, že lidé v synagogách už byli „předzpracováni“. Evangelium lépe chápali a přijímali, protože mělo židovské kořeny a nemuselo tak překonávat kulturní bariéry.

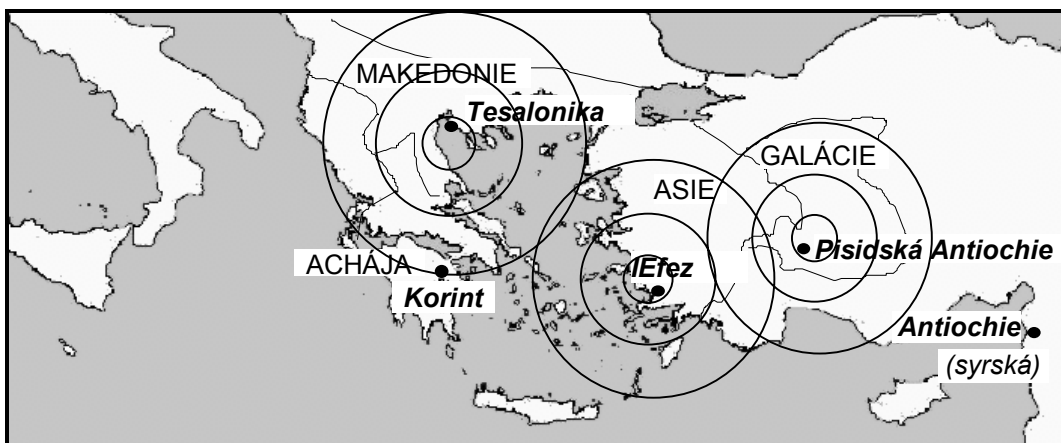
Ačkoli Pavel zahajoval svou službu v synagogách jako apoštol pohanů, jeho skutečným cílem byli zbožní pohané. Byli to lidé, kteří věřili v monoteismus a obrátili by se k judaismu, nebýt přísných zákonných požadavků (zvláště obřizky). Zbožní pohané chodili do synagóg a znali starozákonní Písma. Když přišel do synagógy kázat farizeus Pavel, jehož evangelium *nevyžadovalo* obřizku, mnoho zbožných pohanů si uvědomilo, že taková víra jim dává smysl. Pavlovo poselství obsahovalo monoteismus, který je přitahoval do synagógy, ale přitom se obešlo bez zákonictví, které jim bránilo konvertovat k judaismu.

E. Práce ze strategické základny vedoucí k místnímu hnutí

Pavel se pokoušel evangelizovat celé oblasti, ale nemusel přitom kázat v každém jejich městě. Pokoušel se totiž založit strategicky rozmístěné sbory, ze kterých by se mohlo evangelium šířit a proniknout do celé oblasti (viz obrázek 8.2).

Díky zakládání strategicky rozmístěných sborů se mohlo evangelium šířit a proniknout do celé oblasti.

Téměř všechna centra, ve kterých Pavel sloužil, byla významnými obchodními uzly. Obvykle ležela na tehdejších nejvýznamnějších obchodních cestách. Jeden teolog, který nedávno cestoval po stopách apoštola Pavla, dokonce poznamenal, že i dnes jsou všechna města, ve kterých Pavel působil, spojena vlaky, lodní dopravou nebo obojím. To ukazuje na význam těchto měst. Pavel s Božím vedením využil obchodní cesty jako prostředek šíření evangelia z Jeruzaléma až do hlavního města Říma (Berkhof, str. 40).

Obrázek 8.2 Místní hnutí zakládání sborů

1. Zasažení Galácie z Pisidské Antiochie

Tím, že Pavel strategicky vybral Pisidskou Antiochii, se „slovo Páně šířilo po celé krajině (Galácii)“ (Sk 13:49).

2. Zasažení Makedonie, Acháje a jejich okolí z Tesaloniky

Příkladem plnění Velkého poslání, tak jak je zaznamenáno ve Skutcích 1:8, je tesalonická církev, které Pavel píše: „Od vás pak se slovo Páně rozeznělo nejen po Makedonii a Acháji, ale o vaší víře v Boha se ví všude...“ (1Tes 1:8)

3. Zasažení provincie Asie z Efezu

Výsledkem služby apoštola Pavla v Efezu bylo, že „všichni obyvatelé provincie Asie mohli slyšet slovo Páně, židé i pohané“ (Sk 19:10).

ZÁVĚR

Bylo šíření církve ponecháno náhodě? Ne. Růst církve vzešel z plánů vedených Duchem svatým a založených na principech, které můžeme aplikovat i dnes. Máme-li shrnout plán apoštola Pavla, dá se říci, že se snažil evangelizovat lidi, kteří byli otevření, na místech, která byla strategicky umístěná, a podporoval oblastní hnutí zakládání sborů (obzvláště v Galácii, Makedonii a Asii), to vše pod vedením Ducha svatého. Zakladatelé sborů se nejvíc ze všeho potřebují také vrátit k misijním metodám prvotní církve.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. V čem byl den letnic popsán ve 2. kapitole Skutků významný pro šíření evangelia?
2. Proč byl tak důležitý jeruzalémský koncil?
3. Jak bylo šíření evangelia ovlivněno pronásledováním? Vedlo pronásledování v nedávné minulosti k růstu církve?
4. Kolik sborů Pavel osobně založil? Svou odpověď podložte studiem Nového zákona.
5. Popište rozdíl v důrazech mezi Pavlovou první a třetí misijní cestou.
6. Jak ovlivnil průzkum růst církve v knize Skutků?

LITERATURA

Allen, Roland. *Missionary Methods - St. Paul's or Ours?* Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans, USA 1962.

Berkhof, Louis. *Paul the Missionary.* Grand Rapids, MI: Eerdmans-Sevensma, USA, nedatováno.

Foster, John. *Church History: The First Advance.* London: Society for the Promoting Christian Knowledge, USA 1972.

Shenk, David W., and Ervin R. Stutzman. *Creating Communities of the Kingdom, New Testament Models of Church Planting.* Scottsdale, PA: Herald Press, USA 1988.

VIZE SZS

9

LEKCE

Součásti hnutí zakládání sborů

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je ukázat složky vedoucí ke vzniku hnutí zakládání sborů. Zakladatelé sborů by se měli vnímat jako účastníci hnutí zakládání sborů, které přesahuje představu zakládání sborů po jednom.

☞ OSNOVA LEKCE

- Hnutí zakládání sborů musejí vyrůstat na skále Božího slova.
- Základem hnutí zakládání sborů je nový způsob vnímání vize, církve a vedení.
- K úspěchu hnutí zakládání sborů přispívají stavební kameny modlitby, průzkumu, mobilizace, výcviku, evangelizace a předávání vize.
- Autorem hnutí zakládání sborů je Bůh.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Být schopen ve víře stanovit strategii evangelizace cílové oblasti s pomocí zakládání sborů.
- Účastnit se hnutí zakládání rostoucích sborů, kterých přibývá zakládáním dalších rostoucích a násobících se sborů.

Úvod

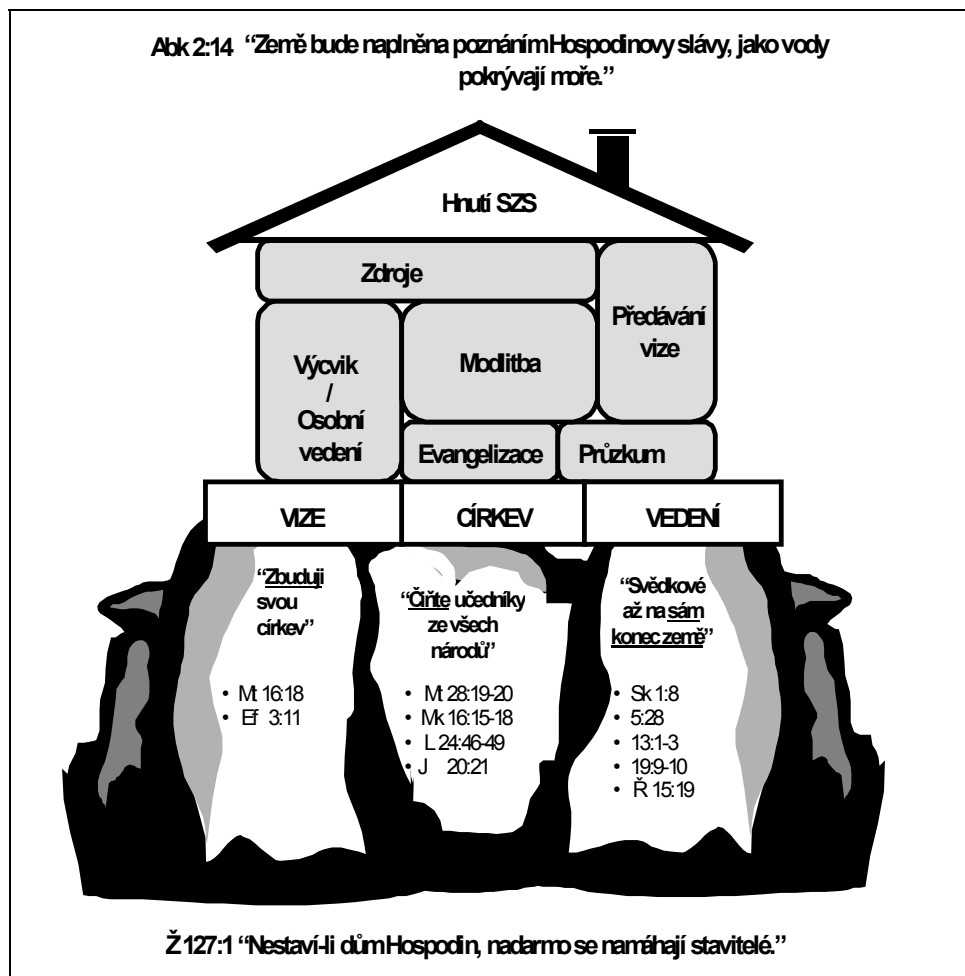
Cílem hnutí saturačního zakládání sborů je živé společenství věřících, které v zeměpisném i kulturním dosahu každého člověka zvěstuje při různých příležitostech evangelium kulturně odpovídajícím způsobem a ukazuje svému okolí, jak vypadá život vedený Kristem.

Zatímco čtete tuto lekci, v desítkách národů na světě rostou hnutí saturačního zakládání sborů. Každé z nich má své jedinečné rysy podle toho, v jaké kultuře se odehrává, ale v jádru mají všechna tato hnutí podobný cíl jako ten zmíněný v prvním odstavci. Ve všech z nich se také v nějaké podobě objevují níže popsané složky.

Pokud si hnutí SZS představíme jako dům (viz obrázek 9.1), *základem je Boží slovo*. Na tomto základu stojí tři základní principy, které upevňují úspěšná hnutí zakládání sborů. Na nich se pak staví z kamenů modlitby, průzkumu, evangelizace, výcviku či osobního vedení, dostupných zdrojů a předávání vize.

I. ZÁKLADNÍ PRINCIPY Hnutí SATURAČNÍHO ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ

Prvním principem je *vize*, která se neomezuje pouze na založení několika sborů, ale směřuje k naplnění celého národa rostoucími sbory, které plní Velké poslání. Druhý princip je *církev* sestávající ze všech Božích lidí, obdarovaných a prodchnutých Duchem svatým, kteří společně pracují na naplnění Velkého poslání. Třetím principem je *vedení*, které zmocňuje a uvádí Boží lidi do služby. Protože jsou tyto principy velmi důležité, v osnově tohoto kursu zakládání sborů je každému z nich věnován jeden oddíl.

Obrázek 9.1 Složky hnutí saturačního zakládání sborů

II. STAVEBNÍ KAMENY HNUTÍ SATURAČNÍHO ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ

A. Modlitba: vyhledávání závislosti na Bohu

Součástí rozsáhlého hnutí zakládání sborů je stavební kámen modlitby — jak spontánní, tak organizované. Modlitba je nezbytnou složkou jak zakládání sboru, tak udržení správného směru celého hnutí.

1. Přímlovná modlitba

Modlitba za misionáře, zakladatele sborů a kazatele. Tito lidé stojí na klíčových vůdčích pozicích a potřebují modlitební podporu Božího lidu. Pavel zmiňuje modlitby za politické i jiné vůdce jako prioritu v životech věřících lidí (1Tm 2:1-3). Vytrvalé modlitby za lidi u moci vedou k dobrým podmínkám pro šíření evangelia.

2. Modlitba za jednotu

Ježíš se modlil, aby jeho učedníci byli jedno (J 17:22-23). Pavel povzbuzuje věřící, aby se spolu modlili v duchu jednoty (1Tm 2:8). Snad nejvíce se jednotu buduje společnými modlitbami. Bůh si často používá modlitbu k tomu, aby spojil věřící i v případech, kdy jsou v jiných otázkách rozdělení.

3. Modlitba v duchovním boji

Růst církve je duchovní boj. Satan nechce, aby ve vaší oblasti vzniklo hnutí zakládání sborů, a bude proti němu se svými démony působit. Mocný duchovní boj proti satanu, démonickým silám,

mocnostem a vládám světa temnoty a zlým duchovním bytostem vyžaduje pevný křesťanský života a usilovné modlitby (Ef 6:10-20).

B. Průzkum: vidět věci z nadhledu

Průzkum umožňuje Božím dětem zjistit, jak Bůh jedná, díky globálnímu pohledu na to, co chce Pán vykonat v jejich národě nebo cílové skupině. Průzkum také dodává informace, které křesťanským pracovníkům pomáhají správně se rozhodovat v otázkách služby a její strategie. Konkrétněji to znamená, že pomáhá misijním organizacím a církvím poznat, kde je třeba založit sbory a které metody evangelizace jsou mezi různými skupinami lidí úspěšné a neúspěšné.

Hnutí zakládání sborů často čerpají z výsledků průzkumů, protože jeho účastníci chtějí vědět, kde a jak Bůh jedná. Někdy je průzkum jednou z prvních věcí, které vedou k motivování ostatních a ke vzniku hnutí.

Existují dvě konkrétní místa, na kterých se průzkum odehrává.

1. Konkrétní vznikající sbor

Průzkum může pomoci správně vybrat strategii evangelizace a zakládání sborů v závislosti na světonázoru a pocíťovaných potřebách lidí žijících v cílové oblasti. Průzkum může také odhalit zdroje, které jsou dostupné pro zakládání sborů a mohou být mobilizovány k výpomoci.

2. Oblast — národ/provincie/okres/město

Provedení průzkumu v rozsahu celého národa nebo nějaké menší oblasti může poskytnout obecný pohled na to, v jakém stavu je tam křesťanství. Tyto informace pak mohou posloužit k vyburcování vedoucích sborů k mobilizaci církve a evangelizaci vedoucí k zaplnění celé oblasti novými sbory.

Jaký průzkum je třeba provést ve vaší oblasti?

C. Mobilizace zdrojů

Jeden z nejvýraznějších rysů mobilizace se týká zdrojů. Během růstu novozákonní církve věřící mobilizovali zdroje, které byly k jejímu šíření potřeba. Lidé v jeruzalémském sboru obětavě dávali na pomoc ostatním, kteří byli v nouzi (Sk 4:32-37). Křesťané byli vybízeni, aby pomáhali jiným, kteří neměli žádný zdroj příjmů, například bohabojným vdovám (1Tm 5:9-16). Bohatí byli vedeni k tomu, aby dávali více a pomáhali těm, kteří byli chudší než oni (1Tm 6:18-19).

Jádrum celé oblasti získávání zdrojů je základní Boží pravda, že hlavním Božím nástrojem pro šíření evangelia jsou jeho lidé. Naplnění Velkého poslání v daném národě by se mělo dít především za pomoci mobilizovaných prostředků patřících lidem v onom národě. Pro podporu práce by se měly používat jejich vlastní dary a desátky. Nik Nedělčev je bulharským vůdcem na celonárodní úrovni. Má mnoho zkušeností s mobilizací zdrojů pro službu zakládání sborů. Píše:

„Mají-li bulharské sbory růst a získávat další zdroje — jak lidské, tak finanční — musejí hledat především v Bulharsku... Vítáme investice do Bulharska, které proudí od Božích lidí v jiných zemích. Takové investice by však měly přicházet formou strategického partnerství s bulharskými organizacemi. Tato partnerství by měla jasně vymezovat, co a v jakém termínu se od nich očekává, aby nevznikala dlouhodobá závislost na zahraničních zdrojích.“

D. Výcvik/vedení: připravit ke službě ostatní

Výcvik evangelistů, vedoucích buněčných skupinek, zakladatelů sborů a kazatelů formou násobení napomáhá hnutím zakládání sborů. Každý z výše uvedených vedoucích potřebuje jiný druh výcviku, takže je potřeba mít k dispozici různé metody, které společně podporují hnutí zakládání sborů.

20. kapitola knihy Skutků, kde Pavel promlouvá k efezským starším, dává výborné rady pro obecný výcvik církevních vedoucích. Skutky 20:20, 31 a 35 ukazují, že Pavel „těžce pracoval“ „dnem i nocí“ a „ve shromáždění i v rodinách“. Zakládání sborů a výcvik zakladatelů sborů je tvrdá práce. Skutky 20:20 a 27 ukazují, že je

Výcvik evangelistů, vedoucích buněčných skupinek, zakladatelů sborů a kazatelů formou násobení napomáhá hnutím zakládání sborů.

Pavel vyučoval bez ustání. Učil je to, co bylo „potřeba“ k plnění jejich úkolu. Skutky 20:33-34 ukazují, že žil otevřeným životem. Jeho motivy nemohl nikdo zpochybnit. Nikdo nemohl nic namítnout proti jeho nakládání s penězi. Skutky 20:35 ukazují, že Pavel vyučoval a svým životem ukazoval vzor dávání a správcovství. Skutky 20:31 a 36 ukazují, že Pavel do svých vztahů s těmito vůdci vložil své city. Společně prolévali slzy. Služba vychází ze vztahů. Nejlepší výcvik je praktická společná služba dvou jednotlivců, ne pouze formální vzdělávání.

Následující principy souvisí s výcvikem vůdců v rámci hnutí zakládání sborů:

1. Výcvik by se měl soustředit na vedení

Výcvik, který vedoucí dostávají, by jim měl umožnit vyzbrojovat ostatní ke službě v rámci hnutí, které násobí sbory a šíří evangelium po celé zemi. Ve Sk 20:15-38 si můžeme všimnout, že Pavel připomíná efezským vedoucím, jak s nimi v průběhu jejich výcviku spolupracoval. Z Efezu Pavel zmocňoval věřící k vedení duchovního hnutí, které pokrylo celou oblast Malé Asie.

Kniha Skutků ukazuje, jak Pavel popisuje svou metodu výcviku vedoucích. Ve svém listu Timoteovi Pavel píše, jak takové vedoucí vybírat. 1Tm 3:1nn ukazuje vlastnosti potřebné k tomu, aby někdo mohl být vůdcem. Tak například charakter má přednost před duchovními dary (1Tm 3:2-10). Pavlův učednický vztah s Timotejem byl vztahem otce a syna (2Tm 2:1).

2. Výcvik by měl být reprodukovatelný

Hnutí zakládání sborů vyžadují takové formy výcviku, které se dají násobit (studenti je mohou sami vyučovat). Pavlův výcvik pokračoval po čtyři generace. Začal v okamžiku, kdy Pavel předával vyučování ze svého srdce (2Tm 2:2). Timoteus pak učil spolehlivé muže, kteří byli „schopni učit zase jiné“. Vyučování a výcvik, který předáváme ostatním a kterým pomáháme lidem růst v Kristu a budovat nové vedoucí, by měl být veden tak, aby byl reprodukovatelný.

Čtyřgenerační model je užitečnou pomůckou pro strategické plánování výcviku. Je k tomu potřeba jednoduchost, aby mohla být látka předána bez drahých nástrojů, špičkových znalostí nebo formálního vzdělání. Reprodukovatelný výcvik může být náročný, protože jeho obsah musí být nejen jednoduchý, ale také současně hluboký a kvalitní, aby vedl k silným sborům, které ovlivňují lidské životy a celou společnost.

Výcvik se musí skládat jak ze slov, tak z osobního příkladu. Když učíme a vyzbrojujeme ostatní, je naše látka reprodukovatelná na čtyřech úrovních? Je dostatečně jednoduchá? Jde dost do hloubky? Může být předána jak příkladem, tak slovy?

3. Výcvik by měl být dostupný

Výcvik dělníků, kteří budou naplňovat Velké poslání, je úkolem jednotlivých sborů. Když se řekne výcvikový program, většina lidí si představí semináře a biblické školy, případně nějaký jiný internátní program. To je smutné, protože nejefektivnější výcvikové programy nejsou internátní a jsou naopak organizované přímo jednotlivými sbory. Představa, že sboroví pracovníci musí jít studovat někam jinam, může poškodit rozvoj hnutí zakládání sborů. Když se však sbory zodpovědně ujmou výcviku dělníků, výcvik je mnohem dostupnější širšímu okruhu křesťanů.

4. Výcvik by měl vycházet ze strategické základny

Většinu své třetí misijní cesty strávil apoštol Pavel v Efezu (Sk 19:9-10). Zvolil si strategii práce ze strategické základny, aby mohl připravovat vedoucí, kteří by byli schopni zasáhnout celou oblast (viz Sk 20:18nn). Tito vedoucí opouštěli Pavlův výcvik, vycházeli z Efezu a zasahovali provincií Asii Božím slovem. Všechny sbory uvedené ve 2. a 3. kapitole Zjevení leží právě v této oblasti a mohly být založeny právě lidmi, které Pavel vycvičil během svého pobytu v Efezu. V listu určeném věřícím v Kolosech (městě v provincii Asii) Pavel dokonce zmiňuje sbory, „které mě ani osobně neznají“ (Kol 2:1).

Našli jste už strategickou základnu pro výcvik zakladatelů sborů, která pomůže vašemu hnutí rozšířit se co nejefektivněji po celé cílové oblasti?

E. Evangelizace: pole zbělela

Bůh pracuje ve světě a přivádí k sobě nové lidi. Svěřil nám službu smíření (2Kor 5:18). Úkolem církve je šířit evangelium do svého okolí a ještě mnohem dál. Pokud mají vznikat hnutí saturačního zakládání sborů, musí být všude hlásáno evangelium.

Ježíš svým učedníkům ukázal, že oni „nevidí“ lidi tak, jak je vidí Bůh — připravené (zbělelé) ke žni (Mt 9:35-38). Lidé skutečně chtějí vztah s Bohem. Ztracení lidé žijí s prázdným srdcem, ve kterém jim chybí Bůh, a hledají, čím by toto prázdné místo zaplnili. Ovoce evangelizace je tak malé ne proto, že by lidé nehledali Boha, ale proto, že odmítají formy a vyjádření víry, které používají tradiční církve. K zasažení nových generací jsou třeba nové formy vyjádření nadčasové pravdy evangelia.

Evangelizace není úkolem specialistů, ale každého věřícího, který ve svém životě prožil Boží lásku. Má-li nastat saturační zakládání sborů, musí být co nejdříve věřících vycvičeno, mobilizováno a vedeno ke sdílení víry doma, na pracovišti, na dovolené — zkrátka všude.

F. Předávání vize

Hnutí zakládání sborů začínají vizí. Vize ukazuje jasný úkol, povzbuzuje ke spolupráci mezi skupinami věřících a motivuje Boží lid k tomu, aby pro svého Pána konal stále větší věci. Vize (neboli „Zet“) spočívá v tom, že živé sbory budou vznikat na všech místech tak, aby každý muž, žena i dítě mohli slyšet a mít možnost přijmout evangelium.

V některých oblastech nevznikají hnutí právě proto, že tělu Kristovu chybí vize takového hnutí. Jak mohou lidé usilovat o něco, co si nedovedou představit? V těch částech světa, kde hnutí zakládání sborů fungují, je naopak vize velmi silná.

Vize se probouzí skrze modlitbu, průzkum a otázku „co chce Bůh?“. Tato otázka je velmi mocná. Může se pokládat v osobních rozhovorech, ve skupinách nebo na zvláštních seminářích týkajících se předávání vize. Lidé, kteří o ní uvažují, si uvědomují, že Bůh chce, aby měli všichni lidé příležitost slyšet evangelium ve svém jazyce, a aby jeho církev rostla tak, že každý člověk bude mít příležitost stát se Kristovým učedníkem. V tom spočívá vize SZS, která se musí při různých příležitostech předávat dál.

Cílem je živé společenství věřících v dosahu každého člověka, aby mohli všichni slyšet a vidět evangelium v životech křesťanů.

III. VÝSLEDEK: Hnutí zakládání sborů

Střecha nebo vrcholek naší budovy je hnutí zakládání sborů. Cílem je živé společenství věřících v zeměpisném a kulturním dosahu každého člověka, aby mohli všichni při různých příležitostech slyšet evangelium způsobem odpovídajícím jejich kultuře a vidět Kristův život ve svém okolí. Pro splnění Velkého poslání je třeba používat jak doma, tak přes hranice kultur modely, které jsou reprodukovatelné.

A. Reprodukovatelné zakládání sborů

Zakládání sborů, které se samy násobí, je nejlepší cestou k evangelizaci nějaké oblasti. Zakládání sborů metodou přičítání nepovede ke vzniku hnutí. Jeden plus jeden plus jeden jsou tři. Jeden krát dva krát dva jsou čtyři.

Ze začátku se tyto dvě řady příliš neliší, ale v dlouhodobější perspektivě je mezi nimi propastný rozdíl. Saturační zakládání sborů směřuje k modelu násobení. To znamená, že když se založí nový sbor, měl by už od samého počátku mít vizi dalšího násobení.

Saturační zakladatelé sborů hledají model, který se může násobit bez omezení. Chtějí založit sbor, který se může snadno reprodukovat tak dlouho, až vznikne hnutí. Saturační zakladatelé sborů neskončí tehdy, když založí sbor — očekávají, že sbor se bude násobit, a teprve tehdy se přiblíží k tomu, co po nich Bůh chtěl.

B. Zakládání sborů napříč kulturami

Když se sbory dělí, zakládají obvykle sbory „ve stejném stylu“. To znamená, že přijde okamžik, kdy bude třeba k zasažení dalších lidí založit průkopnický sbor napříč kulturami.

Probuzení v Asii překračovalo kulturní hranice a oslovovalo „Židy i Řeky“ (Sk 19:10). Efezským 3:6 říká, že překlenování hranic kultur prostřednictvím evangelia je tajemství, které bylo zjeveno církvi. Boží lid není jediná etnická skupina, ale skládá se ze všech národů světa (Zj 7:9-10). Zakládání sborů napříč kulturami je jednou z aktivit církve, která toto tajemství zjevuje.

ZÁVĚR: „DŮM STAVÍ HOSPODIN“

Bůh je tvůrcem hnutí zakládání sborů. Velká duchovní hnutí závisejí na něm a na jeho dokonalém načasování. Nikdo nemůže přinutit Boha k jednání. Bůh je svrchovaný a jedná, jak sám chce. V knize Skutků je to vidět na Pavlově životě. Pavel toužil zasáhnout evangeliem Asii a plánoval tam jít až do okamžiku, kdy ho Duch svatý zarazil. Bůh mu v průběhu cesty změnil cíl. Později, v 19. kapitole Skutků, Bůh Pavlovi otevřel dveře k práci v provincii Asii a zjevil přitom svou moc jedinečným a nádherným způsobem (Sk 19:1-12). Slovo Boží slyšela celá provincie Asie! Některá znamení Boží moci (například uzdravování prostřednictvím šátků) už se nikde jinde v Bibli neobjevují. Lidem v Asii bylo jasné, že s nimi Bůh jedná neobvyklým způsobem. Jde zkrátka o to, že svrchovaný Bůh se rozhodl ve svém čase v Efezu jednat.

Hnutí saturačního zakládání sborů nemůže vzniknout v okamžiku, kdy nenastal Boží čas. Jak ale poznáme, kde a kdy chce Bůh jednat?

Máme-li znát Boží vůli, musíme nejprve poznávat Boha. Máme-li znát Boha, musíme s ním budovat vztah na modlitbách. Když se scházíme k modlitbám a třeba i v pústu, Bůh nám zjeví svou vůli. Možná že jedním z důvodů, proč nejedná, je nějaký nevyřešený hřích. Možná ukáže, že je čas zasévat nebo modlitbami zalévat semeno, které bylo zaseto. Možná nám ukáže jinou cestu vedoucí k otevření lidských srdcí. Existuje mnoho důvodů, proč Bůh nemusí v dané oblasti jednat, ale pokud vám něco klade na srdce, nepřestávejte v modlitbách hledat jeho tvář.

Máme-li znát Boží vůli, musíme nejprve poznávat Boha.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Jakou máte vizi?
2. Je modlitební hnutí součástí vašeho plánu zakládání sborů?
3. Jak je možné spolupracovat se stávajícím Božím tělem, než začneme zakládat nové sbory?
4. Máte oblastní plán zakládání sborů v přilehlých městech?
5. Na kterých místech vaší oblasti Bůh zvláště výrazně pracuje?
6. Které složky hnutí zakládání sborů pozorujete ve svém okolí?

CÍRKEV

CÍRKEV
LEKCE
9,10

Církev a duchovní dary

BOŽÍ ZMOCNĚNÍ DO SLUŽBY

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je pomoci týmům zakládajícím sbory poznat vzájemně své duchovní dary tak, aby všichni mohli sloužit Pánu způsobem, ke kterému je obdaroval.

☞ OSNOVA LEKCE

- Duchovní dary dává Duch svatý k tomu, aby dal tělu Kristovu moc.
- Duchovní dary nejsou stejné jako přirozené nebo naučené talenty a schopnosti.
- Duchovní dary lze objevit skrze službu a pak je dále rozvíjet.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět jak poznat své duchovní dary a jak v tom pomáhat ostatním.
- Být připraven udělat jakékoliv nutné změny, aby s ostatními pracoval na základě duchovních darů.
- Účastnit se týmového zakládání sborů, při kterém každý člen může pracovat nejučinněji ve shodě s duchovními dary, které mu Bůh dal.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Všimněte si, že toto je dvouhodinová lekce. Je-li nutné udělat přestávku, je možné setkání rozdělit mezi body III – „Schopnosti...“ a IV – „Pozorování...“.

I. PROČ POTŘEBUJEME DUCHOVNÍ DARY?

Církev je duchovní entita. Věříme, že nadpřirozené Boží království, andělé a démoni existují. Věříme také, že člověk se jen tak nevyvinul, nýbrž byl stvořen jak s tělesnými, tak duchovními vlastnostmi. Jsme víc než maso, krev a chemikálie. Toužíme žít nadpřirozený život, žít v duchu spíše než v těle. Pavel prohlásil:

„Neboť ačkoli žijeme v těle, nebojujeme podle těla. Zbraně našeho boje nejsou tělesné, ale mají od Boha sílu bořit opevnění...“ (2Kor 10:3-4).

Církev musí užívat svou nadpřirozenou moc. V podstatě jsou nám dostupné její dva druhy – *modlitba a duchovní dary*. Oba přistupují k Bohu v zájmu jeho lidu a jeho díla. Oba jsou nutné k vykonání služby, která je příliš těžká pro lidské úsilí. Pán nikdy neměl v úmyslu, abychom sloužili z vlastní síly. Chce nám pomoci. Ježíš nařídil učedníkům, aby se *nevzdalovali* z Jeruzaléma a nezačínali svou službu, dokud nepřijmou moc Ducha svatého (Sk 1:4-5).

Pán svému tělu poskytl různé druhy darů, aby mu umožnil náležitě pracovat. Jedna skupina darů obsahuje několik druhů *vedoucích*, „aby dokonale připravili svaté k dílu služby“ (Ef 4:12). Další skupina zahrnuje zvláštní *schopnosti* ke službě, které jsou v různých kombinacích dány každému věřícímu. Vše, co víme o každé z těchto skupin, se dozvídáme z Písma.

II. VEDOUcí... DAL JEŽÍŠ... ABY PŘIPRAVILI TĚLO

První skupina darů obsahuje *vůdce* popsané v Efezském 4:11-16. To nejsou místa nebo funkce, do kterých jsou lidé voleni. Jsou to jednoduše lidé, které Bůh dal Kristovu tělu, aby připravili každého jednotlivce ke konání jeho úlohy. Tito lidé nejsou odborníci, kteří dělají práci za nás; jejich efektivnost se měří naší, když my konáme dílo služby.

Text vyjmenovává apoštoly, proroky, evangelisty a pastýře-učitele. Lidé s apoštolským úkolem jsou ti, kdo jsou vysláni, aby na počátku nové služby stavěli základy. Lidé s prorockým úkolem vyhledávají Boží slovo Kristovu tělu, zatímco evangelisté vyhledávají jeho Slovo ztraceným. Pastýři-učitelé bdí nad Božím lidem a vyučují jej. Abyste porozuměli úloze vedoucího v Kristově těle, zamyslete se nad evangelistou: nemůže dělat jen evangelizaci, ale musí také připravovat ostatní křesťany, aby evangelizovali.

III. SCHOPNOSTI... DAL DUCH SVATÝ... ABY ZMOCNILY TĚLO

A. Definice

Další kategorie darů jsou *schopnosti*, které věřícím dal Duch svatý. Přirozené nebo naučené schopnosti a nadání by se také měly používat ve službě Bohu. Avšak Duch dává věřícím schopnosti jedinečným způsobem přispět k budování Kristova těla. Těmto schopnostem se říká *duchovní dary*. Na těchto darech jsou nápadné tyto skutečnosti:

- Každý věřící má alespoň jeden (1Kor 12:7; 1P 4:10).
- Nejsou dány podle našeho přání, ale tak, jak chce Duch (1Kor 12:11).
- Jsou určeny ke společnému dobru spíše než ku prospěchu jednotlivce (1Kor 12:7; Ř 12:4-5; 1Kor 12:12-27).
- Dar (nebo dary), které máme, jsou dílem Ducha (1Kor 12:4). Služby, ve kterých je používáme, jsou svázány s Kristem (1Kor 12:5) a jejich účinnost je Božím dílem (1Kor 12:6). Naši zodpovědností je pouze poslušnost.

B. Duchovní dary a Kristovo tělo

Bůh tyto dary rozdál za účelem budování Kristova těla.

1. *Důležitost každého údu*

Názorný příklad těla v 1. Korintským 12 ukazuje potřebu, aby každá část v těle plnila svou úlohu. Stejně jako fyzické tělo trpí, když je jeden úd nemocný, tak i Kristovo tělo bolí, když jeden člen nepoužívá svůj dar. Každý věřící má vykonávat „dobré skutky“, které mu Bůh připravil (Ef 2:10). Tyto skutky nelze konat našimi lidskými silami. Potřebujeme nadpřirozenou moc Ducha svatého, který prostřednictvím nás působí k jejich vyplnění.

2. *Funkce „obdarovaných“ lidí*

Bůh dal církvi obdarované lidi, aby věřící vedli a připravovali. Každý místní sbor má jednotlivce, kteří jsou v těchto oblastech jedinečně obdarováni. Tito lidé se však nikdy nemají stát elitní skupinou, která provádí službu sboru. Naopak Efezským 4:11-13 dává jasně najevo, že mají připravovat Boží lid, aby tito věřící mohli pokračovat v díle služby. Je životně důležité, aby každý věřící objevil a používal své dary ve službě.

3. *Služba Boží milostí*

Když používáme naše dary, sloužíme vlastně Boží milostí (1P 4:10-11). Boží milost a moc proudí skrze nás k lidem, jimž sloužíme. Bůh chce lidem prokázat službu, a rozhodl se to dělat naším prostřednictvím – konkrétně skrze naše duchovní dary. Už se rozhodl, jak nás chce použít, a dal nám odpovídající dar. Naše věc je použít ho a přinést Bohu ovoce.

C. Zjišťování duchovních darů

Zjistit, jaké jsou naše dary, vyžaduje čas a zkušenost. Pokud nevíte, jaké máte dary, můžete se učit tím, že poznáte, co jsou dary obecně, zapojíte se do služby Kristova těla a zhodnotíte, co skrze vás Bůh dělá pomocí vašich duchovních darů a přirozených schopností. Během služby pak vaše dary vyjdou určitým způsobem najevo.

V Bibli neexistuje žádný test na duchovní dary. Dary nejsou závislé na přirozených nebo naučených schopnostech. Lékař nemá nutně dar milosrdenství ani učitel dar vyučování. Takoví lidé by měli mít vzdělání a zkušenost ve svých povoláních, ale to není totéž co duchovní obdarování. Jejich dary ve

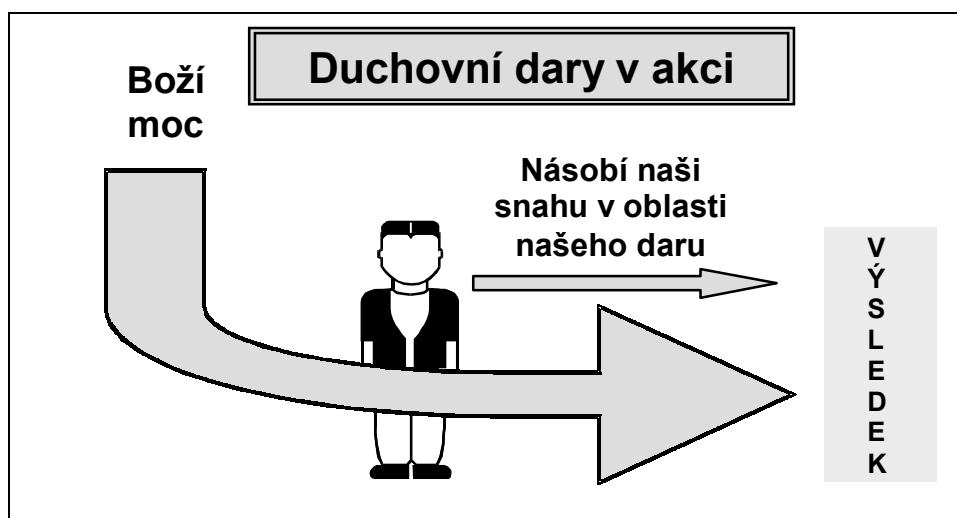
skutečnosti mohou být evangelizace, vedení nebo nějaký jiný druh. Hodnocení vašeho povolání *není* cestou k objevení vašich duchovních darů.

Dar se zjišťuje podle účinku jeho použití. Když sloužíme jiným, Boží milost, moc a požehnání plynou skrze náš dar do té míry, že to převyšuje naši lidskou schopnost. Jediným způsobem, jak objevit vaše dary, je zapojit se do různých podob služby a sledovat, co Bůh používá. Jedná se v podstatě o proces „pokusů a omylů“. Vzhledem k tomu, že Boží moc skrze nás bude proudit k ostatním, je důležité poslouchat jejich radu. Sami si nemusíme všimnout, jak nás Pán používá, ale ostatní to zpozorují.

Dar se zjišťuje podle účinku jeho použití.

V Novém zákoně je uvedeno mnoho duchovních darů (viz odstavec D). Jelikož každý seznam obsahuje různé dary, zdá se pravděpodobné, že žádný výčet není úplný. Může existovat mnoho dalších darů služby. Také je jasné, že každý věřící má dar. Ale není jasné, jestli každý máme jen jeden. Někteří mohou mít dva nebo více. Kvůli této rozmanitosti je nutné, aby se věřící zapojili do mnoha různých druhů služby.

I když přirozená nadání nebo naučené dovednosti nejsou totéž co duchovní dary, výcvik nebo talent mohou účinnost daru jistě zvýšit. Například když člověk má dar vyučování, znamená to, že mu Bůh chce požehnat v této službě. Ale tento dar nenahrazuje studium, aby takový člověk *měl co říct!* Bůh je schopen požehnat naše *málo*. Ale touží také požehnat *mnoho*. Mít dar není omluvou pro lenost. To se týká kteréhokoliv daru. Jakmile objevíme dar(y), které máme, měli bychom dělat všechno možné, abychom je rozvinuli tak, abychom byli stále lepším nástrojem pro službu v církvi.

Obrázek 9.1 Bůh násobí naši snahu

D. Popis duchovních darů

Dvě hlavní zmínky, na kterých je založeno naše porozumění, jsou Římanům 12 a 1. Korintským 12-14. S vědomím našeho přirozeného pokušení dovolit, aby nás toto téma rozdělovalo, Duch svatý doprostřed svého vyučování o darech vložil úžasnou kapitolu o lásce — 1. Korintským 13. Níže uvedený seznam je seřazen spíše podle abecedy než podle důležitosti. Většina biblických učenců věří, že tyto seznamy nejsou vyčerpávající.

E. Dvě varování

Zprvė mějte na paměti, že naše vědomosti o kterémkoliv nebo všech těchto darech, jak bylo již řečeno, pochází z Bible. Za druhé dostupnost těchto darů v dnešní době je v Kristově těle předmětem sporu. Ten se obvykle točí kolem toho, zda některé dary od sepsání NZ jsou či nejsou pro dnešní církve dostupné. Někdo věří, že s uzavřením Božího psaného zjevení některé dary, zvláště v zázračné podobě, ustaly. Jiní věří, že to, co Bible učí o duchovních darech pro NZ církve, je stále platné i pro církve dnes. Seriózní, upřímní a vzdělaní učenci se staví na obě strany. Co tedy máme dělat? Jednoduchým řešením je měřit a zakládat naši poslušnost a zkušenost na prosté a úplné aplikaci toho, co říká Bible.

Verš	Obecné pozorování	Dary	Výklad
1Kor 12:27-29			
Ef 4:11			

Teď si seznamy porovnejte. Se znalostí Bible vytvořte pracovní definici každého ze zmíněných darů:

C. Aplikace

Vytvořte seznam darů, které si myslíte, že máte. Vedle každého z nich si napište, jak chce podle vás Bůh tento dar používat ke službě v Kristově těle:

V. PŘEKÁŽKY V OBJEVOVÁNÍ DARŮ

A. Osobní důvody

- Strach ze zneužití nebo nesprávného použití jinými lidmi.
- Neporozumění nadpřirozenému působení ve fyzické oblasti. Toto je problém pohledu na svět.
- Neochota řešit osobní problém hříchu a/nebo nedostatek víry.
- Nedostatek oddanosti službě a ochoty pomoci jiným.
- Pokusy napodobovat v používání darů jiné lidi.
- Přílišná snaha o získání darů spíše než o hledání jejich Dárce.
- Postoj „počkám si na dar předtím, než budu sloužit“, spíše než poslušné přikročení ke službě jiným s důvěrou, že Pán prostřednictvím nás uskuteční svůj záměr. Když se snažíme milovat a sloužit ostatním, je ve skutečnosti možné, že si účinné použití svého duchovního daru vůbec neuvědomíme.

B. Organizační problémy

- Věroučná nevyváženost: jedni určité dary vylučují, druzí některé příliš zdůrazňují.
- Přílišný důraz na některé dary jako na „známku duchovnosti“ spíše než jako na službu jiným.
- Žádné biblické učení o darech ani svoboda je uplatňovat.
- Představování darů jako cíle spíše než jako nástroje ke službě.

VI. MOBILIZOVÁNÍ CÍRKVE PODLE DUCHOVNÍHO OBDAROVÁNÍ

Jedním z klíčů k úspěchu ve zralosti a růstu v rámci úsilí o zakládání sborů je najít způsoby, jak všechny členy připravit, aby objevili, rozvíjeli a uplatňovali své dary ve službě. Zakladatel sborů nemá „dělat službu“, nýbrž připravovat nové věřící, aby ji konali. Neexistuje žádná mez pro růst sboru, který v moci Ducha svatého uvolňuje lidi do služby místo toho, aby jim bránil zaujmout místo ve službě.

Zakladatel sborů nemá „dělat službu“, nýbrž připravovat nové věřící, aby ji dělali.

A. Jak pomoci ostatním objevit a používat dary

První, co je zapotřebí udělat, abychom pomohli ostatním najít jejich dary, je povzbudit je a umožnit jim, aby se zapojili do služby. Jedině tehdy, když budou sloužit, budou s to vidět, že je Bůh účinně používá. Je důležité, abychom vyučovali o:

- potřebě darů
- povaze darů
- objevování darů
- zodpovědnosti používat dary

Pak je třeba všimnout si ve službě výsledků, abychom zjistili, zda a jak Pán žehná. Vidíme-li přítomnost daru, musíme věřícího povzbudit, aby ho rozvíjel a sloužil v dané oblasti více (1P 4:10). Nevidíme-li přítomnost daru, je zapotřebí mu svědomitě poradit, aby zkusil jiné oblasti služby spíše než aby se nechal znechutit nedostatkem výsledků.

Je také důležité pamatovat, že *jako úd těla Kristova* má duchovní dar(y) každý věřící. Délka jeho křesťanského života není podstatná. I noví věřící mají dar(y). Podívejte se na evangelizační výkon

samařské ženy (J 4:28-30). Věřila méně než hodinu, když ji Bůh použil, aby k Ježíši přivedla obrovský zástup. Ke službě a objevování svých darů bychom měli povzbuzovat již nové věřící.

Jedna poznámka k opatrnosti u nových věřících ve službě. *Měli by sloužit. Ale neměli by zastávat nějakou funkci* (1Tm 3:6). Služba jiným není totéž co vedení jiných. Funkce vedení vyžaduje zralost a prokázanou věrnost. Ale *všichni* křesťané by měli být zapojeni do služby jiným a do evangelizace ztracených.

B. Vzdělávání užitečné k rozvíjení darů

I když duchovní dary jsou dary Boží milosti, stále existuje místo pro výcvik a rozvíjení jejich upotřebení ve službě. Výcvik je na úrovni lidské dovednosti, zatímco obdarování je na úrovni duchovního zmocnění. Ve službě by se mělo setkat obojí.

VII. DUCHOVNÍ DARY A ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ

Aby byl zakladatel sborů ve službě efektivní, musí znát své dary. Následkem toho se pak může soustředit na službu, které Bůh v jeho životě žehná. Existuje mnoho způsobů, jak založit sbor. Lidé mohou být přivedeni k Pánu prostřednictvím vyučování, evangelizace, soucitu nebo jiného daru zakladatele sboru. Je důležité, aby zakladatel sboru s darem evangelizace trávil svůj čas se ztracenými lidmi, spíše než aby ho věnoval přípravě biblických studií. Ale zakladatel s darem vyučování by se měl zaměřit právě na studia Bible. A má-li někdo jiný dar milosrdenství, měl by být s nemocnými a trpícími.

Vzhledem k tomu, že nikdo nemá všechny dary, je důležité aby zakladatel sboru sestavil tým s dalšími lidmi, kteří mají doplňující dary. Jedině tak bude ve službě rovnováha. Zakladatel sboru, který nemá dar evangelizace, může založit sbor, ale bude to pro něj velmi těžké, pokud nenajde spolupracovníka, který tento dar má. Každý dar, který zakladateli sboru chybí, by měl být přítomen u nějakého člena týmu. Jinak bude mnoho práce záviset na namáhavém, lidském úsilí.

Tým může poskytnout doplňující dary.

Božím plánem je, aby tělo místního sboru spolupracovalo a aby každý úd používal své dary. Avšak v nově založeném sboru může být na počátku jen hrstka věřících. V tomto případě je ještě důležitější, aby se rychle a efektivně objevily, rozvíjely a používaly dary každého věřícího.

Ježíš dal svému tělu specializované lidi, aby připravili každého člověka na provádění své úlohy. Kromě toho Duch svatý zvláštními schopnostmi zmocňuje každého věřícího k provádění jednotlivých úkolů, a tím způsobuje, že celé tělo dobře funguje. Vedoucí jsou tělu dáni, aby každého věřícího připravili k dílu služby.

AKČNÍ PLÁN

1. Udělejte si induktivní studium z části IV.
2. Definujte potřeby, o nichž se domníváte, že Bůh chce, aby je vaše skupina naplnila. Vyjmenujte příležitosti ke službě, které Pán před touto skupinou otevřel.
3. Zasuďte chvíli Pánu a požádejte ho, aby zmocnil a uvolnil dary, které jsou zapotřebí k naplnění potřeb, které jste rozpoznali. Nezaměřujte se na dary, nýbrž na Dárce těchto darů.
4. Umožněte každému člověku, aby se začal zabývat potřebami, k jejichž naplňování se cítí veden. Udržujte zaměření a důraz na naplňování potřeb v láskyplné službě spíše než na samotný dar.
5. Připravujte lidi podle daru, k jehož používání jsou při naplňování potřeb vedeni.

6. Umožněte ostatním, aby vás zhodnotili a poradili vám ohledně darů, které používáte.

CÍRKEV
11
LEKCE

Sociální dynamika církve

JAK NAŠE KULTURA OVLIVŇUJE NAŠI CÍRKEV

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je vysvětlit, jak kultura — jak náboženská, tak společenská — ovlivňuje církev po celou její historii. Lekce přibližuje také paralely mezi dnešní církví ve střední a východní Evropě a bývalém Sovětském svazu a ranou apoštolskou církví.

☞ OSNOVA LEKCE

- Církev budou kulturou ovlivňovány, ale nesmí překročit hranici hříchu.
- Vliv kultury na církev může být pozitivní, negativní nebo neutrální.
- Má-li církev být schopna oslovit své okolí, musí své formy přizpůsobovat měnící se kultuře.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Uvědomovat si velký vliv kultury na církev v minulosti.
- Být přesvědčen, že církevní formy se musí měnit se změnami kultury a potřeb.
- Hodnotit, jestli se jeho sbor přizpůsobuje získávání ztracených, nebo očekává, že se změní ztracení lidé, aby mohli zapadnout do církve.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Při přípravě na vyučování této lekce si stručně zopakujte hlavní body náboženské historie vaší země. Zvažte možnost přípravy krátké bibliografie o vašem kontextu.

Zamyslete se nad možností připravit obr. 11.1 na fólii nebo ho nakreslit na tabuli. Diskutujte o tom, zda znázorněné tři kultury mají právo se od sebe vzájemně lišit – nebo by měly být vždy stejné, pokud jsou biblické.

Úvod

Kultura vždy hraje důležitou roli při určování, jak myslíme a jednáme. Kultura nás utváří, obklopuje a ovlivňuje. K tomu často dochází bez našeho povšimnutí. Dokonce když potkáme někoho z jiné kultury, která je od té naší velmi rozdílná, můžeme usoudit, že *on* nebo *ona* jsou zvláštní a my jsme „normální“.

Kultura obklopuje a ovlivňuje církev.

Kultura ovlivňuje také církev. Církev v každé zemi se liší. Některé rozdíly vyplývají z věroučných názorů, ale většina odlišností plyne z kultury. Například církevní budovy v Africe se budou velmi lišit od těch v Rusku. Liší se podnebí, liší se i kultura. Také hudba v jihoamerickém sboru bude velmi rozdílná od toho, co se hraje v korejské církvi. Tyto rozdíly vznikají z kultury, nikoliv z učení.

Navíc žádná země není stejnorodou kulturní skupinou. V každé zemi jsou lidé z různých krajů a kulturních prostředí. Kultura se může značně lišit také mezi místními skupinami v rámci země. Rozdíly v ekonomickém postavení, úrovni vzdělání a věku mohou být příčinou zásadně rozdílných pohledů na svět. I kulturní různosti mezi venkovskými a městskými oblastmi mohou být významné.

Některé z těchto kulturních vlivů na církev jsou kladné. Pomáhají církvi ve vztazích a získávání svých rodáků. Příkladem takového vlivu může být použití poezie. Je-li tato umělecká forma v kultuře oceňována, je možné ji účinně použít k vyjádření duchovních pravd. Jiné kulturní vlivy jsou neutrální a nepřilíš významné — odpovídají prostě způsobu, jakým konkrétní sbor něco dělá. Příkladem neutrálního vlivu je sbírka: měla by se dělat během samotného shromáždění, na začátku, uprostřed nebo na konci, nebo by v zadní části sboru měla být krabice,

Kulturní rozdíly mohou být pozitivní, negativní nebo neutrální.

do které lidé dávají své dary? Naneštěstí existují také záporné kulturní vlivy, které mohou mít dopad na život církve. Patří mezi ně rasismus nebo synkretismus, které přetékají z kultury do církve.

I. BIBLICKÉ PRINCIPY

A. Udržování rovnováhy

Prizpůsobování se kultuře bez vyhovování hříchu, který v ní je, může být obtížné. Pro zakladatele sboru je to důležitá otázka. Při práci na organizaci nového sboru musí udělat rozhodnutí, jaké formy a struktury použije. V Novém zákoně jsou o tomto problému dvě velmi významné pasáže.

1. **Skutky 14:11-18**

V tomto úseku Pavel právě uzdravil chromého muže ve městě Lystra. Když lidé viděli ten zázrak, jali se Pavlovi a Barnabášovi obětovat. Jejich úmysly byly dobré, ale Pavel poznal, že by to bylo modlářství, a snažil se tomuto zlu zabránit. Pavel odmítl podílet se na kulturní zvyklosti, která byla jasně v rozporu s Písmem.

2. **1. Korintským 9:19-23**

Pavel jasně vyjadřuje, že je ochoten být jako Žid, pohan, nebo kdokoliv jiný, aby takové lidi získal pro Krista. Považoval záchranu spasených za mnohem důležitější než své vlastní kulturní preference. Prohlašuje však také, že existuje omezení, do jaké míry se může připodobnit jiné kultuře. Pavel je vždy pod Kristovým zákonem (v. 21). Nemůže přijmout hřích, ale kvůli ztraceným ve zbytku své kultury ustoupí.

B. Forma a funkce

Myšlenka formy a funkce se již probírala v předcházejících lekcích. Tyto dvě věci jsou klíče k nalezení rovnováhy v přístupu církve ke kultuře. Je důležité mít na paměti význam těchto slov.

1. **Funkce — CO musíme dělat**

Věci, které jsou církvi přikázány, jsou *funkce*. Hlavní funkce zahrnují vyučování, kázání, evangelizaci, křest, uctívání, modlitbu a zachovávání Večeře Páně. Je mnoho dalších funkcí, jako je povzbuzování jeden druhého, vzájemná láska, zpívání duchovních písní a dávání Pánu a potřebným. Tyto věci církev musí dělat.

2. **Forma — JAK se rozhodneme realizovat funkce**

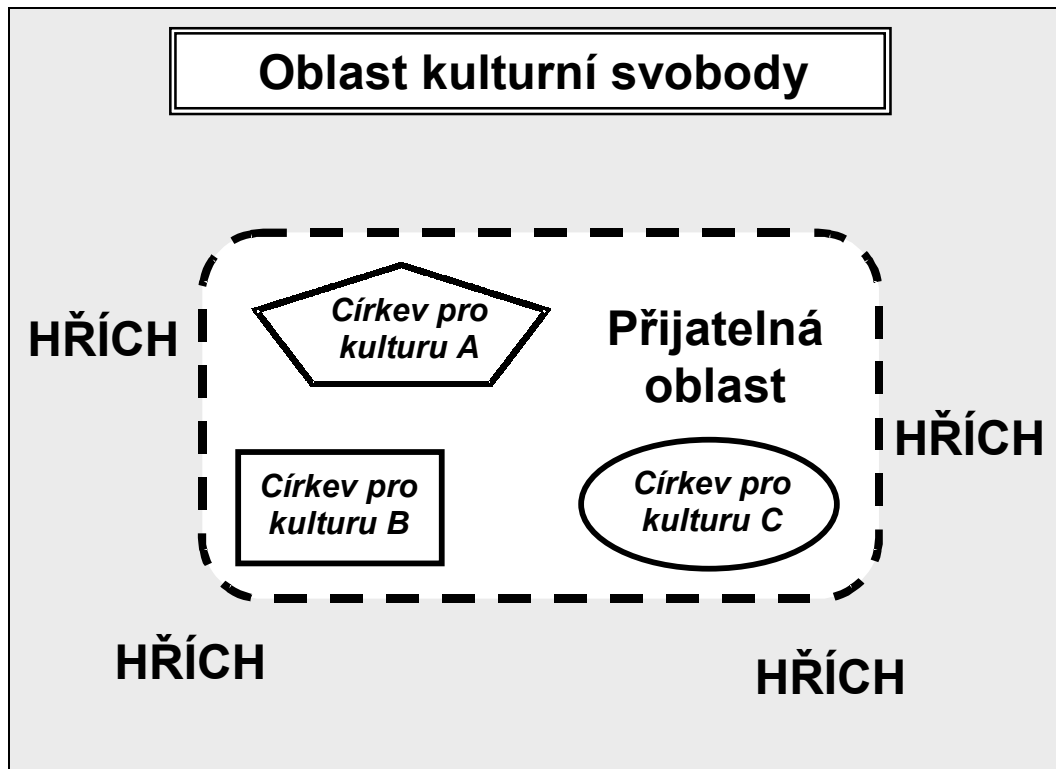
Formy církve jsou způsoby, jimiž církev plní své *funkce*. Církev má v této oblasti velkou svobodu, dokud si nezvolí formu, která je Písmem zapovězena. Například církev se má modlit. Jak, kde, kdy a jak často se církev modlí není řečeno. Postoj, který člověk zaujme (stát, klečat, sedět atd.), se liší od kultury ke kultuře. V těchto rozhodnutích je svoboda. Kdyby se však sbor rozhodl modlit k Buddhovi, byl by to hřích. Až *takovou* svobodu zase nemáme.

Máme svobodu v tom, jak uctívat Pána a sloužit mu, pokud si nezvolíme formu, která je Písmem zapovězena.
--

Rozlišování mezi formou a funkcí je prvním krokem k rozvoji sboru, který je pro každou kulturní skupinu vhodný. Musíme pochopit, že máme svobodu si vybrat, jak uctíváme a sloužíme, dokud nepřekročíme dělicí čáru hříchu, který je v Bibli výslovně zakázán. Formy mohou být a budou odlišné pro každou kulturu. To je dobré a normální, dokud se vyhýbáme hříchu.

Obrázek 11.1 pomáhá vysvětlit, jak rozmezí naší svobody umožňuje rozmanitost v našem uctívání a křesťanském životě.

Všimněte si, že tři různé tvary uprostřed představují církevní formy, jež jsou přiměřené pro odlišné kultury. Každý bod uvnitř bílého středu je pro Pána přijatelný. Avšak různé kultury dávají přednost jiným formám v rámci této přijatelné oblasti. Kultury A, B a C si mohou zvolit různé způsoby uskutečňování biblických funkcí. To je dobré a normální. Šedá oblast představuje hřích. Každá kulturní forma je stejně právoplatná, dokud nepřekračuje čárkovanou čáru do oblasti hříchu, kterou Bible zakazuje.

Obrázek 11.1 Oblast svobody křesťanské kultury a života

II. NOVOZÁKONNÍ CÍRKEV A KULTURA

Vliv kultury jasně vidíme v historii novozákonní církve. Vznikla v podstatě jako židovská skupina a pak se rychle rozšířila k pohanům. Nakonec církve v pohanských oblastech daleko předčila sbor v Jeruzalémě jak velikostí, tak důležitostí. A zničení města Jeruzaléma Římany v roce 70 n.l. učinilo rázný konec důležitosti tohoto sboru.

Když pročítáme knihu Skutků a epištoly, vidíme, že formy uctívání, církevní struktury a uspořádání se vyvíjely, *jak bylo zapotřebí*, a často jako odpověď na kulturní otázky. Byl to pokračující proces, ve kterém se před rostoucí církev stavěly nové výzvy a nové kultury.

Formy uctívání, církevní struktury a uspořádání se vyvíjely, *jak bylo zapotřebí*, často jako odpověď na kulturní otázky.

A. Jeruzalémský sbor

Sbor v Jeruzalémě byl obrovským příkladem vzkvétajícího místního sboru. Dosud je nám vzorem milujícího, starostlivého a sdílného sboru. Měl však jednu vážnější slabost. Křesťané v něm naplňovali jen první část Kristova příkazu, aby byli svědky „v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země“. Musíme napodobovat lásku těchto křesťanů jednoho k druhému, ale ne jejich nedostatek zájmu o zbytek světa.

Raná církev v Jeruzalémě se v podstatě skládala ze Židů, kteří byli velmi ovlivněni svou židovskou kulturou. Apoštolové se museli neustále rozhodovat, jak uvést v soulad své židovské tradice a formy uctívání se svou novou křesťanskou vírou.

1. Modlitba v chrámu

Učedníci se nadále scházeli, modlili a uctívali Boha v židovském chrámu i po svém obrácení (Sk 2:46; 3:1). Byli již zvyklí na takový způsob uctívání a bylo pro ně pohodlné v něm pokračovat. Když se počet věřících rozrostl do tisíců, nebylo jiné dostatečně velké místo, kde by se mohli scházet. Nenapadlo je stavět „církevní“ budovu. Věřící sami *byli* církví. Tato část jejich židovské náboženské kultury byla přijatelná. Avšak už se neúčastnili obětí. Chápali, že Kristus, Beránek Boží, již naplnil tuto obětní funkci (Žd 7:27). Správně odmítli tento zvyk, navzdory jeho hlubokým kořenům v jejich kultuře.

2. Domácí sbory

Kromě těchto setkání v chrámě se věřící scházeli po domech (Sk 2:46). Tento způsob začal již před letnicemi. Když čekali na Ducha svatého, byli učedníci neustále spolu (Sk 1:12-14) a tři předešlé roky byli spolu s Ježíšem každý den. Tento zvyk tedy nevznikl z jejich židovské kultury, nýbrž z jejich zkušenosti s Kristem.

3. Evangelizace

Pohled židovské kultury na pohany měl negativní dopad na evangelizaci světa. Židům působilo potíže věřit, že by Bůh zachránil pohané „psy“, navzdory tomu, že Kristus přijal všechny lidi (J 4). Pán tuto slabost napravil tím, že seslal pronásledování, které je vyhnalo z Jeruzaléma svědčit světu. Prostřednictvím dramatických vidění mluvil také k Petrovi i Pavlovi, aby je přesvědčil, že mají jít k pohanům (Sk 9 a 10).

Pohled židovské kultury na pohany měl negativní dopad na evangelizaci světa.

4. Příprava diakonů

Základní funkce v církvi zastávali apoštolové a proroci (Ef 2:20). Zdá se, že dalším úřadem je instituce diakona, i když se tak ve Skutcích 6:1-7 konkrétně nenazývá. Příležitostí pro vývoj tohoto úřadu byl kulturní problém. Zdálo se, že sbor se lépe staral o „opravdové“ židovské vdovy, které mluvily hebrejsky, než o ty, které mluvily řecky.

Rozhodnutí apoštolů bylo, aby shromáždění vybralo sedm mužů, kteří se o tento úkol postarají. Protože všichni mají řecká jména, zdá se, že sbor učinil své rozhodnutí na základě kultury. Rozhodli se, že řecky mluvící vdovy jsou stejně důležité jako hebrejsky mluvící. Také se rozhodli, že řecky mluvící muži mohou své kulturní skupině sloužit nejlépe. Ustanovili je přitom veřejně, aby dali najevo, že tito lidé v církvi nejsou „druhořadou“ kulturou.

B. Církev mezi pohany

Od pronásledování ve Skutcích 8:1-3 učedníci konečně začali šířit evangelium do Samařska až „na sám konec země“. Mnoho pohanů pohotově uvěřilo poselství, zvláště když viděli zázraky, které apoštolové konali. Bůh také vyvolil apoštola Pavla, aby sloužil konkrétně této skupině (Sk 9:15). Následkem jeho služby církev prudce rostla navzdory tvrdému odporu.

I sbory v pohanských oblastech Malé Asie zahrnovaly významné množství Židů. Pavlův obvyklý způsob získávání nového města spočíval v tom, že šel nejprve k Židům, a k pohanům šel teprve tehdy, když Židé poselství evangelia odmítli. Pavel věděl, že Židé jsou Boží vyvolený lid a že již mají základní poznání Boha a Starého zákona. Někdy našel zbožné židovské muže či ženy, kteří mu rychle umožnili vytvořit jádro nového sboru. Ale také s sebou přinesli jak světské, tak náboženské kulturní rysy, které často bránily evangelizaci pohanů.

Běžným tématem v Novém zákoně je to, jak tyto židovské věřící začlenit do těla Kristova. Kristus zbořil rozdělující hradbu a vytvořil nové tělo – církev – ze Židů i z pohanů (Ef 2:14-16). Avšak tyto skupiny mezi sebou ne vždy dobře vycházely. Spory obvykle vznikaly, když židovští křesťané trvali na předávání své náboženské kultury křesťanům z pohanů. Epištoly za takový postoj důsledně kárají.

Spory obvykle vznikaly, když židovští křesťané trvali na předávání své náboženské kultury křesťanům z pohanů.

1. Jeruzalémský koncil

Skutky 15:1-21 zaznamenávají mezní rozhodnutí týkající se toho, nakolik by měla být do církve vnášena židovská náboženská kultura. Židovští věřící přitom trvali na tom, že obřizka je pro spasení nezbytná. Zasedání v Jeruzalémě učinilo dvě významná rozhodnutí.

a) Obřizka

Obřizka byla jedním z nejposvátnějších obřadů judaismu. Tento koncil ji však odmítl. Nechtěl vkládat další břemeno na ty, kdo byli zachráněni (Sk 15:10-11.19). Spasení z milosti skrze víru vylučuje potřebu konat nějaké náboženské skutky. V podstatě stejným problémem se zabýval list Galatským. Hnutí, které chtělo podrobit nové věřící židovským tradicím a náboženské kultuře, bylo rázně odmítnuto.

b) *Jedení masa*

Ačkoli koncil výslovně odmítl obřízku, učinil jiný ústupek (Sk 15:19-21). Požádal pohanské věřící, aby se zdržovali následujícího:

- jídla poskvrněného modlami
- sexuální nemravnosti
- masa ze zardoušených zvířat a krve

Verš 21 uvádí důvod. V každém městě, které církev chtěla získat pro Pána, byli nevěřící Židé. Sexuální nemravnost, maso obětované modlám a maso s krví pro ně bylo tak kulturně pohoršlivé, že by to bránilo jejich získání pro Krista.

Smilstvo je v Bibli výslovně zapovězeno jako hřích. Tento zákaz je pochopitelný. Ale co jedení krvavého nebo obětovaného masa? Pavel později doplnil důležité pojednání na toto téma. V 1. Korintským 8 vykládá tyto principy:

- modly nejsou nic.
- jídlo, které jíme, nemá vliv na náš vztah s Bohem.

Pavel také odsuzuje zdržování se pokrmů v 1. Timoteovi 4:3-5. Jíst jasně není hřích. A přesto se Pavel rozhoduje nejíst maso, které bylo obětováno modlám, aby se vyhnul pohoršení „slabšího bratra“. Pavel má na mysli nové křesťany, kteří jsou dosud slabí ve víře a nerozumí své nové svobodě v Kristu. Pavel se takového masa vzdává, aby slabšího věřícího nepohoršoval. To přesně odpovídá situaci ve Skutcích 15. Vidíme tedy, že učedníci měli učinit kulturní ústupky dvěma skupinám:

- nespaseným Židům,
- slabým křesťanům.

Důležité učení je, že *věřící musí přizpůsobit své náboženské formy tak, aby byly méně pohoršlivé pro kulturu nevěřících a pro „slabé“ křesťany*. Toto je tedy kontext Pavlova výroku o tom, že „všem se stal vším“, aby některé získal (1Kor 9:19-23).

Věřící musejí přizpůsobit své náboženské formy tak, aby nebyly pohoršením nevěřící kultuře a „slabým“ křesťanům.

2. *Misie v Antiochii*

Bůh si antiochijský sbor mocně použil jako základnu, ze které vyslal Pavla a Barnabáše a později Silase, aby evangelizovali pohanský svět. Ve srovnání s jeruzalémským sborem, o kterém je hodně napsáno, víme o vnitřním životě tohoto sboru jen málo. Novou složkou, kterou Pán skrze Antiochii ukazuje, je nutnost nést evangelium všem lidem. Náboženská kultura židovských věřících, kterou ztělesňoval jeruzalémský sbor, jim bránila v uskutečňování tohoto úkolu. Nemohli a nechtěli udělat potřebné změny ve svých formách uctívání, které pro evangelizaci pohanských národů byly nutné. Bůh je pominul a místo toho použil antiochijský sbor. To je srdceryvný konec nádherných začátků jeruzalémského sboru ve Skutcích 2.

Struktura sboru se měnila, rostla a přizpůsobovala podle potřeby.

3. *Rozvoj funkcí v církvi*

Když se církev šířila po celé Asii a Středomoří, byly do její struktury přidány nové úřady. Ve Skutcích 8, 1. Timoteovi 3:1-11 a Titovi 1:5 vidíme, že byli přidáni starší. Dále sloužili diakoni, ale požadavky na ně, stejně jako na starší, byly v 1. Timoteovi 3:13 a Titovi 1:5-9 stanoveny podrobněji. V těchto knihách také vidíme možný odkaz na diakonky a zmínka o konkrétním seznamu církví podporovaných vdov končí vyjmenováním požadavků na tyto vdovy. Je jasné, že struktura církve se měnila, rostla a byla vybrušována podle měnících se časů a potřeb. Služba církvi se přizpůsobovala konkrétním kulturním potřebám a rysům každé skupiny (Tit 1:12-14).

Služba církve se přizpůsobovala konkrétním kulturním potřebám a rysům jednotlivých cílových skupin.

4. Římské pronásledování

Počínaje Skutky 8 byla raná církev tvrdě pronásledována Římany. O utrpení a smrti křesťanů v tomto období se ví stejně dobře jako o jejich víře a lásce. Většina Nového zákona byla napsána právě v této době a obsahuje mnoho výzev k zachování věrnosti. Všeobecně věřící dostali své víře a jsou pro nás velkým příkladem. Když jim bylo zakázáno scházet se veřejně, scházeli se po domech, lesích a jeskyních. Vytrvalá věrnost však byla obtížnější. Židovští věřící neustále zápasili v oblasti opuštění svých kulturních forem a zvyků. Když se pronásledování zpřísnilo, bylo pro ně velkým pokušením vrátit se k judaismu a do bezpečí jeho oficiálního postavení. Skutečnost, že se nedokázali úplně rozejít s minulostí a svými starými formami uctívání, se jim později stala nástrahou. Takovým lidem pak byl napsán list Židům, aby ukázal nerozumnost výměny Kristovy moci za tyto staré formy.

III. OD NOVÉHO ZÁKONA PODNES

Ode dnů Nového zákona do naší moderní doby uplynulo mnoho času a křesťanská církev se také změnila. Některé změny byly kladné a některé záporné. A mnohé z nich byly ovlivněny spíše kulturou než věroukou.

A. Vývoj státní církve

Oddanost svatých nakonec zvítězila – i císař Konstantin uvěřil a křesťanství bylo zavedeno jako státní náboženství. Toto rozhodnutí změnilo náboženský obraz světa. Místo malých skupin opravdových věřících, kteří se s velkým rizikem scházeli po domech, se začaly objevovat ohromné státní církevní budovy se slávou, která k moci, kráse a bohatství přitahovala i nevěřící. Vždy ovšem existovali opravdoví věřící – „pozůstatek“. Ale s rostoucí politickou mocí a viditelností církve klesala její duchovnost. *Formy uctívání se stávaly důležitější než jeho funkce.*

S rostoucí politickou mocí a viditelností církve se *formy* uctívání stávaly důležitější než jeho *funkce*.

B. Roztržka mezi Východem a Západem

Nakonec došlo k rozštěpení na katolickou a pravoslavnou církev. Sporný bod byl zčásti věroučný (klauzule „filioque“), ale do značné míry byl také ovlivněn kulturními rozdíly mezi Východem a Západem a bojem o moc mezi vůdci těchto dvou skupin. Jak východní, tak západní církve velice spoléhaly na formy spíše než na funkce. *Jak* dělali určité pohyby při bohoslužbě, mělo větší význam než to, *čemu* věřili. Objevily se dvě velmi odlišné formy křesťanského uctívání — jedna na Východě a jedna na Západě. Všimněte si tohoto oceňování forem ve zprávě o pravoslavné víře v Konstantinopoli, kterou v roce 987 podali kyjevskému knížeti Vladimírovi jeho poslové.

Protestantská církev pomalu přijala mnoho forem, které byly stejné jako formy používané ortodoxními a katolíky.

„Řekové nás uvedli do staveb, kde uctívají svého Boha, a my nevíme, jestli jsme byli v nebi nebo na zemi. Neboť na zemi neexistuje taková skvostnost ani taková krása a jsme v rozpacích, jak ji popsat. Víme jen to, že Bůh tam přebývá mezi lidmi a jejich bohoslužba je hezčí než obřady jiných národů. Nemůžeme totiž zapomenout tu nádheru. Každý člověk, když zakusí něco sladkého, již nechce přijímat to, co je hořké, a proto i my zde nemůžeme déle zůstat.“

C. Protestantská reformace

Kořenem protestantské reformace byla touha reformátorů napravit tento neoprávněný důraz na formy. Přáli si vrátit se k opravdovým funkcím církve. Reformátoři kázali, že spasení je skrze víru v Krista – a to víru samotnou. Formy církve nejsou tak důležité jako funkce. To, *čemu věříme*, je mnohem důležitější než to, *jak uctíváme*. Jak pravoslavná, tak katolická církev tento argument odmítly. Kvůli této otázce se vedly války. Byly napadány země. Odpůrci byli vyvražďováni. Křesťanské státní církve pronásledovaly jiné křesťanské církve. Dobyvatelé se předháněli v přihlašování nově objevených kontinentů k „pravému“ náboženství. Zlořády byly na všech stranách. V extrémním případě v rámci starověreckého rozkolu v Rusku bojovali pravoslavní s pravoslavnými kvůli otázce, kolik prstů používat, když se člověk křížuje. Za tuto formu umírali, i když obě strany souhlasily v učení o Trojici — tj. ve funkci! Protestantské církve uprostřed

Míra, do jaké byly církve ovlivněny svou kulturou a minulostí, záleží z velké části na rozhodnutích, která učinili jejich vedoucí v oblasti forem a funkcí.

tohoto nepřátelství nicméně pozvolna přijaly mnoho stejných forem, které používali pravoslavní a katolíci — velké vyzdobené budovy, profesionální duchovenstvo a pevné formy bohoslužby.

IV. SOUČASNÁ KULTURA A CÍRKEV

Sbory ve Střední a Východní Evropě a v bývalém Sovětském svazu nyní zápasí s důsledky kulturní, politické a náboženské historie. Každý místní sbor má své jedinečné lidi a prostředí. Je tedy nemožné namalovat obecný obraz, který by se vztahoval na všechny. Míra, do jaké byly jednotlivé sbory zasaženy, z velké části záleží na rozhodnutí vůdců ohledně formy a funkce. Tato rozhodnutí se dělají vědomě i nevědomě, ale určitě k nim docházelo. Některá jsou kladná. Jiná mohou dnešní církvi bránit v získávání ztracených.

Ze studia novozákonní církve vycházejí dva jasné principy:

Formy církve se musí měnit podle potřeby nebo změny kultury.

Církev musí být ochotna změnit své formy, aby nebyla brzdou pro nevěřící nebo slabé křesťany — musí se však vyhýbat hříchu.

Naneštěstí se tyto principy často zcela obrací. Místo toho, abychom se řídili jasným příkladem z Bible, děláme jednu nebo obě z následujících věcí:

A. Odmítáme změnu

Mnoho sborů se *odmítá* měnit. Možná si ani neuvědomují velikost „kulturní bagáže“, kterou za téměř dva tisíce let církevní historie shromáždili. A pokud ano, ospravedlňují ji jako dávnou tradici. Formy vytlačily funkci. Tyto sbory jdou cestou židovských křesťanů a lpí na svých tradicích. Následkem toho nejsou s to být ve vztahu ke své kultuře a oslovit ji.

B. Očekáváme, že se nevěřící přizpůsobí naší sborové kultuře

Tento přístup je natolik běžný, že se bez problému přijímá. Avšak je jasně v protikladu k Písmu. To, že se stane vším pro všechny, se v Bibli očekává, od *věřícího*. Máme žít životy, které se ztotožňují s nevěřícími, a usnadňovat jim mít s námi vztah a naslouchat našemu poselství. Máme je přitahovat k našemu Zachránci. Některé věci v kultuře jsou hříchem. Ty musíme odmítnout. Ale často jsou věci jen v konfliktu s církevní kulturou. V takovém případě se musí změnit církev. Dokonce Kristus naprosto změnil svou kulturu a stal se člověkem, aby získal hříšníky — avšak zůstal bez hříchu (Fp 2:7; Žd 4:15).

Stejným způsobem sbory často očekávají, že se „slabí“ věřící rychle vzdají věcí, na které nejsou připraveni. Ale biblický způsob je, že silní věřící obětují svá práva, aby slabé věřící nezatěžovali příliš obtížnými břemeny. Jak často členové sboru jednájí jako „slabý“ bratr a vyžadují, aby se noví křesťané vzdali své kultury.

Je pravda, že silnější bratr by měl vyučovat slabšího. Ale musí to probíhat postupně. První fáze je, že silnější bratr ustoupí ze svých práv a bude snášet nedostatky slabšího bratra, dokud ten nevyroste a nedozraje.

V. SHRNUTÍ

Výzvou pro dnešní církvev je vědět, kdy se postavit hříchu v okolní kultuře, a kdy se přizpůsobit kultuře a změnit v zájmu získávání ztracených. Tyto dvě věci vždy musí být v rovnováze. Pro církvev ve Střední a Východní Evropě a bývalém Sovětském svazu je to obtížný problém. Doléhají na ni staletí tradice a historie. V mnoha ohledech tato otázka připomíná problém židovských křesťanů v rané církvi. Byli oddaní Pánu. Vroucně se modlili. Milovali jeden druhého. Ale bylo pro ně těžké odložit dva tisíce let své židovské historie kvůli tomu, aby naplnili Velké poslání. Změňme se dříve než nás rozežene další pronásledování!

Výzvou pro dnešní církvev je vědět, kdy se postavit hříchu v okolní kultuře a kdy se přizpůsobit kultuře a změnit se v zájmu získávání ztracených.

Některé dnešní sbory se rozhodnou změnit se a získávat ztracené lidi, ale mnohé to neudělají. Z toho důvodu je zakládání nových sborů ještě důležitější a úloha zakladatele sboru je velmi naléhavá. Kulturní dynamika nových sborů se více podobá antiochijskému sboru. Noví věřící přicházejí bez náboženské a kulturní

„zátěže“ starších křesťanů. Jejich potenciál je v tom neomezený. Bez konkrétních forem mají svobodu přizpůsobit své uctívání a život, aby zasáhli ztracené.

Nebezpečí je, že noví věřící také málo vědí o svatosti a málo znají učení. Sbor v Antiochii překonal tento nedostatek dobrými učiteli (Sk 13:1). Když vyučovali lid o milosti i svatosti, Bůh je použil, aby zasáhli tehdy známý svět. Kéž jsme dnes stejně věrní.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Jaké jsou hlavní kulturní rysy vaší země nebo oblasti? Odkud pocházejí? Jsou z historie, náboženství, politiky, klimatu, životního stylu nebo něčeho jiného?
2. Jak může věřící rozlišovat mezi tím, co je hřích, a tím, co odporuje jeho náboženské kultuře?

AKČNÍ PLÁN

1. Zopakujte si lekci o formě a funkci ve světle této lekce. Vypište si formy a funkce ve vašem sboru.
2. Zhodnoťte výše uvedený seznam ve světle toho, co nyní víte o historických a kulturních vlivech na křesťanskou církev.
3. Vypište rysy jiných historických větví křesťanství ve vaší zemi, jako je pravoslaví, katolicismus nebo luteránství. Kriticky a na modlitbě zhodnoťte, které z těchto rysů vstřebal váš sbor. Rozčleňte je na kladné a záporné.

LITERATURA

Russian Primary Chronicle: Laurentian Text, Samuel H. Cross. Nepublikováno, nedatováno.

DUCHOVNÍ CHARAKTER

DUCHOVNÍ
CHARAKTER

LEKCE 8,9

Zákon a evangelium

ŽIVOT V DUCHU

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je odhalit jev, který je v dnešní době až příliš běžný: křesťany, kteří dodržují zákon, ale nerostou v lásce k Bohu a lidem. Budeme probírat kořen tohoto problému – spoléhání na zákon v tom, že budeme svatí bez rostoucí víry v evangelium Ježíše Krista. A dozvíme se, jak v nás i ostatních dochází k opravdové změně.

☞ OSNOVA LEKCE

- Bůh dal zákon proto, aby nám ukázal naši hříšnost, svou svatost a naši potřebu Krista.
- Zákon nás nemůže učinit svatými.
- Svatost je otázkou srdce.
- Život v Duchu a víře v evangelium nás osvobozuje od zákona.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Pochopit, že účelem zákona je ukázat nám naši hříšnost v protikladu s Boží svatostí a vést nás k vědomí naší každodenní potřeby Ježíše Krista.
- Objevit, že rostoucí víra v evangelium nás vede od dodržování zákona ke skutečné lásce k Bohu a lidem.
- Naučit se sloužit Bohu v novém životě Ducha, ne pod starou literou zákona.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Tato lekce je dvouhodinová. Většina myšlenek v ní pochází z Římanům 7:1-13, Galatským 3:1-5 a 3:19-26. Při přípravě na vyučování této lekce si překontrolujte, že tyto pasáže dobře znáte.

Úvod

Vztah mezi evangeliem a zákonem je jedním z nejčastěji diskutovaných témat mezi křesťanskými vůdci. Tento problém se několikrát v historii církve dostal i na hlavní scénu. První taková diskuse je zaznamenána ve Skutcích 15 a v pozdějších epištolách Římanům a Galatským. Hlavním bodem bylo, zda církev bude zdůrazňovat dodržování zákona jako prvořadý způsob služby Bohu. Odpověď, jednoduše řečeno, zněla „Ne!“ (Sk 15:19-21). K další takové debatě došlo v 16. století, když německý mnich jménem Martin Luther uprostřed náboženského systému založeného na zákoně znovuobjevil učení o ospravedlnění vírou. Luther začal kázat spasení jako dar nezávislý na dobrých skutcích, a tím začala protestantská reformace.

Po obou těchto událostech následovalo mimořádné Boží působení. Ve Skutcích a během protestantské reformace Boží království explodovalo, lidé přicházeli ke Kristu, zakládaly se sbory a byly proměňovány celé oblasti. Proč dnes nevidíme Boží působení těmito mocnými způsoby? Co je zapotřebí, abychom prožili proměňující moc Ježíše Krista? Snad část odpovědi na tyto otázky souvisí se skutečností, že máme sklon zneužívat *zákon* a nedáváme v naší službě volný prostor *evangelii*.

Máme sklon zneužívat *zákon* a nedáváme ve své službě volný prostor *evangelii*.

V této lekci nejprve prozkoumáme zamýšlený účel Božího zákona. Za druhé je zapotřebí probírat omezení zákona a jeho neschopnost vypůsobit v nás svatost. A za třetí se podíváme na nový způsob života, který nám představuje Nový zákon. Naší potřebou je naučit se žít vírou v evangelium a mocí Ducha.

I. BOŽÍ ZÁMĚR SE ZÁKONEM

A. Zákon nám ukazuje Boží svatost

Bůh nám dal svůj zákon, aby mohla být odstraněna opona, která zakrývala jeho slávu, a abychom tak mohli spatřit to, co lidské srdce nedokáže pochopit — bázeň budící Boží svatost. To je cíl jeho zákona. Netrvá to dlouho a člověk, který čte Bibli, si uvědomí, jak je Boží zákon přísný. Zákon je takový, protože i Boží svatost je přísná. Vidíme to v každém aspektu zákona — ve svatém životě, ke kterému nás povolává, v jeho nekompromisním duchu a v jeho přísných trestech za selhání. Zamyslete se nad tresty za neuposlechnutí Božího zákona. Vidíme je např. ve 2. Mojžíšově 21:15-17; 22:20 a 5. Mojžíšově 22:20-22. Cizoložství vyžadovalo ukamenování obou osob. Jestliže syn zlořečil svým rodičům v návalu hněvu, měl být usmrcen. Je děsivé pomyslet, kolik by nás bylo mrtvých, kdyby se tyto tresty vztahovaly na nás.

Měli bychom se tedy vyhýbat Božímu zákonu, abychom netrpěli vystavováním se Boží svatosti? Vůbec ne. Vlastně budeme bolestně trpět, pokud Boha nikdy skutečně nepoznáme v jeho opravdové svatosti. Jakkoliv je to těžké, poznání Boha v jeho svatosti je nezbytné, abychom pochopili naši skutečnou potřebu Ježíše Krista a jeho vykoupení. Bez neustále rostoucího poznání Boží svatosti budeme chodit v pýše, budeme nemilosrdní ve vztazích s lidmi a budeme chodit v sebejistotě a nevíře.

Takže zákon je nutný nejprve pro nevěřícího, aby mu odhalil Boží bázeň budící svatost a vedl ho ke Kristu. Zákon je však nezbytný také pro věřícího, aby mu ukázal, jak vypadá svatost, a také aby mu ukázal, kde dělá chybu a potřebuje činit pokání. Mohli bychom říct, že zákon je hmatatelným výrazem Božího charakteru. Abychom mohli Boží charakter napodobovat, potřebujeme konkrétní obrazy, které zákon poskytuje.

B. Zákon ukazuje náš hřích

Druhým účelem zákona je ukázat nám hřích. V Římanům 7:7 se říká, jak zákon působil v životě apoštola Pavla. Prostřednictvím přikázání „nepožádáš“ se Pavel naučil, že žádostivost je hřích. Ve verších 8 a 9 nám pak říká, že když to zjistil, přikázání se chovalo jako zrcadlo, které odráželo všechny okamžiky, kdy dychtil po jiných věcech, a Pavel uviděl, jak skutečně je jeho srdce hříšné. „Hřích využil příležitosti, které se mu dostalo skrze to přikázání, a probudil ve mně veškerou žádostivost,“ říká Pavel. Nakonec, když uviděl, jak je v něm hřích „živý“, uvědomil si také, jak je před Bohem odsouzen; jak říkají slova Mojžíšovy smlouvy: „Bud' proklet, kdo nebude plnit slova tohoto zákona a dodržovat je" (Dt 27:26). Prostřednictvím zákona se Pavel dozvěděl, že je proklet, že je „mrtvý“ muž.

Princip, který zde musíme pochopit, spočívá v tom, že zákon je jako diagnostický přístroj. Máte-li podezření na tuberkulózu, půjdete do nemocnice a necháte si rentgenem vyšetřit hrud'. Kdyby přístroj ukázal, že máte tuberkulózu, šli byste zpět do nemocnice, aby vás tímto přístrojem léčili? Ne, protože i když je rentgen vynikajícím přístrojem na určení diagnózy problému, je zcela neúčinný při léčení tuberkulózy. A právě tak působí zákon. Jeho účelem je ukázat náš hřích, ale nemá moc vzbudit v nás opravdovou svatost.

C. Zákon nám ukazuje, že potřebujeme Krista

Je-li Bůh svatý, jak to zákon dává najevo, a my hříšní, jak zákon ukazuje, co pak máme dělat? Potřebujeme zachránce! Třetím účelem zákona je ukázat nám, že potřebujeme Krista.

Zákon nám dal Bůh, aby se „stal naším vychovatelem ke Kristu“ (Gal 3:24). Rozumíme, co to znamená? Když vidíme Boží svatost, začínáme vidět naši potřebu Krista a také naši neschopnost dodržovat požadavky zákona. Když jsme se obrátili ke Kristu, myslíte, že by zákon měl přestat tímto způsobem působit? Měl by přestat ukazovat na Krista, když jsme se stali křesťany. Ne, zákon je vždy před námi, aby nám ukazoval, že potřebujeme Krista, který jediný vyhovuje ideálu zákona a zmocňuje nás, abychom byli Božími dětmi.

Zamyslete se nad následujícím vyjádřením jednoho zkušeného pastora. Říká: „*Musím vyznat, že jsem mnoho let nechápal, jak by mě měl zákon dál směřovat ke Kristu, když jsem se stal křesťanem. Tento postoj byl zjevný i ve způsobu, jakým jsem vedl svůj osobní život a službu. Myslel jsem si, že poté, co jsem se zbavil svých původních hříchů, dodržuji Boží zákon. Jak vidíte, měl jsem malou potřebu milosti a evangelia, protože jsem si myslel, že zachovávám Boží zákon. Nedovedl jsem pochopit, proč ostatní v poslušnosti zákona nedělali pokroky tak jako já. A byl jsem znechucen, protože se zdálo, že lidé v prvním sboru, kde jsem byl pastorem, se nikdy skutečně nezměnili. Ale naneštěstí jsem byl slepý vůči*

skutečnosti, že jsem se opravdu neměnil ani já, protože jsem vkládal svou důvěru v něco, co nemělo vůbec žádnou moc mě změnit. Celou tu dobu jsem si myslel, že dodržuji zákon, zatímco se ze mě stával farizeus! Do určité míry jsem dodržoval zákon, ale současně jsem začal být velmi náročný.“

Je vaše služba charakterizována „náročnou“ nebo „zákonickou“ láskou?

II. OMEZENÍ ZÁKONA

Jak jsme viděli, Zákon má své místo. Bible jasně učí, že Boží zákon je dobrý. Římanům 7:12 říká: „A tak Zákon je svatý i přikázání je svaté, spravedlivé a dobré.“ Avšak i když je zákon sám spravedlivý a dobrý, nestačí nám za základ, z něhož můžeme růst způsobem, který se Bohu líbí (Ř 8:3; Gal 3:21). Jak uvidíme, zákon není ani nebyl určen k tomu, aby dělal lidi svaté, ani k tomu, aby byl základem, prostřednictvím něhož máme vztah s Bohem (Gal 3:1-25). Zákon měl jinou funkci. Nemůže nás učinit svatými kvůli následujícím omezením.

A. Zákon nemění srdce

Svatost je především otázkou srdce (Dt 6:4-5; Mt 22:37-38). Když se změni srdce, změni se všechno. Svatosť, která je založena na pečlivém dodržování zákona obvykle vyrůstá ze špatného pochopení, že křesťanská zralost a svatosť je věcí chování. To byl omyl farizeů (Mt 23:23-28). Snažili se získat svatosť prostřednictvím nekompromisního zachování zákona. To ovšem na Ježíše nezapůsobilo!

Svatost je především otázkou srdce. Když se změni srdce, změni se všechno.

Vezměme si příklad bohatého předního muže (L 18:18-23). Byl to „dobrý člověk“, který se řídil zákonem. Ale jeho neochota prodat svůj majetek prozradila jeho srdce. Z toho důvodu ho Ježíš odmítl. I když dodržoval zákon, nebyl duchovním či svatým mužem. Svatosť člověk by v tomto okamžiku poslechl Ježíše.

Jak si myslíme, že křesťan roste? Často soustředíme pozornost na seznam věcí, které by měl dělat: číst Bibli, konat dobré skutky, scházet se v církvi, sdílet svou víru s nevěřícími a modlit se. To jsou jistě příkazy a prostředky růstu ve víře. Ale mýlíme se, jestli si myslíme, že tyto činnosti v nás vypůsobí svatosť. Zaměřujeme svou pozornost na povinnost dělat tyto věci a myslíme si, že prostě tím, že je budeme dělat, se staneme svatí. Ale nezabýváme se problémy v našem srdci a skutečností Kristova díla uvnitř nás, které je základem života vírou.

Důrazem na zákon jako měřítko svatosti jsme ztratili z očí radikální proměnu srdce, kterou má nová smlouva věřícím přinést.

V mnoha sborech vidíme přizpůsobení se nařízením, ale chybí svatá touha ve zbývající části života. Někdy se nesmlouvavě dodržují pravidla, ale chybí láska k ostatním. Navenek může existovat rostoucí přizpůsobivost určité formě „svatosti“, ale uvnitř může být kritický a nemilosrdný postoj. To není „podobnost Kristu“. To, co v našich životech často vyrůstá, je „poslušnost“ bez lásky a „svatá aktivita“ bez víry.

V Novém zákoně se klade důraz na radikální změnu zevnitř (Řím 12:2, 2Kor 5:17). Soustředěním se na zákon jako měřítko svatosti jsme ztratili ze zřetele zásadní změnu srdce, kterou by nová smlouva měla věřícímu přinést. Avšak když se dnes díváme na církve, tuto proměnu nevidíme. Mnoho křesťanů po celém světě nemá srdce pro Boha. Jedním z hlavních důvodů je, že jsme se obrátili k spoléhání na zákon jako základ života a služby, a výsledkem toho církve sdílí slabosti starozákonního Izraele (Ř 9:31-32).

B. Zákon působí pocit viny

Pokud jako svůj hlavní způsob vztahu k Bohu přijmete zákon, pak s ním přichází „prokletí“. „Prokletí“ je v tom, že zákon je „všechno nebo nic“. Pokud hodláte žít podle zákona, pak ho musíte poslouchat *celý a neustále* (Gal 3:10). Ale nikdo nedokáže dodržovat zákon, protože jako je Boží svatosť nezměrná, tak je pro nás Boží zákon nedodržitelný. Ustavičné soustředění se na zákon tedy působí pocit viny, protože zákon nikdy dost dobře nedodržíte. Místo abyste šli kupředu, jste zákonem odsuzováni. Bere vám radost, vede k tomu, že vidíte své selhání a že pochybujete o Kristově díle, o moci Ducha a o svém přijetí nebeským Otcem.

Když se vůdcové církve soustředí na požadavky zákona bez milosti, zatěžují lidi požadavky, které nikdo nemůže dodržet. Místo aby lidi směřovali k odpovědi, která je v evangeliu, tito vůdci, podobně

jako farizeové, často vytvářejí nové zákony, aby lidem pomohli dodržovat Boží zákon. Tím jednoduše kupí ještě větší zátěž; zátěž, kterou nikdo nemůže unést.

V Dostojevského knize *Zločin a trest* je scéna, ve které hlavní postava, Raskulnikov, jede venkovskou cestou. Na své cestě Raškulnikov potkal dalšího muže, jehož vůz zapadl do bahna. Ten muž začal svého koně šlehat bičem a snažil se ho přinutit, aby vůz z bláta vytáhl. Kůň ale nemohl, protože už zeslábl tím, jak se o to snažil. Kočí ho však dál bil, protože si myslel, že bič dá koni silnější popud k tomu, aby vůz vytáhl. Nakonec to skončilo tak, že kočí toho koně ubil k smrti.

Boží svatost je nezměrná a proto i požadavky jeho zákona přesahují naše možnosti.

Právě to děláme týden co týden, když lidem říkáme o požadavcích zákona, aniž bychom jim vyložili evangelium a způsob, jakým nám víra v evangelium dává svobodu, radost a sílu v naší službě Bohu. Použitím viny jako stimulu vytváříme „poslušnost“ bez lásky a „svatou aktivitu“ bez víry.

C. Zákon působí pýchu

Jsou lidé, kterým jde dodržování zákona lépe než ostatním. Jsou jimi zejména lidé s dobrými organizačními návyky a sebekázní. Často jsou takoví lidé vyzdvihováni jako vzory křesťanského života ne pro svá laskavá srdce, nýbrž pro svou vnější poslušnost pravidlům.

Možná jste člověk, kterému se to daří lépe než většině ostatních. Máte pocit, že jste duchovněji, protože usilovně dodržíte zákon? Pokud ano, dejte si pozor. Dodržování zákona a dobré skutky, zvláště pokud jsou výsledkem namáhavé práce a kázně, často přicházejí s ošklivým vedlejším produktem – chloubou a pýchou (Ef 2:8-9; F 3:4n). U člověka, jenž dodrží zákon vlastním úsilím, často vzniká pocit pýchy nad vlastními úspěchy (Ř 2:23). Pýcha je však ten poslední rys, který by zbožný člověk měl mít (Fp 2:2-11; Ř 12:3).

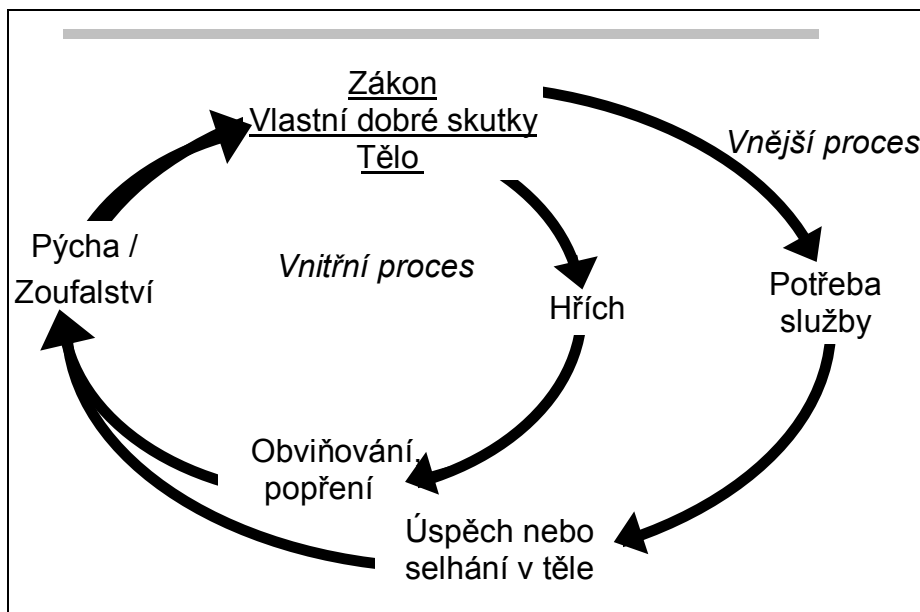
Kdyby Abraham byl spravedlivý před Bohem kvůli svým skutkům, měl by se čím chlubit (Ř 4:2). Ale jak se ukázalo, byl ospravedlněn vírou, a proto neměl, čím by se chlubil. Naopak, nemohl udělat nic než s vděčným srdcem odpovědět Bohu za dobrotu, jakou mu prokázal. Stejným způsobem duchovní člověk není pyšný na své duchovní postavení, jako kdyby se ho domohl vlastní usilovnou prací. Místo toho se chlubíme tím, co pro nás učinil Pán (1Kor 1:29-31; Gal 6:14).

III. ŽIVOT PODLE ZÁKONA

Život podle zákona — zákonictví — lze popsat jako život, ve kterém člověk musí poslouchat určitá pravidla a nařízení, aby si u Boha získal přízeň a odměnu. Dodržování zákona je důležité. Svatý či duchovní člověk jistě zákon dodrží a ctí. Ale zákonické dodržování zákona, aby si člověk získal odměnu nebo zvláštní přízeň, je jiná věc.

Naneštěstí mnoho lidí nerozumí úloze Božího zákona a přistupují k Bohu zákonicky. To je vidět v církvích, kde se neustále soustředí na požadavky zákona vzhledem k rozšířené představě, že zákon nás dělá svaté. Vytváří se nová pravidla, která nás mají udržet na správné cestě. Plánují se programy a triky, aby se zachovalo určité zdání vnější svatosti. A to vše se dělá v naději, že dodržování těchto zákonů a nařízení udrží naše tělesné slabosti pod kontrolou a vytvoří svatost.

Život podle zákona je možné popsat pomocí níže uvedeného nákresu (obrázek 8.1). Jsou-li naše životy založeny na zákoně, pak když si v našem životě uvědomíme hřích, často reagujeme obranou. Svádíme vinu na ostatní nebo na nějakou situaci, případně hřích zcela zapíráme. To vede buď k pýše, nebo depresi v závislosti na tom, jak ve vypořádání se s hříchem pokračujeme. Pokud hřích porazíme vlastním úsilím – pak je přirozeným výsledkem pýcha. Pokud hřích porazí nás, pak jsme náchylní k beznaději. Ale v každém případě chybí radost (viz Pavlova otázka v Galatským 4:15: „*Co se stalo s vaší radostí?*“ — podle angl. překl.). Navenek, je-li naše služba ostatním motivována zákonem, jsou pak naše vlastní snahy každému na očích. Výsledkem je znovu pýcha, je-li služba úspěšná, nebo zoufalství v důsledku selhání.

Obrázek 8.1 Žít podle zákona — jako sirotek

IV. DUCH NÁS OSVOBOZUJE OD ZÁKONA

Kristovo dílo na kříži změnilo všechno mezi nebem a zemí. Skrze svou smrt a vzkříšení Kristus přemohl zákon a dal nám Ducha svatého, který v nás přebývá. On má také mnohem větší moc k tomu, abychom jím mohli žít.

V Matouši 5:17 Ježíš na obvinění, že si neváží starozákonního Zákona, říká: „*Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.*“ Někdo může tento verš použít k tvrzení, že Zákon je stále v platnosti způsobem, jakým byl v dobách SZ. Avšak řecké sloveso „*plerao*“¹ překládané „naplnit“ znamená „naplnit“ ve smyslu „dokončit“.

Všimněte si použití slova „*plerao*“ v následujících oddílech:

„Když dokončil (*plerao*) všechna svá slova...“ (L 7:1)

„A když se to dokonalalo (*plerao*)...“ (Sk 19:21 KP)

„Po uplynutí (*plerao*) dvou let...“ (Sk 24:27)

Jinými slovy — Matouše 5:17 je docela dobře možné přeložit takto: „*Nemyslete si, že jsem přišel zrušit Zákon a Proroky; nepřišel jsem je zrušit, nýbrž dokončit.*“ A opravdu, jak ukazuje několik dalších novozákonních pasáží, dokončení zákona je přesně to, co Ježíš udělal:

„Nyní však jsme byli zproštěni Zákona, když jsme zemřeli tomu, čím jsme byli pevně drženi, takže sloužíme v novotě Ducha, a ne ve zvetšlosti litery“ (Ř 7:6).

„Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona tím, že se stal za nás prokletím...“ (Gal 3:13a)

„...takže se Zákon stal naším vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry. Když však přišla víra, nejsme již více podřízeni vychovateli.“ (Gal 3:24-25)

Tyto verše ukazují, že Kristus přemohl zákon a zprostil nás jeho odsouzení. Svou dokonalou poslušností Ježíš zákon naplnil. A když jsme v Krista vložili svou důvěru, zákon nás už neodsuzuje! Už nespadáme pod jeho prokletí, když se nám ho nedaří poslouchat, jak bychom měli. Máme Kristovo naprosté odpuštění a dokonalou spravedlnost a naše víra v něho naplňuje požadavky zákona vůči nám.

V. ŽIVOT V DUCHU A VE VÍŘE V EVANGELIUM

Není-li naší prvořadou cestou ke vztahu s Bohem zákon, co jí je? Jak můžeme teď, když nás Kristus osvobodil od zákona, růst ve svatosti? Pokud zákon nemá moc, kterou jsme si mysleli, že má, co lidem

¹ πληρωω

zabrání, aby nežili jako nevěřící? Mnoho křesťanů tak dlouho žilo v těle a pod zákonem, že je pro ně těžké pochopit jakýkoliv jiný způsob jak růst. Avšak nový způsob jak žít náš křesťanský život existuje a my si jej musíme osvojit, abychom poznali opravdovou moc poslouchat a sloužit šíření království.

Místo zákonicství Nový zákon učí, že Bůh s námi jedná na základě své milosti. Abychom to pochopili, je zapotřebí si zopakovat obvyklou biblickou analogii, v níž Bůh je Otec a my jeho děti. Každé dítě, které má milující rodiče, se dokáže k myšlence milosti postavit. Milované dítě si cestu do přízně rodičů nezasluhuje; je milováno proto, že existuje. Když dítě své rodiče neposlechne nebo zklame, může být potrestáno, ale nemusí si cestu zpět do přízně svých rodičů zasloužit (marnotratný syn). Bez ohledu na to, co dělá, zůstává synem a je pořád bezpodmínečně milováno.

Jako Boží děti můžeme mít vztah s naším Otcem pomocí *osvobozující moci evangelia prostřednictvím přebývajících Ducha svatého*. To vše získáváme, když jsme přijati za jeho děti (Ef 1:13; Gal 4:6; Ř 8:14). Život v Duchu a víře v evangelium by měl proměnit naše osobní duchovní životy stejně jako naši službu ostatním.

A. Osobní duchovní růst v Duchu

1. Duch umožňuje novým způsobem poslouchat a růst v osobní svatosti

Měli bychom poslouchat, ale jak? Tutéž otázku jednou položili Ježíši: „Co máme dělat, abychom konali Boží skutky?“ Ježíšova odpověď je prostá: „Toto je ten Boží skutek: abyste věřili v toho, kterého on poslal“ (J 6:28-29). Pro náš růst ve svatosti je rozhodující víra.

<u>Nový způsob Ducha</u> <i>Služba „vírou v evangelium“</i>	<u>Starý způsob litery</u> <i>Služba „pod zákonem“</i>
z lásky k Bohu a díky tomu, co pro mne Kristus udělal	ze strachu, přičemž se snažím Boha poslouchat tak, abych byl přijat
s vědomím vlastního selhání; vkládám svou důvěru v Ducha svatého	ze sebevědomí, z vlastního úsilí
ze srdce	z otrocké povinnosti
proto, že jsem byl osvobozen z odsouzení a selhání	s hlubokou starostí, že buď uspěji, nebo budu odsouzen
z vděčnosti za Boží milost	z povýšeného postoje, protože „já dodržuji zákon“

Tabulka 8.2 Nový způsob a starý způsob

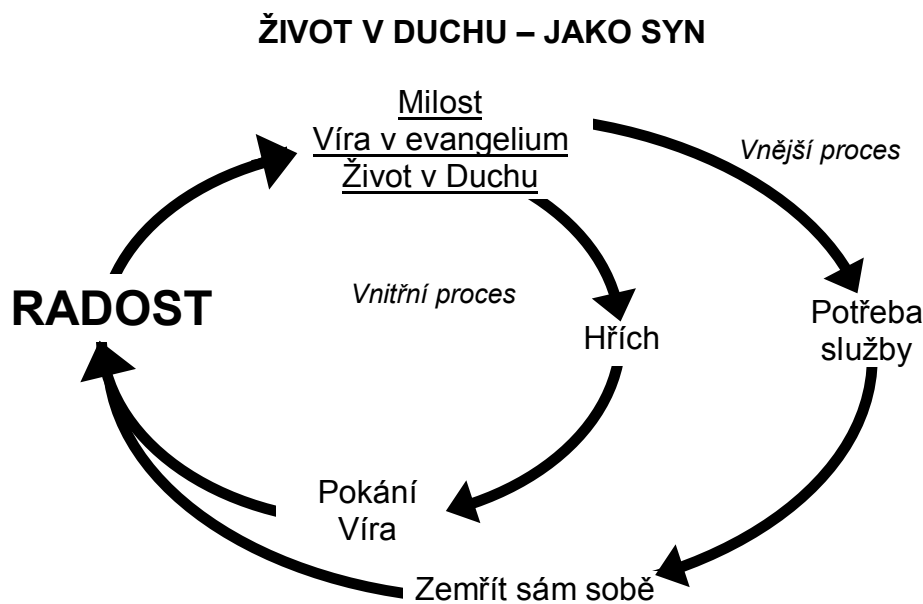
Jasněji tento nový způsob růstu ve svatosti vysvětluje apoštol Pavel. V Římanům 7:1-13 popisuje službu „v novotě Ducha, a ne ve zvětšlosti litery“ (Ř 7:6). Jaký je rozdíl mezi těmito dvěma způsoby života? Podívejme na jejich porovnání:

V Římanům 8:1-4 znovu vidíme protiklad mezi zákonem a Duchem a velmi jasně jsou zde ukázána omezení zákona. „*Neboť co bylo Zákonu nemožné, protože byl bezmocný kvůli tělu, to učinil Bůh, když poslal svého Syna...*“ (Ř 8:3). Zákon v nás nemohl vyprodukovat svatost, protože naše tělo je na to bezmocné. Zákon je slabý, protože my jsme slabí.

Nyní však prožíváme dobrodružství s Duchem. Více to vysvětluje zbývající část Římanům 8. Protože jsme dostali spravedlnost a Ducha, nejsme už vystrašení a osamělí jako sirotci nebo otroci (v. 15-17). Kvůli jistotě Boží lásky pro nás už nic není smrtonosné. Duch nám pomáhá, když jsme slabí, a každý den nás vede. S důvěrou se můžeme dívat na život spíše jako na dobrodružství, než jako na celoživotní úkol dodržování pravidel. Jdeme od jednoho dobrodružství k druhému a Kristus, vítězný Král, a Duch nám cestou pomáhají. Někdy nás Duch přivede k příležitostem sloužit a jindy nám ukáže náš hřích. Ale v tomto novém způsobu myšlení není nic tak hrozivého, abychom nemohli důvěřovat, že nás Duch bude dál provázet.

Ducha, který nám umožňuje sloužit tímto novým způsobem, přijímáme skrze víru. Zamyslete se nad Pavlovými slovy ke Galatským: „*Dal vám Bůh svého Ducha proto, že jste činili skutky zákona, nebo proto, že jste uvěřili zvěsti, kterou jste slyšeli? ... Ten, který vám udílí Ducha a působí mezi vámi mocné činy, činí tak proto, že plníte zákon, nebo proto, že jste slyšeli a uvěřili?*“ (Ga 3:2-3,5)

Život v Duchu je ilustrován na diagramu v obrázku 8.3. Když si začneme v našich životech uvědomovat hřích, pokud jsme motivováni Duchem, učiníme pokání a uvěříme v Boží odpuštění. To samozřejmě vede k radosti. Z vnější strany reagujeme na potřeby služby obětavostí a výsledkem je znovu radost.

Obrázek 8.3 Život v Duchu — jako syn

2. Duch nám ukazuje náš hřích

Jak víme, zákon nám ukazuje hřích a totéž činí i Duch (J 16:8).

Jak náskres znázorňuje, pokud jako dítě zareagujeme na působení Ducha, doznáme hřích, činíme z něho pokání a jdeme dál, pak se dostaneme od kajícího zármutku k obnovené radosti. Známkou opravdového pokání není pokračující lítost, nýbrž obnovená radost z Boží milosti a velkorysosti Krista, jehož krev nás očistí uje. Práci Ducha je neustále nás vracet k evangeliu.

Jak víme, jestli chodíme v Duchu? Jedním ze způsobů, jak to poznat, je pozorovat, jak reagujeme na náš hřích. Stanovujeme pravidla a usilovněji se snažíme z vlastních sil (tělem)? Pokud ano, žijeme podle zákona. Nebo činíme pokání a uznáváme své slabosti stejně jako vyznáváme Boží moc nás proměnit? Pokud ano, pak chodíme Duchem.

B. Duch nás vede do služby

Chodíme-li Duchem, pak je život dobrodružství; je to příležitost zemřít sobě a vzít na sebe všechno, co pro nás Duch má. I zde je na konci radost. Žijeme-li však pod zákonem a v těle, pak zjistíme, že příležitosti ke službě jsou jen o málo více než tlakem. Jsou plné strachu z našeho selhání. A když na tyto příležitosti odpovíme, zanechají v nás buď pýchu, nebo depresi podle toho, jak ta která příležitost ke službě dopadla.

Duch nám dává nový přístup ke službě. Služba z víry ovlivňuje jak náš osobní růst ve svatosti, tak i způsob, jakým lidem sloužíme. Jak bychom měli usilovat o změnu u ostatních? Jak bychom měli působit, aby ostatní rostli ke svatosti? Pastor Johnny Long, misionář v Číně, píše, jak k tomu obvykle přistupujeme:

*„Zákon z našich domovů vytlačuje evangelium a nám zbývá jediný způsob, jak změnit sebe a ostatní – tím, že budeme tvořit a prosazovat pravidla! Místo spoléhání na Ducha svatého spoléháme, že ke změně dojde pocitem viny, povinností a holou silou vůle. Naše spoléhání na sebe ve skutečnosti uhašuje a zarmucuje Ducha svatého, takže věci jdou ještě k horšímu, místo k lepšímu! V tomto „báječném novém světě“, kde kraluje zákon, začínám věřit, že moje pravidla, moje učení a moje vymáhání napravit ty hrozně nedokonalé lidi, se kterými jsem nucen žít. Chci jim dát takovou podobu, aby byli přijatelní pro mě a pro Boha (v tomto pořadí).“ (Z příručky *Sonship for Africa*, lekce „Law vs. Gospel in Home and Family Relationships“, autor John Wade Long, Jr.)*

Když usilujeme o změnu (k lepšímu) v životech lidí, kterým sloužíme, musíme si položit tři důležité otázky:

1. **Jaký je CÍL služby jiným?**

V co doufám, že se změní? Budu-li ke službě jiným používat jen zákon, může to vést k vnější poslušnosti, která je však v protikladu k poslušnosti srdce. Vezměme si například malého chlapce, jehož matka si přála, aby si sedl na židli, protože neposlouchal, a chtěla mu tedy udělat rodičovské kázání. „Hochu, sedni si!“ přikázala. On dál stál. „Sedni si!“ trvala na svém. Zůstal stát. „Vladimíre, jestli si nesesedneš, vezmu si rákosku a dostaneš výprask!“ pohrozila mu nakonec. Vládá si sedl, ale s upřeným pohledem na matku řekl: „Navenek možná sedím, ale uvnitř stojím.“ I když jeho čin byl správný, jeho srdce bylo stále ještě neposlušné.

2. **Jaký ZPŮSOB SLUŽBY k dosažení tohoto cíle použiji?**

Jak si myslím, že k těmto změnám dojde? Bůh nevytvořil zákon k proměně lidského srdce. Je spíše vychovatelem, který má člověka v bezmocném zoufalství dovést k Ježíši Kristu, který jediný ho může změnit, když chodí v Duchu vírou v evangelium. Naše tělo odmítá představu naší slabosti a toho, že jen evangelium může lidi změnit, takže se snažíme změnit chování vytvářením a zaváděním pravidel a udělováním trestů. Velkým nebezpečím je, že toto uplatňování zákona může změnit lidské chování, ale znovu platí, že srdce se málokdy změní.

3. **Jak mohu osobně být VZOREM změny, o kterou se snažím?**

Jakou úlohu má moje proměna při motivaci ostatních? Druh vůdcovství, který při zakládání sborů uplatňujeme vůči ostatním, vyjádří naši duchovní dospělost více než cokoliv, co učíme. Jsme služebníci, kteří vedou svým příkladem, takže lidé říkají: „Takový chci být,“ nebo se snažíme lidi přinutit tím, že na ně klademe požadavky? (1P 5:3).

Modelem naší služby je způsob, jakým Bůh Otec slouží nám – milost. Naše služba by tedy měla být charakterizována milostí. Jestliže náš život a služba končí u zákona a nesoustředí se na osvobozující moc evangelia prostřednictvím přebývajícího Ducha svatého, pak se staneme neúčinnými ukazateli. I když možná budeme lidem ukazovat směr, kterým by měli jít, nedovedeme je k životně důležitému zdroji, který jim touto cestu umožní jít.

ZÁVĚR

Vidíte ten zásadní rozdíl mezi zákonem a evangeliem? Vidíte rozdíl mezi službou „v novotě Ducha“ a „ve zvetšlosti litery“? Samozřejmě, Boží zákon má své místo. Pomáhá nám pochopit Boží svatost a vidět vlastní skutečnou hříšnost. Ale zákon byl dán k tomu, aby nás vedl k Ježíši Kristu. A to nekončí, když se z nás stali křesťané, nýbrž je to pokračující úloha zákona v životě věřícího. Jen tehdy, když se naše oči ve víře obrátí k Ježíši, rosteme v poznání lásky, která nás váže, abychom chodili v novotě Ducha.

Máme-li někdy spatřit hnutí zakládání sborů, musí mít oprávněné místo ve středu naší zvěsti ne zákon, nýbrž evangelium. „Neboť litera zabíjí, ale Duch obživuje.“ Kéž nám Bůh dá oči k vidění *naší* opravdové potřeby evangelia Ježíše Krista a srdce k víře, že v něm jsou naplněny všechny naše potřeby.

Máme-li někdy spatřit hnutí zakládání sborů, musí mít oprávněné místo ve středu naší zvěsti ne zákon, nýbrž evangelium.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Soustřeďuje se vaše kázání, poradenství a pastorační služba ostatním obvykle na zákon, protože si myslíte, že to lidi zmocňuje ke změně?
2. Jaké jsou funkce zákona a evangelia v životě křesťana?
3. Proč není zákon schopen v nás vypůsobit svatost?

4. Jak nám víra v evangelium umožňuje žít v novotě Ducha?
5. Co je zákonictví? Myslíte, že je to popření moci evangelia a vložení důvěry v zákon? Proč, nebo proč ne?
6. Co znamená, že „nejsme pod zákonem“ v Galatským 5:18, když jsme stále povoláni poslouchat Boží přikázání?

AKČNÍ PLÁN

1. Projděte si tabulku 8.2 „Nový způsob a starý způsob“. S modlitbou a upřímností zhodnoťte svou vlastní poslušnost vůči Bohu. Ukazují vaše činy, že sloužíte vírou v evangelium nebo že sloužíte pod zákonem?
2. Na samostatný list papíru si napište odpovědi na tyto otázky:
 - Co je cílem mé služby ostatním?
 - Jaký styl služby použiju k tomu, abych tohoto cíle dosáhl?
 - Jak mohu být já osobně příkladem změny, ke které vedu ostatní? Jaké změny musím udělat ve svém vlastním životě a službě?

LITERATURA

Long, John Wade, Jr. “Lesson 14: Law vs. The Gospel in Family Relationships,” in *Sonship for Africa, Version 1*. Oreland, PA: World Harvest Mission, 1999.

DUCHOVNÍ
CHARAKTER

LEKCE
10

Pokání jako životní styl

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je pomoci účastníkům výcviku porozumět, jak nás život soustředěný na evangelium vede k životnímu stylu pokání a víry. Evangelium by v našich srdcích mělo vypůsobit víru, abychom byli s to být v otázkách svého hříchu upřímní, opustit ho v pokání před Bohem a prožít radost z Boží veliké milosti a milosrdenství.

☞ OSNOVA LEKCE

- Skutečné pokání znamená upřímně přiznat svůj hřích, aniž bychom se vymlouvali nebo jej popírali.
- Skutečné pokání nezahrnuje trestání sebe sama, protože to by ukazovalo na nedostatek důvěry v Boží odpuštění.
- Upřímní a pokorní věřící by měli činit pokání, kdykoli jim Duch svatý ukáže nějaký hřích.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Porozumět, že život soustředěný na Boží milost by ho měl vést k upřímnému vypořádání se s hříchem a radostnému, neustálému a naprostému oddání se Pánu.
- Stále více žít takovým životem, ve kterém roste v poznání Boha, činí hlubší pokání ze svých hříchů a objevuje opravdové bohatství Boží milosti v Ježíši Kristu.
- Stát se jedním z předních „kajících“ ve svém sboru a služebníkem milosti, jenž sám prožívá velikou Boží milost.

☞ PŘÍLOHY

10A „Místo hříšníka“ — Stanley Voke

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Použijte příklady a příběhy ze svého vlastního života jako ilustraci toho, jak pokání ovlivnilo a prohloubilo váš vlastní duchovní život a jak se Bůh přiznává k těm, kdo činí pokání.

Úvod

Nedávno jsme se učili o našem přijetí Bohem a o tom, jak by to mělo ovlivňovat naše myšlení a jednání jako synů namísto sirotků. Naše přijetí, které nás uvedlo do nového vztahu s Bohem, by nás pak mělo vést k zaměření na evangelium, a ne jen na zákon. Pak se budeme nejen dozvídat, co máme jako křesťané dělat, ale také prožívat motivaci a moc k opravdovému růstu ve svatosti. Mluvili jsme také o životě v Duchu a o tom, jak On působí mnohem větší svatost, než kdybychom naše životy svázali se zákonem, protože Duch mění srdce, ne pouze chování.

Změna v srdci předpokládá v první řadě zlomení toho starého. To se stává v okamžiku pokání, které prožíváme při spasení. Ale pak zjišťujeme, že Bůh pokračuje v tomto díle naším posvěcením a láme naše srdce, aby z něj učinil nové. V Přísloví 6:23 se říká: „Domluvy a kárání jsou cesty k životu.“ Zde objevujeme Boží způsob „záchranného“ kárání, které napravuje svévolné srdce a na které odpovídáme pokorou. To není jen cesta, která nás přivádí k životu, jenž nám Bůh nabízí v Kristu, ale také způsob života, jenž nás neustále vede zpět k Boží milosti, která znovu a znovu obnovuje naše srdce.

A právě nad tímto způsobem života se budeme zamýšlet. Kdybychom mohli vystihnout ústřední myšlenku této lekce, řekli bychom, že „pokání je způsob života“.

I. RYSY SKUTEČNÉHO POKÁNÍ

Abychom si udělali představu o tom, co opravdové pokání je a jaké ovoce v našem životě přináší, podívejme se do Žalmu 51. Nacházíme zde nejbarvitější popis nefalšovaného pokání. Je to Davidův Žalm vyznání, když se zlomeným srdcem rozjímal nad svým hříchem. Z tohoto Žalmu se dozvíme znaky opravdového pokání, důvod, proč musí pokání být způsobem života, a také požehnání, které z tohoto života pokání plyne.

A. Příznej svůj hřích

Prvním znakem skutečného pokání je pokorné přiznání našeho hříchu. David v 5. verši Žalmu 51 vyznává: „Doznávám se ke svým nevěrnostem, svůj hřích mám před sebou stále.“ Jedna z největších nemocí, které hřích působí, spočívá v tom, že zaslepuje a klame srdce. David žil v tomto klamu téměř rok, dokud jej Nátan prostřednictvím příběhu s jeho hříchem nekonfrontoval. Ale v okamžiku, kdy Nátan Davida pokáral, David reagoval pokorným vyznáním „Zhřešil jsem...“

Příklad

Jeden kazatel měl povahu, kterou neudržel na uzdě dokonce ani během setkání s ostatními vedoucími sboru. Když přiznal svému příteli, že se modlí, aby mu Bůh dal víc sebeovládání, přítel mu moudře poradil: „Bratře, modlíš se za špatnou věc — tvým problémem není nedostatek sebeovládání, ale zlost. Kdyby ti Bůh dal víc sebeovládání, nebyl bys o nic lepší, protože bys jen lépe skrýval skutečný hřích — zlobu.“

Tento kazatel měl problém v tom, že si nedokázal přiznat svůj hřích. V takovém stavu pak nemohl činit skutečné pokání a změnit se. V Žalmu 32 David líčí dobu, kdy si uvědomoval svůj hřích, ale odmítal ho uznat (v. 3). A zde vidíme klíčový rozdíl mezi vědomím hříchu a pokáním z hříchu. David odmítal uznat, že to, co udělal, bylo špatné. Někdy náš hřích jednoduše nevidíme. Avšak častokrát víme, že jsme zhřešili, ale naše srdce odmítá připustit, že to, co jsme udělali, je opravdu zlé. Často se vymlouváme „Ten člověk si to zasloužil,“ nebo „Nemohl jsem si pomoci, prostě jsem se přestal ovládat.“ Těmito výmluvami unikáme upřímnému postavení se našemu hříchu a uznání našeho provinění. Ale kající srdce vidí a přiznává spáchaný hřích. Doznává se k hříchu a potvrzuje, že to, co jsme udělali, je opravdu špatné.

B. Uvědom si „hříšnost hříchu“

Druhým znakem kajícího srdce je to, že si uvědomuje, co hřích opravdu je. David v 6. verši vyznává: „Proti tobě samému jsem zhřešil, spáchal jsem, co je zlé ve tvých očích...“ (Ž 51:6). Je zřejmé, že David zhřešil proti druhým lidem, ale kající srdce si uvědomuje, že náš největší zločin a naše největší provinění je před Bohem, protože podstatou každého hříchu je to, že se stavíme nad Boha. Hřích je jako svržení Boha na zem a posazení se na jeho trůn. A opravdu kající srdce se nad takovým domýšlivým postojem rmoutí.

Příklad

Na křesťanském mládežnickém táboře byli dospívající chlapec a dívka přistiženi v neslušné a nepřipustné situaci. Oběma bylo hrozně trapně a když je přivedli do kanceláře pobytu, aby je poslali domů, začala dívka neovladatelně plakat. Asi po deseti minutách jejího vzlykání se poradce zeptal: „Proč tak pláčeš? Je to proto, že jsi byla přistižena a bojíš se, co řeknou tví rodiče? Nebo je to proto, že si uvědomuješ, že jsi to udělala proti Bohu a lituješ toho, jak jsi ho urazila?“ Dívka okamžitě přestala plakat, protože si uvědomila, že ani nepomyslela na svou špatnost před Bohem.

Pro skutečně kající srdce je veliká lítost výsledkem uvědomění si, co hřích skutečně je. Uvědomujeme si hříšnost hříchu. Zneuctili jsme Boha a povýšili se nad něho. To je ta největší hanba pro člověka, který ví, že Bůh je jeho Stvořitel. Je to také největší hanba pro ty, kdo znají Kristovu neuvěřitelnou lásku. I když je naším Stvořitelem, pokořil se smrtí na kříži, aby zachránil nehodná stvoření, jako jsme my. S vědomím neuvěřitelné Boží lásky je kající člověk zdrcen pochopením, že tuto úžasnou lásku zneuctil a zneužil.

Tento druh zármutku nás vede k vyznání Bohu spolu s Davidem: „A tak se ukážeš spravedlivý v tom, co vyřkneš, ryzí ve svém soudu.“ Jakýkoliv soud Bůh nad mým hříchem vynese, On je ryzí a já jsem hoden odsouzení. Smysl pro to, že si zasluhujeme Boží spravedlivý soud, pochází z kajícího srdce, jež ví, co hřích ve skutečnosti je.

A tak opravdové pokání chápe a uznává hřích. Rozumí také hříšnosti hříchu v tom, že je spáchán proti Bohu.

C. Měj kvůli hříchu zlomené srdce

V opravdovém pokání je srdce zlomené a zkroušené. Je zde zdrcenost nad hříchem. Sedmnáctý verš říká: „Zkroušený duch, to je oběť Bohu. Srdcem zkroušeným a zdeptaným ty, Bože, nepohrdáš!“ Zde je nám řečeno, že Bůh nemá zálibu ve vnějších projevech, které se mohou stát lacinými napodobeninami, jež neodráží skutečné postoje srdce. Za dnů Izraele se často přinášely zvířecí oběti bez opravdového pokání v srdci a Bůh byl touto vnější podívanou znechucen (Iz 1:10-15).

Bůh si nelibuje ve vnějším vyjádření pokání, které se může stát levnou náhražkou skutečně zlomeného srdce.

Zlomené a zkroušené srdce je takové, které bylo zdrceno a poníženo. Nevynáší se naplněno pýchou, nýbrž zaujímá nízké postavení — místo hříšníka — a rmoutí se nad pýchou, pro kterou nebyl žádný důvod, a vzpourou, která povstala proti Stvořiteli, který je nade všemi věcmi. Je to srdce přemožené a změkčené zármutkem nad neláskou k tomu největšímu Milovníku naší duše.

D. Nebezpečí netečnosti a odčinění

Všichni víme, jak zápasíme s problémy srdce. Hřích nás podvádí, takže snadno začneme něco předstírat a naše vnější projevy jsou často jako prázdné krabice, v nichž chybí opravdová touha našeho srdce. Buďme si však vědomi, že zatímco je pro nás na jedné straně snadné nevnímat opravdovou „hříšnost“ hříchu, je podobně snadné změnit pokání ve snahu o odčinění, jímž se snažíme odpykat si trest za náš hřích vlastním utrpením. Obojí je v Božích očích stejně protivné, protože obojí je plné drzé troufalosti. Být netečný k hříchu znamená zmenšovat náš hřích a smýšlet o sobě výše, než bychom měli. Ale snažit se zasloužit si Boží odpuštění odčiněním znamená neuznávat v pokoře naši opravdovou potřebu Boží milosti a Spasitele, který jediný zaplatil hrozný trest za náš hřích a dává nám jediný druh spravedlnosti, který je v očích dokonale svatého Boha přijatelný.

Snažit se zasloužit si Boží odpuštění odčiněním znamená neuznávat v pokoře naši opravdovou potřebu Boží milosti.

Velikým nebezpečím pro „náboženského“ člověka je pohrdání netečností, ale ne snahou o odčinění, protože nevidí, jak troufalý takový postoj je. Myslí si, že tím dává najevo svou nehodnost, ale jeho oklamané srdce ve skutečnosti vyjadřuje tu nejhorší domýšlivost. Předpokládá, že jeho utrpení za hřích ho učiní před Bohem přijatelným. Také tímto zlehčuje svůj hřích, snižuje Boží svatost a znevažuje Kristovu oběť na kříži, zatímco sebe považuje za důležitějšího.

Někdo může říct: „Ale já jsem protestant. Já se nesnažím svůj hřích odčinit...“ — Opravdu si to myslíte? Jak dlouho pláčete nad svými hříchy a bijete se uvnitř za zlo, které jste spáchali? Hodiny nebo dny? Máte někdy pocit, že vám Bůh nemůže skutečně odpustit, protože váš hřích je příliš hrozný? Snažte se někdy vynahradiť váš hřích tak, že si myslíte, že teď vás Bůh přijímá? Toto jsou formy odčinění, a ne opravdové pokání. A jestliže vaše pokání nenese „ovoce pokání“, je to možná proto, že nečiníte pokání, nýbrž se snažíte o odčinění hříchu.

V opravdovém pokání je srdce zkroušeno a pokořeno (poníženo). Ale jestliže nás zármutek vede k tomu, že nás zcela upoutá náš hřích a naše nehodnost, pak se naše pokání mění v odčinění. Jeden moudrý křesťan lidem radíval: „Na každý jeden pohled na hřích se desetkrát podívejte na Krista.“ Toto je dobrá rada také pro nás, aby se naše pokání nezměnilo v odčinění, které vede k životnímu stylu trápení a sebemrškačství za náš hřích.

Opravdové pokání je způsob života, protože v nás obnovuje srdce pro Boha, když vidíme náš hřích a doznáváme se k němu. Opravdové pokání je způsob života, protože naše srdce je zlomeno, pokořeno a znovu utvořeno k milování Boha. Ale opravdové pokání, stejně jako všechno ostatní na tomto světě, má své napodobeniny. Proto se musíme znovu nechat poučit Božím slovem, abychom neupadli do nástrah něčeho, co vypadá jako pokání, ale nenese jeho ovoce.

II. SKUTEČNÉ POKÁNÍ JAKO ŽIVOTNÍ STYL

Máme-li žít životem, který je charakterizován pokáním, musíme nejprve pochopit tyto principy:

A. Otec čeká na to, aby nám mohl odpustit

Většina lidí není dost upřímná, aby si přiznala svůj hřích, pokud nemá jistotu, že bude schopna unést trest. Děti často před rodiči něco důležitého skrývají, protože se bojí trestu. Když se něčím proviníme, můžeme se stejně chovat vůči Bohu a ostatním lidem!

Když činíme pokání ze svého hříchu, nemáme se čeho bát. Nemůžeme nést trest za svůj hřích. To už udělal Ježíš Kristus! Proto „není žádného odsouzení pro ty, kdo jsou v Kristu Ježíši“ (Ř 8:1). Můžeme svůj hřích upřímně přiznat, protože víme, že Bůh čeká na to, aby nám mohl odpustit (1J 1:9, Žd 4:16).

Bůh nás zve k hlubokým studnám své milosti, abychom se nemuseli obávat upřímně se k němu přiblížit v celé jeho svatosti. Bůh ví, že upřímnost a otevřenost nejlépe rostou v půdě jeho neměnné lásky, a právě tu nám nabízí. A tak Bůh uzavřel novou smlouvu, ve které Kristus zákon naplnil, aby nám mohla být naplno dána milost. Bůh v nás stvořil nové srdce tak, že hřích nad námi již nepanuje. Když se zamilujeme do Boha, hřích se stává naším bývalým opovrhovaným pánem.

Bůh ví, že upřímnost a otevřenost nejlépe rostou v půdě jeho neměnné lásky, a právě tu nám nabízí.

B. Pokání je upřímným přiznáním našeho skutečného problému

Myšlenka, že pokání je způsob života, některým křesťanům připadá podivná, protože je snadné si myslet, že už nejsme „skuteční, velcí a zatvrzelí“ hříšníci, jak to říkal Luther. Povšimněte si ale Davidova doznání, když začal mít kající srdce. V 5. verši říká: „Ano, zrodil jsem se v nepravosti, v hříchu mě počala matka“ (Ž 51:5). Jistě je to důležité prohlášení, které mluví o semínku hříchu, které dědí každá generace od té doby, co Adam s Evou spáchali první hřích.

Hřích není jen opomenutý vzorec špatného chování. Je to nedílná součást našich přirozených postojů, přesvědčení a chování, která má pevné kořeny v našem nepřátelství s Bohem.

Ale Davidovi tady nejde o to poskytnout nám teologické prohlášení o prvotním hříchu. Spíše je to upřímné doznání jeho skutečného problému a uděláme dobře, když si toto střízlivé vyznání vezmeme k srdci.

Životní styl pokání je důležitou součástí křesťanského chození, protože náš problém s hříchem je velmi skutečný a velmi hluboký. Dokonce apoštol Pavel poté, co se stal křesťanem a znal Pána více než dvacet let, připustil svůj zápas s hříchem v Římanům 7:15, kde říká: „Nerozumím tomu, co dělám; vždyť nedělám to, co chci, nýbrž činím to, co nenávidím.“ Hřích není jen opomenutý vzorec špatného chování. Je to naopak část naší padlé přirozenosti a nedílná součást našich přirozených postojů, přesvědčení a chování, která má pevné kořeny v našem nepřátelství s Bohem. To vystihuje skutečný problém, který s hříchem máme, a tedy i naši potřebu pokračujícího, hlubokého a srdcervoucího pokání. Máme-li prožívat hlubokou a trvalou obnovu v našem duchovním životě, musíme také věcně přiznat náš skutečný problém s hříchem.

C. Bůh je odhodlán v nás pracovat

Jen když chápeme náš skutečný problém s hříchem, můžeme být povzbuzeni následujícím veršem Žalmu 51. Osmý verš nám říká: „Ano, v opravdovosti máš zalíbení, dáváš mi poznávat tajuplnou moudrost“ (v. 6).

Když byl David zlomen nad svým hříchem, Bůh v něm stvořil srdce, které znovu znalo pravdu. V Žalmu 32:2 říká: „Blaze člověku, jemuž Hospodin nepravost nepočítá, v jehož duchu není záludnosti.“ Bůh z Davidova srdce vzal klam hříchu a jeho pokání bylo ovocem Božího díla.

Buďme povzbuzeni tím, že navzdory našemu skutečnému problému s hříchem Bůh pracuje, aby v nás vypůsobil pravdu a moudrost. Naše chvíle hlubokého pokání jsou skutečně dílem Boha, který tvoří pravdu v našem nitru a moudrost v našem duchu. Měli bychom tedy otevřít naše srdce Bohu, aby v nás mohl volně konat toto dílo. Potřebujeme jeho pomoc. Pokud to s chozením v pravdě myslíme upřímně, pak se můžeme modlit jako David: „Bože, zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, hled, zda jsem nesešel na cestu trápení, a po cestě věčnosti mě ved!“ (Ž 139:23-24). Není snadné skutečně chtít, aby naše srdce byla zlomená, ale právě skrze tuto zlomenost chodíme v pravdě a moudrosti.

III. POŽEHNÁNÍ SKUTEČNÉHO POKÁNÍ

Principy uvedené v těchto lekcích se soustředí na náš nový vztah s Bohem založený na jeho milosti a na život ve svobodě a moci. Když uvažujeme o milosti a svobodě, často se lekáme ovoce, které může z takového „osvobození“ vzejít. Znamená to, že učení o milosti povzbuzuje křesťany v děláni kompromisů? Odpověď je „ne“, není tomu tak. Vyučování o milosti naopak vede k tomu, že lidé se do Boha zamilují natolik, že ho chtějí poslouchat na slovo.

Bible uvádí i požehnání pro kající srdce. David prosí Boha, aby ho vyslyšel podle svého milosrdenství tím, že obnoví, co měl předtím, než zhřešil. Očekává, že bude znovu prožívat Boží milost (v. 3), že bude očištěn od svého hříchu (v. 4), bude mít radost (v. 10 a 14), jeho hřích bude smazán tak, že se na něj Bůh už nebude dívat (v. 11), bude mít správného ducha (v. 12 a 14) a že bude mít i Ducha svatého (v. 13).

Můžeme si být jisti, že to Bůh pro nás udělá a že toto jsou požehnání z pokání, která nám zaslíbil, protože ve 2. Korintským 1:20 nám říká: „Neboť všechna Boží zaslíbení, kolik jich jen je, v něm jsou ‚ano‘.“ Všechna Boží zaslíbení jsou ‚ano‘ pro nás, kdo jsme v Kristu. Ve všech způsobech, jimiž David v důsledku svého pokání prosí Boha, nacházíme zaslíbení nebo principy, které nás ujišťují, že právě takto Bůh na naše pokání odpoví.

Na konci 19. verše David vyjadřuje poslední a největší z těchto požehnání, když jako fakt prohlašuje: „Srdcem zkroutěným a zdeptaným Bůh nepohrdá!“ Někdy můžeme pochybovat o jeho radosti z nás, ale Bůh se nikdy neodvrátí od srdce, které je zlomeno nad svým hříchem. Toto je vždy cesta zpět k Bohu a vždy, když jsou naše srdce nad hříchem zlomená, najdeme Boží náruč otevřenou. Bůh má potěšení v takovém srdci a přitáhne si ho blíž sobě.

Boží blízkost je velikou odměnou života pokání. Ježíš říká křesťanům v Laodikejském sboru, kteří činili pokání, že k tomu, kdo učiní pokání, vejde a bude s ním večeřet (Zj 3:14-20). To mluví o důvěrnosti, kterou poznáme, když naše srdce budou dále zlomena nad hříchem. Tak vstupujeme do hlubšího společenství s Bohem. A to se děje v okamžiku, kdy učiníme pokání svým způsobem života.

ZÁVĚR

V této lekci jsme mluvili o izraelském králi Davidovi. To, že byl David králem, mu nedávalo žádnou výjimku z nutnosti činit pokání. Jeho pozice vůdce naopak znamenala, že musel být vzorem skutečného pokání celému Izraeli. Moudří kazatelé a zakladatelé sborů učí své sbory činit pokání. Vedoucí by dokonce měli být mezi prvními lidmi, kteří přiznají svůj boj s hříchem. Měli by být navíc ochotni činit pokání i vůči těm, kteří na ně útočí. Pokud dovede vedoucí něco takového, celé společenství a spolupracovníci mohou mít také bližší vztah s Bohem.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Co je opravdové pokání?
2. V jakém nebezpečí se ocitají naše srdce, když vidíme svůj hřích?
3. Jaký je rozdíl mezi pokáním a odčiněním? Definujte obojí.
4. Jak mohu poznat, že se mé pokání změnilo ve snahu hřích odčinit?
5. Vyjmenujte požehnání plynoucí z pokání, o která David prosil v Žalmu 51:3-4 a 9-19. Napište odkaz na verš v Písmu, jenž vyjadřuje zaslíbení nebo princip, který nás, kdo jsme v Kristu, o těchto požehnáních ujišťuje.

6. Máte pocit, že vás Bůh odmítá, když jste ze svého hříchu činili pokání? Proč cítíte toto odmítnutí?

7. Myslíte, že byste měl být „přední“ kající ve vašem sboru? Proč nebo proč ne?

AKČNÍ PLÁN

1. Přečtěte si „Místo hříšníka“ od Stanleje Voka v Příloze 10A.

Místo hříšníka

AUTOR: STANLEY VOKE

„Ve svých rukou nenesu ti nic, jen tvého kříže chci se držet víc.“

Nejtěžší věc pro každého člověka je zaujmout místo hříšníka. Je to tak těžké, že mnoho lidí se k tomu nikdy nedostane, zatímco jiní, kteří byli na toto místo jednou přivedeni, nemají chuť se tam vracet. Nikdo ho sám od sebe nemá rád. Avšak pokud tam nepřejdeme, nemůžeme skutečně znát Krista nebo okusit něhu Boží odpouštějící milosti. Pokud se mu vyhýbáme, je to jako bychom řekli, že nemáme žádný hřích, a klameme tak sami sebe.

ZAUJMOUT MÍSTO HŘÍŠNÍKA

Místo hříšníka je tam, kde bez výmluvy přijímáme, že jsme hříšní. Můžeme připustit jen jeden hřích, jako je závist nebo pýcha, můžeme být usvědčeni z něčeho, co je zdánlivě nicotné, ale tím jsme znovu přišli na místo hříšníka, i když jsme možná křesťané již mnoho let. Za každým hříchem nám Bůh možná bude ukazovat další věci, které jsou vážnější. A bude to dělat do té doby, dokud nepřipustíme ne jednu, ale mnoho věcí, a dokud nás nedovede k uznání zcela zásadního zla v naší přirozenosti. Jeden muž jednou vyznal, že ukradl provaz. Přinesl ho vrátit, ale na druhý den přišel znovu a tentokrát přivedl krávu. Zpočátku totiž nechtěl připustit, že byla na konci toho provazu! Když zaujímáme místo hříšníka, připouštíme pravdu o nás samotných — celou pravdu.

Místo hříšníka je tam, kde přijímáme vinu. Přestáváme se vymlouvat a říkat: „To jsem vážně nebyl já, když jsem to udělal.“ Místo toho sklopíme hlavu se slovy: „Ano, Pane, byl jsem to já; právě takový doopravdy jsem.“ Už nesvalujeme vinu na naše nervy, okolnosti nebo druhé lidi. Když někdo ukáže na nějakou naši chybu nebo nás kritizuje — i nevlídně — nehádáme se, neospravedlňujeme ani nevymlouváme. Dokonce našemu kritikovi přiznáme, že kdyby nás znal takové, jací skutečně jsme, našel by ještě víc věcí, které by mohl kritizovat. Neztrácíme čas ani dech, když rychle přicházíme na místo hříšníka. V mnoha sborech by věci skutečně vypadaly jinak, kdyby se jejich členové pravidelně setkávali na tomto místě — na místě hříšníka.

Na toto místo se po Nátanově výzvě postavil David a sklonil hlavu se slovy: „Zhřešil jsem.“ Stál zde Jób a volal: „...jsem tak bezvýznamný“ i Izajáš, jenž řekl: „Běda mi, jsem ztracen.“ Modlil se zde celník: „Bože, projev milost mně hříšnému,“ a také Petr zde padl k Ježíšovým nohám se slovy: „Odejdi ode mne, Pane, protože jsem hříšný člověk.“ Na tomto místě marnotratný syn vyznal: „Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě.“ Často tady klečel Pavel a mnoho svatých toto místo zalévalo svými slzami. Pokud jsme sem dosud nedošli, ještě jsme s Bohem ani nezačali. (2Sam 12:13; Ž 51:4; Job 40:4; Iz 6:5; L 18:13; L 5:8; L 15:18).

Místo hříšníka ovšem nemáme rádi, protože se bojíme, že zraní naši pýchu. A tak bojujeme, hádáme se, stavíme do špatného světla ostatní, vymlouváme se — vlastně děláme cokoli jiného, abychom se nemuseli postavit na místo hříšníka, kde Bůh čeká, aby nám odpustil a osvobodil nás.

VYHÝBÁNÍ SE MÍSTU HŘÍŠNÍKA

Místu hříšníka se často vyhýbáme, protože nechceme nazývat hřích hříchem. Mluvíme o nedostatcích, selháních, slabostech, nedopatřeních, vadách, sklonech — o všem možném kromě hříchu. Ale růže i pod jakýmkoliv jiným jménem je stejně hezká, a také hřích pod jakýmkoliv jiným jménem je stejně zlý — vůči Bohu. Problém je, že vymýšlíme vlastní definice místo abychom přijímali ty Boží. V Písmu je hříchem všechno, co postrádá Boží slávu, všechno, co se mívá cílem morální dokonalosti nebo překračuje hranici Boží vůle, všechno, co se odchyluje od olovnice Boží spravedlnosti, ať už motivem, touhou, záměrem, instinktem, myšlenkou, zvykem, pohledem, slovem, skutkem, reakcí nebo vztahem. Jestli je to z nedbalosti nebo nevědomosti, stále je to hřích a nazývat to nějak jinak — tak, aby nebylo nutné pokání nebo odpuštění — znamená vyhýbat se místu hříšníka.

Můžeme odmítat vidět hřích jako hřích. Možná jsme aktivní lidé, kteří nemají čas dělat si starosti s takovými maličkostmi. Máme naše postavení a programy, které musíme udržovat. Jako Námán jsme zaměstnaní získáváním vavřínů, a mezitím zakrýváme malomocenství. Pronášíme proslavy na setkáních, předsedáme výborům, bereme na

sebe práci, dáváme peníze na to či ono — vlastně děláme všechno, kromě vyznání, že jsme duchovně malomocní, kteří stejně jako ostatní potřebují očistění. Jsme jako lidé za dnů Jeremjáše, kteří běhali jako kůň, který pádí do bitvy, ale nikdy se nezastavili, aby činili pokání nebo řekli: „Čeho jsem se to dopustil!“ Jsme velice zaneprázdnění – příliš zaneprázdnění na to, abychom se vůbec někdy postavili na místo hříšníka (Jr 8:6).

Tomu místu se můžeme vyhýbat tím, že na sebe bereme roli napravovatele. S úhledně zavázanými doktrínami jsme evangelikální experti se silně vyvinutým teologickým čichem. Rádi napravujeme, ale nejsme napravováni. Jako dávní farizeové se držíme dál od místa hříšníka tím, že tam stavíme ostatní. Jsme tak plni poznání, že nemáme místo pro zlomené a zkroušené srdce. Nicméně i Henry Martyn, mimořádný svatý muž, si ve svém deníku zaznamenal: „Rozhodl jsem se nikdy nekárat jiného, pokud současně sám neprožívám zkroušenost srdce!“ Zjistil totiž, že potřebuje žít na místě hříšníka.

Můžeme se tomuto místu vyhýbat také tím, že z naší jistoty v Kristu uděláme záminku pro nekajicnost. Máme sebejistotu našeho spasení, ale jaksi už nejsme usvědčováni z hříchu. Jsme jako malý kluk, kterého poslali od stolu, aby si umyl ruce, a který se vrátil s velkým úsměvem a udivujícím postřehem: „Teď jsem je tak umyl, že už je nebude třeba nikdy umývat.“

Vírou jsme Boží synové a občané nebes. Ale jsme také stále hříšníci. Stále se potřebujeme mýt v „prameni k obmytí hříchu a nečistoty“ (Zach 13:1). Milost nás nikdy nepovede k hříchu, ale vždy nás z něj bude usvědčovat, a takto odhalený hřích nás vždy povede zpět k milosti.

Místu hříšníka je možné vyhýbat se také tím, že nesprávně používáme Kristovu krev, když mluvíme o tom, že nás „přikrývá“ nebo „chrání“ jako krev velikonočního beránka. Kristova oběť na kříži však byla za hřích. Je to *smírčí*, ne pouze *ochranný* prostředek. Pokud ji tedy potřebujeme, je to tím, že jsme hříšníci, kteří přicházejí pro očistění, a ne bezhříšní lidé, kteří potřebují jen ochranu od zla, které je vně nich samotných. Když mluvíme jen o krvi, která nás chrání, vyhýbáme se místu hříšníka.

Jeden student kazatele Spurgeona (velmi známého anglického duchovního) před ním jednou kázal o „celé Boží zbroji“. Ješitný mladý muž zdramatizoval své poselství tím, že si zbroj kousek po kousku oblékal. Když byl celý obrněný, zamával mečem Ducha a vítězně zvolal: „A kde je teď ďábel?“ Nato se Spurgeon naklonil a řekl: „Mladý muži, on je uvnitř toho brnění!“ Musíme dávat pozor, abychom nepustili Satana dovnitř tím, že opustíme místo hříšníka. Naše srdce jsou nade vše prolhaná a jako mytologický Próteus si nasadí jakoukoliv roušku, aby zakryla svou pravou povahu. Pod naším duchovním slovníkem a církevní reputací jsou ubozí hříšníci, kteří každý den potřebují být očistěni Kristovou krví.

NALEZENÍ MILOSTI NA MÍSTĚ HŘÍŠNÍKA

Není to podivné, že místo, kterému se my hříšníci vyhýbáme, je právě to, na které se postavil náš Spasitel? Jistě, když byl Boží Syn, mohl sestoupit z kříže! Zázraky, silná kázání a dokonce vzkříšení bychom od něho mohli očekávat, ale ne křest v Jordánu mezi celníky a prostitutkami nebo jeho zločineckou popravu mezi vrahy a zloději! Přesto právě tam přišel, neboť jeho tvář byla upřena k tomu místu od věčnosti.

Tam, na stejné úrovni, se s ním onoho dne setkal jeden hříšník. Na rozdíl od svého druhu, který umíral a přitom obviňoval ostatní a proklínal Boha, tento umírající zloděj přiznal vinu a našel odpuštění. Když se postavil na místo hříšníka, získal pokoj a ráj a našel tam Ježíše. Toto je paradox milosti. Ten, kdo trvá na tom, že je spravedlivý, bude prohlášen za špatného, zatímco ten, kdo přizná, že je špatný, bude prohlášen za spravedlivého. Boží spravedlnost je dána jen těm, kdo stojí na místě hříšníka.

Tady a jen tady je místo opravdového pokoje, neboť zde přestává naše snažení a zde nacházíme našeho Boha. Zde je odpočinek pro srdce a brána do nebe. Zde odhazujeme naše předstírání a přiznáváme, jací skutečně jsme. Zde přicházíme k Ježíši, abychom byli očistěni jeho vzácnou krví. Tady nás naplňuje Boží Duch a nacházíme svatost. Zde je pramen probuzení. Tady potřebuje znovu a znovu přicházet celá církev. Je to místo pravdy, milosti a svobody — místo hříšníka. Kdy jste tam byli naposledy? Nebo lépe — jste tam právě teď?

MODLITBA

MODLITBA

5

LEKCE

Modlitba a půst

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je podívat se novým způsobem na úlohu modlitby a půstu v procesu zakládání sborů.

☞ OSNOVA LEKCE

- Modlitba je nezbytně nutná k dokončení duchovního díla zakládání sborů.
- Půst je biblickou metodou zintenzivnění modlitby jak ve Starém, tak v Novém zákoně.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Znat biblické učení o modlitbě a půstu.
- Být důsledný ve své závislosti na Bohu prostřednictvím modlitby a půstu.
- Modlit a postit se za zakládání sborů.

Úvod

Protože zakladatelé sborů jsou zapojeni do mnoha činností, které jsou pro vznik nového sboru nezbytné, je snadné zanedbávat duchovní disciplíny. Když se pokusíme dělat duchovní dílo tělesným způsobem a nedostavují se žádoucí výsledky, může nastat rozčarování. V tomto bodu se zakladatel sboru musí zastavit a nově se podívat na úlohu modlitby a půstu.

I. ZÁSADNÍ PODSTATA MODLITBY

Bůh o sobě zjevil, že je vševědoucí: Ví všechno. Bůh je také všemohoucí: Je schopen udělat všechno. Proč bychom se tedy měli modlit? Je-li něco Boží vůle, copak to rovnou neudělá? Nebo když se nemodlíme, copak to nějak brání všemocnému Bohu, aby působil?

A. Starozákonní příklady — Bůh čeká, až se jeho lid bude modlit

1. Exodus 3:7

Izrael byl v zajetí v Egyptě a Bůh se zjevil Mojžíšovi a řekl: „...Slyšel jsem jeho úpění ... Zním jeho bolesti. Sestoupil jsem, abych jej vysvobodil...“

2. Exodus 32:7-14

Izraelci se odvrátili od Boha a udělali si zlatého býčka, aby se mu klaněli. Bůh řekl Mojžíšovi: „Teď mě nech, ať proti nim vzplane můj hněv a skončuji s nimi; z tebe však udělám veliký národ.“ Ale Mojžíš se k Hospodinu modlil a připomínal mu jeho zaslíbení. „A Hospodin se dal pohnout k litości nad zlem, o němž mluvil, že je dopustí na svůj lid.“

3. 2. Paralipomenon 7

Po vybudování chrámu se Šalomoun modlil a zasvěcoval jej Bohu. Bůh odpověděl tím, že z nebe poslal oheň, jenž pohltil zápalnou oběť i obětní hod. A jeho sláva naplnila chrám. Šalomounovi pak řekl: „Vyslyšel jsem tvou modlitbu a vyvolil jsem si toto místo za dům pro oběti.“ Navíc zaslíbil, že pokud se „můj lid, který se nazývá mým jménem, pokoří a bude se modlit a vyhledávat

mě a odvrátí se od svých zlých cest, tehdy je vyslyším z nebes, odpustím jim jejich hřích a uzdravím jejich zemi. Mé oči budou otevřené a mé uši ochotné slyšet modlitbu na tomto místě.“

B. Novozákonní příklady — existuje vazba mezi děním v nebi a našimi modlitbami na zemi

1. **Jakub 5:13-18**

V tomto úseku apoštol Jakub hovoří o modlitbě víry a vyznání hříchů. Říká: „Mnoho zmůže usilovná modlitba spravedlivého“ (v. 16). Jakub pak uvádí příklad Elijáše, který se tři a půl roku modlil, aby nepršelo. Bůh Elijášovy modlitby vyslyšel a zdržel déšť. Pak se Eliáš modlil za déšť a Bůh ho poslal.

2. **Lukáš 6:12-16**

Těsně před důležitým rozhodnutím (vyvolením dvanácti učedníků) Ježíš vystoupil na horu, aby se modlil, a modlil se po celou noc.

3. **Matouš 26:36-44**

Když se přibližovala jeho smrt, Pán se modlil se v agónii: „Otče, je-li to možné, ať mne mine tento kalich. Avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ Podruhé Ježíš vykřikl: „Můj Otče, není-li možné, aby mne tento kalich minul, musím-li ho vypít, staň se tvá vůle.“ I potřetí Ježíš volal a modlil se za tutéž věc.

4. **Matouš 6:5-18**

Ježíš své učedníky učil jak se modlit. I když „Otec ví, co potřebujete, dříve než jej poprosíte“ (v. 8), Ježíš povzbuzoval učedníky, aby se modlili za naplnění svých každodenních potřeb, za ochranu před pokušením a za to, aby se uskutečnila Otcova vůle na zemi jako v nebi.

5. **Matouš 7:7-12**

Ježíš v kázání ke svým učedníkům říká: „Žádejte, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.“ Ježíš povzbuzoval učedníky, aby se v modlitbě k Otci nebáli vyjadřovat své potřeby a touhy.

C. Některé závěry týkající se samotné podstaty modlitby

Bůh může učinit, cokoliv si přeje, ale zdá se, že se rozhodl čekat a odložit své působení, dokud jeho lid nevyjádří svou shodu v modlitbě. Z příkladů a učení Písma se jeví, že Bůh se spojil s našimi modlitbami a rozhodl se skrze ně vykonat své záměry.

Bůh bere ohled na vůli člověka a touží, aby člověk uplatňoval svou vůli ve spojení s Boží vůlí a v rozporu s vůlí Satana. Modlitba je vyjádřením naší touhy po Boží vůli a je způsobem, jak spolupracujeme s Bohem při uskutečňování jeho záměrů. Modlitba není zápas za účelem přesvědčení Boha, aby se rozmyslel tak, aby to vyhovovalo našemu potěšení. Skrze modlitbu spíše rozeznáváme Boží vůli a pak podřizujeme tu svou před Božími touhami a záměry. Proto slouží modlitba dvěma účelům:

- Vyjádření našich tužeb a myšlenek Bohu
- Rozpoznávání jeho vůle pro nás

II. ÚLOHA PŮSTU

Půst je úmyslné zdržování se určitého nebo všeho jídla a pití za účelem nerušené modlitby. Mohou to také být chvíle ústupu od aktivit a společnosti přátel na určitou dobu, aby se člověk plněji věnoval společenství s Pánem — aby hledal jej a jeho vůli. *Půst je duchovní disciplína, ne přikázání.* Z toho důvodu by se v člověku, který má zdravotní problémy, nebo se z nějakého důvodu nemůže postit, neměl vyvolávat pocit viny, ani bychom ho neměli obviňovat z hříchu. Půst se v některých kulturách a náboženstvích provádí jako obřad nebo tradice. Významem biblického půstu je plné soustředění pozornosti na Pána. Nikdy by se neměl dělat pouze jako rituál.

A. Kristův příklad a učení

Ježíš vyučoval půst a sám se postil (Mt 4:2). Jeho učedníci se s ním postit mohli, ale nemuseli (Mk 2:18-19). I přesto však tento text jasně zmiňuje Ježíšovo očekávání, že *učedníci se budou postit, až bude vzat do nebe*. Také své učedníky učil půstu při modlitbě. V kontextu vyučování o modlitbě Kristus dvakrát mluvil o půstu – „Když se postíte, nebudte... jako pokrytci...“ (Mt 6:16-17). Všimněte si, že řekl „když se postíte“ ne „kdybyste se postili“, což ukazuje, že to byla obvyklá praxe učedníků.

B. Příklad rané církve

V knize Skutků vidíme, že modlitba, půst a expanze církve jdou ruku v ruce. Když se církev spoléhala na Pána, evangelium postupovalo.

1. Skutky 13:1-3

Když představitelé sboru v Antiochii „konali službu“ Pánu (modlili se) a postili se, Duch svatý k nim přišel s pokynem a vedením. Rozšíření Pavlovy služby a expanze církve do Malé Asie a Evropy začaly modlitbou a půstem.

2. Skutky 14:23

Pavel a Barnabáš svěřili starší nových sborů do Boží péče s modlitbou a půstem. Prostřednictvím modlitby a půstu Pavel s Barnabášem získali odvahu vydat kontrolu nad těmito staršími a nad tím, jak povedou své sbory, do Božích rukou.

C. Podstata půstu

Kristus učil, že na to, abychom mohli dostat nebeskou odpověď, musíme prosit, hledat a tlouct (Mt 7:7). Každé z těch slov naznačuje velkou intenzitu hledání. Záměrný půst prozrazuje toužebné přání, trvalé břímě na srdci, které je větší než touha po fyzickém jídle. Zdá se, že motivace k půstu je dvojitá. Věřící vstupuje do usilovnějšího hledání Boha s dvojitým účelem:

- Duchovní posílení
- Růst Božího království.

Jak je vidět na Kristových pokynech a na příkladu rané církve, půst je očekávanou a životně důležitou stránkou modlitby.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Už jste někdy trávili čas modlitbou a půstem? Jak vaše zkušenost vypadala? Cítili jste duchovní sílu nebo viděli, že Bůh vaši modlitbu zvláštním způsobem vyslyšel?

AKČNÍ PLÁN

1. Přečtěte si Matouše 6:16-18.
2. Popište, jak vypadali „pokrytci“, když se postili. Proč to dělali?
3. Popište, jak by měl vypadat člověk, který se postí.
4. Jak můžeme předejít tomu, aby se náš půst stal obřadem?

5. Naplánujte si a vyzkoušejte duchovní disciplínu půstu. Níže je uvedeno několik způsobů, jak to někteří křesťané dělají. Můžete se jedním z nich řídit, avšak forma záleží na vás.
 - Zdržujte se po určitou dobu nějakého jídla a pití.
 - Zdržujte se po určitou dobu všeho jídla, ale pijte šťávy a další tekutiny.
 - Zdržujte se po určitý čas konkrétního jídla, ale ne vší potravy.
6. Vyhraďte si jeden den v týdnu či měsíci, kdy se budete postit.
7. Udělejte si seznam konkrétních věcí, za které se budete během půstu modlit.
8. Zaznamenejte si do svého duchovního deníku své zkušenosti během půstu. Jak jste se cítili. Co jste se o sobě dozvěděli? Co jste se naučili o Bohu?

LITERATURA

Duewel, Wesley L., *Touching the World Through Prayer*. Coral Gables, FL: Worldteam, USA 1986.

Eastman, Dick, *No Easy Road*. Grand Rapids, MI: Baker Book House, USA 1971.

Piper, John, *Hunger for God*. Wheaton, IL: Crossway Books, USA 1997.

MODLITBA
LEKCE 6,7

Modlitební koncert

MODLITBY ZA ŠÍŘENÍ EVANGELIA

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je poskytnout zakladatelům sborů příležitost sjednotit se v modlitbách za sebe a za další zakladatele sborů po celé střední a východní Evropě a v bývalém Sovětském svazu.

☞ OSNOVA LEKCE

- Je důležité modlit se za šíření evangelia za hranice našeho bezprostředního okolí.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět, jak lépe využívat biblické modlitby jako vzor pro své modlitby.
- Být posílen prostřednictvím modliteb ostatních.
- Modlit se nejen za místní zakladatele sborů, ale také za zakladatele sborů pracující v jiných zemích.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Veďte účastníky prostřednictvím Pavlovy modlitby v Koloským 1:3-14; dobu vyučování přitom omezte na minimum, abyste většinu času mohli strávit modlitbou.

Doporučujeme, aby se účastníci modlili za účastníky kurzů zakládání sborů v jiných zemích, kteří procházejí stejným výcvikovým programem. Ten v současné době probíhá v Albánii, Bulharsku, České republice, Estonsku, Maďarsku, Rumunsku, Rusku, Slovensku, Srbsku a na Ukrajině. Pro aktuální informace kontaktujte kancelář Aliance v Budapešti.

Úvod

Jedním z nejlepších způsobů, jak se modlit, je používat biblické předlohy. Pro tento koncert modliteb se jako osnovy k chválám, uctívání a prosbám držte modlitby apoštola Pavla za Koloské, která je v *Koloským 1:3-14*. Povšimněte si, že tato modlitba začíná i končí děkováním Bohu (viz obr. 6.1). Jde o obvyklý biblický formát, což zdůrazňuje význam modlitby s *děkováním*. Stejnou formu použijeme i v rámci našeho modlitebního koncertu. Budeme postupovat od děkování k evangeliu, poznání a pak opět k děkování.

I. DĚKUJTE OTCI — KOLOSKÝM 1:3-5

Přečtete si společně verše 3-5: „*Vždy, když se za vás modlíme, děkujeme Bohu a Otci našeho Pána Ježíše Krista — neboť jsme slyšeli o vaší víře v Kristu Ježíši a o lásce, kterou máte ke všem svatým — pro naději, která je pro vás uložena v nebesích. O ní jste slyšeli již dříve ve slovu pravdy — evangeliu, jež k vám přišlo.*“

A. Děkujte Otci za svaté

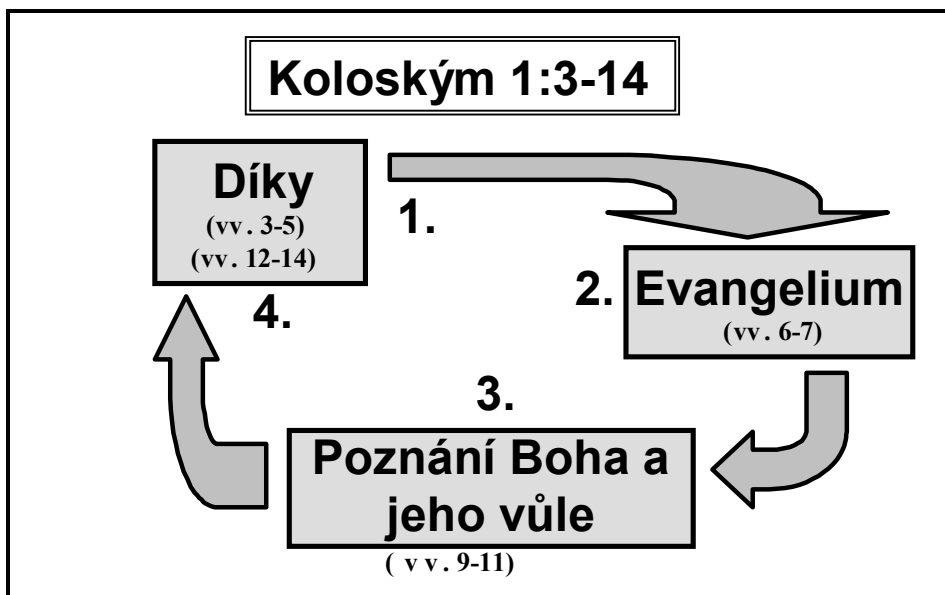
- na tomto kurzu (konkrétně, jmény)
- ve vašem sboru
- ve vašem životě: za ty, kdo měli duchovní vliv na váš život

B. Děkujte Otci

- za lásku, kterou vám projevil
- za víru, kterou vám dal
- za naději, kterou máte uprostřed beznadějného světa

- za to, že k vám přišlo evangelium

Poznámka: Buďte ve svých modlitbách konkrétní. Děkujte Otci a chvalte ho za konkrétní příklady ve vašem životě, kdy vám Bůh ukázal lásku, víru, naději a kdy jste přijali evangelium.

Obrázek 6.1 Modlitební cyklus

II. MODLETE SE, ABY BYLO EVANGELIUM SLYŠET PO CELÉM SVĚTĚ — KOLOSKÝM 1:6-8

Přečtěte si společně verše 6-8: „A jako na celém světě přináší plody a roste, tak je tomu i mezi vámi od toho dne, kdy jste je uslyšeli a poznali Boží milost v pravdě tak, jak jste se naučili od Epaфра, našeho milovaného spoluotroka, jenž je věrný služebník Kristův pro vás. On nám také pověděl o vaší lásce v Duchu.“

- Modlete se, aby evangelium přineslo mnohé ovoce v životech lidí, kterým svědčíte. (Buďte ve svých modlitbách konkrétní.)
- Modlete se, aby evangelium přineslo ovoce na místech, kde jiní zakládají sbory. (Instruktor bude mít seznam zemí, kde nyní probíhá výcvik zakládání sborů.)
- Modlete se za další misionáře, které znáte, aby jejich služba měla za následek mnohé plody.
- Modlete se, aby Bůh povolal více věrných služebníků, kteří ponесou evangelium až na sám konec země.

III. MODLETE SE, ABY VÁS BŮH NAPLNIL POZNÁNÍM SVÉ VŮLE — KOLOSKÝM 1:9-11

Tiše si přečtěte verše 9-11: „Proto i my, od toho dne, kdy jsme to uslyšeli, nepřestáváme se za vás modlit a vyprošovat, abyste byli naplněni poznáním jeho vůle ve veškeré moudrosti a duchovním pochopení, abyste vedli život hodný Pána a ve všem se mu líbili, abyste nesli ovoce v každém dobrém skutku a rostli v poznání Boha a abyste byli posilováni každou mocí podle síly jeho slávy k veškeré vytrvalosti a trpělivosti...“

Do vynechaného místa si vypište důvody, proč se Pavel modlí, aby byli věřící naplněni poznáním Boží vůle skrze veškerou duchovní moudrost a pochopení. O jaké výsledky mu šlo? První dva body jsme vyplnili za vás.

1. Aby věřící žili život hodný Pána
2. Aby věřící dělali Bohu radost
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

S použitím seznamu, který jste teď vyplnili, se za tyto věci modlete u svých spoluúčastníků tohoto výcviku.

IV. VZDÁVEJTE DÍKY OTCI — KOLOSKÝM 1:12-14

Přečtěte si společně nahlas verše 12-14: *„...s radostí vzdávající díky Bohu a Otci, který nás učinil způsobilými k účasti na podílu svatých ve světle. On nás vysvobodil z pravomoci temnoty a přenesl do království Syna své lásky, v němž máme vykoupení, odpuštění hříchů.“*

- Chvalte Otce za to, že vás přivedl do svého království.
- Chvalte Otce, že už nežijete v otroctví Satana.
- Chvalte Otce, že jste vykoupeni.
- Chvalte Otce, že vám jsou odpuštěny hříchy.
- Chvalte Otce za to, že ho můžete nazývat „Abba“ nebo „Tatínku“.

VEDENÍ

VEDENÍ
LEKCE 3

Okruhy vedení

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je pomoci účastníkům výcviku určit, kterým směrem by měli soustředit své snahy o budování nových vedoucích.

☞ OSNOVA LEKCE

- Výcvik nových vedoucích musí mít pro zakladatele sborů vysokou prioritu.
- Efektivní výcvik vedoucích vyžaduje, aby zakladatel sborů věnoval lidem, kteří budou jednou vést a násobit jeho službu, více času a energie.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Být přesvědčen, že příprava vedoucích by měla být pro jeho čas a energii na předních místech žebříčku priorit.
- Vědět, jak použít princip „oblastí vedení“ k tomu, aby si mohl lépe naplánovat výcvik vedoucích.

Úvod

Jedním z nejobtížnějších rozhodnutí, které musejí vedoucí dělat, je otázka využití jejich času. Požadavky jako by nebraly konce. Ani jeden den není dost dlouhý na to, aby se stihlo všechno. Co musím dělat a co může počkat? Odpovědi nejsou jednoduché, ale můžeme se řídit některými obecnými principy. Jedním z nejdůležitějších vodítek je fakt, že aby služba mohla růst a rozvíjet se, je třeba připravovat nové vedoucí. To je zvláště důležité v případě zakládání sborů. Bez neustálého budování nových vedoucích se celý proces zastaví a odumře.

Každý zakladatel sborů by se měl účastnit procesu budování nových vedoucích. I tak ovšem zůstává otázka, které vedoucí připravovat a kolik času s nimi trávit. Ježíš je nejlepším příkladem toho, jak v těchto otázkách najít rovnováhu.

I. JEŽÍŠŮV PŘÍKLAD

Ježíš přišel na zem zaplatit za naše hříchy a založit svou církev. Tato církev se později stala nástrojem kázání evangelia všem národům. Vezmeme-li v úvahu obrovský úkol, před kterým Ježíš stál, zdá se až neuvěřitelné, že trávil čas takovým způsobem, jak je to popsáno v Bibli. Mohl každý den konat neuvěřitelné zázraky a všechen svůj čas věnovat kázání zástupům, které za nim přicházely.

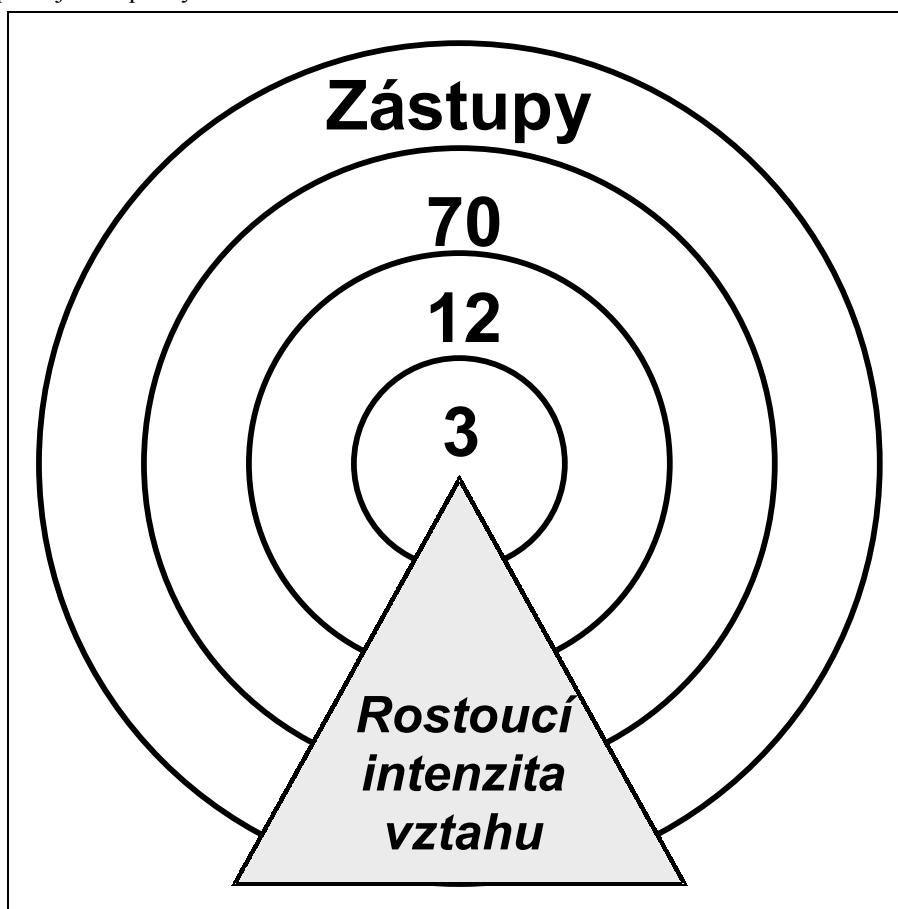
Ježíš skutečně vykonal mnoho zázraků, ale nedělal to každý den a nedělal jich ani zdaleka tolik, kolik by mohl. Navíc se rozhodl trávit většinu času výcvikem dvanácti lidí a ne celých zástupů. Místo aby se snažil zasáhnout co největší počet lidí, připravil si Ježíš hrstku vedoucích, kteří byli schopni učit zase jiné. Výsledky byly neuvěřitelné. Ačkoli mocná Římská říše pronásledovala mladou a nepatrnou církev, Boží království přežilo a rostlo tak dlouho, až se sám císař Konstantin stal křesťanem. Ježíšova neobvyklá metoda očividně fungovala.

Místo aby se snažil zasáhnout co největší počet lidí, připravil si Ježíš hrstku vedoucích, kteří byli schopni učit zase jiné.

Při bližším pohledu na Ježíšovu službu se zdá, že pracoval se čtyřmi různými skupinami lidí. Byli to:

- *Tři* — Ježíš opakovaně odděloval Petra, Jakuba a Jana od ostatních učedníků a ukazoval jim hlubší věci týkající se jeho osoby a poslání. Příklady tohoto jednání najdeme v Mt 17:1, Mk 5:37, Mk 13:3 a Mk 14:33. Při pohledu do knihy Skutků vidíme, že tito tři muži měli v rozvoji církve mnohem významnější úlohu než ostatní učedníci.

- *Dvanáct* — Dvanáct apoštolů mělo s Ježíšem bližší vztah. Byli k této počtě vybráni z mnoha učedníků, kteří Ježíše následovali (L 6:13). Ačkoli ostatní učedníci hráli ve vznikající církvi důležitou roli, těchto dvanáct (kromě Jidáše) se stalo vedoucími. Proto jim Kristus věnoval svůj čas a energii.
- *Učedníci* — Už dříve jsme viděli, že existovala větší skupina „učedníků“, kteří nebyli vyvoleni mezi dvanáct apoštolů. Tato skupina také opustila své domovy a životní styl proto, aby mohli jít za Ježíšem (L 14:27). Jejich celkový počet se jistě často měnil. Při jedné příležitosti jich Ježíše mnoho opustilo (J 6:66). V Lukášovi 10:1 byla tato skupina dost velká na to, aby z nich Ježíš vybral dvaasedmdesát lidí pro zvláštní službu. Po svém vzkříšení se zjevil více než pěti stům (1Kor 15:6), a konečně skupina 120 učedníků se věnovala modlitbě v čekání na zaslíbeného Ducha svatého (Sk 1:15).
- *Zástupy* — Ježíše následovalo mnoho lidí, kteří poslouchali jeho učení a čekali, až bude dělat zázraky (Mt 4:25, 13:2). Víme, že jich bylo až 5000, přičemž v tomto počtu jsou zahrnuti pouze muži (L 9:14). Někteří z nich věřili, jiní ne. Byli mezi nimi jak Ježíšovi učedníci, tak farizejové, kteří chtěli Ježíše chytit při nějakém pochybení.

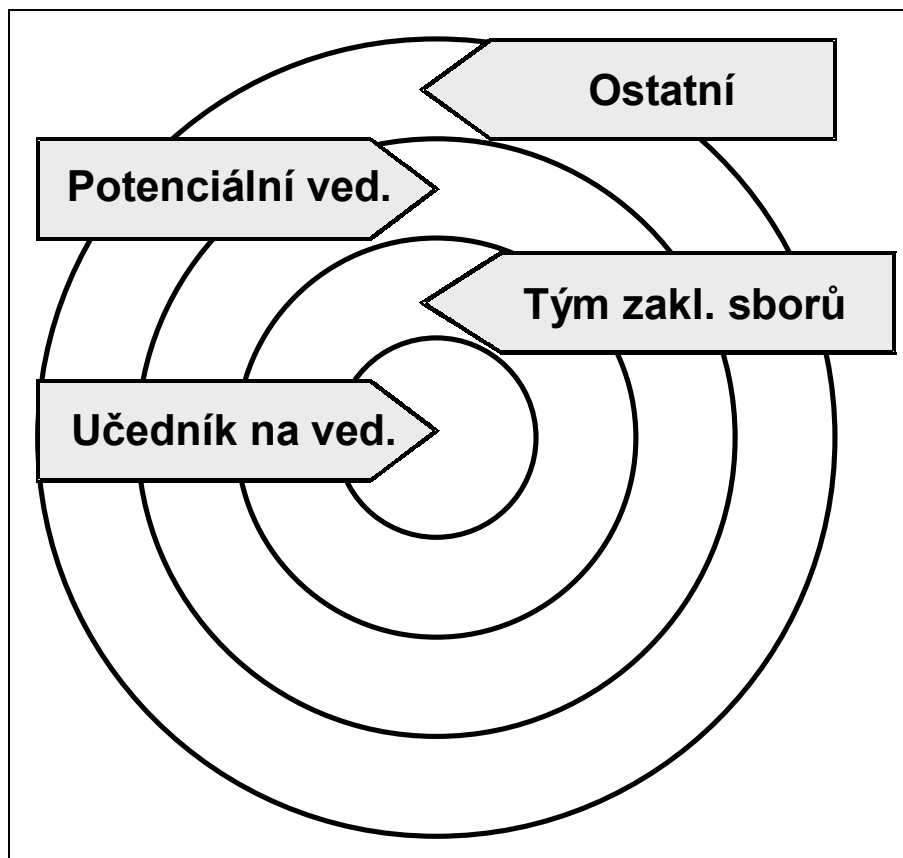
Obrázek 3.1 Oblasti Ježíšova vedení

Obrázek 3.1 znázorňuje tyto různé skupiny, které následovaly Ježíše, jako jednotlivé okruhy. Intenzita vztahu roste, jak přecházíme od zástupů ve vnějším okruhu k vnitřnímu okruhu složenému z Petra, Jakuba a Jana.

Při pohledu na Ježíšovu službu se zdá, jako by vnitřním okruhům lidí dával větší prioritu. Když se přesouváme ke středu diagramu, nacházíme více společného času a hlubší zjevení pravdy, ale také rostoucí požadavky.

II. OBLASTI VEDENÍ PŘI ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ

Zakladatelé sborů by se měli při výcviku vedoucích a výběru kandidátů nechat vést Ježíšovým příkladem. Kdybyste měli své vztahy s lidmi zakreslit jako kružnice, výsledek by se mohl podobat obrázku 3.2. Na „vnější“ straně by byla všeobecná skupina lidí, kterým sloužíte — věřící i nevěřící. Další okruh směrem ke středu by byli ti věřící, kteří by se v budoucnu případně mohli stát vedoucími. Ještě více uvnitř by byl tým zakladatelů sborů — lidí, se kterými společně zakládáte sbor nebo kteří už jsou zapojeni do nějaké služby. Uprostřed se pak nachází člověk (nebo 2-3 lidé), se kterým v rámci budování vedoucích pracujete nejvíce.

Obrázek 3.2 Oblasti vedení zakladatele sborů

Při pohledu na obrázek 3.2 byste si měli všimnout několika důležitých věcí:

- Čím více se blížíme ke středu, tím více času a energie byste měli strávit přípravou daných lidí na vedení.
- Do nějaké míry byste měli pracovat se *všemi* lidmi ve svých okruzích, protože nemůžete vědět, kdo se v budoucnu stane dobrým vedoucím.
- V ideálním případě se budou lidé z vnějších okruhů neustále přesouvat dovnitř, protože budou růst a upevňovat se v Kristu a noví vedoucí budou uváděni do samostatné služby.
- Díky tomu, že většinu času trávíte s lidmi z vnitřních okruhů, ostatní vaši spolupracovníci musejí službu předávat do „vnějších“ okruhů, aby lidé nebyli zanedbáváni. Vy se stanete tím, kdo zmocňuje, a oni budou „služebníky“. Tento model je biblický (Ef 4:11-12).
- Noví vedoucí budou pravděpodobně členy týmu zakládání sborů, který je hned dalším okruhem po nich. Podobné to bylo i s Petrem, Jakubem a Janem, kteří byli také členy týmu apoštolů.

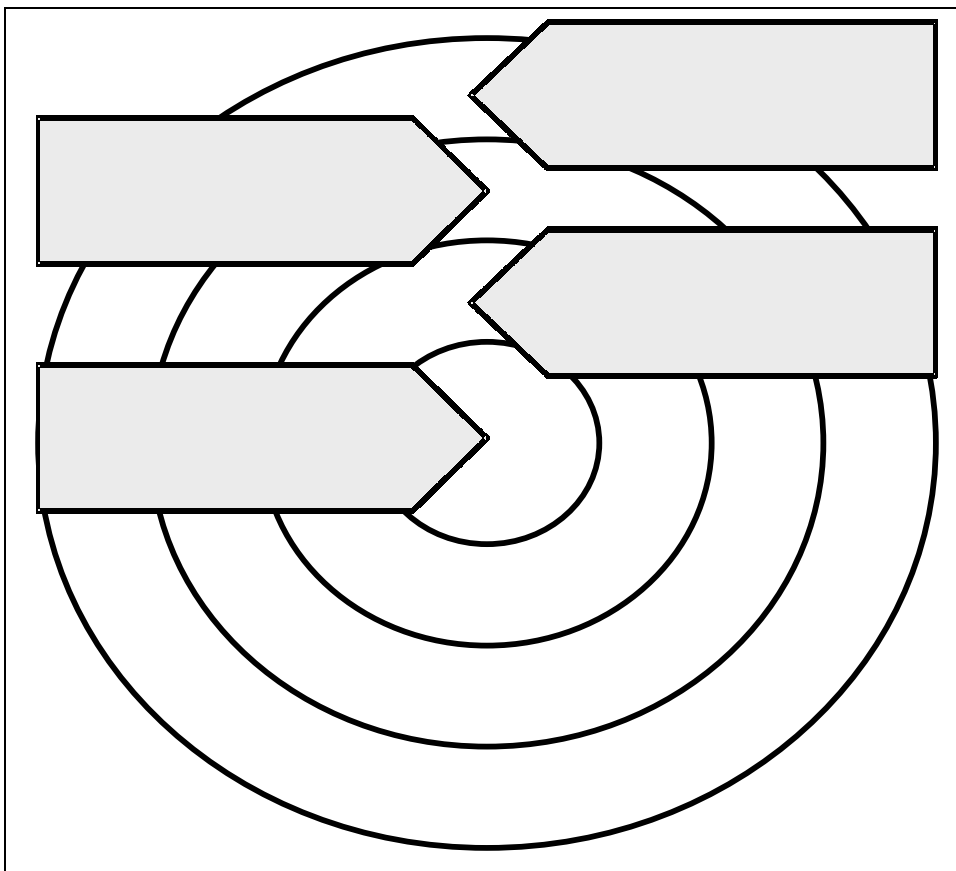
III. VAŠE OKRUHY SLUŽBY

A co vaše situace? Kdo zapadá do jednotlivých okruhů? Zkuste si během několika minut do obrázku 3.3 doplnit jména lidí a skupin, kterým sloužíte. Pokuste se všechny lidi zařadit do některého okruhu služby.

Možná máte oficiální tým zakládání sborů, možná ne. V ideálním případě by nový sbor vznikl pod vedením týmu (z důvodů, které jsme v těchto příručkách už dříve vysvětlili). Ne vždycky je bohužel možné dosáhnout ideálního stavu. Pokud už nějaký tým máte, bude vyplňování diagramu jednoduché. Pokud ne, zamyslete se nad těmito body a pokuste se vyplnit diagram co nejlépe:

- Pokud nemáte „oficiální“ tým zakladatelů sborů, možná existuje alespoň „neoficiálně“. Existuje malá skupinka odhodlaných spolupracovníků, se kterými sdílíte společný cíl zakládání sborů? Považujete je za svůj tým, i když to třeba není „oficiálně“ dáno. Pokud je však povedete s pomocí principů vysvětlených v těchto příručkách, možná by stálo za to do budoucna se zamyslet nad vytvořením trochu organizovanějšího týmu.

- Někdy musíte začít pracovat sami, například když sloužíte v oblasti, kde nevíte o žádných věřících. Pokud jste v takové situaci, stačí vyplnit vnější okruh, ale měli byste se začít modlit za to, jak vést nové věřící a co nejdříve je přitahovat do vnitřních okruhů. Vaše situace není ani zdaleka ideální a dalo by se pochybovat o tom, zda budete mít se zakládáním sborů úspěch v případě, že se vám nepodaří najít lidi do vnitřních okruhů výcviku.

Obrázek 3.3 Vaše okruhy vedení

- Pokud pochybujete o tom, zda by měl někdo být ve „vyšším“ okruhu, napište si jeho jméno do závorek. To vám bude připomínat, že s těmito lidmi byste měli trávit více času, zhodnotit jejich postup a připravovat je takovým způsobem, abyste zjistili, zda jsou skutečně věrní. Pokud zjistíte, že ne, můžete je z daného okruhu přesunout ven.
- Nesnažte se do vnitřních okruhů dostat příliš mnoho lidí. Ježíš byl schopen intenzivně se věnovat třem — Petrovi, Jakubovi a Janovi. Nebuďte zdrčení z toho, že nezvládáte více než náš Pán. Jeden učedník je lepší než žádný, a je rozhodně lepší připravit jednoho učedníka pořádně než několik učedníků ledabyle.
- Pokud vás nenapadá nikdo, kdo by mohl být ve vnitřních okruzích, musíte zahájit vytrvalé, konkrétní a intenzivní modlitby, aby Bůh ve vznikajícím sboru povolal nové vedoucí.

Jakmile budete mít vyplněné všechny okruhy, zamyslete se nad využíváním svého času a energie. Pokud máte v každém okruhu několik lidí, měli byste svůj čas věnovat těm, kteří jsou nejbližší ke středu. Děláte to? O kolik víc času trávíte s těmi, kteří jsou ve vnitřním okruhu, v porovnání s lidmi ve vnějších okruzích? Co s nimi děláte? Budujete v nich cíleně schopnost vést a sloužit?

Za předpokladu, že s vedoucími a potenciálními vedoucími trávíte dostatek času, nezanedbáváte ostatní? Nebudete mít dost času ani energie na to, abyste jim sami sloužili a ještě k tomu připravovali nové vedoucí. Je nezbytně nutné naučit se delegovat službu na ty, se kterými spolupracujete. Měli byste se stát člověkem, který připravuje a vyzbrojuje ty, kteří slouží. Jak se vám to daří?

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Jak dlouho trvá, než nový věřící projde všemi okruhy až do úplného středu? To zhruba odpovídá době, za jakou vznikne nový sbor. Je taková doba přijatelná?

2. Jak velkou prioritu má výcvik vedoucích v očích většiny kazatelů z vašeho okolí? Jak to může urychlit či zbrzdit růst a zakládání nových sborů?

AKČNÍ PLÁN

1. Vyplněný obrázek 3.3 použijte k vytvoření plánu, který umožní budovat vůdčí schopnosti v lidech z jednotlivých okruhů. Pak svůj plán kriticky zhodnoťte a zamyslete se nad tím, jestli je uskutečnitelný. Budete mít dost času na lidi z „vnitřního“ okruhu? Kolik přesně? Jak často? Bude někdo sloužit „vnějšímu“ okruhu? Kdo? Kdy? Jak? Udělejte ve svém plánu potřebné změny a pak jej prodiskutujte se svým učitelem. Pak ho realizujte.

VEDENÍ
LEKCE 4

Úvod do týmové práce

JAK SPOLUPRACOVAT

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je vysvětlit, jak může spolupráce s ostatními lidmi ve vznikajícím sboru zvýšit efektivitu zakladatele sborů díky vyvažování jeho schopností.

☞ OSNOVA LEKCE

- Týmová práce je efektivnější než práce jednotlivce
- Týmová práce znamená, že skupina lidí společně pracuje na stejném úkolu.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Chápat, jaké výhody má zapojení ostatních lidí do služby ve srovnání se samostatnou prací.
- Rozumět biblickému základu týmové práce.
- Být odhodlán pracovat v týmu, aby mohly efektivně vznikat nové sbory.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Tato lekce o týmové práci se týká jak oficiálních týmů zakládání sborů, tak neoficiálních skupin věřících, kteří společně zakládají nový sbor. Bude užitečné zeptat se, jestli někteří účastníci pracují v oficiálních týmech a pak se rozhodnout, na jaký druh týmové práce by bylo nejlepší se ve výkladu zaměřit.

ÚVOD

Typickému církevnímu vůdci může připadat, že jeho sbor bloumá bez cíle navzdory jeho naprosto jasným pokynům. Může si říkat: „Nemůžu ten sbor přimět k pohybu, i když do toho dávám každý kousek energie, kterou mám. Neustále musím lidi pohánět, aby dělali věci, které nám teď běží. Kdybych přestal naléhat, náš sbor by prostě nevěděl kudy kam.“ Jak smutně pravdivá jsou ta slova pro mnoho sborů. Silné řízení ze strany silného vedení ukonejšilo v průběhu let mnoho sborů ke spánku. Hýbou se jen, když je k tomu někdo postrkuje, a to jen do té míry, nakolik je jim to přikázáno (Kilinski, str. 159, 160; upraveno).

„Samostatně pracující“ vedoucí — jako ten výše popsany — věří, že jediný způsob, jak může vést, je používat svůj osobní vliv a charisma k motivování, posunování a přesvědčování mas. Pro člověka, který má takový přístup, je úspěch omezen na počet lidí, které může ovlivnit, a stupněm jeho osobní schopnosti a tvořivosti.

I. CO JE TO TÝMOVÁ PRÁCE?

Součástí týmové práce je v porovnání s prací jednotlivců společné úsilí několika lidí o dosažení nějakého cíle (například založení sboru). Z toho vyplývá, že týmová práce musí mít cíl, na kterém se shodne a o který pak usiluje. Díky tomu, že členové skupiny (nebo týmu) spolupracují, se jim otevírají možnosti používat svá rozličná obdarování a schopnosti i využívat zvýšené množství času a energie, které dohromady mají.

Součástí týmové práce je v porovnání s prací jednotlivců společné úsilí několika lidí o dosažení nějakého cíle.

Týmová práce může mít formu oficiálního misijního týmu, který se soustředí na založení nového sboru. V takové situaci je obvykle určen vedoucí týmu, případně i úkoly a zodpovědnosti jednotlivých jeho členů. Role i úkol jsou přesně stanovené. Obvykle se využívá nějaký systém, který zaručuje, že každý ze členů týmu přispívá ke společnému cíli. Týmová práce však není omezena pouze na tyto situace.

Dokonce i když není k dispozici „oficiální“ tým (nebo když jeho vzniku brání kulturní překážky), můžeme a měli bychom používat týmovou práci. Téměř každý obtížný úkol se stává jednodušším, když na něm pracuje celá skupina. To platí zvláště o vzniku nového sboru, kde je třeba věnovat bezpočet hodin práce evangelizaci, učednictví a budování potenciálních členů sboru. Pokud se o takový úkol pokusí jediný člověk, obvykle místo zasažení zástupů podlehne znechucení a vyčerpání. Týmová práce je lepší.

Téměř každý obtížný úkol se stává jednodušším, když na něm pracuje celá skupina.

Dokonce i neoficiální skupiny, které zakládají sbor, budou lépe fungovat tehdy, když si zvolí jednoho člověka jako „vedoucího“. Takový člověk by pak měl fungovat jako služební vedoucí, který buduje ostatní členy týmu a nesnaží se jim „vládnout“. Tato lekce se zabývá takovým „vedoucím“ a tím, jak může vytvořit atmosféru, která podporuje týmovou práci. Existuje několik rysů, které jsou shodné jako pro oficiální, tak neoficiální formu týmové práce:

- Vize služby (cíl) je stanovena skupinou lidí.
- Skupina se rozhoduje společně.
- Problémy nese celá skupina.
- Členové této skupiny jsou vzájemně zodpovědní jeden druhému.
- Každý člen používá své silné stránky k tomu, aby přispěl k úspěšnému splnění úkolu.
- Někdo funguje jako „vedoucí“.
- Skupina je dohromady schopna vykonat více než její jednotliví členové zvlášť.

II. BIBLICKÝ ZÁKLAD TÝMOVÉ PRÁCE

A. Byli jsme stvořeni, abychom byli “spolu”

Bůh povolává své děti ke spolupráci. Tento princip vidíme v Bibli již u samotného stvoření. Bůh nejprve stvořil Adama, ale brzy prohlásil: „Není dobré, aby člověk byl sám.“ Stvořil tedy Evu, aby mu byla „pomocí jemu rovnou“. Šalomoun ve vší své moudrosti chápal, že potřebujeme jeden druhého:

*„Lépe dvěma než jednomu,
maji dobrou mzdu ze svého pachtění.
Upadne-li jeden,
druh jej zvedne.
Běda samotnému, který upadne;
pak nemá nikoho, kdo by ho zvedl.
Také leží-li dva pospolu, je jim teplo;
jak se má však zahřát jeden?
Přepadnou-li jednoho, postaví se proti nim oba.
A nit trojitá se teprv nepřetrhne!“*

(Kazatel 4:9-12)

B. Vedoucí by neměli pracovat sami

Mojžíš měl jako vůdce Izraelců na cestě do zaslíbené země ohromnou zodpovědnost. Jako vůdce toho mnoho vykonal a byl věrný. Když přesto prozkoumáme jeho nezdary, zpozorujeme, že příliš pracoval sám. Často po jeho boku vidíme Jozua a Árona, ale ještě častěji vidíme, že Mojžíš jedná jako jediný člověk, který je za zástupy zodpovědný. Přišly chvíle, kdy toho bylo na Mojžíše příliš a měl pocit, že je obětí lidu (Ex 17:4; Num 11:10-14).

Když se Mojžíš setkal se svým tchánem Jitrem ve 2. Mojžíšově 18, vidíme, že na Jitra velmi zapůsobilo vše, co Bůh prostřednictvím Mojžíše udělal (Ex 18:1-12). Když si ale Jitro všiml, že Mojžíš byl jediný soudce a vůdce celého lidu, okamžitě Mojžíšovi řekl, že to, jak to dělá, „není dobrý způsob“. Mojžíš si zřejmě myslel, že sloužit lidem sám tímto způsobem je přijatelné. Potřeboval však pomoc, aby se snížila jeho pracovní zátěž a práce nebyla odbytá. A tak Jitro připravil plán, pomocí něhož se Mojžíš mohl podělit o tuto odpovědnost s druhými (Ex 18:17-26). V podobné situaci později, když Mojžíše zarmoutila vzpoura lidu, Bůh viděl, že Mojžíš potřebuje podporu a ustanovil 70 starších, aby pomáhali „nést břímě lidu“ (Num 11:16-17).

Když Mojžíš sloužil lidem sám, „nebylo to dobré“.

C. Spolupráce je normální způsob novozákonní služby

Také v Novém zákoně na několika místech vidíme týmy. Ježíš povolal své učedníky jako skupinu a pracoval s nimi jako se skupinou. Když je Ježíš uváděl do služby, znásobil jejich službu tím, že je vyslal „dva a dva“ (Mk 6:7; L 10:1). Také Petr šel evangelizovat do Cesareje spolu s *dalšími křesťany* (Sk 10:23). Jako první misijní tým Duch svatý oddělil Pavla a Barnabáše (Sk 13:2). Po první misijní cestě z tohoto týmu vznikly dva (Sk 15:36-41). Jindy měl Pavel otevřené dveře pro službu, a přesto se této příležitosti vyhnul, protože byl sám (2Kor 2:12-13). Když byli v rané církvi ustanovováni vedoucí, byla to obvykle skupina starších, kteří měli každý sbor vést (Sk 14:23).

Důvody pro biblický důraz na týmy jsou zřejmé: v mnohosti rádců je velká moudrost (Př 15:22) a žádný člověk nemá všechny dary (Ef 4, 1Kor 12). Potřebujeme jeden druhého. Naše služba by měla využívat výhod týmové spolupráce. Dokonce i malá skupinka 2-5 lidí může růst nového sboru dramaticky zrychlit. Hleďte ve sboru, který zakládáte, takové lidi, kteří podle všeho mají vizi podobnou té vaší, a požádejte je, aby se modlili za to, jestli se k vám mají přidat ve službě.

Týmová práce může růst nového sboru dramaticky zrychlit.

III. VLASTNOSTI EFEKTIVNÍ TÝMOVÉ PRÁCE

A. Společná vize a chápání úkolu

Skupina lidí nemůže postupovat společně, nemá-li stejný směr. V případě týmové práce je třeba, aby každý člen znal úkol, na kterém skupina pracuje. Některé oficiální týmy mají prohlášení o záměru, které jednou větou vysvětluje, proč spolupracují. V jiných situacích společnou vizi, která tým zakládání sborů v jeho práci spojuje, může být prohlášení o záměru sboru.

Pokud jste si dosud nenašli čas na diskusi a dohodu na cíli, o který usilujete, udělejte to co nejdřív. Tento proces sám o sobě může být velmi hodnotnou zkušeností. Když budete mluvit o záměru pro váš tým, mohou se jasněji ukázat osobní přání, touhy a preference každého člena. Jinak byste je ani nemuseli poznat. Poté, co jste objevili jedinečné představy a touhy členů týmu, zvažte, jak je možné je začlenit do jeho celkové vize. Často zjistíte, že Bůh dal dohromady zrovna tu správnou „směs“ darů a schopností, abyste měli možnost uskutečnit svůj cíl.

Zabudujte touhy a představy členů týmu do své celkové vize.

Avšak mají-li spolupracovníci neslučitelné postoje nebo soupeřící cíle, pak asi není možné spolupracovat. V takovém případě se členové musí vzdát konkrétních přání, nebo musí vytvořit oddělené týmy, jako to udělali Pavel a Barnabáš ve Skutcích 15:36-41.

Spolu s celou skupinou si společný cíl pravidelně připomínejte. Nepředpokládejte, že mu každý rozumí (nebo si ho pamatuje) tak, že už ho nepotřebujete opakovat.

Zde je několik příkladů prohlášení o záměru:

- Náš tým existuje, aby založil zdravý a násobící se sbor v _____.
- Naše skupina existuje proto, aby sloužila alkoholikům v _____ takovým způsobem, že najdou záchranu ze svých hříchů a svobodu od své závislosti.
- Spolupracujeme na zrození a vývoji hnutí saturačního zakládání sborů v _____.
- Naše skupina existuje proto, aby plánovala a vedla upřímné uctívání při shromážděních ve sboru v _____.

B. Společně strávený čas při modlitbě a plánování

Zapojení členů týmu je nejhodnotnější, když lidé ví, co se děje, a mohou v dostatečné míře sdělovat myšlenky, potřeby a touhy jeden druhému. Toho můžete dosáhnout tak, že se budete pravidelně každý týden (nebo častěji) scházet a dělat tyto věci:

1. Společně se modlit

Nic nevytváří takovou jednotu jako modlitba. Efektivní zakladatelé sborů a týmy zakládání sborů jsou oddáni modlitbě. Modlí se společně za osobní potřeby, cíle služby a také za ztracené lidi, se kterými jsou ve styku.

2. Diskutovat o jednotlivých službách

Týmová práce vyžaduje, aby se věnoval čas naslouchání tomu, co dělají jednotliví členové. Slyšet z první ruky, čím ostatní členové týmu přispívají ke společnému cíli, může lidem pomoci sblížit se, budovat morálku a učit se dovednostem pro službu.

3. Společně plánovat

Společné plánování může být velmi cennou zkušeností. Někteří vedoucí sestavují plány, a pak skupině oznámí, co má dělat. Jsou-li členové skupiny nezralí nebo nezkušení, může být zapotřebí, aby to tak vedoucí dočasně dělal. Ale častěji platí, že vedoucí by měl do procesu plánování zapojovat své spolupracovníky. Lidé jsou nejoddanější věcem, do jejichž vytvoření byli sami zapojeni.

Vedoucí by měl do procesu plánování zapojovat své spolupracovníky.

Plánování probouzí plný potenciál týmové práce. Toto plánování může zahrnovat: 1) zkoumání společného cíle, 2) určování, co skupina potřebuje k dosažení svého cíle, 3) rozpoznání zdrojů pro službu a 4) rozpracování strategií na dosažení cílů.

4. Vzájemně se vyučovat a budovat (podle potřeby)

Dobrý vedoucí napomáhá všem ostatním členům skupiny v rozvíjení dovedností ve službě. Vyhradí si čas na to, aby je učil účinněji kázat, evangelizovat nebo pečovat o nemocné. Posouzení služby v nedávné minulosti může poskytnout příležitost k poučení.

Pokud skupina, kterou vedete, nemá pravidelná setkání, uvažte, zda s nimi nezačít podle výše uvedeného vzoru.

C. Vztahy vyznačující se láskou

Týmová práce se vyznačuje ochotou sladit se a spolupracovat. Členové skupin by měli být ochotní otevřít se jeden druhému. Jejich vzájemná blízkost pak roste s přijetím, sdílením zkušeností a časem. Vzájemná úcta, porozumění, povzbuzení a důraz na vzájemnou službu jsou tudíž klíčové prvky týmové práce.

Členové skupin by měli být ochotní otevřít se jeden druhému.

K dosažení takové blízkosti je nutné, aby vztahy mezi členy skupiny byly založeny na zvláštním druhu lásky — na lásce Boží. Tato láska nemiluje druhého člověka kvůli jeho osobnosti, vzhledu nebo inteligenci. Je motivována Boží nekonečnou a bezpodmínečnou láskou k nám. Když aplikujeme tento druh lásky, povzbuzujeme a budujeme jeden druhého — jak to Pavel říká Tesalonickým (1 Tes 5:11). A vzorem, od kterého se vedoucí učí „pokladat jeden druhého za přednějšího než sebe“, je Ježíš Kristus (Fp 2:1-8).

Zkouškou lásky je schopnost vypořádat se s konfliktem. Konflikty jsou přirozenou součástí společné práce, ale když nastane neshoda, je třeba ji uznat a diskutovat o ní. Láska, kterou mají členové skupiny jeden k druhému, jim dává odvahu diskutovat i o věcech, ve kterých nesouhlasí. Uvědomují si, že každý člověk ve skupině je důležitý, a nenechají nesouhlas zničit jejich vzájemný vztah.

D. Jasně a odlišné role

Mnoho lidí ve službě očekává, že se k nim při zakládání sborů připojí úplně stejní lidé jako oni. To je však velká chyba a přehlíží se tím skutečnost, že jsme tělo s mnoha údů a s různými dary (1 Kor 12:12-31). Široká paleta lidí lépe zvládne složité úkoly. Například tým pracující na zakládání sboru může potřebovat lidi zodpovědné za tyto oblasti:

Široká paleta lidí lépe zvládne složité úkoly.

- Evangelizace
- Učednictví
- Uctívání
- Finance/zařízení
- Začlenění nových lidí
- Služba buněčných skupinek

- Příprava ke službě
- Péče o nemocné
- Pohostinnost

Týmová práce vyžaduje, aby členové týmu rozuměli zodpovědnostem ostatních. Jestliže se neví, kdo je zodpovědný za určité oblasti, pak zákonitě vzroste hladina frustrace a služba tím utrpí. Když nemá nikdo na starosti pořádek bohoslužby, může se zjistit, že při každé bohoslužbě se přetahuje, protože nikdo nezná její strukturu. Když není ve skupině nikdo, kdo by se staral o finance, může se zjistit, že lidé nemají dostatek prostředků na zakoupení evangelizační literatury v okamžiku, kdy je to zapotřebí.

Týmová práce je nejefektivnější tehdy, když každý člen týmu zná svou vlastní roli a dostává se do situací, ve kterých může využít své silné stránky. Když k tomu dojde, výsledky skupinové práce se násobí, protože každý z jejích členů využívá celý svůj potenciál. Hlavním úkolem vedoucího skupiny je docílit tohoto stavu.

Týmová práce je nejefektivnější tehdy, když se každý člen týmu dostává do situací, ve kterých může využít své silné stránky.

E. Upřímná a otevřená komunikace mezi členy

Hlavní překážkou dobré komunikace je sklon hodnotit a posuzovat bez opravdového naslouchání. Když funguje týmová práce, lidé se snaží pochopit ostatní dřív, než jim začnou radit nebo říkají svůj vlastní názor. Takový druh komunikace svědčí o lásce a úctě k druhému člověku.

Taková komunikace funguje jen tehdy, když si necháme dost času na porozumění problému, dřív než nabídneme řešení. Je dobrým pravidlem problém nebo názor druhého vždy zopakovat a přeformulovat, než odpovíme. Formulovat věc vlastními slovy dává příležitost ke zpětné vazbě a opravě. Také tím se projevuje úcta a porozumění.

Když ve vaší skupině vzniknou problémy v komunikaci, mějte na paměti toto:

- Kladte otázky, které vysvětlují myšlenky, pocity nebo názory druhých.
- Uznejte a připusťte své osobní touhy a přání.
- Udržujte bezpodmínečné přijetí, i když se neshodnete.

Vznikne-li spor mezi lidmi, pamatujte na toto:

- Mluvte jen s jednotlivci, kteří jsou do situace nebo problému zapleteni (Mt 18:15).
- Nedávejte prostor pomluvám nebo šíření pomluv (2Kor 12:20).
- Dávejte si pozor na slova (Jk 3:1-12).
- Dobrořečte a nezlořečte (Ř 12:14).

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Jaké výhody pro zakladatele sborů má práce s ostatními oproti práci o samotě? Jaké jsou nevýhody tohoto přístupu?
2. Týmová práce vyžaduje společnou vizi. Které tři věci můžete jako vedoucí udělat, abyste svým spolupracovníkům pomohli formulovat a zapamatovat si společnou vizi?
3. Někdy jsou společná setkání vnímána jako „nudná“ nebo „ztráta času“. Jaké druhy setkání by byly ztrátou času a jaká setkání by skupinu zakládající sbor byla prospěšná?
4. Jaké role jsou ve vašem konkrétním prostředí nezbytné pro založení nového sboru (např. evangelista, učitel atd.)? Je nutné mít všechny funkce obsazeny před založením sboru?

AKČNÍ PLÁN

1. Sestavte seznam čtyř klíčových úkolů, které je třeba v rámci zakládání sborů splnit. Zamyslete se nad tím, komu byste na základě zjištěného obdarování, silných stránek a ochoty pomoci mohli svěřit zodpovědnost za každý z těchto úkolů. Nakonec se rozhodněte, jak byste mohli člověka pro tento úkol získat a připravit. Pak to udělejte.

LITERATURA

Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks. *Leadership: Making Human Strength Productive*. St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, USA 1996.

Kilinski, Kenneth K., and Jerry C. Wafford. *Organization and Leadership in the Local Church*. Grand Rapids: Zondervan, USA 1973.

Robinson, Martin and David Spriggs. *Church Planting, The Training Manual*. Oxford, Lynx Communications, Anglie 1995.

VEDENÍ
LEKCE 5

Budování týmu

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je vysvětlit, jak může křesťanský vedoucí vytvořit tým zakládání sborů a budovat charakter a schopnosti jeho členů.

☞ OSNOVA LEKCE

- Klíčem k vytvoření týmu je společný cíl, například založení nového sboru.
- Prvořadým úkolem vedoucího je budovat charakter a dovednosti členů týmu.
- Týmová práce nepřichází sama od sebe — vytváří se ve čtyřech krocích.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Znat základní kroky vedoucí k vytvoření týmu zakládání sborů.
- Chápat, že úkolem vedoucího týmu je budovat charakter a schopnosti jednotlivých jeho členů.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Ačkoli se materiál obsažený v této lekci týká budování členů týmu zakládání sborů, dá se aplikovat i na vedoucího buněčné skupinky, který se také musí snažit podobně budovat její členy. Tato lekce se také může hodit kazateli, který touží budovat členy i ostatní vedoucí ve svém sboru.

ÚVOD

O výhodách týmového zakládání sborů jsme diskutovali v předchozích lekcích. Možná už nějaký tým máte. Možná ne, ale chtěli byste jej. Možná ještě nevíte a uvažujete nad tím, jak by takový tým mohl fungovat. Tato lekce se zabývá právě takovými otázkami.

Úspěch týmu zakládání sborů závisí do velké míry na jeho vedoucím. Vedoucí má často za úkol vybrat do týmu lidi. Ačkoli by se tým zakládání sborů měl snažit spolupracovat při rozhodování o vizi, úkolu a cíli, musí zde i přesto být jeden člověk — vedoucí — který je zodpovědný za udržení žádoucího směru a dosažení stanovených cílů. Tato lekce předpokládá, že tímto člověkem, který vytvoří a povede úspěšný tým zakládání sborů, jste vy.

I. VYTVOŘENÍ VAŠEHO TÝMU

Dokonce i v případě, že už při zakládání nového sboru spolupracujete s nějakou skupinou lidí, nemusí to ještě znamenat, že máte tým. O podstatě týmu byly napsány mnohé knihy. Mnoho výzkumných projektů se zabývá otázkou, jak by se měl tým vést. Většina takových projektů se odehrává na světských základech a ačkoli nabízí užitečné myšlenky, pro dobrý tým zakládání sborů to nestačí. Při vytváření týmu s duchovním úkolem založení sboru potřebujete hledat lidi, kteří mají tři základní rysy:

- Jsou odhodláni dosáhnout cíle založení sboru.
- Mají charakter podle Božího srdce.
- Souhlasí s maximalizací svých silných stránek skrze jasné rozdělení rolí.

Je užitečné (ale ne nutné), aby potenciální členové týmu splňovali všechna tato kritéria. Pokud jim v některých oblastech chybí, možná se to v průběhu zakládání sboru změní. Vaše role vedoucího bude v takových situacích nepostradatelná. Budete muset vědět o slabých stránkách a pravidelně podporovat růst v těchto oblastech. Pokud uspějete, váš tým může být vzorem toho, že všichni věřící rostou a dospívají — nikdo z nás není dokonalý. To může dokonce způsobit, že pro nové lidi, které zasahujete, budou členové týmu přístupnější a bližší.

Na druhé straně je zakládání sboru vážná věc. Na řešení předem známých slabin týmu nemusí zbýt v průběhu evangelizace a budování nových věřících čas ani energie. Ježíš si za učedníky nevybral dokonalé lidi, ale zato s nimi strávil tři a půl roku, než byli připravení. Kolik času máte vy? Přítomnost nezralých lidí v týmu by s sebou mohla přinést velké problémy ve formě hříšného jednání nebo postojů. Dříve než se rozhodnete, budete tedy muset pečlivě a na modlitbách zvážit jak silné, tak slabé stránky každého potenciálního člena týmu.

Pokud stále ještě tým vytváříte, zamyslete se důkladně nad vlastnostmi jednotlivých kandidátů. Pokud už máte tým, jehož někteří členové jsou slabí ve třech výše zmiňovaných oblastech, měli byste věnovat velké úsilí jejich budování. Pokud se vám to nepovede, budete muset zvážit, zda je nepožádat, aby tým opustili.

A. Odhodlání dosáhnout cíle založení sboru

Význam společného cíle není možné dostatečně zdůraznit. Zdá se to logické. Ve sportovním světě se například „úspěšné“ týmy často skládají s lidí, kteří by si spolu v nějaké jiné situaci sotva rozuměli. Nemusejí se mít dokonce ani rádi. Silná touha dosáhnout cíle (vítězství) jim však může často pomoci překonat vzájemné výhrady a pracovat (hrát) společně.

Pokud může takovou spolupráci a obětavost prokázat skupina nevěřících, které jde o sport, o co větší výsledky může mít tento přístup v oblasti týmu zakládání sborů? Pokud si každý člen týmu udrží silnou a živou touhu založit nový sbor, bude ve vztazích se spolupracovníky mnohem chápavější a přizpůsobivější. Toto silné odhodlání může mít buď předem, nebo jej můžete spolu s ním postupně budovat. V každém případě je třeba pracovat i na tom, aby toto odhodlání *vytrvalo*.

B. Charakter podle Božího srdce

Zamyslete se na chvíli nad učedníky, které si Ježíš vybral. Nebyla to skupina ani vzdělaných, ani „schopných“. Ježíši očividně šlo o jiné předpoklady. Vy byste se měli chovat stejně. Jaké byly požadavky? Když si učedníci vybírali další spolupracovníky, hledali muže „plné Ducha svatého a moudrosti“ (Sk 6:3). Očividně jim nezáleželo na vzdělání, věku, schopnostech, zkušenostech či jiných věcech, které bychom my mohli považovat za důležité. Vážili si charakteru podle Božího srdce.

Pavel řekl Timoteovi, aby si vybral „věrné“ (řecky *pistos*¹) muže (2Tm 2:2). Ve stejném verši říká, že budou „schopni“ učit jiné. Slovo „schopný“ je překladem řeckého slova *ikanos*². Tento překlad vedl některé lidi k tomu, že začali ve srovnání se Skutky 6 zdůrazňovat vzdělání nebo schopnosti. Studium použití slova *ikanos* však ukazuje, že lepší překlad by zněl „být hoden“. Zamyslete se nad použitím tohoto slova v Matoušovi 3:11 (NS) — „nejsem hoden (*ikanos*) ani nosit sandály“. Myslíte, že Jan nebyl „schopen“ nosit sandály nebo že toho nebyl „hoden“? V Matoušovi se *ikanos* překládá jako „být hoden“ nebo „zasloužit si“.

To znamená, že Pavel souhlasí s apoštoly v tom, že charakter podle Božího srdce je vůbec nejdůležitější kritérium. Bez takového charakteru nejsme „hodni“ sloužit Pánu. Když hledáte lidi do nového týmu, měli byste v první řadě hledat tuto vlastnost. Bůh takovou volbu požehná. Ať už jsou ve vašem týmu muži, ženy nebo obojí, platí stále stejné biblické principy. To neznamená, že výcvik, schopnosti nebo zkušenosti nemají žádnou hodnotu. Jsou však druhořadé ve srovnání se životem plným Ducha a Kristova obrazu.

Charakter podle Božího srdce je vůbec nejdůležitější kritérium.

C. Souhlas s maximalizací svých silných stránek skrze jasné rozdělení rolí

Tým zakládání sborů by měl být modelem sboru, který se snaží založit. Biblický model je tělo, které ukazuje jednotu v různosti (1Kor 12). Tento obraz těla ukazuje na výhodu toho, když mají různí členové týmu schopnosti a duchovní dary, které se navzájem doplňují. Dobrý tým zakládání sborů je různorodý — najdeme v něm evangelistu, pastýře, poradce, učitele či někoho, kdo prokazuje milosrdenství apod. Každý z nich je důležitý. Různorodý by měl být i věk, pohlaví a typ osobnosti členů týmu. Přesná rovnováha závisí na vaší konkrétní situaci a na lidech, z nichž můžete vybírat. Snažte se vnímat různorodost jako výhodu a ne jako slabinu.

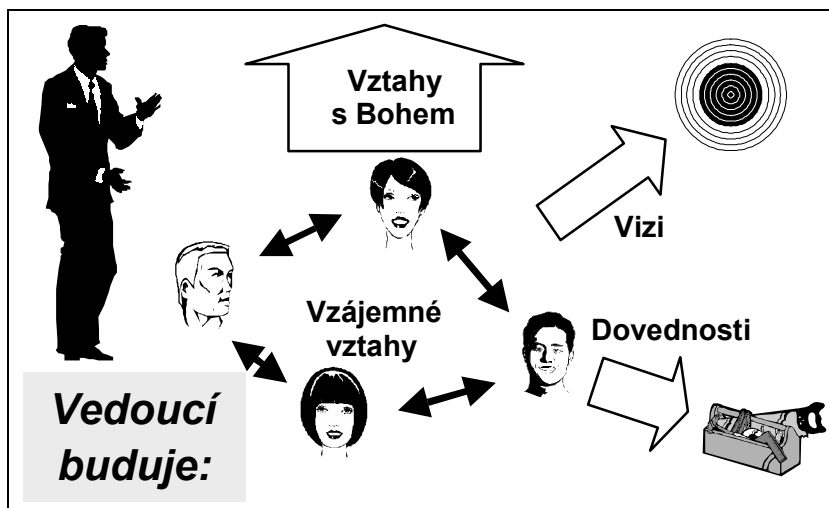
¹ πιστος

² ικανος

Stejně jako v těle je různorodost užitečná pouze tehdy, když všechny údy směřují ke společnému cíli. Tělo musí mít hlavu. Stejně tak musí mít hlavu (nebo vedoucího) i tým — a tím člověkem jste zřejmě vy. Důraz se klade na uvádění lidí do služby a ne na „panování“. Pozice hlavy by měla být *funkční* a ne *úřední*. Musíte mít jistotu, že tým se nechá vést.

II. VEDENÍ VAŠEHO TÝMU

Konkrétní úkoly vedoucího souvisí s úkolem týmu, který vede. Následující cíle ukazují úkoly vedoucího v kontextu zakládání nového sboru. Při vedení svého týmu se snažte pracovat na všech těchto oblastech.

Obrázek 5.1 Vůdce buduje svůj tým

A. Rozvíjejte u členů týmu vztah s Bohem

Buďte svému týmu pastýřem. Nabízejte duchovní oporu lidem v nouzi. To předpokládá, že každého z členů týmu znáte natolik, abyste mohli poznat, kdy mají duchovní potřeby. Věnujte jim čas a nebojte si jim pokládat „těžké otázky“ o jejich chození s Pánem a o zápasech, které mohou mít.

Duchovní zdraví a růst každého člena vašeho týmu bude přímo souviset s jeho porozuměním Božímu slovu a se schopností uvádět biblické pravdy do praxe ve službě a v každodenním životě. Modlete se za jejich duchovní zdraví a růst. Pokud dosud nemají osobní disciplínu ve studiu Bible a modlitbě, pomozte jim, aby ji získali. Modlete se, aby objevili a rozvíjeli své duchovní dary, a pak aktivně hledejte způsoby, jak jim dát příležitost je používat.

B. Rozvíjejte vzájemné vztahy mezi členy týmu

Týmová práce vyžaduje, aby si lidé v týmu rozuměli a důvěřovali. Jsou-li ve vašem týmu problémy se vztahy, služba na to doplatí. Členům týmu bude zapotřebí pomoci udržovat vzájemnou důvěru a lásku jednoho k druhému. Mějte však přítom na paměti následující cíle:

Jsou-li ve vašem týmu problémy se vztahy, služba na to doplatí.

- Pomozte členům týmu porozumět jejich povahám.
- Pomozte členům týmu porozumět slabým a silným stránkám jejich vztahů.
- Pomozte členům týmu rozvíjet kladné postoje k odlišnostem.
- Identifikujte oblasti napětí ve vztazích.

C. Rozvíjejte u členů týmu vizi pro službu

Při zakládání sborů se dostanete do mnoha obtížných situací. V takových chvílích je třeba, aby váš tým viděl nějaký pokrok, jinak se dostaví znechucení. To platí zvláště v počátečních fázích, kdy se kladou základy, a později, když je třeba jen několik obrácených. Jako vedoucí hledejte způsoby, jak svým spolupracovníkům pomoci hledět na celkový obraz, vizi („Zet“), aby měli inspiraci k větší oddanosti úkolu (Gal 6:9).

Nepředpokládejte, že každý člen týmu nutně chápe jeho vizi a cíle. Lidé ve většině týmů mají sklon ztrácet vizi ze zřetele, pokud jim ji vedoucí neustále nepřipomíná. Mějte vizi pořád před očima a kdykoliv je to možné, povzbuzujte tým k tomu, aby měl větší sny a nespokojil se s ničím menším než s tím, co pro ně zamýšlí Bůh.

D. Rozvíjejte služební dovednosti členů svého týmu

Většina lidí — pokud nemají dovednosti potřebné k provádění úkolu — se službě vyhýbá. Mnoho lidí neevangelizuje nebo nestuduje Bibli, protože mají pocit, že neví jak na to. Buďte ochotni věnovat čas zdokonalení dovedností, které týmu pomohou založit nový sbor. Dělejte spolu induktivní biblická studia, mluvejte o různých způsobech evangelizace a zkuste si je.

Buďte ochotni věnovat čas zdokonalení dovedností, které týmu pomohou založit nový sbor.

Když připravujete lidi pro službu, nepředpokládejte, že postačí dobrý příklad a obecné pokyny. Někteří lidé potřebují přímý a osobní kontakt (1Tes 5:14). Při vyučování dovedností ke službě pamatujte na následující:

1. *Připravte své srdce a mysl dříve, než budete radit.*

Věnujte čas modlitbě a prostě Boha, aby vám dal moudrost při práci buďto s celým týmem, nebo s jedním jeho členem. Sestavte konkrétní plán pro to, jaké dovednosti chcete vyučovat, a připravte různé způsoby, jimiž to budete dělat. Přemýšlejte o tom, co bylo užitečné pro vás, když jste se učili dělat různé druhy služby.

2. *Vyhledávejte správné momenty k vyučování (Př 25:11 „vhodně pronesené slovo“)*

Čas pro vyučování je tehdy, když...

- se lidé necítí ohroženi.
- nejste rozčilený nebo znechucený.
- si druhý člověk uvědomuje svoji potřebu pomoci nebo podpory.

III. POROZUMĚNÍ VAŠEMU TÝMU

Váš tým nezačne okamžitě nebo automaticky fungovat tak, jak byste si představovali. Každý tým prochází procesem růstu a dospívání. Tabulka 5.1 znázorňuje čtyři nejrozšířenější fáze, kterými tým na své cestě růstu a dospívání obvykle prochází. Je nezbytné, aby vedoucí týmu byl schopen rozpoznat, kde se jeho tým nachází, pokud jde o vedení, společný záměr, vztahy, úlohy, pružnost, komunikaci a duchovní život. Každá z těchto oblastí představuje důležitý aspekt celkového zdraví a zralosti týmu zakládání sborů.

	1. NEZRALÝ TÝM <i>Soustředěn na vůdce</i>	2. MLADÝ TÝM <i>Soustředěn na lidi</i>	3. UČÍCÍ SE TÝM <i>Soustředěn na proces</i>	4. ZRAJÍCÍ TÝM <i>Soustředěn na účel</i>
Vedení	Vedoucí dělají většinu rozhodnutí Direktivní styl (nařizování)	Stále rozhoduje vedoucí, ale dostává více podnětů od členů; při rozhodování se zvažuje více možností	Zvětšuje se zapojení členů, kteří již pracují na dosažení záměru Rozhodnutí dělá tým — účinně a efektivně	Vedoucí má pružný styl, přizpůsobuje se situaci Určité vedení je dáno prováděným úkolem, takže se dočasných vůdčích rolí ujímají lidé s potřebnými dovednostmi Delegování úkolů
Společný záměr	Neexistuje společné chápání toho, co je zapotřebí dělat Nejasný záměr	Týmy dosud postrádají jednotu záměru, ale začínají si tento nedostatek uvědomovat	O záměru se diskutuje a členové týmu si ho ujasňují	Soustředění na efektivnost Dochází ke zřejmému pokroku Záměr je přijat za vlastní
Vztahy	Malé nebo žádné chápání ostatních, jejich silných a slabých stránek apod.	Zaměření na vzájemné poznání a porozumění druhým, jejich silným a slabým stránkám apod.	Rozvíjí se láska a věrnost mezi členy. Členové jsou méně defenzivní a více otevření podnětům.	Hrdost na členství v týmu Slabosti jsou přijímány a jsou pod kontrolou Oddanost pomáhání ostatním dosahovat jejich plného potenciálu
Přesně stanovené role	Dobře definované na individuálním základě Dosud není jasné, jak role zapadají do úkolu	Diskutuje se o sladění silných stránek se situací, ale zatím se mnoho neděje	Role se vyjasňují — silné stránky jsou sladěny se situacemi	Rozdělení práce je patrné, ale s ohledem na celý úkol
Pružné postupy	Pravidla, procesy a postupy přicházejí shora nebo zvenčí	Problémy se řeší otevřeněji Diskutuje se o riskantních otázkách	Tým zkoumá různé přístupy a alternativní cesty Zaměření na efektivitu Panuje shoda v tom, jak se věci budou dělat	Povzbuzování k individuální iniciativě Pružnost se stává klíčovou myšlenkou u strategie i metod
Komunikace	Málo efektivní komunikace Obranný postoj Chyby se zakrývají Egocentrismus	Komunikace je otevřenější a účinnější. Egocentrismus	Otevřená, orientovaná na úkol	Komunikace se vyznačuje důvěrou, otevřeností, upřímností, spoluprací a konfrontací
Dynamický duchovní život	Modlitba je rutinní Chození vírou není týmová zkušenost	Tým se pravidelně schází k modlitbám za běžné potřeby	Mezilidské vztahy se poměřují Písmem	Modlitba je přirozená a bezprostřední reakce na nové problémy Posiluje se poslušná víra Tým se zapojuje do duchovního boje

Tabulka 5.1 Čtyři fáze vývoje týmu

V ideální situaci bude tým spolupracujících křesťanů ve všech oblastech na stejné úrovni. Avšak ve skutečnosti může být tým nezralý z hlediska vedení a přesně stanovených rolí a na druhé straně zralejší v oblasti vztahů a komunikace. Toto je mnohem častější situace.

Tato tabulka má dvojí účel. Jednak ji může vedoucí týmu použít k určení, kde se jeho tým nachází z hlediska vývoje a zralosti. A také mu může pomoci vidět, jak se má tým dále rozvíjet a jak poznat, kdy tým dosáhl vyšší úrovně vývoje.

Například v oblasti vedení může tým vedoucího nechat, aby dělal všechna rozhodnutí a vždy členům říkal, co mají dělat. S pomocí tabulky může vedoucí týmu vidět, že tým se potřebuje více podílet na rozhodování. Může potom promyslet několik způsobů, jak

Vedoucí týmu by měl zjistit, kde se jeho tým nachází z hlediska vývoje a zralosti.

požádat o podněty či pomoc ostatních, aby týmu pomohl růst a dozrávat. Tento proces se může a měl by se opakovat pro všechny uvedené oblasti.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. V čem se vedoucí týmu, který zakládá sbor, liší od vedoucího obecně?
2. Povinnosti vedoucího týmu se soustředí na rozvoj charakteru, vize a služebních dovedností jednotlivých členů týmu. Proč si ovšem těmito věcmi dělat starosti, když je před námi práce, kterou musíme udělat (tj. založit nový sbor)?
3. Vlastními slovy popište úlohu vedoucího ve vztahu k členům týmu zakládání sborů a k úkolu, který se má splnit.
4. Co se může stát s týmem, který v některých oblastech zraje, ale v jiných zůstává nedospělý?
5. Může vedoucí pomoci svému týmu rozvíjet se a růst, nebo je to jednoduše „přirozený“ proces, ke kterému dochází v jakémkoliv týmu, který spolu tráví dostatek času?

AKČNÍ PLÁN

1. Pomocí tabulky 5.1 „Čtyři fáze vývoje týmu“ určete, na jaké úrovni se váš tým nachází v každé z uvedených oblastí. Na zvláštní kus papíru vypište každou oblast (vedení, záměr, vztahy atd.) a napište, kde se váš tým nachází (fáze 1, 2, 3 nebo 4).
2. Podívejte se do tabulky, jaké charakteristiky má tým, který je v každé z těchto oblastí vyvinutější. Pro každou oblast uvedenou na vašem listu napište nejméně tři konkrétní měřitelné věci, které budete dělat, abyste svému týmu pomohli v dané oblasti zrát.
3. Začněte své myšlenky uskutečňovat a po dvou měsících si tuto tabulku znovu projděte a toto cvičení si zopakujte. Ve kterých oblastech váš tým vyrostl? Ve kterých oblastech zůstal téměř na stejné úrovni? Jakými dalšími způsoby můžete zkusit vašemu týmu pomáhat, aby v těchto „statických“ oblastech dál rostl a rozvíjel se? Projděte si své nápady se svým instruktorem.

LITERATURA

- Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks. *Leadership: Making Human Strength Productive*. St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, USA 1996.
- Kilinski, Kenneth K., and Jerry C. Wafford. *Organization and Leadership in the Local Church*. Grand Rapids: Zondervan, USA 1973.

BUNĚČNÉ SKUPINKY

**BUNĚČNÉ
SKUPINKY**

7

LEKCE

Dynamika diskuse ve skupince

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je vybavit vedoucího buněčné skupinky dovednostmi potřebnými k vedení smysluplných diskusí v rámci setkání skupinky.

☞ OSNOVA LEKCE

- Cílem diskuse v buněčné skupince je zapojit jednotlivé účastníky.
- Vedoucí skupinky by si měl být vědom nejrozšířenějších problémů s diskusí.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Rozumět komunikačním dovednostem, které jsou pro vedoucího buněčné skupinky nezbytné.
- Znat principy přípravy dobrých diskusních otázek.
- Zabývat se rozpoznáváním a řešením problémů, které vznikají během diskuse v buněčné skupince.

☞ PŘÍLOHY

7A Vzorové diskusní otázky

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

I když účelem této lekce je připravit vedoucího buněčné skupinky na vedení dobré diskuse, diskuse sama není konečným cílem buněčné skupinky. Chvilé smysluplné diskuse mezi členy skupinky povzbuzují společenství, posilují vztahy a umožňují dozvídat se a aplikovat biblickou pravdu. Když se vedoucí skupinky naučí, jak dobře vést diskusi a vyhýbat se problémům v komunikaci, bude s to budovat důvěru a oddanost mezi členy skupinky a motivovat je k naplnění jejich záměrů.

Nezapomeňte, že 8. lekce v části Vedení, „Způsoby jednání s lidmi“ v příručce č. 4, doplňuje tuto lekci v oblasti dobré komunikace s lidmi v buněčné skupince.

Naplánujte si během vyučování alespoň dvacet minut na cvičení „Problémy diskuse“ na konci této lekce.

I. VEDENÍ DISKUSE V BUNĚČNÉ SKUPINCE

Hodnotu dobré diskuse v buněčné skupince není možné přecenit. Právě prostřednictvím diskuse se její členové dozvídají více jeden o druhém a vzájemně se více přibližují v křesťanské lásce. Diskuse nad Bibli je životně důležitou součástí procesu učenictví a růstu v životě věřícího. Buněčné skupinky poskytují dynamiku živé diskuse, která schází na velkých společných setkáních. Duch svatý používá diskuse mezi věřícími a nevěřícími, aby je přitáhl blíže ke Kristu.

Úlohou vedoucího buněčné skupinky je usnadnit smysluplnou diskusi a být členům skupinky vzorem v naslouchání, kladení dobrých otázek a vyhýbání se problémům, které mohou nastat. Tímto způsobem vedoucí pokračuje v pomáhání členům buněčné skupinky v růstu a zrání ve víře a v dovednostech ke službě.

Tato lekce je určena k vyučování způsobu či metody vedení chvilé diskuse v buněčné skupince. Výsledkem skupinkových diskusí by měly být důvěra, oddanost a silné vztahy – nikoli schopnost vedoucího „uspořádat dobré představení“. Každý účastník tohoto kurzu by měl uvažovat o komunikaci a vzájemném působení ve

Vedoucí buněčné skupinky usnadňuje smysluplnou diskusi a je členům skupinky vzorem v naslouchání, kladení dobrých otázek a vyhýbání se problémům

skupince ve světle své vlastní kultury, a pak použít vhodné diskusní dovednosti, které mezi členy buněčné skupinky budují důvěru. Následující věci vedoucí k dobré komunikaci jsou jednoduché a snadno použitelné.

A. Naslouchajte

Jednou z nejdůležitějších dovedností vedoucího diskuse je *naslouchání*. Naslouchání zahrnuje jak fyzické, tak citové soustředění se na člověka, který mluví. Pamatujte, že váš jazyk těla mluví pravděpodobně hlasitěji než vaše slova. Udržujte dobrý kontakt očima, a když někdo mluví, nezabývejte se jinými věcmi.

B. Ptejte se

Lidé, kteří jsou více extrovertní, mají často sklon mluvit v buněčné skupince sami. Pokud k tomu dojde, *zeptajte se ostatních* na jejich myšlenky nebo názory. Nenechte jednoho nebo dva lidi ovládat rozhovor.

C. Vyjasňujte

Někdy může být zapotřebí *vyjasnit* něco, co bylo řečeno. „Marku, co jsi měl na mysli, když jsi použil slovo ‚spasený‘?“ Nepředpokládejte, že rozumíte tomu, co někdo řekl, aniž byste vlastními slovy zopakovali, jak jste to pochopili. Nebo můžete člověka požádat, aby svou myšlenku vyjádřil jiným způsobem: „Lenko, jsem trochu zmaten — mohla bys to vysvětlit ještě nějak jinak?“

D. Obhajujte

Může být užitečné požádat lidi, aby *obhájili* své výroky. Zeptejte se, proč uvažují tímto způsobem, kde vidí tu myšlenku v textu Písma, který studujete, apod. „Vlád’o, z těchto veršů nedocházím ke stejnému závěru jako ty. Mohl bys mi lépe vysvětlit svůj pohled?“

E. Rozšiřujte

Někdy bude zapotřebí *rozšířit* diskusi tím, že se zeptáte, jestli nechce někdo něco dodat, nebo jak to, co bylo řečeno, souvisí s předchozí myšlenkou.

F. Přesměrujte

Když někdo ve skupince mluví jenom s vedoucím, *přesměrujte* jeho otázky nebo poznámky k dalším členům ve skupince. „Broňo, rozumím, proč to tak cítíš. Kláro, jaký máš dojem z Bronina návrhu?“ Pokud se diskuse neustále vede jen mezi vedoucím a jedním člověkem ve skupince, zbytek lidí nemá čím přispět a cítí se vynechán. Komunikace ve skupince by měla probíhat tam a zpět mezi všemi členy skupinky, a ne jen jednosměrně od vedoucího ke každému členu skupinky.

G. Shrnujte

V několika bodech diskuse může být užitečné zastavit se a *shrnout*, co bylo řečeno. Upozorněte na hlavní myšlenky nebo příspěvky, se kterými lidé přišli. To vám pomůže udržet diskusi u hlavního tématu a členům skupinky to dá pocit vykonané práce.

H. Oceňujte

Nezapomeňte ocenit členy skupinky tím, že uznáte a zhodnotíte, co každý člověk řekl. Poděkujte jim za jejich příspěvek do diskuse. „Lucko, chci, abys věděla, že si vážím toho, jak ses s námi podělila o své myšlenky.“ I když výrok člověka vyžaduje doplnění, je jeho autor důležitý a měl by být oceněn pro svou ochotu přispět do diskuse.

II. PŘÍPRAVA DOBRÝCH OTÁZEK

Otázky, které ve vaší buněčné skupince kladete, mohou velmi posílit vztahy mezi členy a napomoci k objevení pravdy Božího slova. Dobře promyšlené otázky lidi povzbudí, aby mezi sebou sdíleli své myšlenky a pocity.

A. Společenské otázky

Otázky jsou důležitou součástí budování osobních vztahů mezi členy skupinky. Příloha 7A „Vzorové diskusní otázky“ obsahuje příklady otázek, které členům vaší skupinky pomohou lépe jeden druhého poznat. Je důležité, abyste se naučili formulovat vlastní otázky, které se týkají životů lidí ve vaší skupince. Ptejte se na otázky, které členům umožní sdílet mezi sebou věci, jichž si ostatní jen tak nevšimnou: „*Řekni něco, co tě trápí,*“ „*Jaká změna tě v budoucnu čeká? Jaký z toho máš pocit?*“ Tento druh otázek povzbuzuje lidi k tomu, aby mluvili o svých niterných myšlenkách a pocitech, což buduje ve skupince laskavou atmosféru.

Je důležité, abyste se naučili formulovat vlastní otázky, které se týkají životů lidí ve vaší skupince.

Kladte otázky, na které je možné odpovědět ve dvou až třech minutách: „*Mohl by ses podělit o jednu oblast, ve které tento týden bojuješ?*“ V počátečních fázích nové skupinky příležitostně položte otázky, které členům umožní ujistit jeden druhého: „*Co dobrého můžeš říct alespoň o jednom dalším člověku v naší skupince?*“

Společenské otázky jsou jednoduché, a přece posilují vztahy ve skupince. Nevyžadují negativní odpovědi (neptejte se např. „*Co je tvoje nejhorší chyba?*“). Každý ve skupince je s to na ně odpovědět a pomáhají členům poznat a milovat jeden druhého. Tyto druhy otázek vyžadují, aby se lidé vyjadřovali ze srdce, ne aby přednášeli své názory na problémy.

B. Otázky k diskusi nad Biblií

Otázky, které kladete během chvíle diskuse nad Biblií, se budou trochu lišit od těch, které používáte během chvíle společenství. Budete potřebovat připravit otázky, které skupinku provedou induktivním studiem určité části Písma. Je-li vaše skupinka stále velmi mladá, vaše otázky budou příkladem toho, jak induktivně studovat.

Když skupinka roste a zraje, budete chtít vést její členy, aby *oni sami* kladli otázky, které jim poskytnou vhled do Božího slova. Můžete to udělat formálně tak, že jednoho z členů požádáte, aby při jednom setkání vedl studium. Nebo to můžete udělat neformálně, když se budete skupinky ptát na jejich nápady při společném procházení úseku Písma. Můžete se ptát takto: „*Na co se můžeme u těchto veršů zeptat, abychom mohli dobře pozorovat, co je zde napsáno?*“ nebo „*Jaké aplikační otázky vás napadají, abychom tuto pasáž vztáhli na naše každodenní životy?*“

Pamatujte, že účelem diskuse nad Biblií není jen biblické poznání, ale spíše schopnost objevit v Božím slově pravdu, která povede k proměně životů.

Jednou možností je věnovat jedno nebo dvě setkání přípravě lekce biblické diskuse jako skupinka. To členy skupinky nejen naučí, jak vypracovat dobré otázky, ale také je to pomůže připravit na budoucí službu — zvláště ty, kdo se sami stanou vedoucími buněčných skupinek.

Když vedoucí buněčné skupinky používá při diskusi nad Biblií dobré otázky, je pro skupinku vzorem jak vést chvíli biblického studia. Tyto lekce poskytují vodítka a praxi pro vedení diskuse nad Biblií v rámci buněčné skupinky. Pamatujte, že účelem diskuse nad Biblií není jen biblické poznání, ale spíše schopnost objevit v Božím slově pravdu, která povede k proměně životů.

III. PROBLÉMY S DISKUSÍ

Každá skupinka bude mít některé členy, kteří rádi mluví, a jiné, kteří jsou tišší. Někteří lidé mohou odbíhat a mluvit o všem kromě tématu, které je na pořadu. Jiní se rádi přou, aby dokázali svůj názor. Jako vedoucí buněčné skupinky brzy zjistíte, že během chvíle diskuse vznikají problémy. To, jak tyto problémy zvládnete, je důležité pro růst skupinky jako pečujícího společenství stejně jako pro osobní růst každého člena skupinky.

A. Druhy diskusních problémů

1. Někdo mluví příliš / někdo nemluví vůbec

Toto jsou pravděpodobně nejčastější problémy během diskuse. Jak někoho, kdo příliš mluví, ohleduplně požádat, aby mlčel, a jak nechat někoho jiného přispět do diskuse? Když někdo mluví příliš, potvrďte jeho komentář a pak nasměrujte diskusi na jiného člověka ve skupince. „*Tomáši, to je dobrá myšlenka. A co někdo další, kdo ještě nemluvil? Máte ještě další nápady?* Kubo, ty jsi

dnes potichu, co si myslíš ty?“ Vedoucí se také může posadit vedle hovorného člověka, aby mohl mít více zrakového kontaktu s dalšími lidmi ve skupince a povzbuzovat je ke sdílení.

Někdy jediný způsob, jak nesmělé nebo tiché lidi zapojíte do rozhovoru skupinky (alespoň zpočátku), je klást jim přímé otázky: „Jano, co tě napadá nad tím veršem?“ Vedoucí se také může posadit naproti tichého člověka (za předpokladu, že skupinka sedí v kruhu), aby ho mohl povzbuzovat očima nebo gesty.

Je také možné, že budete mít ve skupince někoho, kdo už je křesťan nějakou dobu a kdo zná odpovědi na mnoho otázek kladených během diskuse nad Bibli. Problém je, že tento člověk říká všechny odpovědi dřív, než se nad tím ostatní stihnou zamyslet nebo než si troufnou vyslovit své odpovědi. V tomto případě může být užitečné mluvit s tím člověkem soukromě a získat jeho podporu, aby vám pomáhal zapojovat do diskuse ostatní členy skupinky. Možná je tento člověk potenciálním učedníkem na vedoucího, u něhož Bůh chce, abyste ho připravovali.

2. Mluví se vyjadřuje příliš obecně nebo mlhavě

Někdy je pro lidi těžké vyjádřit to, co skutečně chtějí říct. Můžete jim však pomoci zaostřit jejich myšlenku nebo hlavní jádro tím, že je požádáte o vysvětlení. „Můžeš uvést příklad této věci? Tvoje celková myšlenka je dobrá, ale přemýšlím, jestli bychom ji mohli vyjádřit zřetelněji. Zná někdo příklad něčeho takového?“ Nebo může být zapotřebí, abyste vlastními slovy reformulovali, co bylo řečeno, aby to bylo jasnější a srozumitelnější.

3. Rozhovor se vzdálil od tématu, které je na pořadu

Udržovat členy skupinky ve správných kolejích může být jednou z nejtěžších stránek vedení diskuse. Lidé mají sklon mluvit o tom, co znají, i když to není to, co studujete nebo o čem diskutujete. „Karin, to je zajímavá věc a možná bychom o tom mohli mluvit (nebo udělat biblické studium na toto téma) na jiném setkání.“ Nebo můžete říct: „Karin, to je zajímavá myšlenka, ale opravdu nesouvisí s dnešním tématem.“ Členům skupinky pak můžete položit otázku, která se týká probíraného tématu, abyste je vrátili zpět na správnou kolej.

4. Vystane otázka, na kterou skupinka ani vedoucí nedokáže odpovědět

To se stává častěji, než si možná myslíte. Nejhorší věc je dát mlhavou nebo obecnou odpověď, aby to vypadalo, že víte něco, co nevíte. Vaše skupinka potřebuje vědět, že vedoucí neznají všechno. Pokud nikdo ve skupince není schopen na otázku odpovědět, pak jako vedoucí řekněte, že se vynasnažíte odpověď zjistit a dát jim vědět na dalším setkání. Poznamenejte si to, abyste nezapomněli.

5. Dva nebo více členů se dostane do sporu

Zaprve spory ve vaší buněčné skupince nejsou vždy špatné. Mohou pomoci vyjasnit, co bylo řečeno, a pomoci skupince promyslet si probíraný biblický text nebo téma. Avšak je rozdíl mezi zdravou debatou a hněvivou konfrontací. Vaší rolí jako vedoucího je důkladně sledovat rozhovor a zastavit ho, pokud se příliš rozvášní. „Honzo, Aleši, myslím, že všichni chápeme oba vaše názory, ale potřebujeme se dostat dál. Možná se o tom můžete víc pobavit po našem setkání.“

Někdy polemika není hněvivá, ale nemá jediné nebo rychlé řešení. Dva lidé mohou dokazovat dva pohledy na jednu část Písma, aniž by docházeli k nějakému výsledku. Také v tomto případě je zapotřebí debatu zastavit a vrátit se zpět k tomu, co jste studovali nebo probírali.

6. Někdo neustále žertuje

Někteří lidé rádi říkají anekdoty nebo jsou vtipní a ve skutečnosti s nimi může být zábava. Možná Bůh vaši skupince dal člověka, který má dobrý smysl pro humor a schopnost najít něco legračnického v téměř jakékoliv situaci. Tito lidé mohou být pro vaši skupinku ve správné souvislosti velmi prospěšní, protože pomáhají „prolomit ledy“, když je situace příliš vážná nebo nudná.

Avšak když takový člověk neustále vtipkuje a chce být středem pozornosti, brzy se stává problémem. Vezměte ho soukromě stranou a dejte mu najevo, jak si vážíte jeho schopnosti „pomoci“, když jdou věci ztuhla nebo nepohodlně, ale přesvědčete ho, že hranici toho, co je a co není vhodné chování, stanovujete vy. Často si takový člověk neuvědomuje, že způsobuje těžkosti.

Nenaznačujte, že problémem je on, ale spíše že je pro ostatní ve skupince těžší se soustředit nebo zapojit, když pořád dělá legraci.

7. *Někdo buď nedává pozor, nebo je zcela zaujatý něčím jiným*

Pokud někdo vypadá znuděně nebo nejeví zájem o diskusi, snažte se ho zapojit tím, že se ho budete ptát přímo. „Ještě jsme neslyšeli tebe, Šárko. Co si myslíš ty?“ Pokud je očividně zcela upoutaná něčím jiným (pletením, štracháním se v papírech atd.), snažte se ji zapojit do rozhovoru tím, že jí budete klást dost otázek na to, aby neměla čas na cokoli jiného. Je-li to však něco, co dělá neustále, možná byste s ní měli mluvit soukromě a říct jí, jak je její chování vůči ostatním lidem ve skupince nezdvořilé.

Je ovšem jedna věc, kterou byste v takové situaci měli zvážit. Možná je diskuse opravdu nudná! Je-li ve vaší skupince problémem nuda, bylo by moudré prodiskutovat to s vaším učedníkem na vedoucího nebo s někým ze skupinky, komu důvěřujete, abyste zjistili, jaké téma je pro skupinku důležitější.

8. *Dva členové neustále vedou „soukromý“ rozhovor*

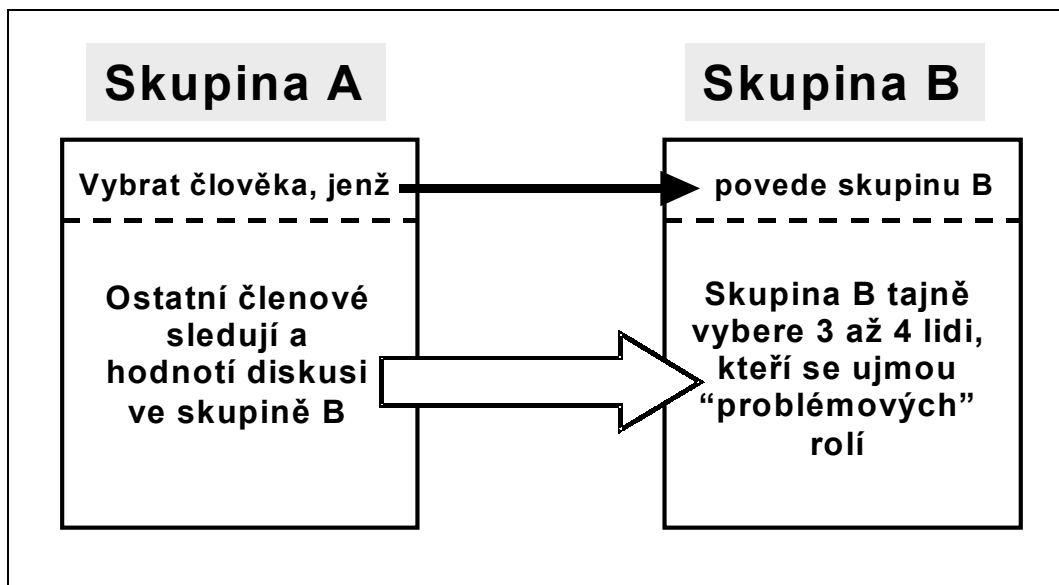
Existuje několik způsobů, jak je můžete zastavit. Jedním je požádat je, aby se o předmět své diskuse podělili se skupinkou (za předpokladu, že mluví o probíraném tématu.) Dalším způsobem je položit jim více přímých otázek tak, aby museli přestat bavit mezi sebou a mluvili se skupinkou. Je-li to problémem ustavičně, bude zapotřebí mluvit s nimi zvlášť a soukromě o tom, jak jejich rozhovory skupinku ruší.

B. Cvičení: Zvládání problémů s diskusí

Rozdělte účastníky do dvou skupinek, skupinky A a skupinky B. Skupinka A si vybere ze svého středu jednoho člověka, aby „vedl“ skupinku B. Během jejich rozhodování si skupinka B tajně vybere nejvýše tři až čtyři lidi, kteří budou hrát jednu z níže uvedených rolí. Po dobu asi pěti minut by skupinka B měla diskutovat na téma „Role církve ve zlepšování společnosti“ (nebo na jakékoli jiné). Skupinka A je pozoruje. Obrázek 7.1 ukazuje, jak tyto dvě skupiny usadit.

„Problémoví“ lidé ze skupiny B by měli hrát své role odpovídajícím způsobem a vedoucí ze skupiny A se musí snažit vyřešit problémy, které vznikají. Pamatujte, že do rozhovoru musí přispívat také „normální“ lidé, ne jen „problémoví“! Na konci pěti minut by měla skupinka A uhodnout, kdo hrál jakou roli. Obě skupinky by měly hodnotit, jak se vedoucí snažil zvládat problémy, které nastaly.

Skupinka B si nyní vybere někoho, kdo povede skupinku A, zatímco skupinka A si tajně vybere tři až čtyři lidi, kteří budou hrát problémové role... Tato aktivita probíhá, dokud vám to čas dovoluje.

Obrázek 7.1 Diskusní cvičení

Problémové role

- Nesmělý člověk, který nemluví
- Vtipálek, který je vždy zábavný
- Mluvka, který pořád povídá
- Zaneprázdněný člověk, který je zaujatý něčím jiným
- Dva přátelé, kteří vedou soukromý rozhovor
- Dva přátelé, kteří se dostanou do vášnivého sporu
- Člověk, který chce vždycky mluvit o něčem jiném
- Člověk, který vždycky mluví velmi mlhavě a nejasně
- Člověk, který přednáší kázání místo krátké odpovědi na jednoduchou otázku

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

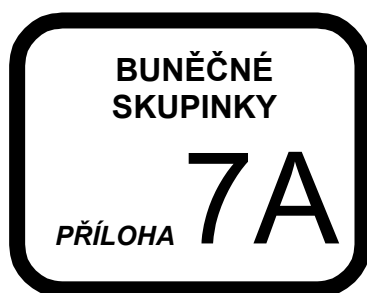
1. Jaké komunikační dovednosti považujete u vedoucího buněčné skupinky za nejdůležitější? Proč?
2. Jaké typy diskusních otázek by byly vhodné pro novou skupinku nebo nového člověka, který přišel do stávající skupinky? Jaké druhy otázek by v těchto situacích nebyly na místě?
3. V čem se „vedoucí“ během cvičení „Zvládání problémů“ vypořádával s problémy dobře? A kdy a jak řešil některé problémy špatně?

AKČNÍ PLÁN

1. Věnujte nějaký čas přípravě vzorových otázek pro použití v nové buněčné skupince. Co můžete použít, abyste novým členům pomohli lépe se navzájem poznat?

2. Dále vypracujte několik otázek, které byste mohli použít, abyste skupince pomohli prohloubit vzájemné vztahy. O jakých tématech nebo oblastech života byste diskutovali?

3. Nakonec vypracujte několik otázek, které by skupinku povzbudily k evangelizaci lidí v okruhu vztahů v rámci jejich *oikos*. Na co byste se mohli ptát, aby je to motivovalo k budování vztahů a sdílení Krista.?

Buněčné skupinky: Vzorové diskusní otázky

Tyto diskusní otázky se v rámci setkání buněčné skupinky nejlépe hodí pro použití během chvíle společenství. Od „ledoborců“ z přílohy 2A (Buněčné skupinky, Příručka č. 2) se liší v tom, že jsou určeny k hlubšímu porozumění sobě a ostatním ve skupince. Nejvhodnější jsou pro buněčnou skupinku, jejíž členové se jeden s druhým cítí pohodlně a ve které je určitá úroveň důvěry.

Otázky byly seřazeny do čtyř oblastí, jež představují čtyři druhy vztahů, které člověk může v životě mít.

ČTYŘI DRUHY VZTAHŮ

A. Vztah k Bohu

- Kdy jste si poprvé uvědomili, že vás Bůh miluje?
- Jaké je vaše nejsilnější přesvědčení o Bohu?
- O které jedné věci si myslíte, že se vám ji Bůh snaží říct?
- Kterou věc byste chtěli, aby Bůh slyšel od vás?
- Na kterou otázku byste nejvíce chtěli, aby vám Bůh odpověděl?
- Popište někoho, koho znáte a o kom se domníváte, že zná Boha důvěrně.

B. Vztah k sobě samému

- Nakreslete znak nebo erb, který vás nejlépe popisuje, a vysvětlete ho skupince.
- Co byste chtěli dělat, kdybyste věděli, že se to určitě podaří?
- Co byste nejraději dělali během příštích pěti let, kdyby neexistovala žádná omezení?
- Kdo je nejzajímavějším člověkem, se kterým jste se kdy setkali? Co se vám na něm líbí?
- Co je vaším nejspokojivějším úspěchem? Co jím bylo v dřívějších letech a co je jím v poslední době?
- Podělte se o své tři nejsilnější stránky.
- Co je vaší nejšťastnější vzpomínkou (v různém věku)?
- Popište nejvýznamnější událost ve svém životě?
- Popište vlastnosti „ideálního člověka“ pro tuto skupinku.
- Kdo, vedle vašich rodičů, byl ve vašem životě nejvlivnější?
- Jaký dar by vás nejvíce potěšil?
- Čí uznání potřebujete nejvíce?
- V přítomnosti koho se cítíte nejpohodlněji? Proč?
- Kdybyste měli to, co jste v životě skutečně chtěli, co by to bylo?
- Stručně vyjmenujte své dlouhodobé a krátkodobé cíle.
- Popište nejvíce vzrušujícího a tvořivého člověka, se kterým jste se setkali.
- Co o vás budou lidé říkat, až umřete?
- Uveďte nějaké tvořivé a užitečné způsoby, jak začít a skončit den.
- Čemu nejvíce důvěřujete?
- Kdo nejvíce změnil váš život?
- Které byly dvě nejlepší knihy, které jste kdy četli (kromě Bible)?

- Jak rádi trávíte svůj volný čas?
- Co na vás dělá největší dojem?
- Co vám nejvíce působí starosti, úzkost nebo obavy?

C. Vztahy s jinými lidmi

- Popište člověka, který pro vás nejvíce znamená, a řekněte proč?
- Kdo je prvním člověkem, který vám skutečně porozuměl?
- Jakému druhu lidí se nejvíce svěřujete?
- Co dělá člověka dobrým posluchačem?
- Jste typ člověka, kterému se ostatní svěřují? Proč ano nebo proč ne?
- Jak si myslíte, že vás tato skupinka poslouchala (společně a jednotlivě)?
- Co dělá dobré manželství dobrým?

D. Vztah ke světu

- Čím byste si nejvíce přáli být známí světu okolo vás?
- Co je ve vašem okolí nejvíce zapotřebí?
- Popište své pocity nad nespravedlností ve společnosti. Co vás nejvíce znepokojuje?
- Co je nejdůležitější věc, kterou s tou nespravedlností můžete udělat vy?
- Co je nejnápadnější potřeba ve společnosti?
- Co budete dělat, abyste změnili svůj sbor, místní společnost nebo své zaměstnání k lepšímu?

**BUNĚČNÉ
SKUPINKY**

LEKCE 8

Péče o lidi v buněčné skupince

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je vést vedoucího buněčné skupinky a její členy k tomu, aby dovedli rozeznat potřeby lidí a skutečně se o ně postarat.

☞ OSNOVA LEKCE

- Klíčem k naplnění potřeb jsou vztahy.
- Naplňování potřeb ostatních je důležitou částí života buněčné skupinky.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Rozumět složkám budování vztahů: lásce, modlitbě a času strávenému společně.
- Vědět jak rozeznat potřeby členů skupinky.
- Naučit se naplňovat potřeby lidí ve skupince nebo lidí, které skupinka evangelizuje.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Plánujte, že během vyučování strávíte alespoň deset minut cvičením „Péče o lidi“, které je na konci této lekce. Všimněte si, že zde nejsou „správné“ a „nesprávné“ reakce na uvedené situace. Cílem cvičení je pomoci účastníkům porozumět, že láska se vyjadřuje prostřednictvím jednání, když se ve skupince vynoří potřeby. Promyšlením některých uvedených situací budou účastníci lépe vystrojeni ke zvládnutí podobných situací v jejich vlastních buněčných skupinkách.

I. BUDUJTE VZTAHY

Nad'a chodila na skupinku několik měsíců. Měla lidi ve skupince ráda, a i když nikoho z nich moc dobře neznala, těšilo ji jednou týdně chodit na její setkání. Nadin manžel, který do skupinky nechodil, nedávno ztratil práci. Peníze jim docházely a Nad'a si dělala velké starosti, co budou jako rodina dělat. Chtěla skupince něco říct, ale rozpakovala se a nechtěla svými problémy obtěžovat ostatní. Brzy na to přestala navštěvovat setkání skupinky a její členové se někdy nahlas podívali: „Co se s ní stalo?“

Kde se v této situaci stala chyba? Možná se měla Nad'a ozvat a přinejmenším požádat svou buněčnou skupinku, aby se za její rodinu modlila. Ale skutečný problém je nedostatek opravdových vztahů v její skupince. Neznala lidi ve skupince a oni neznali ji. Jedním z účelů buněčné skupinky je poskytovat společenství, péči a povzbuzení, které křesťané mají dávat jeden druhému. Ale bez starostlivých vztahů se to dít nebude.

Buněčná skupinka poskytuje vynikající prostředí pro růst a rozvíjení vztahů. Máme-li skutečně poznat její členy, bude to vyžadovat mnoho času a úsilí, ale efektivní služba lidem se bez blízkých vztahů neobejde. Dokud mezi vámi a lidmi ve skupince nevybudujete důvěru, nemůžete opravdově sloužit jejich nejhlubším potřebám.

Efektivní služba lidem se bez blízkých vztahů neobejde.

Stejným způsobem je zapotřebí, aby členové vaší skupinky rozvíjeli vztahy mezi sebou. Musíte být vzorem v budování vztahů a také poskytovat příležitosti, aby k tomu docházelo ve vaší buněčné skupince. Aby vztahy v ní mohly růst, jsou nutné tři složky: láska, modlitba a čas strávený spolu.

A. Milujte se navzájem

Vztahy se spoluvěřícími musí být založeny na lásce „agapé“¹ popsané v 1. Korintským 13. Tento druh lásky nemiluje jiného člověka na základě jeho osobnosti, vzhledu nebo inteligence. Láska dál miluje, i když není opětována. Láska je motivována Boží nekonečnou a bezpodmínečnou láskou k nám. Bible říká: „My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás... A tak máme od něho toto přikázání: Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra“ (1J 4:19,21).

Jak se láska vyjadřuje v buněčné skupince? Lidé se cítí milováni, když jsou přijímáni a cítí, že do skupinky patří. Láska je přítomna, když členové vnímají, že o ně lidé mají zájem. Láska se projevuje, když má někdo problém a skupinka (nebo jednotlivci ve skupince) mu nebo jí pomohou. Láska je zjevná, když přijdou hosté a vidí rozdíl ve vztazích mezi členy ve skupince. Křesťanská láska mezi členy buněčné skupinky se projevuje jednáním, a ne jen slovy.

B. Modlete se jeden za druhého

Upřímné vztahy se spoluvěřícími vyžadují modlitbu, zvláště u těch věřících, které je „obtížné“ milovat. Jako vedoucí buněčné skupinky se musíte modlit a prosit, aby vám Bůh dal upřímnou lásku ke každému členovi buněčné skupinky. Přemýšlejte nad každým člověkem a modlete se za něj. Modlete se za svůj vztah s každým a za svou schopnost posloužit každému člověku. Modlete se za duchovní růst každého člena, a aby každý člen objevil a používal své duchovní dary. Modlete se, aby každý člověk byl účinným svědkem pro lidi ve svém okruhu vztahů. Modlete se také za osobní potřeby a zápasy každého člena. Když se za každého člena ve skupince budete modlit, vaše láska k němu poroste a vaše vztahy se prohloubí.

Stejným způsobem povzbuďte lidi ve vaší skupince, aby se modlili jeden za druhého. Naplánujte během setkání buněčné skupinky chvíle, kdy se lidé mohou sdílet se svými osobními i „služebními“ problémy a potřebami. Pak věnujte čas modlitbě jeden za druhého.

C. Bud'te spolu

Budování vztahů vyžaduje čas. Musíte si naplánovat, že budete trávit čas s lidmi z vaší skupinky i *mimo* setkání buněčné skupinky. Můžete je pozvat, aby k vám přišli na jídlo, aby se připojili k vaší rodině na procházce v parku, nebo spolu jednoduše buďte nějaký večer u nich nebo u vás. *Činnost není tak důležitá jako čas, který s ní strávíte.* Důvěra ve vztahu se rozvíjí, když lidé vidí, že máte opravdový zájem o ně, o jejich rodiny a jejich záliby. Když pak do jejich životů přijdou problémy, důvěra, která mezi vámi vyrostla, vám umožní, abyste jim posloužili. Můžete jim také dát vědět, že na ně myslíte a modlíte se za ně tím, že jim pošlete pár řádek nebo dopis.

Musíte si naplánovat, že budete trávit čas s lidmi z vaší skupinky i *mimo* setkání buněčné skupinky.

Pro buněčnou skupinku je také velmi zdravé příležitostně se sejít ke zvláštním událostem mimo pravidelná setkání. To pomůže prohloubit a posílit vztahy mezi členy skupinky. Tyto aktivity mohou být velmi neformální, jako například společný piknik nebo výlet na březkách. Mohou být také organizovanější, jako spolupráce na projektu pomoci jednomu z členů skupinky nebo někomu v okolní společnosti (např. oprava střechy, pomoc se zahradou staršímu člověku apod.). Pokud se členové vaší skupinky modlí a setkávají s nevěřícími, kteří by se necítili dobře, kdyby měli přijít na setkání buněčné skupinky, jsou to také vynikající příležitosti, ke kterým je můžete pozvat. Dá jim to příležitost setkat se s jinými křesťany v příjemném a neohrožujícím prostředí.

II. ROZEZNÁVEJTE POTŘEBY LIDÍ

Buněčné skupinky poskytují skvělé prostředí, ve kterém můžete sloužit lidským potřebám. S růstem a zráním skupinky budou členové často bez potíží sdílet své potřeby a očekávat pomoc. Vždy ale budou lidé, kteří nebudou otevřeně sdílet své potřeby, zvláště zpočátku, když skupinka vznikla nebo jsou-li v ní noví. Jako vedoucí buněčné skupinky byste si měli být vědomi některých náznaků, které signalizují problém nebo potřebu. Také můžete pomáhat členům skupinky, aby se učili, jak tyto záchytné body rozeznávat tak, aby se i oni mohli ptát na potřeby a sloužit jeden druhému.

¹ αγάπη

Existuje několik faktorů, které vám a skupince pomohou určit, jestli existují potřeby, které nebyly vysloveny. Jakmile někoho znáte lépe, často už jeho výraz tváře nebo tón hlasu může naznačovat problém. Někdy mohou na duchovní nebo citové problémy člověka ukazovat poznámky či odpovědi na otázky během chvíli diskuse nad Bibli. Jak se ten člověk dívá na sebe? Jak se dívá na Boha? Tyto věci mohou být také zjevné, když se modlí.

Někdy při sdílení modlitebních námětů lidé „narází“ na problém, aniž by ho ve skutečnosti odkryli. Skupinka by se měla ohleduplně vyptat na další podrobnosti tak, aby mohli pomoci potřebu naplnit. Někdy může nevhodné chování člověka během setkání skupinky naznačovat, že je zde skrytý problém. Místo toho, aby ho vedoucí vzal stranou a jen ho požádal, aby s tím přestal, se skupinka může ptát a zjišťovat, jestli pro jeho chování nejsou hlubší, zásadnější důvody.

Někdy jsme příliš zaneprázdnění všemi „detaily“ naší služby a zapomínáme, že to nejdůležitější jsou lidé, s nimiž jsme ve styku.

Nepřehlížejte Ducha svatého, jenž vám pomáhá rozeznávat potřeby lidí. Když se sami modlíte a studujete Písmo, učte se spoléhat na jeho vedení ve vašem snažení sloužit členům vaší skupinky. Nezapomínejte, že na to, abyste potřeby rozeznali, je zapotřebí, abyste na ně dávali pozor! Někdy jsme příliš zaneprázdnění všemi „detaily“ naší služby a zapomínáme, že to nejdůležitější jsou lidé, s nimiž jsme ve styku.

III. PEČUJTE LIDI VE VAŠÍ BUNĚČNÉ SKUPINCE

Má-li být vaše buněčná skupinka starostlivým a pečujícím společenstvím věřících, k čemuž ji Bůh povolává, musí se její členové naučit milovat jeden druhého a „nést břemena jedni druhých“ (Gal 6:2). Vedoucí buněčné skupinky musí jít příkladem v tom, že bude o ostatní pečovat způsobem, který dává najevo lásku a zájem.

A. Reagujte na potřeby

Když má člen skupinky nějakou potřebu nebo problém:

- Snažte se problém pochopit a vcítit se do něj. „...když jeden úd trpí, trpí spolu s ním všechny údy; a když je jeden úd oslavován, radují se všechny údy spolu s ním“ (1Kor 12:26). Dokažte, že o něj máte zájem jako o jednotlivce. Věnujte čas pouhému naslouchání jeho potřebě. Představte si, jak byste se v jeho situaci cítili vy.
- Modlete se za situaci jako skupinka. Potřebujeme Boží moudrost, ne naši vlastní. „Nedostává-li se někomu z vás moudrosti, ať ji žádá od Boha, který dává všem štědře a nevyčítá, a bude mu dána“ (Jk 1:5). Když to děláte jako skupinka, pomáhá to posílit vztahy a skupince to dodává pocit soudržnosti.
- Hledejte jako skupinka odpovědi v Bibli. „Veškeré Písmo je vdechnuté Bohem a je užitečné k učení, k usvědčování, k napravování, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl takový, jaký má být, důkladně vystrojený ke každému dobrému skutku“ (2Tim 3:16-17). Čím lépe vaše skupinka zná Bibli, tím lépe bude připravena prokázat službu lidem v potřebě. Je to také příležitost ukázat, jak se Bible vztahuje na problémy každodenního života.
- Zvažte, jak může skupinka duchovně, citově či materiálně pomoci. Někdy jediné, co je možné pro trpícího člověka udělat, je modlit se, poskytnout povzbuzení a dát mu vědět, že o něho máte zájem. Je-li možné naplnit materiální potřebu, měla by se skupinka rozhodnout, co může udělat, aby pomohla.

Je zřejmé, že potřeby neexistují jen uvnitř skupinky — má-li někdo přítele s nějakým problémem, může se skupinka rozhodnout, zda a jak by mohla pomoci tuto potřebu naplnit. To je jeden z nejlepších způsobů, jak vyjít za lidmi s Kristovou láskou hmatatelným způsobem.

Někdy jsou problémy otázkou hříchu v životě člověka ze skupinky. Jestliže někdo ve skupince zhřešil proti jinému členu, měly by se k řešení situace použít Ježíšovy pokyny v Matouši 18:15-17. Jestliže někdo ve skupince upadl do hříchu, skupinka by jej měla „napravovat v duchu mírnosti“ (Gal 6:1). Vzájemná zodpovědnost za naše chození s Kristem je důležitou stránkou společenství věřících v buněčné skupince.

Jak by měla skupinka reagovat, když někdo promešká setkání? Někdo ze skupinky (ne nutně vedoucí) by se s tímto člověkem měl spojit *následujícího dne*, aby mu dal vědět, že ho skupinka postrádala. Možná byl nemocný nebo měl nějaký jiný problém. A znovu by se skupinka měla rozhodnout, co

mohou udělat, aby pomohli. Když lidé na setkání nepřichází, nepřehlížejte to. Ucházejte se o ně! Dejte jim najevo, že o ně skupinka má zájem!

Mít zájem jeden o druhého je mandát, který mají všichni křesťané. Avšak některé problémy, zvláště těžké citové potíže, jsou natolik vážné, že je nutné vyhledat odbornou pomoc. I když potom takový člověk spolupracuje s odborníkem, skupinka by se za něj měla dál modlit a povzbuzovat jej.

B. Cvičení: péče o lidi

Následující scénáře popisují situace, se kterými se můžete ve vaší buněčné skupince setkat. Během vyučování diskutujte o každé situaci a navrhněte způsoby, jak by buněčná skupinka mohla pomoci. Na tyto situace neexistují nutně „správné“ a „nesprávné“ odpovědi. Hlavní smysl spočívá v tom, že láska se vyjadřuje prostřednictvím jednání – a různí lidé mohou reagovat různými způsoby.

- *Katka*: Ráno po poslední schůzce skupinky vám zavolá Katka. Řekne vám, že už nebude chodit na setkání, ale vysvětluje to velmi mlhavě. Když nad tím přemýšlíte, vzpomínáte si, že Katka během chvíle společenství nebo diskuse mluvila velmi málo a po setkáních odcházela, aniž by se s někým bavila. Co byste dělali?
- *Olga*: Během jednoho setkání si členové skupinky říkají osobní modlitební náměty. Když dojde řada na Olgu, ona sklopí oči a tiše řekne: „Všechno je v pořádku, díky.“ Během modlitební chvíle si nejste jistí, ale máte dojem, že pláče. Co byste dělali?
- *Ondřej a Marie*: Manželský pár, Ondřej a Marie chodili na vaši skupinku téměř rok. Během té doby však byla jejich účast přinejmenším ojedinelá. V poslední době je během setkání skupinky jasné, že mezi nimi je výrazné napětí. Máte podezření, že možná mají problém v manželství, ale nedomníváte se, že je znáte natolik dobře, abyste se jich zeptali. Co byste dělali?
- *Michal*: Nedávno jeden ze členů skupinky pozval na skupinku spolupracovníka jménem Michal. Během diskuse nad Bibli se ptal na množství otázek a chtěl se o Ježíši dozvědět víc. Avšak Michal má velmi provokující povahu a neustále lidi uráží (zřejmě nevědomky). Jeho přítomnost narušila kdysi velmi příjemná setkání. Několik týdnů už na setkání nechodí a – upřímně řečeno – většina členů skupinky si oddechla, že už tam není. Co byste dělali?

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. V 1. Tesalonickým 2:8 Pavel píše „Tolik jsme po vás toužili, že jsme vám chtěli odevzdat nejen evangelium Boží, ale i svůj život. Tak jste se nám stali drahými!“ Proč bylo „sdílení životů“ (podle angl. překl.) důležitou součástí Pavlovy služby?
2. Zopakujte si příběh Nadi na začátku této lekce. Co mělo být ve skupince jinak a jak jí mohla skupinka pomoci?
3. Měla by skupinka pohotově pomáhat ve finančních potřebách? Proč nebo proč ne?

AKČNÍ PLÁN

1. Napište dva nebo tři způsoby, jak by vaše buněčná skupinka mohla růst v lásce jednoho k druhému. Sepište několik činností, které vaše skupinka může dělat, aby se lidé více modlili jeden za druhého.
2. Napište dva nápady, jak by vaše buněčná skupinka mohla trávit čas společně mimo pravidelná setkání. Naplánujte to uskutečnit někdy během příštích tří měsíců.

3. Povzbudte členy vaší skupinky, aby se sdíleli se svými potřebami, starostmi a problémy se skupinkou, a hledejte způsoby, jak jim může skupinka pomoci.

LITERATURA

Mackey, Bob. *All About Cells*, (nepublikované materiály, 1996).

Neighbour, Ralph. *The Shepherd's Guidebook*. Houston: Touch Publications, 1992

BUNĚČNÉ SKUPINKY

9

LEKCE

Příprava nových vedoucích buněčných skupinek

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je poskytnout stávajícím vedoucím buněčných skupinek praktická vodítka pro přípravu nových vedoucích.

☞ OSNOVA LEKCE

- Učedníka na vedoucího je třeba vybrat, připravit a uvést do služby.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět, že je důležité mít ve své buněčné skupince učedníka na vedoucího, a vědět, jak takového učedníka vybrat.
- Rozumět procesu přípravy učedníka na vedení tým, že je zapojen do všech oblastí služby.
- Rozumět procesu uvolnění učedníka na vedoucího k tomu, aby vedl svou buněčnou skupinku.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Cvičení „Koho vybrat, když žádná volba není jasná“ obsahuje několik popisů situací vedoucích buněčných skupinek, kteří mají potíže s výběrem učedníka na vedoucího. Pamatujte, že neexistuje jedna správná reakce na tyto scénáře. Účelem cvičení je pomoci účastníkům praktickým způsobem přemýšlet nad volbou učedníka a řešit situace, které mohou být podobné těm, jimž budou čelit ve svých buněčných skupinkách.

Lekce 10 o buněčných skupinkách v další příručce dává vedoucím buněčných skupinek příležitost diskutovat o otázkách a problémech, které mají ve svých skupinkách. Připomeňte účastníkům, aby si udělali seznam těchto otázek a problémů a přinesli je s sebou na vyučování ze 4. příručky.

I. VYBERTE SI UČEDNÍKA NA VEDOUČÍHO

A. Význam učedníků

Biologická buňka v lidském těle se ze své podstaty bude reprodukovat. Definice, kterou jsme stanovili pro buněčnou skupinku a která ji odlišuje od ostatních skupinek, spočívá v tom, že buněčná skupinka se také *rozmnožuje*. Avšak zatímco buňka v těle je schopna se rozmnožovat sama o sobě, buněčná skupinka se nemůže rozmnožovat bez někoho, kdo by nově vytvořenou buňku vedl.

Celková filozofie služby buněčných skupinek je v tom, že buňky jsou jen stavebním kamenem nebo menší součástí větší strategie služby zakládání nových sborů. Je mnoho metod a přístupů k využívání buněčných skupinek při zakládání sborů a skupinky samy jsou často nedílnou součástí procesu zakládání sborů.

Je zřejmé, že bez nových vedoucích proces zakládání nových skupinek ztroskotá. Kde však najít nové vedoucí buněčných skupinek? Uvnitř samotných buněk! Jedním z prvních úkolů vedoucího buněčné skupinky je na modlitbě vybrat a připravit učedníka na vedoucího.

Proces násobení buněčných skupinek se stává skutečností jen tehdy, když jsou vybírání a metodou učednictví připravování noví vedoucí.

Kde najít nové vedoucí buněčných skupinek?
Uvnitř samotných buněk!

B. Průběh výběru učedníka

Vedoucí buněčné skupinky mají svěřit Kristovo učení „věrným lidem, kteří budou schopni vyučit také jiné“ (2Tm 2:2). Toto jsou lidé, kteří jsou nejen schopni stát se vedoucími, ale kteří jsou s to také zopakovat tento proces a sami připravit další vedoucí.

V Bibli máme mnoho příkladů zralých věřících, kteří trávili čas a sloužili s lidmi, kteří byli ve své víře a zkušenosti se službou méně zralí. Pavlovo dobře známé nabádání Timotea je vidět na několika příkladech, jež máme v Novém zákoně: Ježíš a jeho učedníci, Pavel a Timoteus, Akvila a Apolos, Pavel a Sílas atd.

Jaké jsou požadavky na učedníka na vedoucího buněčné skupinky? Každý zralý vedoucí buněčné skupinky by měl mít následující tři rysy: charakter, zkušenost a dovednosti. Z těchto tří rysů se na začátku procesu přípravy nového vedoucího vyžaduje jen charakter. Zkušenost a dovednosti přijdou s časem, když bude vedoucí buněčné skupinky svého učedníka připravovat a zapojovat do různých oblastí služby.

Otázka charakteru je velmi důležitá. Učedník by měl růst v křesťanském charakteru, který je popsán v předpokladech pro dohlázeatele a diakony v 1. Timoteovi 3:2-12. Jsou-li tyto charakterové rysy zjevné, může tento člověk být považován za „kandidáta“ na vedoucího buněčné skupinky. Cílem našeho hledání není dokonalý člověk, protože taková osoba neexistuje. Spíše nám jde o člověka, který v těchto oblastech horlivě usiluje růst. Duchovní charakter se podrobně probírá ve stejnojmenné části tohoto výcvikového programu. Můžete ji použít jako vodítko pro povzbuzení rozvoje duchovního charakteru u sebe i u vašeho učedníka.

Načasování volby učedníka na vedoucího je důležité — ani příliš brzy, ani pozdě.

Vedoucí buněčné skupinky by měl před volbou učedníka na vedoucího strávit mnoho času modlitbou. Měl by se při tomto rozhodování modlit za vedení a moudrost od Ducha svatého. Vybrat někoho jako učedníka na vedoucího není malá věc a vedoucí skupinky musí v této své volbě hledat potvrzení Ducha svatého.

Také načasování volby učedníka na vedoucího je důležité. Vedoucí buněčné skupinky nemůže učinit toto rozhodnutí příliš brzy, když možná ještě nebylo dost času na pozorování a poznání členů jeho skupinky. Na druhé straně nemůže být učedník zvolen na poslední chvíli, když je buňka připravena na násobení a vedoucí si uvědomí, že potřebuje nového vedoucího, který by mu pomohl. Aby se mohl učedník učit a růst ve své zkušenosti a dovednostech v rámci buněčné skupinky, je nutné s ním strávit dostatečné množství času. Vedoucí buněčné skupinky se musí na modlitbě rozhodnout, kdy svého učedníka vybrat a začít mu být vzorem ve službě.

C. Cvičení: Koho vybrat, když žádná volba není jasná?

Vedoucí buněčných skupinek často zápasí s důležitým rozhodnutím, koho vybrat, aby byl učedníkem na vedoucího. Je užitečné pozorovat příklad apoštola Pavla, když cestoval a zakládal nové sbory. Jak vidíme v knize Skutků, Pavel s Barnabášem nejmenovali vedoucí v nových sborech do doby své druhé misijní cesty. Je vidět, že starší, kteří by tyto sbory vedli, nebyli ustanoveni hned.

1. list Timoteovi 3:1 říká: „Věrohodné je to slovo: Usiluje-li někdo o biskupství, touží po dobré práci.“ 1. Petruv 5:2 říká: „Paste Boží stádo, které je u vás; dohlížejte na ně ne z donucení, ale dobrovolně, podle Boha, ne z nízké ziskovosti, ale ochotně.“ Vedení by mělo být svěřeno člověku, který k němu „dobrovolně“ upne své srdce a je „ochoten“ sloužit. Pro vedení je nezbytným předpokladem duchovní zralost, ale učedník na vedoucího musí také vážně toužit po službě Pánu.

Během přednášky diskutujte o následujících situacích:

- *Scénář:* Michal nedávno rozběhl buněčnou skupinku ve své čtvrti. Jeho cílem je založit dostatek reprodukcí buněčných skupinek, aby ve městě mohlo být založeno několik nových sborů. Pozval několik přátel a členů rodiny a skupinka se schází již několik měsíců. Všichni ve skupince jsou noví věřící a nikdo se nejeví být dost zralý, aby mohl být učedníkem na vedoucího. Michal se za to modlil, ale není si jist, co má dělat. Může si za učedníka na vedoucího vybrat nového věřícího? Co byste mu doporučili?
- *Scénář:* Petr založil buněčnou skupinku s pomocí dalších dvou věřících. Tito muži jsou křesťané už několik let, ale žádný z nich nemá mnoho zkušeností ze služby. Petr si myslí, že než jednoho z nich vybere jako učedníka na vedoucího, měl by raději čekat delší dobu, aby tak měli hodně

příležitostí ho při vedení buněčné skupinky pozorovat. Co si myslíte o jeho přístupu? Co byste mu doporučili?

- *Scénář:* Jirka založil buněčnou skupinku v komunitě s vysokou mírou nezaměstnanosti. Skupinka se pokouší pomoci mužům v této společnosti najít práci a také jim představit Bibli. Jirka požádal prvních několik mužů, kteří přišli, aby pozvali další přátele, kteří byli bez práce. Odezva byla ohromná a skupinka vyrostla na patnáct lidí během jediného měsíce. Jirka ví, že skupinka by se měla dělit, když dosáhne patnácti, ale to se zřejmě nemůže stát, protože nikdo z členů ještě není věřící. Dělá si starosti, že skupinka dál poroste, a neví, co dělat. Jak byste mu poradili? Co si myslíte o jeho strategii? Je něco, co byste dělali jinak?

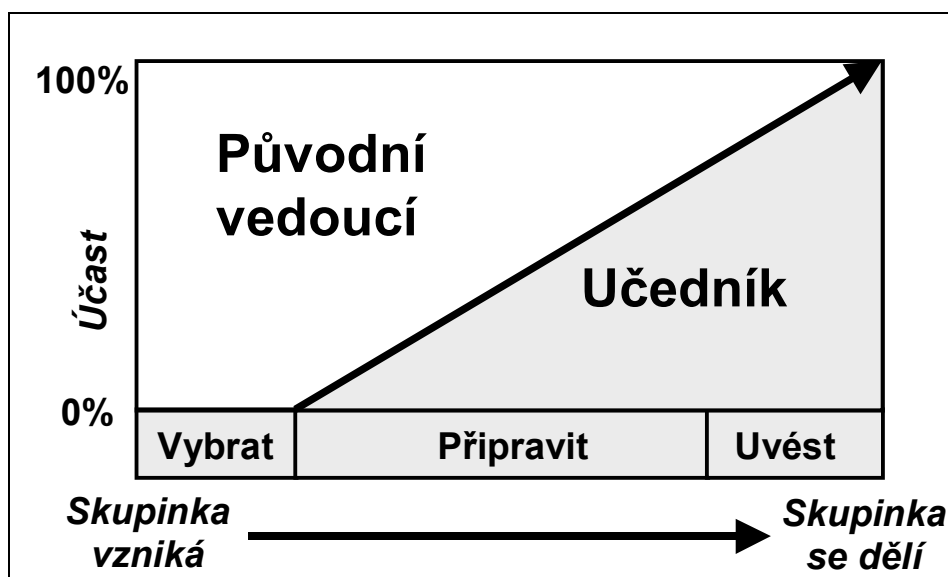
II. PŘIPRAVTE UČEDNÍKA NA VEDENÍ

A. Přizvěte svého učedníka do všech stránek služby

Jakmile jste si vybrali svého učedníka na vedoucího, musíte se cílevědomě snažit zapojit ho do všeho, co v rámci buněčné skupinky děláte. Všechno, co jste dosud dělali sami, se nyní musíte pokusit dělat se svým učedníkem na vedoucího. Vysvětlujte všechno – více než jednou – dokud si nejste jisti, že váš učedník tomu dostatečně rozumí na to, aby to předal dalšími novému vůdci.

Musíte se cílevědomě snažit zapojit učedníka do všeho, co v rámci buněčné skupinky děláte.

Měli byste začít zapojováním svého učedníka do přípravy a vedení každého setkání buněčné skupinky. Předem diskutujte, co budete na každém setkání dělat, a vysvětlujte, proč používáte určitý přístup. Po každém setkání diskutujte, co jste se během něj oba naučili. Pak spolu naplánujte další setkání. Diskutujte o problémech na setkání — např. že někdo ovládal diskusi — a jak byl (nebo nebyl) problém vyřešen. Rostoucí zapojení učedníka je znázorněno na obrázku 9.1.

Obrázek 9.1 Příprava učedníka

Jakmile váš učedník nemá potíže s různými stránkami plánování a vedení jednotlivých setkání, můžete mu začít pomáhat v rozvíjení jeho chápání širšího rámce a filozofie služby buněčných skupinek. Diskutujte o vašich cílech v rámci zakládání sborů a vysvětlete mu, jakým způsobem jsou buněčné skupinky součástí těchto cílů. Pomozte mu porozumět životnímu cyklu buněčné skupinky, a prodiskutujte s ním, ve které fázi se v současné době skupinka nachází.

Samozřejmě tento proces zapojování vašeho učedníka vyžaduje významnou investici vašeho času a úsilí. Ale v procesu učednictví nejsou žádné zkratky. Investovat váš život do života jiného člověka vyžaduje oddanost, vytrvalost a mnoho pomoci a povzbuzení od Ducha svatého.

B. Hodnoťte svého učedníka

Jako vedoucí buněčné skupinky až moc dobře víte, že máte v rámci své služby silné a slabé stránky. Stejným způsobem bude váš učedník v některých oblastech služby vynikat, zatímco v jiných oblastech vedení buněčné skupinky bude dělat chyby nebo zápasit.

Měli byste se svým učedníkem diskutovat o věcech, které dělá dobře. To ho povzbudí a ujistí o jeho povolání být vedoucím. Také je prospěšné s ním mluvit – v lásce – o oblastech, ve kterých potřebuje růst. Učedník na vedoucího buněčné skupinky může mít množství zkušeností ze služby, a přesto postrádat dobré dovednosti. Při přípravě učedníka je zapotřebí pomoci mu, aby viděl, kde a jak se jako vedoucí může zlepšit. Když vidíte oblast potřeby, nabídněte konstruktivní způsoby, jak ji zlepšit. Jinými slovy neupozorňujte učedníka jen na problémy, nýbrž předkládejte návrhy, jak může problémové oblasti napravit.

Když už jste svému učedníku vzorem ve službě, požádejte ho také, aby vám řekl o oblastech, kde si myslí, že máte prostor pro zlepšení vy. Nikdo z nás není dokonalý a docela často máme nedostatky a slabosti, které si ani neuvědomujeme. Krása učednického vztahu spočívá ve schopnosti pomáhat jeden druhému na cestě k hlubší křesťanské zralosti a růstu. Společným diskutováním a hodnocením vašich silných a slabých stránek ukazujete hodnotu týmové práce. Zakládání sborů se nejlépe dělá v týmu lidí, kteří si mohou navzájem pomoci vyrovnávat silné a slabé stránky a růst k hlubší křesťanské zralosti.

Zakládání sborů se nejlépe dělá v týmu lidí, kteří si mohou navzájem pomoci vyrovnávat silné a slabé stránky.

C. Modlete se za svého učedníka a spolu s ním

Když svého učedníka vychováváte a jste mu vzorem služby, najděte si čas na modlitbu za růst jeho charakteru, zkušeností a dovedností. Modlete se, aby jej Duch svatý nadále utěšoval, povzbuzoval a vedl. Modlete se za svou schopnost jej vést v učednictví a být mu příkladem vedoucího buněčné skupinky.

Důležité je také modlit se *spolu s* učedníkem. Udělejte si čas na společnou modlitbu při přípravě setkání a evangelizačních událostí. Modlete se spolu za jednotlivce ve skupince, za jejich potřeby a za lidi, které oslovují. Modlete se jeden za druhého v oblastech zápasů a dalších osobních potřeb. Pokuste se všípít svému učedníku obrovskou důležitost modlitby ve všech oblastech služby buněčné skupinky.

III. UVEĎTE UČEDNÍKA DO SLUŽBY

A. Předejte svému učedníkovi vizi

Jedním z nejdůležitějších kroků při uvolňování vašeho učedníka na vedoucího je neustále mu předávat vizi toho, co se může prostřednictvím svého života a služby uskutečnit. Trénink v dovednostech, ve kterém chybí vize, je jako připravovat se na cestu, ale nemít žádný cíl. Váš učedník musí porozumět, že možným koncovým výsledkem jeho služby může být množství nových sborů založených skrze jeho službu buněčných skupinek. Potřebuje vidět, jak to, co se učí a dělá v této chvíli, zapadá do této větší vize „konečného výsledku“. Uvědomění si, co Bůh může udělat skrze svůj nedokonalý lid, může být pro vašeho učedníka na vedoucího obrovskou motivací. Najděte si čas a zeptejte se svého učedníka, jakou má on vizi pro dílo, ke kterému ho Bůh povolává. Ujistěte se, že váš učedník rozumí, že má důležitý úkol pomáhat při naplňování Velkého poslání.

B. Svěřujte svému učedníku službu

S tím, jak váš učedník roste v porozumění různým stránkám služby buněčné skupinky, je zapotřebí začít svěřovat mu více a více odpovědnosti. Obecně platí, že svému učedníku chcete nejprve službu předvést a vysvětlit mu, co jste dělali a proč. Pak sloužíte společně se svým učedníkem (např. při plánování setkání nebo vedení diskuse nad Biblií). A nyní necháváte učedníka, aby konal službu sám s vaším povzbuzením a dohledem. Objektivně mu vysvětlujte silné a slabé stránky, které pozorujete, a poskytněte mu konstruktivní návrhy na zlepšení. Nakonec svému učedníku dovoluňte, aby sloužil bez jakékoliv vaší účasti. Když dospěje do bodu, kdy je s to samostatně vést setkání buněčné skupinky, můžete čas od času chtít „být zaneprázdněný“, aby učedník získal důvěru ve své schopnosti ve vaší nepřítomnosti.

Tento proces delegování začíná v malém, ale nakonec je potřebné, aby váš učedník měl mnoho zkušeností s vedením buněčné skupinky bez vašeho zapojení. Je to jediný způsob, jak bude opravdu připraven sám vést nějakou skupinku a důvěřovat Pánu Ježíši, že ho v této vůdcovské roli povede.

Uvědomte si, že svěřování odpovědnosti není pro vedoucího buněčné skupinky vždy snadné. Vzdát se pravomoci a odpovědnosti za vaši skupinku je obtížné. Co když si učedník nepovede dobře? Co když bude dělat množství chyb? Co si bude skupinka myslet a jak bude reagovat? Vedoucí buněčné skupinky musí udělat krok víry, když na sebe učedník bere víc a více odpovědnosti. Musí se zmenšovat a učedník růst. Někteří vedoucí mají pocit, jako by „ztratili práci“ a byli teď nezaměstnaní. Sdílejte během této doby své pocity se svým učedníkem, aby byl připraven se s nimi vypořádat, až přijde čas na to, aby předal svou skupinku novému vedoucímu.

C. Uvolněte svého učedníka k založení nové buněčné skupinky

Když bude vaše buněčná skupinka dál evangelizovat a růst, přijde čas, kdy bude připravena rozdělit se na dvě buněčné skupinky. S přibližováním se této chvíli diskutujte se svým učedníkem o celkové strategii služby pro jeho novou skupinku. Jaké jsou *jeho* cíle na založení sboru a jak jeho nová buňka zapadá do větší strategie služby? Snad bude jeho buňka stavebním kamenem stejného sboru jako vaše skupinka, nebo možná bude pomáhat při zakládání jiného sboru. Důležitou částí je, že váš učedník chápe větší strategii a to, kam jeho skupinka to této strategie zapadá.

Povzbuďte svého učedníka, aby dal dohromady modlitební tým, který se za něj bude modlit před, během a po založení nové buněčné skupinky. Pomozte mu pochopit, jak připravit první setkání, protože možná nebyl součástí tohoto dění, když vaše skupinka začínala.

Během posledního měsíce před tím, než je vaše buněčná skupinka připravena k dělení, zcela předejte službu v buněčné skupince svému učedníku. Tak v něj členové skupinky získají důvěru, že je povede, až se z jedné skupinky vytvoří dvě. A nakonec zůstaňte nablízku a buďte připraveni mu s novou skupinkou pomoci. Nenechte ho plavat v hlubokých vodách samotného. Modlete se s ním a veďte ho k zodpovědnosti za výběr jeho učedníka z nové skupinky. Nepřestávejte ho povzbuzovat při vedení jeho skupinky.

(Proces rozmnožování buněčné skupinky bude podrobně probíráán v lekci 11 „Násobení buněčných skupinek“ v příručce č. 4)

D. Znovu započnete s procesem učednictví

Po rozdělení vaší buněčné skupinky do dvou bude váš bývalý učedník pracovat s některými lidmi z vaší původní skupinky. To znamená, že původní skupinka může znovu začít aktivně evangelizovat a přivádět nové lidi. To také znamená, že znovu potřebujete na modlitbách zvážít, kdo bude vaším příštím učedníkem na vedoucího. Tento proces hledání, vedení v učednictví a uvolňování vedoucích je účinným způsobem, jak zakládat nové skupinky, vést lidi k Pánu a naplňovat Velké poslání prostřednictvím nových sborů.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Jaké jsou kvalifikační předpoklady učedníka na vedoucího?
2. Jestliže se ve vaší skupince nikdo nejeví být způsobilý na to, aby byl učedníkem na vedoucího, jakými konkrétními způsoby budete připravovat vedoucí v rámci vaší skupinky? Co bude zapotřebí dělat, aby k tomu docházelo?
3. Co byste dělali, kdybyste si na modlitbě vybrali učedníka na vedoucího a on či ona by odmítl?

AKČNÍ PLÁN

1. Pokud jste z vaší buněčné skupinky dosud nevybrali učedníka na vedoucího, modlete se za to a pak to udělejte. Jestliže se nikdo nezdá být způsobilým, vyberte si někoho, koho budete vést v učednictví a připravovat na vedoucího.
2. Začněte svého učedníka zapojovat do služby spolu s vámi a aktivně mu svěřujte více a více odpovědnosti.
3. Čas od času svého učedníka zhodnoťte a požádejte ho, aby v rámci vaší služby ve skupince ohodnotil vás.
4. Modlete se za svého učedníka na vedoucího.

LITERATURA

Neighbour, Ralph. *The Shepherd's Guidebook*. Houston: Touch Publications, 1990.

Logan, Robert. *Multiplication of Cell Groups*. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Co., USA, nedatováno.

EVANGELIZACE

EVANGELIZACE

8

LEKCE

Evangelizace skrze vztahy

„NIKDO NEMÁ VĚTŠÍ LÁSKU...“

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je zdůraznit potřebu a strategický význam budování přátelství s nevěřícími lidmi.

☞ OSNOVA LEKCE

- Ježíš se aktivně snažil budovat přátelství s hříšníky, aby je získal.
- Bůh chce, aby křesťané *šli* a hledali ztracené — ne aby se *scházeli* a *zvali* ztracené, aby za nimi přišli.
- Přátelství s nevěřícími má svou cenu, ale i své výhody.
- Evangelium se nejlépe předává tehdy, když máme s nevěřícím člověkem navázaný vztah.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Rozhodnout se v zájmu Božímu království přátelit s nekřesťany.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Tato poslední lekce o evangelizaci je vytvořena tak, aby vystupňovala emotivní dopad klíčových biblických veršů týkajících se našeho vztahu k ztraceným. Je důležité, aby lidé měli čas poprat se s textem v Lukáš 15 a jeho dnešní hodnotou pro ně osobně. Nechte je nad ním chvíli v tichosti uvažovat a sami najít odpovědi na otázky položené v části IB.

Vaše touha oslovit ztracené musí být zjevná, osobní a praktická. Uveďte příklady toho, jak vás někdo oslovil nebo jak jste přivedli někoho k víře prostřednictvím přátelství.

Úvod

VAROVÁNÍ! Tato lekce by mohla změnit váš život. Pokud porozumíte a budete aplikovat její poselství, vaše služba se může stát nezměrně bohatší, plnější a více uspokojující. Je také pravda, že pokud uvedete učení této lekce do života, nemusíte být správně pochopeni ze strany svých křesťanských přátel, kteří si myslí, že se nakazíte hříšným světem. Pamatujte ale, že i samotného Ježíše nazývali „přítelem hříšníků“ (Mt 11:19). Být jako on vám za to riziko stojí.

Aby ve vaší zemi vzniklo smysluplné hnutí zakládání sborů, musí docházet ke smysluplné evangelizaci. Musíte přiřadit strategickou prioritu zasažení lidí ... jednotlivců s tvářemi a problémy. Vztahy budují víru, víra buduje přátelství a přátelství zasahuje národy!

Postupujte opatrně, ale postupujte ve víře.

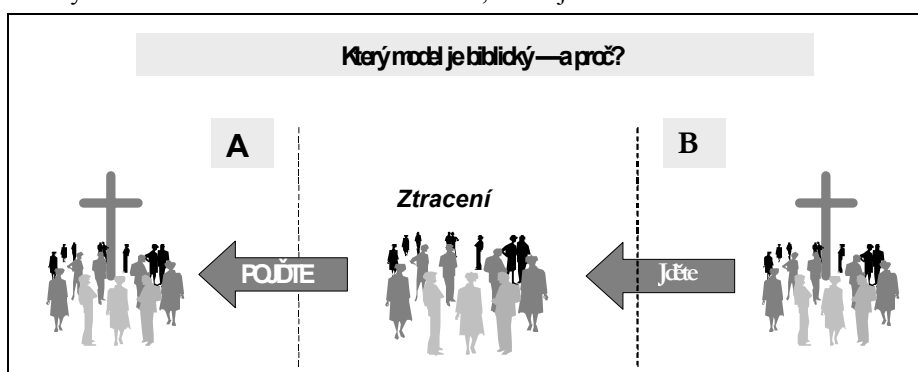
I. PŘÁTELSTVÍ S NEKŘEŠŤANY

A. Tři podobenství: jedna lekce — Lukáš 15

Farizejové byli rozhořčeni tím, že Ježíš tráví čas s hříšníky. Cítili, že spravedlivý člověk se by se nemohl ani neměl setkávat s hříšnými lidmi. To by spravedlivého nakazilo. Jejich logika zní rozumně, ale je špatná. Jako reakci na tento postoj Ježíš vyprávěl příběhy o ztracených věcech zaznamenané v 15. kapitole Lukášova evangelia. Závěr všech tří příběhů je stejný. Když se ztratí mince nebo něco jiného, hledáme to a radujeme se, když to najdeme. Bůh si ale ztracených lidí cení ještě mnohem víc než těchto věcí. My bychom v tom měli být stejní.

B. Co se můžeme z podobenství naučit?

- Komu byla podle 1. a 2. verše určena tato podobenství?
- Z čeho bývá v nebi podle veršů 9 a 10 největší radost?
- Co je pro Boha důležitější — skupina devadesáti devíti věřících, kteří mu věrně slouží, nebo pokání jediného hříšníka (v. 9,10)?
- Byla stížnost staršího bratra oprávněná (v. 29-30)? Odpovídala tomu, co ve svém srdci cítil otec?
- Na čem Ježíši více záleželo: na souhlasu nábožných lidí nebo na záchraně ztracených?
- Dokážete si představit sebe v podobenství o ztraceném synu? Které postavě se nejvíce podobáte? Kterou postavou chcete být?
- Jaký je obvyklý postoj v našich sborech k evangelizaci ztracených? Podobají se naše sbory více Otcovi nebo staršímu bratru? Je-li to nutné, jste ochotni zaujmout jiné stanovisko a přátelit se a evangelizovat ztracené?
- Jaké druhy úsilí budou nutné k oslovení lidí tam, kde žijete?

Obrázek 8.1 Hledání nebo zvaní?

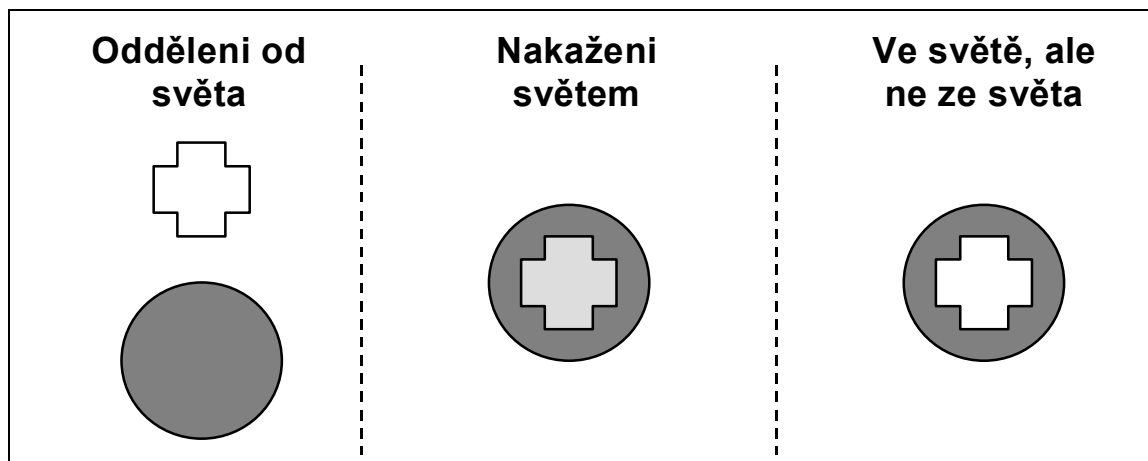
C. A co ostatní biblické verše?

Lukáš 15 jasně říká, že jít za ztracenými a snažit se je získat, by měla být naše priorita. Ježíš očividně trávil čas „jídlem a pitím“ s hříšníky, aby je mohl získat. Jak můžeme tato fakta uvést do souladu s jinými verši, například:

- 2Kor 6:14 Žádný podíl světla s temnotou
- 1J 2:15 Nemilujte svět
- 1Kor 15:33 Špatná společnost kazí dobré mravy

Je skutečně pravda, že příliš blízký vztah s nevěřícím člověkem nás může přivést na scesti. Naši nejbližší přátelé by měli být věřící. Mezi Ježíšovy nejbližší přátele patřilo například dvanáct učedníků, Marie s Martou, Lazar a jiní učedníci. Přitom se však Ježíš snažil navázat kontakt i s hříšníky. Chodil k nim domů a na místa, kde se setkávali. „Láska ke ztraceným“ není to stejné jako láska ke světu, a kázat „čiňte pokání“ není to stejné jako vztah. Pavel Korintským věřícím jasně napsal, že jim nechtěl říci, aby se vyhýbali hříšníkům (1Kor 5:9-11). Podle Pavla je špatné družít se se špatným věřícím, ne se špatným nevěřícím. Je to šokující prohlášení, ale i přesto je pravdivé.

Potřebujeme samozřejmě velkou moudrost k tomu, abychom poznali, jak úzký vztah s nevěřícími navázat. Farizejové však chybovali na stranu přílišné opatrnosti a zdá se, že mnoho sborů a věřících se i v dnešní době řídí jejich příkladem a ne příkladem Pána Ježíše Krista. Musíme mít s nevěřícími tak blízké vztahy, aby nám důvěřovali, když jim budeme vysvětlovat evangelium. Oddělit se od nevěřících není řešení — musíme si dávat pozor na svou spravedlnost během toho, co s nimi budeme „jíst a pít“.

Obrázek 8.2 Tři pohledy na přátelství s nevěřícími

II. NÁSLEDOVÁNÍ KRISTA V PŘÁTELSTVÍ

Ježíš neříkal jen příběhy. Dokládá tato podobenství tím, že upřímné přátelství potřebným lidem sám nabízel. Písmo říká o podstatě Ježíšova přátelství následující:

A. Římanům 5:6-8

„Vždyť když jsme ještě byli bezmocní, zemřel Kristus v určený čas za bezbožné. Sotva kdo podstoupí smrt za spravedlivého, i když za dobrého by se snad někdo i odvážil zemřít. Bůh však projevuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní.“

B. Jan 15:13

„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“

C. Marek 10:45

„Vždyť i Syn člověka nepřišel, aby si nechal posloužit, ale aby posloužil a dal svou duši jako výkupné za mnohé.“

Jaký je důraz těchto tří biblických oddílů? Jaké doklady přátelství Kristus nabídl? Jak můžeme přesvědčivě prokazovat přátelství a lásku těm, kdo jsou mimo Kristovo tělo?

III. SEČTENÍ NÁKLADŮ

A. Cena přátelství s nekřesťany

- Bude vás to stát čas.
- Může vás to stát pověst — „přítel hříšníků“ (L 7:34).
- Může to pro vás znamenat citová muka a bolest.
- Bude to pro vás znamenat nepohodu.

B. Přínosy přátelství s nekřesťany

- Získáte přitele — člověka s jiným úhlem pohledu.
- Získáte příležitost pro evangelium nejen pro vašeho nového přítele, ale pro jeho okruh přátel a možná i pro jejich přátele.
- Získáte mezi nevěřícími zastávce vaší víry.
- Získáte naději na nové bratry a sestry v Kristu, budoucí spolupracovníky na úkolu evangelizace vašeho okolí a země.

IV. ŽIVOTNÍ ZKUŠENOSTI TÝKAJÍCÍ SE EVANGELIZACE SKRZE VZTAHY

Zbytek času vyhrazeného pro tuto lekci využijte tak, že se budete sdílet o příklady a osobní zkušenosti týkající se významu přátelství v evangelizaci.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Jak mohu ve svém okolí začít navazovat komunikaci s nekřesťanskými známými?
2. Jak mohu ve svém okolí navázat vztahy s nekřesťany?
3. Jsem ochoten spočítat náklady na vykročení a oslovení lidí evangeliem, kteří jsou nyní mimo můj dosah?
4. Co se stane s hnutím zakládání sborů, jestliže se zastaví vroucí a trvalá evangelizace?
5. Jim Elliot, misijní mučedník, který šel k indiánům Auca v Ekvádoru, jednou napsal: „Není blázen ten, kdo dává, co si nemůže udržet, aby získal, co nemůže ztratit.“ Měl pravdu? Jak se jeho slova vztahují na úkol získávání ostatních pro Krista?

AKČNÍ PLÁN

1. Modlete se za Bohem vedená setkání s nekřesťany. Jak můžete navázat vztahy s nekřesťany ve vašem okolí? Modlete se za smělost vstoupit dveřmi, které Bůh otevře. Modlete se za vhléd, abyste je viděli.
2. Sečtu náklady a projevím víru, že se spřátelím s pěti nevěřícími v mém okolí tento měsíc, abych je případně získal pro Krista.
3. Využij každý den, který máš! Buď přítelem a získávej své přátele pro Krista! Přiváděj je ke studiu Bible, do společenství a k evangelizaci. Učini je součástí týmu!

LITERATURA

Petersen, Jim. *Living Proof: Sharing the Gospel Naturally*, Colorado Springs: Navpress, USA 1989.

Pippert, Rebecca Manley. *Out of the Salt Shaker & Into the World: Evangelism As a Way of Life*. Madison, WI: Intervarsity Press, USA 1999.

UČEDNICTVÍ

UČEDNICTVÍ

1

LEKCE

Úvod do výchovy učedníků

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je představit strategické postavení činění učedníků v celkovém procesu zakládání sborů.

☞ OSNOVA LEKCE

- Učednictví je jedním z úkolů církve.
- Učednictví leží v srdci sborového života.
- Učednictví má zásadní význam pro růst církve.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Rozumět biblickým základům činění učedníků v souvislosti s Velkým posláním.
- Mít větší osobní vizi a oddanost úloze činění učedníků.
- Rozumět Božímu hlavnímu záměru a tomu, jak se týká úlohy činění učedníků.
- Chápat, jak efektivní učednictví přispěje k jeho úspěchu jako zakladatele sboru.

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Lekce o učednictví v Příručkách III a IV na sebe navazují. Proto se doporučuje, aby celý oddíl o učednictví vedl jeden instruktor. Je-li zapotřebí více instruktorů, musí mezi nimi být těsná koordinace. Před začátkem cyklu přípravy by si instruktor měl přečíst celý oddíl (všech šest lekcí včetně akčních plánů a příloh), aby porozuměl jedinečnému přístupu k jejich obsahu.

ÚVOD

Výchova učedníků je pro zakládání sborů nepostradatelná a je zodpovědností místního sboru. Sbor se reprodukuje proto, že se prostřednictvím učednictví v životech dalších lidí reprodukuje učedníci. Je-li evangelizace duchovním porodnictvím, pak učednictví je duchovní pediatrií. Při výchově dětí netoužíme vychovávat děti, které budou věčně závislé a nedospělé. A také v procesu učednictví pomáháme našim bratrům a sestrám v Kristu růst do úplné duchovní zralosti – ve spolupráci s Bohem ve vzájemném budování a posvěcování. I když je výchova učedníků úkolem místního sboru, je možné ji uskutečňovat různými způsoby. Spíše než aby tato řada lekcí navrhla striktní postup, jak krok za krokem vychovat učedníky, pomůže vám porozumět funkci činění učedníků v rámci zakládání sborů a tomu, jak tuto funkci účinně naplňovat ve vaší službě.

I. BIBLICKÝ ZÁKLAD

Výchova učedníků byla jádrem Ježíšovy služby, když byl tady na zemi. Evangelia nám poskytují jasný popis toho, jak si vyvolil některé lidi, aby ho následovali, a jak je připravil a vyslal, aby pokračovali v jeho poslání. Bible tyto lidi nazývá „učedníci“, což znamená žáci, následovníci nebo učňové. Ve velkém poslání Ježíš zjevuje, že činění učedníků je středem jeho záměru s církví, dokud se nevrátí.

"Byla mi dána *všechna* pravomoc na nebi i na zemi. Proto **jdouce, učíte mémi učedníky všechny** národy, **křtíte** je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého, **učíte** je zachovávat *všechno*, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po *všechny* dny až do skonání tohoto věku. Amen" (autorův doslovný překlad Matouše 28:18-20).

Činění učedníků je v samém jádru velkého poslání. Dominantním slovem, které tento úsek spojuje dohromady je „všechno“. Všechna pravomoc, všechny národy, všechno (co jsem vám přikázal) a všechny dny. V řečtině jsou slovesa „jít“, „křtít“ a „učit“ v přechodníku. Jen sloveso „činit učedníky“ je zde v

rozkazovacím způsobu. Těmito prostými a přece hlubokými slovy Ježíš dává své církvi jak její hlavní úkol, dokud se nevrátí, tak zaslíbení, které zaručuje úspěch. Ve zbytku Nového zákona, zvláště v Pavlových spisech, vidíme, jak první církve ztělesňovala poslušnost tomuto příkazu.

A. Úkol

Hlavní důraz je položen na ústředním příkazu „činit učedníky“. Všimněte si, že je zde příkaz činit učedníky, ne jen obrácené. Tři související přechodníky odhalují tři důležité stránky procesu učednictví:

1. *Jdouce*

Původní řečtinu je možné přeložit jako „když jdete“ nebo „když jste vyšli“. To předpokládá, že ti, kdo se řídí Velkým posláním, jdou. Učednictví mělo být přirozenou součástí našich životů. Ježíš nevychoval učedníky ve sterilní izolaci učebny, ale v kontextu chození životem. Jeho učednictví bylo integrované spíše než izolované. Jeho učedníci mají následovat jeho příkladu, být iniciativní a nečekat, až lidé přijdou do církve.

2. *Křtíce*

Křest je veřejné svědectví, že jednotlivec uvěřil v Krista. Velké poslání uvádí, že křest je „v“ Trojici. Z toho se dozvídáme, jaká je podstata učednickovy nové totožnosti. Jednou z úžasných vlastností Trojice je společenství, které Otec, Syn a Duch sdílejí. A podobně věřící je pokřtěn do smluvního společenství, které sdílí stejný druh jednoty jako Trojice (J 17).

3. *Učíce*

Jako údy Kristova smluvního společenství — církve — a jako ti, kdo se zavázali k poddanosti jeho panství, se křesťané musí učit jak podle toho žít. Všimněte si pozorně, co máme učit. Tento verš neříká, že cílem je vyučovat příkázáním, ale že cílem je *učit poslušnosti* všemu, co Ježíš přikázal. Existuje obrovský rozdíl mezi vyučováním příkázání a vyučováním poslušnosti. To, že budeme lidi jen informovat o Kristově vůli, nesplní Kristův záměr. Musíme je učit (a povzbuzovat a uschopňovat k) poslušnosti. Všimněte si, že mají být vyučeni poslouchat „všechno co přikázal“. To znamená, že je musíme učit poslouchat celou Kristovu vůli a nic nevynechávat. Nesmíme se spokojit s částečnou poslušností, která se velmi snadno může stát normou. Spíše musíme neustále zkoumat Písma a ptát se: „Posloucháme všechno, co je tam napsáno?“ „A jak můžeme každý příkaz poslouchat věrněji?“

Nakonec máme v těchto třech věcech vytrvat „do skonání tohoto věku“, tj. dokud Ježíš nepřijde pro svou církev. Těmito slovy Ježíš ukazuje, že tyto pokyny jsou pro celou církev, dokud se nevrátí – ne jen pro dvanáct učedníků. To spojuje činění učedníků a zakládání sborů v jednotu společného díla. Zakládání sborů vyžaduje učednictví, aby mladý sbor vyzrál. A učednictví vyžaduje zakládání sborů, aby se z nových věřících mohli stávat učedníci.

B. Zaslíbení

Právě popsany úkol se může zdát ohromný. Avšak když jdeme činit učedníky – a křtíme je a snažíme se je učit poslouchat všechno, co Ježíš přikázal – můžeme kráčet s důvěrou. Máme ujištění o konečném úspěchu, protože Kristus má *veškerou pravomoc* a slíbil, že s námi bude *po všechny dny* do konce tohoto věku. Kristus sám je zárukou úspěchu, když v něm zůstáváme a spoléháme na jeho autoritu a přítomnost (srov. J 15:4-17).

Apoštol Pavel, zavřený ve vězení, filipskému sboru s jistotou napsal (Fp 1:6): „Jsem si jist právě tím, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Krista Ježíše.“ Protože si uvědomoval Boží působení a to, že ve věřících a jejich společenství přebývá Boží Duch, věděl, že jeho práce není marná. A to je pro nás na začátku diskuse o činění učedníků dobrá zpráva.

II. DEFINICE UČEDNÍKA A ČINĚNÍ UČEDNÍKŮ

A. Učedník

Učedníka je možné definovat jako člověka, který vložil svou víru v Krista a prostřednictvím křtu se ztotožnil jako Kristův následovník a úd Kristovy církve. Jako člen Kristova smluvního společenství se

zavázal k poslušnosti Kristu a snaží se žít v poslušnosti celé Kristově vůli. Tato poslušnost není jen pouhé vnější přizpůsobení se Kristově vůli, nýbrž pramení ze srdce naplněného láskou, vírou a nadějí. Růst učedníka v poslušnosti je celoživotní proces. Písmo popisuje učedníka jako toho, kdo „zapře sám sebe, vezme svůj kříž a bude následovat (Krista)“ (Mt 16:24). Učedník slouží ostatním (Mt 20:25-28). Tu největší lásku chová ke Kristu (L 14:25-27). Lidé poznají, že je Ježíšovým učedníkem, podle jeho lásky k ostatním (J 13:34-35). Jeho život ponese ovoce Ducha (J 15:8).

B. Činění učedníků

Činění učedníků je možné definovat jako proces, jímž se církev spoléhající na Kristovu pravomoc a přítomnost chápe iniciativy...

- vést lidi k víře a poslušnosti vůči Kristu,
- začleňovat je do Kristova těla a jeho smluvního společenství, církve, prostřednictvím křtu
- vést je k životu v poslušnosti celé Kristově vůli.

O vedení lidí k víře a poslušnosti vůči Kristu často mluvíme jako o evangelizaci, kterou jsme studovali dříve. Za účelem této části naší přípravy budeme také předpokládat, že lidé již byli začleněni do Kristova smluvního společenství prostřednictvím křtu a jsou součástí jeho církve. V této části kurzu zaměříme naši pozornost na vedení lidí k životu v poslušnosti celé Kristově vůli.

III. BOŽÍ POVOLÁNÍ ČINIT UČEDNÍKY

A. Připravit Kristovu nevěstu

Když zkoumáme Písmo, vidíme, že úžasným Božím záměrem v historii je oslavit Krista tím, že jej učiní hlavou nade vším. Vidíme také, že Kristu bude dána „nevěsta“, která bude svatá a bezúhonná, která bude „jeho tělem, plností toho, jenž všechno ve všem naplňuje“ (Ef 1:23). Kristus bude vládnout svrchovaně, avšak nebude vykonávat svou autoritu sám. Bude panovat ve spojení se svou nevěstou — církví. Při zakládání sborů se evangelizace soustřeďuje na přivádění lidí k tomu, aby se stali součástí této nevěsty; a činění učedníků se zaměřuje na přípravu nevěsty na její vztah s Ježíšem, jejím Pánem.

Církev je tedy podstatnou částí Božího věčného plánu. Vše, co Bůh nyní dělá, je určeno k vytváření tohoto svatého společenství, lidu pro tento zvláštní účel — aby byl opravdu jedno s ním a mezi sebou vzájemně, aby byl účastníkem právě toho života, který charakterizuje Trojici. Odhalení a přivedení církve k jejímu manželu – Kristu – je poslední, vrcholná událost zaznamenaná ve Zjevení. Po celou věčnost se pak dokonalá nevěsta a Bůh budou těšit a radovat jeden v druhém. Církev konečně přinese Bohu slávu, kterou si zaslouží, bude odrážet jeho svatý charakter a bude ho uctívat „v duchu a v pravdě“ (J 4:23). Svou milostí Bůh ustanovil církev jako prostředek, který použije k naplnění tohoto záměru. *Stručně řečeno, Kristův příkaz činit učedníky je jeho povoláním k účasti na stvoření Božího svatého společenství, dokonalé a svaté nevěsty oddělené pro Krista.*

B. Učinit nevěstu hodnou Ženicha

Vše, co jsme, a vše, co děláme, se musí hodnotit ve světle Božího „povolání“ účastnit se stvoření Božího svatého společenství – církve. Náš úspěch při činění učedníků se měří tím, jak dobře připravujeme nevěstu hodnou Krista. Jsou věci, jež nyní děláme, přípravou nevěsty, která má být hodna svého ženicha? Zamyslete se nad těmito otázkami:

- Připravujeme lidi k tomu, aby rostli v jednotě s Bohem a mezi sebou navzájem? Vedeme je tak, aby žili způsobem, který ukazuje Boží lásku, jež odráží tuto jednotu?
- Připravujeme lidi k tomu, aby mohli hlouběji růst ve víře a naději v Kristu?
- Připravujeme své učedníky k tomu, aby účinněji sloužili ostatním a budovali je v Kristu?
- Připravujeme lidi k tomu, aby byli Kristovými vyslanci, kteří volají druhé k tomu, aby se stali součástí Božího svatého společenství a tím rozšířili Kristovu nevěstu?

IV. JAK VÝCHOVA UČEDNÍKŮ PŘÍSPÍVÁ K ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ

Činění učedníků leží v samém jádru zakládání sborů. Váš úspěch při zakládání nových sborů bude záviset nejen na získávání nových obrácených ke Kristu, ale též na činění opravdových učedníků, kteří Krista stále věrněji poslouchají.

Zakládání sborů je ve skutečnosti budování společenství učedníků tam, kde předtím žádné neexistovalo. Počáteční fáze zakládání sborů zahrnuje vedení lidí k víře a poddanosti Kristu. Jak je vidět z výše uvedené diskuse Velkého poslání, obrácení je v procesu činění učedníků první krok.

Vždy je třeba mít na paměti, že cílem nikdy není obrácení pro obrácení. Obrácení je nutné chápat jednoduše jako první krok v celoživotním procesu. Činění učedníků vede tyto nově obrácené k neustále se prohlubujícímu chápání Kristovy vůle pro ně a buduje je takovým způsobem, že se jí stále více řídí. Toto prohlubování porozumění a poslušnosti vychází ze srdcí naplněných láskou, která rostou ve spojení s Kristem a jednoho s druhým. Jinými slovy, opravdové „společenství“ se vytváří tehdy, když správně probíhá činění učedníků. Pokud zakládání sborů zahrnuje zakládání nových „společenství“ učedníků, pak činění učedníků, jak mu zde rozumíme, je naprosto nezbytné.

Další životně důležitou stránkou toho, jak vašim nově obráceným umožnit, aby poslouchali Krista, je vystrojovat je pro službu. Činění učedníků zahrnuje to, že obráceným lidem umožníte plodně sloužit jiným za použití duchovních darů, které jim Bůh dal. Činění učedníků tak vede k rychlému násobení spolupracovníků ve službě. Mezi těmito novými spolupracovníky budou i ti, kdo se připojí k úloze zakládání sborů. Toto rychlé násobení spolupracovníků je jedním z nejdůležitějších faktorů při budování hnutí zakládání sborů.

V. KDYŽ ZAČÍNÁME, MUSÍME MYSLET NA KONEC

Když sestavujete vyčerpávající plán činění učedníků pro zakládání sborů, je zapotřebí projít těmito třemi kritickými kroky:

- Porozumět vašemu cíli činění učedníků.
- Porozumět současnému duchovnímu stavu vašich lidí.
- Připravit plán, jak jim pomoci vyrůst z toho, kde nyní jsou, k cíli vašeho učednictví.

Vaším cílem zde je zjistit, čeho chcete dosáhnout ve výchově učedníků. Potom musíte dovolit, aby tento cíl vedl to, co nyní děláte. Tím, kdo tento cíl určuje, je Bůh. Naši zodpovědností je jasně porozumět, čím máme podle Božího povolání být a co dělat, a pak odpovědět ve víře a poslušnosti. Veškeré naše plánování není o nic víc, než poslušná odezva Božímu zjevenému záměru. Plánujeme proto, že chceme Boha poslechnout celým srdcem a myslí. Plánujeme proto, že *máme v úmyslu* poslechnout a uspořádat podle toho naše životy. Takové plánování se vždy provádí ve vědomé závislosti na Bohu. Rodí se a udržuje na modlitbách.

S ohledem na činění učedníků jsou vaším cílem životy v poslušnosti celé Kristově vůli. Vaším počátečním bodem je současný duchovní stav lidí, které vychováváte. Musíte vyvinout strategii, jak vašim lidem pomáhat růst z bodu, kde nyní jsou, k cíli, jímž je poslušnost veškeré Kristově vůli. Musíte najít praktický způsob, jak jim pomoci hlouběji porozumět, co to znamená žít jako člen Kristova smluvního společenství, a umožňovat jim podle toho chodit, tj. žít v poslušnosti celé Kristově vůli. K činění učedníků nedochází v žádném stanoveném místě nebo čase. Je to dynamický mnohostranný proces a je ho možné uskutečňovat v různých rámcích a prostřednictvím různých lidí (viz Učednictví, lekce 4, Formy činění učedníků).

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Co je v nepořádku na evangelizaci bez učednictví?
2. Jaký význam má účinná služba činění učedníků při zakládání nového sboru? Při budování hnutí zakládání sborů?
3. Je možné založit sbor bez dobrého důrazu na učednictví? Proč nebo proč ne?
4. Ve kterých různých souvislostech/formách se může sbor snažit o činění učedníků?

AKČNÍ PLÁN

1. Popište, jaké cíle v oblasti učednictví má v současné době váš sbor.

2. Napište si seznam cílů v oblasti činění učedníků, které byste podle vás měli mít.

UČEDNICTVÍ

LEKCE 2

Vaše úloha v činění učedníků

KLÍČ K ÚSPĚŠNÉMU UČEDNICTVÍ

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je zopakovat klíčové myšlenky pro úspěch procesu činění učedníků.

☞ OSNOVA LEKCE

- Člověk, který efektivně činí učedníky, neustále roste ve víře, naději a lásce.
- Člověk, který efektivně činí učedníky, je ostatním vzorem víry, naděje a lásky.
- Člověk, který efektivně činí učedníky, ze zaměřuje na samotnou podstatu víry, naděje a lásky.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Chápat, proč je pro činění učedníků nanejvýš důležité pokračování jeho osobního duchovního růstu.
- Být plně přesvědčen o tom, že věnování se modlitbě a přípravě i setkávání s věřícími má pro jejich růst v učednictví strategickou důležitost.
- Chápat potřebu zaměřit se na růst lidí, a ne na splnění programu, a být při výchově učedníků vzorem tvořivosti a pružnosti.
- Rozumět obrovskému a potenciálně dlouhodobému dopadu současného činění učedníků na rozmnožování společenství a generací věřících.

☞ PŘÍLOHY

2A Rysy křesťanské lásky

I. DUCHOVNÍ RŮST

Letecké bezpečnostní pokyny nám říkají, že v případě nouze si mají dospělí nasadit potřebné bezpečnostní vybavení dříve, než v tomtéž začnou pomáhat jiným. To proto, že když se oslabíme nebo vyřadíme z činnosti kvůli tomu, že zapomeneme na sebe, nebudeme pak schopni pomáhat v nouzi jiným lidem. Toto nařízení není sobecké, ale pragmatické. A vztahuje se také na oblast učednictví.

Abyste se stali efektivním vychovatelem učedníků, je váš duchovní růst naprosto nepostradatelný. To, co se naučíte během tohoto kurzu, je jen malý začátek. Prohlubování vašeho duchovního života musí být vaší prioritou číslo jedna.

A. Rozvíjejte své duchovní rozpoznání

Vaše schopnost rozeznat duchovní stav vašich lidí v konečném důsledku závisí na vaší vlastní duchovní zralosti. To nenahradí žádný výcvikový program nebo kniha. Čím jste zralejší a čím hlubší bude vaše vlastní osobní zkušenost a chápání víry, lásky a naděje, tím jasněji budete schopni rozeznat jejich přítomnost nebo nepřítomnost u ostatních. Čím hlouběji jste dospěli, tím jasněji a více z Božího hlediska budete chápat, v čem jsou skutečné duchovní problémy v životech vašich učedníků.

Duchovní rozpoznání přichází tehdy, když se naše srdce, duše a mysl připodobňují Bohu. To znamená, že se na věci začnete dívat stejně jako Bůh. Milujete to, co miluje on. Co odmítá Bůh, odmítáte také. Dělá vám radost to, co dělá radost Bohu. Zarmucuje vás to, co Boha. Jeho věci přijímáte za své. Jeho cíle jsou vašimi cíly, jeho hodnoty vašimi hodnotami. Duchovní rozlišení pochází z hlubokého společenství s Bohem a sdílení všech těchto věcí s vašim nebeským Otcem v modlitbách.

Růst v duchovním rozlišení vytváří touhu po růstu ve vašem poznání a chápání Boha. Budete toužit po otevřenosti a upřímnosti vůči Bohu a nebudete před ním chtít nic skrývat. Zatožíte dát Bohu vše, čím

jste a co máte. Budete se radovat z každé příležitosti mu sloužit. Obětovat se pro jeho království budete považovat za čest a radost. Na ničem vám nebude záležet víc než na tom, abyste chodili s Bohem a zažívali jeho blízkost.

B. Naučte se, co působí duchovní zralost

Vaše porozumění tomu, co je zapotřebí k duchovnímu růstu, závisí na vašich vlastních zápasech a vítězstvích v těchto oblastech. Pokud sami nerostete, pak nemáte praktickou zkušenost s tím, co „funguje“ a co ne. Čím je váš růst hlubší, 1) tím jasněji budete chápat, jakým směrem jít, aby vaši lidé dál rostli, a 2) tím jasněji budete rozumět, jak se vypořádávat s duchovními překážkami v jejich životech.

C. Rozvíjejte duchovní vliv

Projevování duchovního růstu ve vašem životě bude tím, co nejvíce otevře oči vašim učedníkům. Když vás budou sledovat, bude se prohlubovat jejich porozumění těmto věcem. Na druhé straně, pokud uvidí, že skutečnost neodpovídá tomu, co říkáte, rychle ztratí motivaci. Mohou vůči vám jako duchovnímu vedoucímu také ztratit respekt, což zničí vaši schopnost ovlivnit jejich životy. Budete mluvit, ale nikdo nebude poslouchat.

II. PROJEVUJTE SVÝM UČEDNÍKŮM KRISTOVU LÁSKU

Je naprosto nezbytné, abyste milovali své učedníky takovou láskou, jakou měl Kristus, a abyste jim tuto lásku projevovali praktickými způsoby. Budou-li s jistotou vědět, že je velmi milujete, budou vůči vám mnohem upřímnější, budou otevřenější vašemu vlivu a budou mnohem ochotnější přehlédnout vaše slabosti a chyby. Na způsobu, jakým je milujete, se budou učit, co to znamená milovat druhé.

A. Co znamená milovat vaše učedníky?

Má to něco společného s vašimi touhami — s tím, co chce vaše srdce. **Milovat se navzájem znamená toužit po sobě.** Toužíte po skutečném společenství mezi sebou (Žd 10:24-25). Chcete spolu trávit čas (Fp 4:1, 1Tes 2:17-18).

Má to něco společného s vaší radostí — s tím, z čeho se raduje vaše srdce. **Milovat jeden druhého znamená jeden z druhého se radovat.** (Fp 4:1, 1Tes 2:19-20, 3:9, 2Kor 7:14-16).

Toužíte být s ostatními bratry a sestrami, abyste se mohli spolu radovat. Máte se rádi a rádi jste spolu. Radujete se z obrazu svého milovaného Spasitele, který vidíte i v těch nejpokornějších a nejzlomenějších lidech. Radujete se, když vidíte svého Otce jednat v duších svých přátel, stejně jako se matka raduje z prvních slov nebo kroků svého dítěte. Přijímáte a vážíte si ostatních takových, jací jsou. Všímate si dobrých vlastností a úspěchů ostatních a radujete se z nich. Jste trpěliví s jejich slabostmi a chybami.

Má to něco společného s orientací vašeho srdce a mysli — s tím, s kým se vaše srdce a mysl ztotožňují. **Milovat jeden druhého jako Kristus miloval vás znamená být jednoho srdce a jedné mysli** (Řím 12:10,15; Fp 1:27, 2:1-5; Žd 13:3).

Základem vaší jednoty s ostatními je vaše jednota s Kristem. Pokud je ve vašich srdcích a myslích to, co v Kristově, pak jste jednoho srdce i mysli. V Kristu máte stejný úhel pohledu, stejné hodnoty, stejný cíl, stejné utrpení a břemena atd.

Pokud jste jednoho srdce a mysli, neuvažujete o tom, co jsem „já“ a co je „moje“, ale „my“ a „naše“. Vaše radosti jsou jejich radostmi a vaše trápení je jejich trápením. Vaše potřeby jsou jejich potřebami. Váš úspěch je jejich úspěchem, vaše selhání jejich selháním. Když jste požehnání, jsou požehnání oni. Vaše problémy je zajímají a chtějí vám pomoci, jak jen jsou schopni, abyste se problémům mohli postavit nebo je překonat. Vaše cíle je zvláště zajímají. Chtějí udělat cokoli pro to, abyste jich mohli dosáhnout. Chtějí vám také dát příležitost pomoci jim. Chtějí, abyste si navzájem byli požehnáním. Chtějí vás lépe znát a chápat vás, a touží také potom, abyste je lépe znali a chápali vy.

B. Jak se tato láska projevuje ve vašem životě

Bible je plná popisů toho, jak by se tato láska měla projevovat ve vašem životě. Pokud máte takovou lásku, bude zásadním způsobem ovlivňovat vaše chování, například tak, jak se to popisuje v 1.

Korintským 13. Prohlédněte si rozšířenou verzi 1. Korintským 13:4-7 v příloze 2A „Rysy křesťanské lásky“.

Dostali jste příkaz milovat všechny lidi. Máte tuto lásku vyjadřovat, jak jen jste schopni, každému, koho vám Bůh pošle do cesty. Máte však svá omezení. Nemáte dost času nebo prostředků na to, abyste všem prokazovali stejné množství lásky. Musíte si stanovit priority. Bůh je na prvním místě. Dále vám Bůh dal do života lidí, se kterými máte tento láskyplný vztah zakoušet do větší hloubky — například rodinu, sourozence ve sboru apod.

C. Některé praktické návrhy, jak prokazovat lásku svým učedníkům

- **Snažte se s nimi trávit čas, radovat se z nich a ukazovat jim, že máte jedno srdce a jednu mysl.** Podívejte se na charakteristiky lásky k druhým, které jsou popsány v Římanům 12:10-21, Filipským 2:1-8 a 1. Korintským 13:4-7.
- **Společně se modlete.** Modlete se za problémy, které zakoušíte, a za Boží odpovědi do vašich situací. Proste Boha, aby vám ukázal, jak lidem, které vám svěřil, projevit takovou lásku způsobem, na který budou reagovat a v jehož důsledku porostou.
- **Společně studujte.** Čtěte společně knihy a probírejte věci, které se učíte. Studujte společně Bibli a aplikujte ji na každodenní problémy.
- **Bud'te tvořiví.** Tvořivě využívejte čas k dosažení více cílů najednou. Pracujte společně, hrajte společně, společně jezte. Překvapte rostoucí věřící svým upřímným a silným zájmem o ně.
- **Bud'te k dispozici.** Je důležité, aby vaši učedníci věděli, že budete k dispozici, když budou hledat odpovědi na své otázky nebo rady týkající se pochybností, které se vynořují v každodenním životě.
- **Vyhledávejte nápady a podporu od ostatních křesťanů.** Jste-li v této oblasti (tj. projevování lásky) slabí, hledejte pomoc, abyste sami mohli dělat pokroky.

III. SOUSTŘEĎTE SE NA SKUTEČNÉ DUCHOVNÍ POTŘEBY LIDÍ, NE NA PROGRAMY

A. Udržujte jednoduchost

Udržujte zaměření na jednoduché jádro, tj. na lásku, víru a naději. Ostatní věci z těchto tří vyplynou. Ze všeho nejzákladnější je láska. Jestliže vaši učedníci nebudou zůstávat v lásce k Bohu a lidem, Duch svatý bude zarmoucen a uhašen. Dojde-li k tomu, Duch nebude moci dosvědčovat jejich duchu, že jsou Božími dětmi. Snadno pak mohou začít ztrácet jak víru, tak naději. Snadno mohou ztratit důvěru v to, že je Bůh skutečně přijímá, a možná dokonce začít pochybovat o tom, zda jsou spaseni. Dostanou-li se do tohoto bodu, veškerá vaše povzbudivá slova nepomohou. Musíte si uvědomit, jakou práci chce Duch svatý konat v jejich životech, a spolupracovat na tomto díle s ním. Pomozte člověku vyřešit jakékoliv problémy s hříchem. Nedávejte falešnou útěchu. Pomozte mu uvidět Boží nejvyšší záměr pro jeho život a to, jak tento záměr Bůh uskutečňuje.

B. Dejte jim možnost udržovat správné priority

Nepřetěžujte své lidi programy a aktivitami. Dejte jim svobodu upustit od aktivit, které jsou méně důležité, aby mohli udržovat své priority, aniž by u nich došlo k přepracování.

C. Bud'te trpěliví

Noví věřící mají před sebou dlouhou cestu. Celý jejich vnitřní život se musí proměnit: jejich smýšlení, hodnoty a touhy (Ř 12:2).

Musíte jim dál dávat naději, když padají. Jejich přirozeným sklonem přitom bude upadat do beznaděje. Je zapotřebí, abyste byli jako rodič, který své dítě povzbuzuje, když v něčem neuspělo. Dejte jim čas na vzpomínání se. Povzbuďte je. Nikdy to s nimi nevzdávejte. Musejí vědět, že jim věříte a že Bůh jim může odpustit a odpustí. Musejí vědět, že nic, co dělají, nemůže vám či Bohu zabránit v tom, abyste je milovali. Pokud se vám tyto věci nepodaří jasně předat, budou ve velkém nebezpečí, že ztratí naději a vzdají se.

IV. SMĚRUJTE K REPRODUKCI A NÁSOBENÍ

Bez ohledu na to, jakou „formu“ či strukturu při učednictví používáte, musíte najít způsoby, jak násobit počet těch, kdo jsou do úkolu činění učedníků zapojeni. Nemůžete dělat učedníka z každého osobně. Vaše prostředky jsou omezeny a je zapotřebí, abyste do tohoto úkolu zapojili i ostatní – k jejich užítku a růstu. Musíte plánovat, jak násobit spolupracovníky pro službu ve velké skupině, menší skupině a na úrovni jednoho s jedním.

Lidem, které připravujete na úkol výchovy učedníků, je zapotřebí poskytnout následující druhy podpory:

- Příležitosti sledovat ty, kdo dělají ten druh služby, na něž se připravují.
- Pokyny a praktické školení v kriticky důležitých dovednostech.
- Je-li to zapotřebí, pomáhejte při přípravě praktické strategie k uskutečnění toho, co je třeba udělat.
- Vhodné příležitosti k uplatnění toho, co se naučili, a užitečná zpětná vazba.
- Praktickou radu a podporu v rozvoji důvěry a dovedností.

V. HODNOŤTE SVOU SLUŽBU A BUĎTE OCHOTNI DĚLAT POTŘEBNÉ ZMĚNY

Dostává každý člověk to, co potřebuje, aby žil život lásky, víry a naděje? Rostou všichni v lásce a jednotě s Bohem a s lidmi? Je každý člověk efektivně používán Bohem k budování těla Kristova a své vlastní rodiny? Je každý efektivně používán Bohem jako jeho vyslanec v tomto světě? Jaké změny je zapotřebí provést, aby každý člověk mohl dělat skutečné pokroky v každé oblasti?

Nemarněte čas udržováním programu jen proto, abyste měli program. Vaším cílem je, aby každá činnost v rámci služby sloužila účelům uvedeným v předcházejícím odstavci. Vždy se ptejte, zda vaše „formy“ účinně slouží „funkcím“.

VI. UČIT SE, UČIT SE, UČIT SE!

Dál udávejte tempo svým učednictvím. Nepřestaňte si klást otázky. Objevujte, jaké prostředky jsou k dispozici pro váš růst a pro to, abyste mohli v dorůstání do podoby Krista pomáhat ostatním. Ptejte se ostatních, jaké nástroje jsou pro učednictví k dispozici a které jsou užitečné. Je-li nějaký prostředek zapotřebí, ale není dostupný, vytvořte ho a podělte se o něj s ostatními.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Jak je možné tyto myšlenky vztáhnout na naši výchovu dětí pro Krista?
2. Diskutujte o následujícím prohlášení: „Lidé nemají zájem o to, kolik toho víte, dokud nezjistí, jak velký máte zájem o ně.“ Je-li to pravda, jak to může ovlivnit způsoby, jimiž sloužíme druhým?
3. Jaké dobré nástroje jsou dostupné ve vašem jazyce? Jaké nástroje by se měly přeložit nebo vytvořit, aby naplnily vaše potřeby ve výchově učedníků?

AKČNÍ PLÁN

1. Přečtěte si 1. Korintským 13:1-7 a uvažujte nad rysy křesťanské lásky v příloze 2A. Vyberte tři až pět konkrétních situací, ve kterých potřebujete uplatňovat charakteristiky lásky. Do svého duchovního deníku si napište, jak jste tyto vlastnosti aplikovali a s jakými výsledky.

2. Sestavte seznam materiálů k učednictví, které jsou k dispozici ve vašem jazyce nebo v jazyce cílové skupiny lidí, které se snažíte při zakládání sboru zasáhnout.

Rysy křesťanské lásky

(1. KORINTSKÝM 13:4-7)

Během pročitání tohoto seznamu prostě Boha, aby vám ukázal konkrétní situace, ve kterých potřebujete tyto vlastnosti lásky aplikovat.

LÁSKA JE TRPĚLIVÁ

- Láska snáší zranění, aniž by podléhala hněvu či hořkosti anebo se snažila o odplatu.
- Láska důvěřuje, že v životě bratra působí Bůh, nechává soud v Božích rukou, a přitom touží po bratrovi, který ztratil cestu.

LÁSKA JE DOBROTIVÁ

- Láska touží druhému požehnat a přeje svému bratrovi jen to nejlepší, soustrastně chápe bratrovy slabosti a na zranění reaguje laskavými skutky.
- Láska vůči svému bratru vždy projevuje ducha něhy a soucitu bez ohledu na to, co udělal, a velmi jí záleží na bojích a utrpení bratra. Dělá vše, co může aby bratru pomohla je snášet.

LÁSKA NEZÁVIDÍ

- Láska není rozmrzelá tím, že jiní mají prospěch nebo výhody, které ona nemá, a je dokonce ochotná obětovat svou vlastní pozici a vliv pro ostatní.
- Láska se raduje z úspěchu a pokroku druhých a dál je povzbuzuje, nehledí na ostatní jako na soupeře o vlivné postavení, ale spíše na ně pohlíží jako na partnery v evangeliu, kterým má sloužit. Láska se vždy ptá: „Co mohu udělat pro to, abych jim pomohl být užitečnějšími služebníky Ježíše Krista?“

LÁSKA SE NEVYCHLOUBÁ A NENÍ DOMÝŠLIVÁ

- Láska nikdy neukazuje na sebe, že je lepší, „spravedlivější“, moudřejší nebo obdarovanější než ostatní. Láska se nesnaží upoutat pozornost, ale dychtivě připisuje zásluhy druhým.
- Láska přiznává svá vlastní omezení a slabosti a je vždy otevřená poučení od ostatních, touží si nechat pomoci od lidí, kteří lépe chápou Boží slovo a žijí ve věrnosti jeho příkazům. Láске velmi záleží na tom, jak slova a činy působí na ostatní bratry.

LÁSKA NEHLEDÁ SVŮJ PROSPĚCH

- Láska neusiluje o vlastní zisk, vlastní ospravedlnění nebo vlastní hodnotu, ale spíše má zájem o dobro společenství jako celku, je připravena vzdát se pro dobro ostatních i těch věcí, na které má právo.
- Když vzniknou neshody (které nejsou jasně výsledkem hříchu), láska je ochotna vidět situaci z pohledu ostatních a podřídit se náležité autoritě a výslovně vůli Kristova těla. Láska nereaguje způsobem, který jednotu těla ničí. Spíše se snaží sdělovat svá přesvědčení pokorně, mírně a způsobem, jenž zachovává jednotu a respektuje ty, kdo vedou.

LÁSKA SE NEDÁ VYDRÁŽDIT

- Láska se nenechá lehce urazit nebo rozčítit a sotva zpozoruje, když ostatní ubližují.
- Když je láska zraněna, nikdy neoplácí, neusiluje o pomstu a nevyhrožuje. Místo toho oplácí zlo dobrem.

LÁSKA NEPOČÍTÁ KŘIVDY

- Láska si nezaznamenává hříchy druhých a neprodlévá u chyb ostatních.
- Láska rychle odpouští každý prohřešek bez ohledu na to, jestli člověk, který ho způsobil, činí pokání, nebo ne, a odmítá na něm dále stavět.

LÁSKA SE NERADUJE Z NEPRAVOSTI

- Láska se neraduje z poukazování na špatnosti druhých nebo z diskutování o nich a nikdy nemluví o bratru odsuzujícím nebo nelaskavým způsobem.
- Láska chrání pověst svého bratra, nikdy nerozšiřuje pomluvy, ale snaží se je zastavit.

LÁSKA SE RADUJE Z PRAVDY

- Láska dychtí po tom, aby v každé situaci vítězila pravda, i když to je velmi bolestivé nebo to dokonce znamená, že se ukáže, že se sama mýlí.
- Láska touží znát pravdu a chodit v pravdě, přijímat pravdu a držet se pravdy Božího slova. Touží po tom, aby Bůh zkoumal její slova, činy a pohnutky tak, aby mohl odhalit cokoliv, co ho netěší.

LÁSKA VŠECHNO SNÁŠÍ

- Žádný hřích není tak velký, aby ho láska nemohla odpustit a reagovat na něj dobrotou.

LÁSKA VĚŘÍ

- V případě pochybnosti je láska vždy ochotna uznat svého bratra nevinným a slova a činy druhého člověka vždy vykládat tím nejvelkorysejším způsobem. Láska se zdráhá usoudit, že její bratr udělal něco zlého.
- Láska se zdráhá soudit pohnutky slov a skutků svého bratra. Láska ví, že jeho srdci opravdu rozumí jen Bůh.

LÁSKA MÁ NADĚJI

- Láska se vždy drží naděje v nejlepší možnost. Aniž by byla naivní, dychtivě odpouští a dává bratru druhou příležitost.
- Láska vždy doufá v plné zotavení bratra, který upadl. Láska má naději a modlí se, aby se nad ním Bůh smiloval.

LÁSKA VYTRVÁ

- Láska nemá meze. Nikdy nedojde do „kritického bodu“.
- Láska nikdy neřekne: „To byla poslední kapka.“

UČEDNICTVÍ

LEKCE 3

Znáť svůj cíl, znáť své lidi

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je vyjasnit cíle činění učedníků a to, jak rozeznat duchovní zralost a efektivnost ve službě učedníků ve světle těchto cílů.

☞ OSNOVA LEKCE

- Člověk, který dobře činí učedníky, rozumí biblickým kritériím pro růst v poslušnosti, duchovní zralosti a efektivitě služby.
- Člověk, který dobře činí učedníky, rozpoznává duchovní stav svých lidí.
- Člověk, který dobře činí učedníky, má na paměti konkrétní cíl pro své lidi.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Znáť hlavní biblická měřítka duchovní zralosti a efektivnosti ve službě.
- Být přesvědčen, že je nezbytné zaměřit se spíše na srdce než jen na vnější chování.
- Rozumět, jak začít hodnotit duchovní zralost a účinnost služby svých učedníků ve světle biblických měřítek.

☞ PŘÍLOHY

3A Víra, naděje a láska (pracovní list)

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Než začnete vyučovat tuto lekci, bylo by užitečné, aby si účastníci výcviku prošli přílohu 3A.

ÚVOD

Jak již bylo řečeno v první lekci „Úvod do činění učedníků“, v přípravě plánu učednictví pro zakládání sborů existují tři zásadní kroky:

- Porozumět vašemu cíli činění učedníků.
- Porozumět současnému duchovnímu stavu vašich lidí.
- Připravit plán, jak jim pomoci vyrůst z bodu, kde nyní jsou, k cíli vašeho učednictví.

V této lekci se soustředíme na první dva z těchto kroků.

I. POCHOPENÍ CÍLE VAŠEHO UČEDNICTVÍ

Prvním krokem při přípravě efektivního plánu činění učedníků je jasně pochopit váš konečný cíl. Jak bylo uvedeno v lekci 1, vaším konečným cílem je vést lidi k tomu, aby žili v poslušnosti celé Kristově vůli. Ale co to prakticky znamená?

A. Měřítka duchovní zralosti — víra, naděje a láska

Když čteme Nový zákon, vidíme, že Ježíš shrnuje celou otázku poslušnosti z hlediska „lásky“ (Mt 22:36-40). Tento předpoklad je základem velké části jeho učení ve všech evangeliích (Mt 5-7 — kázání na hoře; L 7:36-50; L 11:39-46; J 14:21 atd.). Později vidíme, že Pavel dělá totéž (Ř 13:8-10; 1Kor 13:1-13; Gal 5:6 atd.).

Bible nám důsledně předkládá také dva další kritické prvky poslušného života: víru a naději (1K 13:13). Více informací najdete v Příloze 3A — „Některé novozákonní odkazy na víru, naději a lásku“. Víra, naděje a láska jsou naprosto nejdůležitější vlastnosti lidí, kteří žijí v poslušnosti celé Kristově vůli. Jsou to ta jediná pravá měřítka duchovní zralosti. Z nich vyplývají všechny další věci. Mají-li vaši učedníci tyto rysy, brzy budou mít také vše ostatní, co si u nich přejete vidět. Především však chtějte, aby vaši učedníci byli lidé víry, naděje a lásky.

B. Měřítka efektivity ve službě

Když jde o službu, zjišťujeme, že klíčem je také láska (Ef 4:15-16 a 1Kor 12–14). Bez ohledu na to, jaký druh služby člověk má, cílem je budovat tělo Kristovo v lásce, dokud celé nedoroste „zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti“. Z toho důvodu bude nutným výsledkem služby jiným – jak věřícím, tak nevěřícím – život lásky, víry a naděje. Ježíš sám řekl, že „nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil ...“ (Mt 20:28). A my máme jít v jeho stopách.

Výsledkem je, že církev bude zakoušet jak kvantitativní, tak kvalitativní růst (Mt 13:31-32). Kvantitativní růst znamená, že se církev bude množit v počtu jak jednotlivců, tak sborů – což má vliv na celé Kristovo tělo po celém světě. Kvalitativní růst znamená, že církev zraje do Kristovy podoby.

II. POCHOPENÍ SOUČASNÉHO DUCHOVNÍHO STAVU VAŠICH LIDÍ

Když jste si ujasnili svůj cíl, tj. jací učedníci se mají stát z vašich lidí, musíte je nyní hodnotit ve světle tohoto cíle. Následuje několik doporučených otázek, které vám mají pomoci začít. V konečném důsledku však vaše schopnost rozlišit zralost lidí závisí na vaší vlastní duchovní zralosti. Žádný seznam, kniha nebo vzdělávací program to nenahradí. Čím jste zralejší, tím jasněji budete s to rozeznat duchovní skutečnost v životech lidí, jimž pomáháte. Čím hlubší je vaše osobní zkušenost a chápání víry, naděje a lásky, tím jasněji budete s to rozlišit jejich přítomnost či nedostatek u ostatních. Když poroste vaše „srdečné“ poznání Božího slova, budete schopni používat Slovo v rámci učednictví s větší dovedností a vhladem.

A. Zaměřte se na otázky srdce, ne na vnější chování

Při určování duchovního stavu vašich lidí je důležité soustředit se více na otázky srdce než na vnější chování. Přítomnost a růst víry, naděje a lásky v srdci člověka je prvořadá věc, o kterou vám jde. Vnější chování (slova a skutky) prozrazují co je v srdci (Mt 12:34-35; 15:18-20; L 6:43-45; 8:15). Je ztráta času snažit se produkovat žádoucí chování, pokud je problém v srdci. Změní-li se srdce, bude vhodné chování následovat.

Když si v chování lidí všimnete něčeho, co není správné, snažte se rozlišit důvody a motivy v pozadí jejich jednání. Řekněme například, že někdo už nechodí na shromáždění sboru. Místo abychom se zaměřili jen na jeho chování a naléhali na něj, aby „byl přítomen“, snažte se rozeznat, proč přestal chodit, a posloužit mu na této úrovni. Existují tři základní otázky, které byste si měli položit.

- Co jejich chování prozrazuje o tom, čemu věří nebo nevěří?
- Co jejich chování prozrazuje o tom, čemu rozumí nebo nerozumí?
- Co jejich chování ukazuje o zaměření nebo postojích jejich srdcí?

V mnoha případech bude nutné s člověkem mluvit, aby jste skutečně zjistili, co se v něm děje.

Učednická služba, která selhává v zaměření na srdce, bude vychovávat lidi, kteří jsou možná dobří ve vnějším přizpůsobování se tomu, co se od nich očekává. Skutečný duchovní růst však bude jen nepatrný.

DŮLEŽITÉ: I když orientaci srdce není možné přímo měřit, je možné ji poměřovat nepřímo slovy a skutky člověka. Naučte se zjišťovat způsoby chování, které prozrazují základní postoje srdce z hlediska následujících otázek:

B. Hodnoťte zralost v lásce, víře a naději

1. Jak hodnotit zralost v lásce

Klíčové otázky týkající se toho, jak zralí jsou vaši lidé v oblasti lásky:

a) *Láska k Bohu*

- Touží po Bohu nade všechny ostatní věci nebo vztahy? Je on jejich životní prioritou číslo jedna? Pokud ne, co se v jejich životě postavilo na jeho místo? Po čem touží víc než po něm?
- Radují se v Bohu nade všechno ostatní? Mají v něm vše převyšující potěšení? Pokud ne, z čeho se těší více než z Boha? Co v jejich srdcích zaujalo jeho místo?
- Jsou s Bohem jednoho srdce, duše a myslí? Pokud ne, co se v jejich srdcích postavilo na jeho místo? Komu nebo čemu se přizpůsobují svá srdce a myslí? S kým nebo s čím se ztotožňují? Čí hodnoty vyjadřují? Jsou rozpolcení ve své oddanosti?
- Jak důsledně chodí v této lásce? Když upadnou, jak rychle činí pokání a začnou znovu chodit s Bohem?
- Projevuje se u nich nějaká (nepatřičná) láska k tomuto světu?

Musíme si uvědomit závažnost této otázky. Ve skutečnosti se totiž jedná o problém modlářství. Komu nebo čemu člověk dal své srdce, je tou nejdůležitější otázkou, které v tomto životě čelíme. Ve snaze milovat Boha i svět současně se u mnohých projeví rozdělené srdce. Pomozte svým učedníkům uvědomit si nemožnost takového postoje (Mt 6:24; Jk 4:4-5; 1J 2:15-17). Láska k světu a láska k Bohu jsou neslučitelné. Nakonec zvítězí jedna nebo druhá. Jasně známky pokračující lásky k světu naznačují, že u takových lidí je láska k Bohu mrtvá nebo umírající bez ohledu na to, jak „nábožensky“ navenek vypadají. Dokud se s tímto člověk nevypořádá, je duchovní růst nemožný. Podívejte se na seznamy, ve kterých Pavel popisuje ovoce těla. Tyto věci jsou dodatečným znamením, že v srdci člověka je přítomna láska k světu (Gal 5:19-21; 1Kor 6:9-10; Ř 1:28-32; Jk 3:14-16).

b) *Láska k lidem*

- Touží mít opravdové společenství s jinými věřícími (Žd 10:24-25) a trávit s nimi čas? (Fp 4:1; 1Tes 2:17-18)
- Radují se z ostatních věřících? Mají v nich potěšení? (Ef 1:15-16; Fp 1:3-8; 4:1; 1Tes 2:19-20; 3:9)
- Jsou jednoho srdce, duše a myslí se svými bratry a sestrami v Kristu? Projevují praktickými způsoby svou jednotu a lásku? (Sk 4:32-35; Ř 12:10-21; 1Kor 13:4-7; Fp 1:27; 2:1-4; Žd 13:3)
- Milují své rodiny? Slouží důsledně svým rodinám v lásce, prohlubují jednotu rodiny a budují v Kristu každého člena? (Ef 5:25-6:4)
- Mají srdce pro ztracené lidi? Projevují jim důsledně lásku? (Gal 6:10)

2. *Jak hodnotit zralost ve víře*

Klíčové otázky určující zralost vašich lidí v oblasti víry:

- Rozumí tomu, co je to víra?
- Chápou Boží milost?
- Je jejich víra pevně založena na Písmu? Mají dostatečné porozumění ústředních biblických pravd? (Ř 10:17)
- Jsou o těchto pravdách hluboce přesvědčeni?
- Mají hluboké přesvědčení, že je Bůh miluje a že je v Kristu plně přijal?
- Žijí vírou a ve spoléhání na Boží milost v každé oblasti jejich životů?

3. *Jak hodnotit zralost v naději*

Klíčové otázky týkající se toho, jak jsou vaši lidé zralí v oblasti naděje:

- Upínají se jejich srdce na Krista a na jeho povolání pro ně (1J 3:1-3)? Žijí skutečně právě pro to? (Fp 3:7-14)
- Rozumí Božím zaslíbením pro ně? Důvěřují Bohu, že bude svým zaslíbením věrný? (Ř 4:18-24)

- Jsou přesvědčeni, že Bůh způsobuje, že jim „všecko napomáhá k dobrému“, a že je připravuje na život, který jim připravil? (Ř 8:28-30)

C. Hodnotte efektivitu ve službě jiným

Když vaši učedníci rostou ve víře, naději a lásce, měli by být ve službě jiným stále více efektivní. Klíčové otázky k přemýšlení jsou:

- Používají efektivně veškeré dary a schopnosti, které jim Bůh dal k budování jiných v lásce, víře a naději? (Ef 4:11-13,15-16)
- Povzbuzují a umožňují lidem růst ve spojení s Bohem a mezi sebou vzájemně? Umožňují ostatním žít životy, které dávají najevo Boží lásku, která toto spojení odráží? (Žd 10:24-25)
- Poskytují svým bratrům praktickou podporu, kterou potřebují na překonání duchovních potíží ve svých životech? (Viz Učednictví, lekce 4 — „Jak pomoci duchovnímu růstu učedníků“)
- Sdělují účinně evangelium ztraceným lidem? (1 Tes 1:8)
- Vedou ztracené ke Kristu a začleňují je do Kristova efektivně?
- Povzbuzují a umožňují jiným křesťanům, aby účinně sdělovali evangelium ztraceným slovem i skutkem?

III. NĚKTERÉ PRAKTICKÉ NÁVRHY, JAK PROKAZOVAT LÁSKU SVÝM UČEDNÍKŮM

- **Snažte se s nimi trávit čas**, radovat se z nich a ukazovat jim, že máte jedno srdce a jednu mysl. Podívejte se na charakteristiky lásky k druhým, které jsou popsány v Římanům 12:10-21, Filipským 2:1-8 a 1. Korintským 13:4-7.
- **Naplánujte si společný čas**. Duchovní růst v učednictví není náhodný. Učedníky je třeba činit, nenarodí se sami od sebe. Každý učedník má své vlastní potřeby, které musíte cílevědomě a organizovaně brát v úvahu.
- **Sdílejte se o své boje**. Sdílení vašich zápasů a otevřenost potřebám ostatních pomáhá vytvořit pevné pouto mezi vámi a vašimi učedníky.
- **Společně se modlete**. Modlete se za problémy, které zakoušíte, a za Boží odpovědi do vašich situací. Proste Boha, aby vám ukázal, jak lidem, které vám svěřil, projevit takovou lásku způsobem, na který budou reagovat a v jehož důsledku porostou.
- **Společně studujte**. Čtete společně knihy a probírejte věci, které se učíte. Studujte společně Bibli a aplikujte ji na každodenní problémy.
- **Bud'te tvořiví**. Tvořivě využívejte čas k dosažení více cílů najednou. Pracujte společně, hrajte společně, společně jezte. Překvapte rostoucí věřící svým upřímným a silným zájmem o ně.
- **Bud'te k dispozici**. Je důležité, aby vaši učedníci věděli, že budete k dispozici, když budou hledat odpovědi na své otázky nebo rady týkající se pochybností, které se vynořují v každodenním životě.
- **Vyhledávejte nápady a podporu od ostatních křesťanů**. Jste-li v této oblasti (tj. projevování lásky) slabí, hledejte pomoc, abyste sami mohli dělat pokroky.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Co ve světle Božího nejvyššího záměru znamená být duchovně zralý? Co to znamená být ve službě efektivní?
2. Jak zralí si myslíte, že jsou vaši lidé, když je poměřujete vírou, nadějí a láskou? Kde je růst nejnaléhavěji zapotřebí? (Pokud jste dosud s nikým nezačali pracovat, vztáhněte tyto otázky na sebe.)
3. Jak účinní si myslíte, že jsou vaši lidé ve službě jiným ve světle výše uvedených měřítek? (Pokud jste dosud s nikým nezačali pracovat, vztáhněte tuto otázku na sebe.)

AKČNÍ PLÁN

1. Vyplňte pracovní list obsažený v příloze 3A — „Víra, naděje a láska“

Víra, naděje a láska

PRACOVNÍ LIST

Níže je uvedeno několik úseků Písma, které byly určeny různým novozákonním sborům. Prosím, zakroužkujte každý výskyt slov „víra“, „naděje“ a „láska“ v těchto textech. Pro každé z těchto slov použijte jinou barvu.

Římanům 5:1-5: „¹Když jsme tedy byli ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. ²Skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti, v níž stojíme a chlubíme se v naději Boží slávy. ³A nejen to, chlubíme se také souženými, neboť víme, že soužení působí vytrvalost, ⁴vytrvalost osvědčenost a osvědčenost naději. ⁵A naděje nezahanbuje, neboť láska Boží je vylita v našich srdcích skrze Ducha svatého, který nám byl dán.“

1. Korintským 13:13: „Nyní zůstává víra, naděje a láska, tyto tři věci. Ale největší z nich je láska.“

Galatským 5:5-6: „⁵Neboť my v Duchu na základě víry očekáváme naději spravedlnosti. ⁶Neboť v Kristu Ježíši nic neznamená obřízka ani neobřízka, ale víra působící skrze lásku.“

Efezským 1:15-18: „¹⁵Proto i já, když jsem uslyšel o vaší víře v Pána Ježíše a lásce ke všem bratřím, ¹⁶nepřestávám za vás děkovat a stále na vás pamatuji ve svých modlitbách. ¹⁷Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste ho poznali ¹⁸a osvěceny vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu.“

Efezským 3:14-19: „¹⁴Z toho důvodu klekám na kolena před Otcem našeho Pána Ježíše Krista, ¹⁵po němž má své jméno každá rodina v nebesích i na zemi, ¹⁶aby vás podle bohatství své slávy posílil mocí skrze svého Ducha na vnitřním člověku, ¹⁷aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích a abyste byli zakořeněni a založeni v lásce, ¹⁸a tak abyste byli schopni pochopit se všemi svatými, jaká to šíře a délka a výše a hloubka, ¹⁹a poznat lásku Kristovu, která převyšuje poznání, a tak byli naplněni až do vsí plnosti Boží.“

Koloským 1:3-5, 22-23: „³Vždy, když se za vás modlíme, děkujeme Bohu a Otcovi našeho Pána Ježíše Krista – ⁴neboť jsme slyšeli o vaší víře v Kristu Ježíši a o lásce, kterou máte ke všem svatým – ⁵pro naději, která je pro vás uložena v nebesích. O ní jste slyšeli již dříve ve slovu pravdy – evangeliu... ²²nyní [vás] smířil ve svém lidském těle skrze svou smrt, aby vás před sebou postavil svaté, bez poskvrny a bez úhony, ²³zůstáváte-li vskutku na víře založeni a v ní pevní, a nevzdálíte-li se od naděje evangelia, které jste slyšeli, které bylo hlášáno v celém stvoření pod nebem a kterého jsem se stal já, Pavel, služebníkem.“

1. Tesalonickým 1:2-3: „²Stále vzdáváme díky Bohu za vás za všechny, když se o vás zmiňujeme na svých modlitbách, a neustále ³máme na paměti váš skutek víry, vaši námahu lásky a vytrvalost naděje našeho Pána Ježíše Krista před naším Bohem a Otcem.“

1. Tesalonickým 3:6: „Nyní však přišel od vás Timoteus k nám a přinesl nám radostnou zprávu o vaší víře a lásce, i o tom, že na nás stále v dobrém vzpomínáte a toužíte nás spatřit stejně jako i my vás.“

1. Tesalonickým 5:8: „My však, kteří patříme dni, buďme střízliví, oblečeni v pancíř víry a lásky a v přilbu naděje spasení.“

2. Tesalonickým 1:3-4: „³Bratři, jsme zavázáni stále za vás Bohu vzdávat díky, jak je to správné, protože převelice roste vaše víra a rozhojňuje se láska všech vás k sobě navzájem. ⁴I my sami se tedy vámi chlubíme v církvích Božích pro vaši vytrvalost a víru ve všech vašich pronásledováních a souženích, která snášíte.“

1. Timoteovi 1:5: „Cílem tohoto nařízení je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry.“

2. Timoteovi 1:13: „Měj za vzor zdravých slov to, co jsi slyšel ode mne ve víře a lásce, která je v Kristu Ježíši.“

Filemonovi 4-7: „⁴Děkuji svému Bohu vždycky, když se o tobě zmiňuji ve svých modlitbách, ⁵neboť slyším o tvé lásce a víře, kterou máš vůči Pánu Ježíši a ke všem svatým. ⁶Prosím, aby se společenství tvé víry projevilo v poznání všeho dobrého, jež je v nás pro Krista. ⁷Neboť jsem měl mnoho radosti a povzbuzení ze tvé lásky, protože skrze tebe, bratře, byla občerstvena srdce svatých.“

Židům 6:10-12: „¹⁰Neboť Bůh není nespravedlivý, takže by zapomněl na vaši práci a lásku, kterou jste projevili jeho jménu, když jste posloužili – a ještě sloužíte – svatým. ¹¹Toužíme však, aby každý z vás projevoval stejnou horlivost k nabytí plné jistoty naděje, která vytrvá až do konce, ¹²abyste nezlenivěli, ale napodobili ty, kteří jsou skrze víru a trpělivost dědici zaslíbení.“

Židům 10:22-24: „...²²přístupujme [k Bohu] s opravdovým srdcem v plnosti víry, se srdcem očištěným od zlého svědomí a s tělem obmytým čistou vodou. ²³Neochvějně držíme své vyznání naděje, neboť ten, který dal slib, je věrný; ²⁴a budme pozorní jedni k druhým, abychom se rozněcovali v lásce a dobrých skutcích.“

Jakub 2:5: „Poslyšte, moji milovaní bratři! Což nevyvolil Bůh chudé tohoto světa, aby byli bohatí ve víře a stali se dědici království, jež zaslíbil těm, kdo ho milují?“

1. Petrův 1:3-9, 21-22: „³Požehnaný Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás podle svého velikého milosrdenství znovu zplodil k živé naději vzkříšením Ježíše Krista z mrtvých, ⁴k dědictví nezničitelnému, neposkvřnému a nevadnóucímu, uchovávanému v nebesích pro vás, ⁵kterí jste mocí Boží střezeni skrze víru k záchraně, která je připravena, aby byla zjevena v posledním čase. ⁶Proto jásáte, i když jste nyní nakrátko, je-li to nutné, zarmoucení rozličnými zkouškami, ⁷aby osvědčenost vaší víry, vzácnější než pomíjející zlato, jež je zkoušeno ohněm, byla nalezena k chvále, slávě a cti při zjevení Ježíše Krista. ⁸Ač jste ho neviděli, milujete ho; ačkoli ho ani nyní nevidíte, věříte v něho a jásáte nevýslovnou radostí, plnou slávy, ⁹docházejíce cíle své víry, záchrany duší... ²¹skrze něho věříte v Boha, jenž ho probudil z mrtvých a dal mu slávu, takže vaše víra i naděje se upíná k Bohu. ²²Když jste poslušností pravdy skrze Ducha očistili své duše k nepředstírané bratrské lásce, vytrvale se navzájem milujte z čistého srdce.“

UČEDNICTVÍ

LEKCE 4

Jak pomoci duchovnímu růstu učedníků

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je (1) připravit zakladatele sborů tak, aby byli schopni odhalit, co křesťané potřebují vědět a dělat, aby mohli žít životem plným lásky, víry a naděje, a (2) připravit je na řešení nejčastějších příčin duchovních zápasů a problémů.

☞ OSNOVA LEKCE

- Každý věřící duchovně zápasí.
- Správná podpora ve správný čas může zamezit duchovní stagnaci a povzbudit k růstu.
- Pro zbožný život a službu ostatním jsou zcela nezbytné jak „vědění“, tak „dělání“

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Rozumět a být schopen rozpoznat nejčastější příčiny duchovních potíží v životech nových věřících.
- Uvědomovat si správné biblické způsoby řešení těchto problémů, které vedou k duchovnímu růstu.
- Být schopen poznat, které klíčové věci potřebují noví věřící vědět, aby mohli žít životem plným lásky, víry a naděje a efektivně sloužit ostatním.

☞ PŘÍLOHY

4A Hodnocení potřeb v duchovním růstu

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Na základě svých vlastních zkušeností si před začátkem výuky vyplňte přílohu 4A a připravte si fólie na zpětný projektor nebo plakáty, které vám pomohou tyto informace prezentovat celé skupině studentů. Pokuste se účastníkům výcviku předat představu o tom, čeho v této příloze mají snažit dosáhnout.

Zdůrazněte význam materiálu obsaženého v tabulce 4.1.

ÚVOD

Jako zakladatelé sborů máme mimo jiné za úkol zajistit, že nový sbor duchovně poroste. V této lekci budeme probírat některé rozšířené příčiny a řešení duchovních potíží v životech nových věřících.

I. ODHALTE OBVYKLÉ PŘÍČINY DUCHOVNÍCH POTÍŽÍ

Pokud máte rozpoznat a budovat skutečný duchovní stav svých lidí, musíte vzít v úvahu jeden důležitý faktor — největší duchovní překážky, které se objevují v jejich životech. Co patří mezi nejčastější příčiny duchovních potíží? Co jim brání v životě plném lásky, víry a naděje? Co jim brání efektivně sloužit ostatním? Mají-li vaši učedníci růst, musíte najít způsob, jak jim pomoci tyto překážky překonat.

Mezi některé z nejrozšířenějších příčin duchovních potíží patří:

A. Novým věřícím chybí znalost

- Nechápeou některou klíčovou biblickou pravdu.
- Nevědí, jak dělat, co je třeba. Nejsou si jistí, co dělat nebo jak to dělat (například jak s někým sdílet evangelium, jak trávit čas s Bohem v Písmu a modlitbě apod.)

- Nejsou si jistí, jak se zapojit do služby ostatním.

B. Noví věřící nejsou ochotni poslouchat

- Zapomínají a nechají se snadno rozptýlit.
- Chtějí poslouchat, ale jednoduše zapomenou udělat to, co by měli. Ve zmatku okolního světa zapomenou na své priority a nechají se zavalit jinými věcmi.
- Chápu pravdu, ale v podstatě jí nevěří.
- Dovolili, aby je přemohla láska ke světu, nebo se stali otroky hříchu.
- Něco je odradilo a oni to vzdali.
- Jsou zklamaní Bohem nebo jinými křesťany a zlobí se na ně.
- Strach jim nedovolí jít dál.
- Chybí jim motivace.
- Pokud ztratili motivaci, pokuste se zjistit, proč se to stalo. Příčinou obvykle bývá jeden nebo více výše uvedených problémů.

PROBLÉM	CO POTŘEBUJÍ
<p>Nerozumí určité klíčové biblické pravdě.</p> <p>Možná člověk selhává, protože nerozumí ani Bohu ani jeho záměru s ním, protože nechápe, co je opravdová víra ani jak vírou žít, protože nerozumí naději, kterou má v Kristu. Možná nechápe Boží zaopatření v Kristu a v Kristově těle, protože nerozumí Kristově lásce k němu ani tomu, co to znamená opravdu milovat Boha a bližní, nebo protože nechápe, co to znamená být součástí Kristova těla, apod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Usměrnění a pokyny, které jasně sdělí biblickou pravdu, které člověk nerozumí, a to, jak ji uplatnit v jeho životě. • Příležitosti studovat Písmo více do hloubky. • Povzbuzení, aby se stal pilným čtenářem Slova a osvojil si nutné dovednosti. • Příležitosti pozorovat lidi, kteří ukazují smysl této pravdy na svém vlastním životě.
<p>Neví, jak dělat, co je třeba.</p> <p>Člověk si není jist, co má dělat nebo jako to dělat. Možná se to týká jeho osobního chození s Bohem (např. modlitby, studia Bible, ztišení atd.). Nebo se to může týkat praktické služby jiným (např. vyučování, povzbuzování, vedení rodinné pobožnosti, vydávání osobního svědectví, sdílení evangelia s nevěřícím atd.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Povzbuzení k uplatnění toho, co se naučil. • Příležitosti pozorovat lidi, kteří dělají, co se od nich žádá. • Pokyny a praktický výcvik v požadovaných dovednostech. • V případě nutnosti pomoc ve vypracování praktické strategie, jak dělat, co je potřebné. • Vhodné příležitosti dělat to, co se člověk naučil, se vstřícnou zpětnou vazbou. • Praktická rada a podpora při rozvíjení důvěry a dovednosti.
<p>Nejsou si jistí, jak se zapojit do služby jiným.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoci vidět různé příležitosti ke službě a povzbudit k zapojení se. • Lidi, kteří projevují opravdové uznání za jejich snahu. • Jiné lidi, kteří jsou ochotni nechat si posloužit, když se připravují.

PROBLÉM	CO POTŘEBUJÍ
<p>Jednoduše zapomínají nebo se nechají snadno rozptýlit.</p> <p>Člověk chce poslouchat, ale jednoduše zapomíná dělat, co by měl. Ve spěchu okolního světa zapomíná na své priority a zcela jej upoutávají jiné věci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Neustále připomínání, aby pokračovali v úsilí. • Neustálé pobízení a praktická pomoc v tom, aby dělali, co je zapotřebí.
<p>Rozumí nějaké konkrétní pravdě, ale ve skutečnosti ji nepřijímají.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Napomenutí za nevíru a povzbuzení k víře. • Důvody, proč věřit určité pravdě, kterou člověk odmítá. • Příležitosti pozorovat lidi, kteří z celého srdce uplatňují tyto pravdy ve svém životě.
<p>Dovolili, aby je přemohla láska ke světu, nebo se stali otroky hříchu.</p> <p>Starosti světa, klam bohatství a touha po světských věcech může často být téměř zdrcující. Nezralý křesťan a dokonce i ti, kdo jsou zralejší, nemusí mít sílu vůle odolat. (Gal 5:17; Mt 13:22; 1Tm 6:8-10; J 2:15-17).</p> <p>Hřích má za následek duchovní smrt. Duch svatý je uhašen. Člověk ztrácí vůli čelit svému hříchu. Ztrácí vůli následovat Krista. Ztrácí touhu po opravdovém duchovním společenství a je v pokušení odejít jak od Boha, tak od svých bratrů. Člověk se stává otrokem hříchu a už není ochoten ani schopen sám se osvobodit (J 8:34; Jk 1:14-15; Žd 3:13).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktická rada a důvěrná podpora při řešení jeho konkrétních slabostí a vyhýbání se pokušení. • Pomoc při rozpoznávání hříchu nebo mezer. • Napomenutí a připomínka závažnosti jeho hříchu. • Povzbuzení k pokání z konkrétních hříchů. • Praktická rada a důvěrná pomoc k vítězství nad hříchem. • Důvěrná podpora při vytváření nových zvyků. • Ujistit o odpuštění po pokání. • Důvěrná podpora k opětovnému chození v Duchu.
<p>Ztratili odvahu nebo se začali bát.</p> <p>Ztráta odvahy je v Novém zákoně často následkem utrpení (kvůli pronásledování nebo ztrátě — Mt 13:20-21; Žd 12:3). Vaši lidé mohou čelit odporu ze strany rodiny, přátel nebo místního kněze. Strach z odmítnutí nebo ztráty je může odradit od následování Krista. Zrazování může být také výsledkem falešných očekávání toho, jak bude křesťanský život vypadat, co pro člověka Bůh udělá nebo jak vypadá církev či křesťané.</p> <p>Znechucení může být také následkem duchovních selhání. V důsledku toho může člověk začít pochybovat o tom, že dokáže žít křesťanský život, nebo může mít pocit, že ho Bůh už plně nepřijme. Může dokonce začít pochybovat o svém spasení. Na konci může být tak odrazen, že se prostě vzdá. Selhání v pokusech sloužit může způsobit ztrátu motivace.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Připomenutí Božích zaslíbení. • Vytrvalé ujištění o lásce, přijetí a odpuštění. • Ujištění, že nejsou sami. • Neustálé povzbuzování k vytrvalosti. • Praktická pomoc, aby se člověk vyrovnal se svým strachem a navzdory němu dělal, co je potřebné. • Ujištění o Boží ochraně a požehnání věrnosti. • Vytrvalé povzbuzování k naději v Bohu.

PROBLÉM	CO POTŘEBUJÍ
<p>Zklamali s v Bohu nebo křesťanech a nyní se na ně hněvají.</p> <p>Někdy mají noví věřící falešná očekávání, jak bude křesťanský život vypadat. Když se jejich očekávání nesplní, začnou se na Boha hněvat. Nebo je zklamou křesťané, začnou se hněvat na ně a už se s nimi nechtějí stýkat. Někdy mohou také vinit Boha za to, co udělali takzvaní křesťané.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vyučování, aby jejich očekávání bylo ve shodě s Božím slovem. • Povzbuzení, aby viděli větší Boží záměr v dopuštění těchto věcí v jejich životech. • Napomenutí, aby nevyčítali Bohu selhání křesťanů. • Napomenutí, aby odpouštěli ostatním jako Bůh odpustil jim.
<p>Ve všech výše uvedených oblastech:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potřebují bratry a sestry, kteří je milují (Ř 12:10). • Potřebují lidi, kteří se za ně a s nimi budou modlit. • Potřebují lidi, kteří je povedou k zodpovědnosti před Bohem. • Potřebují lidi, kteří jim pomohou dávat pozor na jejich srdce. • Potřebují lidi, kteří udělají, co bude možné, aby jim pomohli překonávat jejich duchovní problémy a růst.

Tabulka 4.1 Řešení příčin duchovních potíží

II. URČETE, JAKOU PODPORU KŘESŤANÉ POTŘEBUJÍ K PŘEKONÁNÍ DUCHOVNÍCH POTÍŽÍ

V okamžiku, kdy se podaří odhalit největší duchovní překážky v životech vašich učedníků, musíte si položit tuto otázku: jakou podporu tyto lidé potřebují k překonání svých duchovních potíží? Jakou pomoc by měli dostat, aby mohli žít vytrvalým životem plným lásky, víry a naděje? Co potřebují k tomu, aby mohli efektivně sloužit ostatním?

V tomto okamžiku musíte být zcela realističtí. Těmto problémům čelí všichni vaši lidé. Jen několik z nich bude schopno tyto potíže překonat bez pomoci jiných. Pokud se jim ve správném okamžiku nedostane potřebné podpory, jejich duchovní životy uvíznou na mrtvém bodě. Vy máte za úkol zajistit, že potřebnou podporu dostanou.

Písmo jasně učí, že vyučování a kázání nestačí. Jak velká část problémů z tabulky 4.1 se dá překonat pouze skrze vyučování? Jen velmi malá. Bible mluví o mnoha důležitých oblastech služby v rámci Kristova těla, jako například:

- Varovat, povzbuzovat, vzájemně si pomáhat (1Tes 5:14)
- Domlouvat a napomínat (2Tm 4:2)
- Usvědčovat (Tt 1:9)
- Odvracet hříšníka od bludné cesty (Jk 5:19-20)
- Mluvit pravdu v lásce (Ef 4:15)
- Navzájem se učit (Kol 3:16)
- Navzájem se povzbuzovat a budovat (1Tes 5:11)
- Povzbuzovat se k lásce a k dobrým skutkům (Žd 10:24)
- Posilovat slabiny (Žd 12:12)
- Povzbuzovat a zapřísahat (1Tes 2:11-12)
- Přivádět se na pravou cestu, nést břemena jedni druhých (Gal 6:1-2)
- Navzájem se snášet (Ef 4:2)
- Navzájem si odpouštět (Kol 3:13)
- Modlit se jeden za druhého (Ef 6:18, Jk 5:16, 1J 5:16)
- Vyznávat si navzájem hříchy (Jk 5:16)

- Navzájem si sloužit (Gal 5:13)
- Přijímat se mezi sebou (Ř 15:7)
- Dávat přednost jeden druhému (Ř 12:10)
- Prokazovat si navzájem dobro (Gal 6:10)

Pokud je srdce vašeho učedníka skutečně odhodláno následovat Krista, vždy takovou pomoc uvítá. Mluvte s ním o těchto věcech a získejte jeho dovolu uvedenými způsoby mu pomáhat. Pak, když bude nutné vypořádat se s nějakým problémem, nebude vaším zásahem překvapen.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Které bývají nejčastější příčiny duchovního selhání nových věřících?
2. Z jakých důvodů se může stát, že se jim nedaří efektivně sloužit ostatním?
3. Které nejdůležitější principy nemusejí pochopit nebo jim věřit?
4. Které nejdůležitější věci nedělají nebo nevědí, jak dělat?
5. Jaký druh podpory je pro nové věřící ve světle jejich nejčastějších duchovních problémů nejdůležitější?

AKČNÍ PLÁN

1. Pečlivě si pročtete tabulku 4.1 „Řešení příčin duchovních potíží“
2. Přečtete si a zamyslete se nad přílohou 4A „Hodnocení potřeb v duchovním růstu“. Vyplňte dotazník a odpovězte na otázky jednak za sebe, jednak za alespoň jednoho ze svých učedníků.

Hodnocení potřeb v duchovním růstu

_____ (Jméno člověka)

	Není problém			Zásadní problém	
	1	2	3	4	5
Nerozumí určité klíčově biblické pravdě.					
Neví, jak dělat, co je třeba.					
Není si jist, jak se zapojit do služby jiným.					
Rozumí nějaké biblické pravdě, ale ve skutečnosti ji nepřijímá.					
Jednoduše zapomínají nebo se nechají snadno rozptýlit.					
Dovolil, aby ho přemohla láska ke světu, nebo se stal otrokem hříchu.					
Ztratil odvahu.					
Má strach.					
Zklamal se v Bohu nebo křesťanech a nyní se na ně hněvá.					
Chybí mu motivace.					
Jiné					

UČEDNICTVÍ

5 LEKCE

Formy činění učedníků

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je umožnit účastníkům, aby porozuměli některým základním „formám“, které je možné používat k činění učedníků, a začali psát učednický plán navržený pro typické nové věřící.

☞ OSNOVA LEKCE

- Činění učedníků není omezeno na jednu konkrétní formu — každá forma má své výhody i omezení.
- Hlavní úlohou zakladatele sborů v procesu činění učedníků je připravovat vedoucí, kteří budou zase schopni vést jiné.
- Příprava plánu učednictví pro nové věřící je pro duchovní i fyzický růst sboru nezbytná.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Rozumět čtyřem základním formám provádění funkcí učednictví.
- Účastnit se přípravy plánu výchovy učedníků, který bude použit při vedení jiných věřících v učednictví.

☞ PŘÍLOHY

5A Plán výchovy učedníků

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

Ujistěte se, že účastníci rozumí „akčnímu plánu“. Své plány výchovy učedníků si s sebou musejí přinést na výcvik, až se bude probírat příručka č. 4. Vyplňte si předem vlastní kopii přílohy 5A „Plán výchovy učedníků“, jako kdyby byl určen pro „typického“ nového věřícího. Připravte se, abyste ho mohli promítnout na zpětném projektoru nebo ukázat na plakátu jako příklad pro studenty.

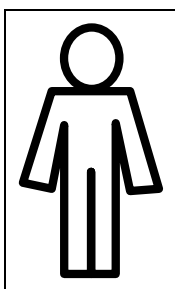
Nechte vyučující sdílet se o tom, co se jim osvědčilo, když byli sami učedníky nebo někoho v učednictví vedli. Požádejte účastníky výcviku, aby k tomu přispěli vlastními poznatky.

Úvod

Dosud jsme se soustředili na *funkce* učednictví. Viděli jsme, že nejdůležitější *funkce* slouží jednomu ústřednímu účelu: umožnit lidem žít životy lásky, víry a naděje. V konečném důsledku jsou takové životy ovocem vnitřní duchovní proměny – obnovy srdce. Tato vnitřní proměna se projevuje novým způsobem myšlení a novým způsobem chování. Mezitím musí člověk vstřebat nové pravdy a naučit se novým dovednostem. Současně potřebuje silnou oporu, aby překonal duchovní překážky. Proto mezi tři nejdůležitější *funkce* v činění učedníků patří: 1) sdělování důležitých pravd, 2) rozvoj nezbytných dovedností a 3) zajištění potřebné duchovní opory.

Nyní stojíme před otázkou *formy*. Jaké struktury a metody bychom měli zvolit, abychom zajistili, že se budou účinně naplňovat funkce učednictví? Existují čtyři základní formy nebo struktury, které je možné při činění učedníků použít. Tyto formy je možné použít současně a nejsou zamýšleny jako výlučné.

I. FORMA PRVNÍ: OSOBNÍ RŮST

Příklad: Ježíšova přímlovná modlitba v Janovi 17.

Prostředí: Učedník pracuje sám. To zahrnuje samostudium stejně jako samostatné děláni jiných věcí, jako je vydávání svědectví, modlitba apod.

Velikost: Jeden člověk.

Styl služby: Samostatné učení.

Funkce: 1) sdělování důležitých pravd, tj. prohlubování porozumění skutečným, o kterých již byla řeč ve velké skupině, malé skupině nebo při setkání jednoho s jedním, 2) rozvoj nezbytných dovedností.

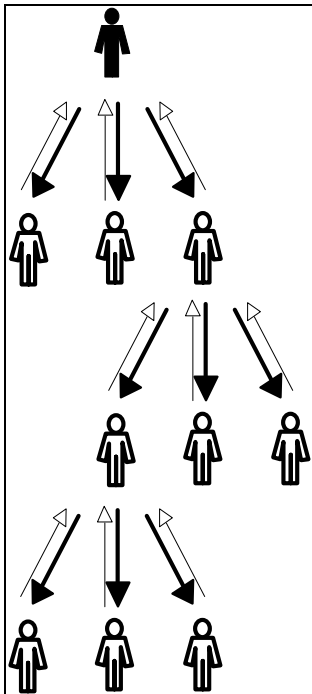
Výhody:

- Člověk může mnohem rychleji získat větší množství vědomostí a zkušeností.
- Čtení se může zaměřit na konkrétní potřeby člověka.
- Vedoucí jsou uvolněni k tomu, aby svůj čas a energii věnovali jiným potřebám služby.
- Učedník se může učit vlastním tempem a věnovat čas přemýšlení a aplikaci.

Omezení:

- Pokud se to neověřuje jiným způsobem, není možnost vědět, kolik člověk pochopil a vstřebal.
- Neexistuje příležitost pozorovat učedníka v jeho službě tak, abyste mu mohli poskytovat prospěšnou radu.
- Stále jsou zapotřebí další druhy duchovní pomoci.
- Neosobní přístup, který vytváří vzor individualismu a ne společenství.

II. FORMA DRUHÁ: UČEDNICTVÍ “JEDEN NA JEDNOHO”

Příklad: Tuto formu Ježíš použil v rozhovoru s Nikodémem (J 3) a samařskou ženou u studny (J 4).

Prostředí: Vedoucí nebo rádce se odděleně schází s různými jednotlivci.

Velikost: 2 lidé na setkání.

Styl vedení: poradenství

Funkce: 1) sdělování důležitých pravd, 2) rozvoj nezbytných dovedností a 3) zajištění potřebné duchovní opory.

Komunikace: Dvojsměrná komunikace. Rádce přijímá zpětnou vazbu od svého učedníka.

Kdo slouží: Většinou rádce. Avšak měl by přiřadit velkou prioritu přípravě a zapojování svého učedníka do služby jiným.

Násobení: Každý rádce by měl mít učedníky, kteří se učí vést jiné v učednictví, jak je znázorněno na obrázku výše. Tito učedníci se budou učit „pozorováním“ a „děláním“ pod dohledem. Také je možné zajišťovat vzdělávací semináře.

Výhody: V mnoha případech je individuální setkávání jediným způsobem, jak zjistíte, co se s člověkem duchovně děje. Mnoho nově obrácených poroste pouze tehdy, věnuje-li se jim individuální pozornost.

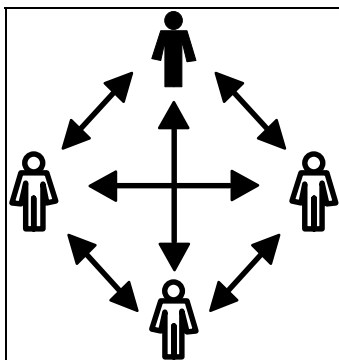
- Je zde maximální příležitost dát člověku pomoc, kterou potřebuje.
- Vyučování a příprava se může zaměřovat na konkrétní potřeby jednotlivce.
- Je zde maximální příležitost pro zpětnou vazbu, aby se zjistilo, kolik člověk rozumí a přijímá.

- Je zde maximální příležitost pomoci člověku uvést do praxe to, co se učí, a pomoci mu zapojit se do služby jiným.
- Vedoucí může snadno rozeznat a připravovat lidi, kteří mají schopnost konat službu jednoho-na-jednoho s jinými lidmi. To vede k násobení této služby.
- Je to skvělá struktura pro vyučování dovedností.

Omezení:

- Jeden člověk nedokáže naplnit všechny duchovní potřeby jednotlivce. Lze tomu však čelit několika různými setkáními jednoho s jedním.
- Vedoucí může sloužit na úrovni jednoho s jedním jen několika lidem. Násobení nových rádců je kritické.

III. FORMA TŘETÍ: SLUŽBA SKUPINEK

Příklad: Tuto formu Kristus demonstruje při své rozpravě v horní místnosti, která je zaznamenána v Janově evangeliu 13-16.

Prostředí: Buňkové skupinky, skupinky nedělní školy, skupinky studia Bible, modlitební skupiny, skupiny domácí církve, výbory atd.

Velikost: Méně než 10-15 lidí.

Styl služby: Napomáhání. Cílem vedoucího je pomáhat ostatním ve skupině k vzájemné službě. Vyučování není jedinou formou služby.

Funkce: 1) sdělování důležitých pravd, 2) rozvoj nezbytných dovedností a 3) zajištění potřebné duchovní opory.

Komunikace: Komunikace je vícesměrná.

Kdo slouží: Každý ve skupině.

Násobení: Každý vedoucí skupiny by měl mít pomocníka, který je připravován, aby se stal vedoucím skupiny. Tento pomocník se bude učit „pozorováním“ a „děláním“ pod dohledem. Také je možné zajišťovat vzdělávací semináře.

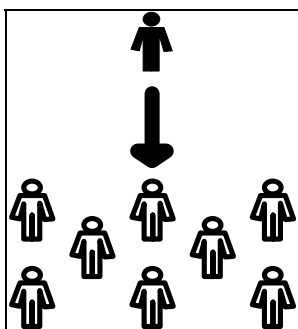
Výhody:

- Na vedení skupiny je možné použít méně kvalifikovaných vedoucích.
- Každý se může zapojit. Komunikace jde více směry. Každý má příležitost používat a rozvíjet své dary.
- Je možné snadněji rozpoznat lidi s darem vyučování nebo jiným darem vést. To usnadňuje násobení služby.
- Je zde větší příležitost pro zpětnou vazbu, aby se poznalo, nakolik lidé rozumí a vstřebávají.
- Je snadnější zaměřit vyučování a výcvik na skutečné potřeby členů skupiny.
- Je mnohem větší příležitost porozumět hlubším duchovním potřebám lidí ve skupině a poskytnout jim pomoc, jakou potřebují. Je větší šance pomoci jim uvést to, co slyší, do praxe.

Omezení:

- Má-li být v malých skupinách zapojeno velké množství lidí, je zapotřebí mnoho vedoucích. (To je možné vyvážit, pokud je skupinka využita jako půda pro přípravu nových vedoucích.)
- Mnoho lidí nebude sdílet své nehlubší duchovní potřeby ani před malou skupinou. Je-li skupina smíšená (muži a ženy) může tam být ještě menší otevřenost.

IV. FORMA ČTVRTÁ: SLUŽBA VE VELKÉ SKUPINĚ

Příklad: Příklad ze života Pána můžeme najít v Matouši 5-7 – kázání na hoře. Petrovo kázání Židům o letnicích ve Skutcích 2 je dalším pěkným příkladem.

Prostředí: Kázání během shromáždění, nedělní škola, velké skupiny biblického studia, semináře atd.

Velikost: 15, 30 dokonce 100 lidí a více.

Styl služby: Vedoucí většinou přednáší.

Funkce: Hlavní zaměření je na sdělování takových životně důležitých pravd, které jsou významné pro většinu lidí ve skupině.

Komunikace: Většinou jednosměrná – od vedoucího k posluchačům.

Kdo slouží: Vedoucí. Služba plyne jedním směrem – od vedoucího ke zbývajícím částem skupiny.

Násobení: Vedoucí by vždy měli připravovat nové lidi na konání takové služby. Učedníci se budou učit „pozorováním“ a „děláním“ pod dohledem. Také je možné zajišťovat vzdělávací semináře. Nejschopnější účastníky je možné vybrat pro formálnější přípravu.

Výhody:

Je zapotřebí menší počet kvalifikovaných vedoucích/spolupracovníků na vyučování velkého množství lidí.

Omezení:

- Kromě hlavních mluvčích má jen málo lidí příležitost použít a rozvinout své dary ke službě.
- Tento přístup není příliš užitečný pro přípravu budoucích vůdců. Pokud se nenajdou jiné prostředky přípravy vůdců, bude obtížné službu násobit až do fáze vzniku hnutí zakládání sborů.
- K dobrému vykonání této služby potřebujete někoho, kdo je obdarován jako učitel či kazatel. Často je obtížné najít dostatek schopných lidí.
- Jednotlivý vedoucí nemá všechny potřebné dary k naplnění všech duchovních potřeb skupiny.
- Je málo příležitostí ke zpětné vazbě, takže je těžké vědět, kolik toho lidé pochopili a přijali.
- Je málo příležitostí rozumět hlubším duchovním potřebám lidí v takové skupině a poskytovat jim podporu, jakou potřebují. Je malá šance pomoci jim uvést do praxe to, co slyšeli.
- U většiny posluchačů je sklon k pasivitě.
- Nikdo neposkytuje pomoc vedoucímu.
- Je-li toto prvořadá forma služby, pak většina lidí nebude duchovně zrát. Vedoucí se často přepracují, protože mají příliš málo spolupracovníků.

V. PŘIPOMÍNKA

Vaší prvořadou úlohou zakladatelů sborů v procesu činění učedníků je rozpoznat a vést v učednictví potenciální vedoucí. Ti budou zase vést v učednictví další (2Tm 2:2). Když přemýšlíte o potřebách vašich učedníků, pamatujte, že lidé mají různé styly učení. Například někteří lidé se nejlépe učí ve skupině, jiní jsou dobří samouci a další potřebují individuální pozornost. Součástí vašeho plánu výchovy učedníků by mělo být hodnocení, jak se každý člověk učí nejlépe, a jak mu poskytnout učednictví.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Jaké „formy“ většina sborů ve vašem prostředí nejčastěji používá k programu učednictví pro své lidi? Jak účinně byly tyto formy použity k zajišťování potřeb mladých učedníků. Jaké potřeby nejsou naplňovány? Jaké formy si myslíte, že by byly k naplňování těchto potřeb nejvhodnější?
2. U kterých forem je pro vás jejich používání nejpohodlnější? Ve kterých formách se necítíte dobře? Proč?

AKČNÍ PLÁN

1. S využitím přílohy 4A „Plán výchovy učedníků“ připravte různé plány pro každého člověka, kterého v rámci své služby zakládání sborů vedete v procesu učednictví.

Hotové plány si musíte vzít s sebou na další lekci týkající se učednictví, která se uskuteční v rámci příručky č. 4.

Plán výchovy učedníků

Tato příloha vám poskytuje pomůcku k přípravě praktického plánu, jak pomoci učedníkům k duchovní zralosti. Tato duchovní zralost se měří vnitřním růstem osobnosti, růstem ve vztahu s Bohem a růstem ve vztazích s ostatními lidmi. Očekává se, že jste již začali přemýšlet, které jsou nejdůležitější pravdy a dovednosti, které musíte vaše lidi a zvláště nové věřící naučit. Také jste probírali, které druhy podpory jsou pro nové věřící nejpřínosnější ve světle jejich obvyklých duchovních potíží. Nyní musíte naplánovat, kdy a jak budete učit konkrétní pravdy a dovednosti během příštích dvanácti měsíců a také jak budete poskytovat nezbytnou duchovní pomoc. Bude také zapotřebí přemýšlet o prostředcích pro násobení služby.

Měli byste sestavit plán pro každého člověka, kterého v rámci nově zakládaného sboru vedete v učednictví. Je-li to možné, měli by lidé, kteří jsou ve stejném týmu zakládání sborů, pracovat na vytváření tohoto plánu společně.

Na následujících stranách najdete dva pracovní listy pro rozvinutí plánu výchovy učedníků. Vyplňte první z nich, 5A.1 „Co potřebují noví věřící vědět a dělat“ jako obecnou osnovu určenou pro nové věřící ve vaší službě zakládání sborů. Druhý pracovní list, 5A.2 „Individuální plán výchovy učedníků“ byste měli použít jednou pro každého člověka, kterého vedete v učednictví. Tam napíšete konkrétní principy a dovednosti, které se váš učedník musí naučit. Pracovní list 5A.2 použijte k tomu, abyste se rozhodli, jak a v jakém pořadí budete tyto věci vyučovat.

Při vyplňování těchto pracovních listech nezapomeňte na tyto kroky:

- Určete, které formy (velká skupina, malá skupina, jeden na jednoho, individuální) jsou nejvhodnější pro pravdu / pojetí / přesvědčení nebo zvyk / dovednost, které chcete naučit. Nemusíte používat všechny čtyři formy učednictví.
- Často je moudré používat opakování. To znamená, že člověk bude vystaven podobným pravdám nebo dovednostem několikrát v různých podobách. Například můžete kázat o určité pravdě v neděli ráno a pak se zabývat osobní aplikací této pravdy v malé skupině nebo na setkání jednoho s jedním.
- Určete pořadí, ve kterém by se pravdy a dovednosti měly učit. Často existuje logická posloupnost, kterou bude zapotřebí dodržet.
- Otázkami, které jsou pro duchovní přežití člověka nejdůležitější, byste se měli zabývat raději dříve než později.
- Rozhodněte se, jaké existující učednické materiály – pokud vůbec nějaké – chcete používat. Pokud jste se pro nějaké rozhodli, můžete do vašeho pracovního listu napsat příslušné názvy lekcí nebo kapitol. Podobně uveďte materiály, které budou vyžadovány pro individuální studium.
- Každý řádek v pracovním listu 5A.2 představuje jeden měsíc. Do jednoho políčka můžete uvést několik předmětů. Například mezi setkání jednoho s jedním v prvním měsíci můžete uvést různá témata, kterými se budete každý týden zabývat (např. osobní čas s Pánem, jak se modlit, jak se vypořádat s hříchem). Na druhé straně se můžete rozhodnout, že v šestém měsíci strávíte celý měsíc jedním tématem, jako je např. příprava osobního svědectví.

Spolu se svým týmem zakladatelů sboru použijte pracovní listy 5A.1 a 5A.2 k tomu, abyste rozpoznali potřeby a vytvořili plán výchovy učedníků pro každého člověka, kterého chcete ve vašem zakládaném sboru vést v učednictví. Tabulku vyplňte pravdami a dovednostmi, které budete učit.

Pracovní list 5A.1 — Co potřebují noví věřící vědět a dělat

POKYNY:

- Uveďte, co potřebují noví věřící **vědět** ze všeho nejvíce, aby mohli žít úspěšné životy plné lásky, víry a naděje a aby efektivně sloužili ostatním. Které pravdy nebo principy musejí pochopit? Mnohé z těchto věcí budou přesahovat pouhé intelektuální znalosti — půjde o hluboké osobní přesvědčení, které si ponесou v srdci.
- Uveďte, co potřebují noví věřící **dělat** ze všeho nejvíce, aby mohli žít úspěšné životy plné lásky, víry a naděje a aby efektivně sloužili ostatním. Mnohé z těchto věcí budou návyky, které by si měli osvojit. Mnoho z nich se bude také týkat schopností, které se musejí naučit.

	Co potřebují VĚDĚT (pravdy nebo principy či přesvědčení)	Co potřebují DĚLAT (návyky a schopnosti)
Aby žili své životy v jednotě s Bohem a v lásce k němu		
Aby žili své životy v lásce a jednotě se svými rodinami a ostatními věřícími a budovali je v Kristu		

	Co potřebují VĚDĚT (pravdy nebo principy či přesvědčení)	Co potřebují DĚLAT (návyky a schopnosti)
Aby žili životem víry		
Aby žili životem naděje		
Aby efektivně sloužili ztraceným		

Pracovní list 5A.2 — Individuální plán výchovy učedníků

Jméno člověka _____

Měsíc	Osobně	Jeden na jednoho	Skupinky	Velká skupina
1				
2				
3				
4				
5				

Měsíc	Osobně	Jeden na jednoho	Skupinky	Velká skupina
6				
7				
8				
9				
10				

Měsíc	Osobně	Jeden na jednoho	Skupinky	Velká skupina
11				
12				

Nad čím byste se měli zamyslet:

- Kdo bude vyučovat / školit / kázat na úrovni velké skupiny?
- Kdo povede skupinku?
- Kdo bude s člověkem pracovat na úrovni jednoho s jedním?
- Jak budete připravovat vedoucí tak, aby se výše uvedené služby násobily?
- Uveďte, jakou další pomoc kromě vyučování budete poskytovat (např. povzbuzení, modlitbu, vzájemné vyznávání hříchů atd.). Jak ji budete poskytovat? Kdo to bude dělat?

DUCHOVNÍ BOJ

DUCHOVNÍ BOJ

1

LEKCE

Pohled na svět

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je pomoci zakladatelům sborů porozumět pojmu pohled na svět a ukázat, jak hluboce pohled člověka na svět ovlivňuje jeho křesťanský život, dílo služby i interpretaci situací ve službě.

☞ OSNOVA LEKCE

- Nejrozšířenější způsoby pohledu na svět jsou v protikladu s biblickým pohledem na svět.
- Pohled na svět má vliv na zakládání sborů.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Uvědomovat si důležitost správného pohledu na svět.
- Mít základní biblické znalosti o říši Boha, andělů, člověka a přírody.
- Prozkoumat svou vlastní situaci ve službě ve světle biblického pohledu na svět.

ÚVOD

Když mluvíme o pohledu na svět,^{*)} mluvíme o základním přesvědčení a chápání, jež člověk má ve vztahu ke světu. Každý člověk, ať už to ví, nebo ne, má hluboko ve své duši určitá přesvědčení, která ovlivňují jeho činy a chování a pomáhají mu vysvětlit okolní svět. Pohled na svět pomáhá lidem pochopit přírodu, ostatní lidi a nadpřirozený svět. Jak lidé rostou, jejich zkušenosti pomáhají utvářet pohled na svět, který může nebo nemusí přesně vykládat okolní realitu.

Když mluvíme o biblickém pohledu na svět, hovoříme o tom, co Písmo říká o vesmíru, o tom, co je skutečné, co je pravdivé, co *JE*. Logicky může existovat *POUZE* jedna realita, jedna pravda či vysvětlení toho, co *JE*. Věříme, že toto vysvětlení světa předkládá právě Písmo. A touto pravdou se snažíme poměřovat nebo ověřovat naše chápání světa.

Je velmi důležité, aby pohled na svět, který mají zakladatelé sborů, byl skutečně biblický — pak jsou schopni správně si vyložit okolnosti, které se objevují v jejich službě. To platí zvláště v oblasti duchovního boje. Pokud člověk nemá biblický pohled na svět, nemusí rozpoznat satanovy útoky nebo vědět, jak na ně reagovat. V této lekci se podíváme na nejrozšířenější pohledy na svět a na to, v čem je biblický pohled na svět základem pro pochopení duchovního boje.

I. NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ POHLEDY NA SVĚT

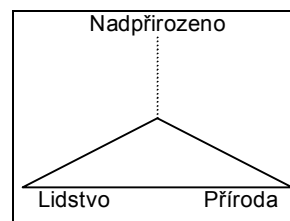
Nejrůznější pohledy na svět můžeme lépe pochopit například tak, že budeme studovat jejich chápání tří složek světa: nadpřirozena, přírody a lidstva. Tyto tři složky použijeme i pro vysvětlení třech rozšířených pohledů na svět.

Řekněme, že někdo onemocní. Jak si tuto událost vyložíme? Záleží to na našem pohledu na svět. Při popisu jednotlivých pohledů v následujícím textu uvidíme, jak každý z tuto nemoc vysvětluje.

^{*)} Kvůli negativním konotacím se raději vyhýbáme překladu „světonázor“ — pozn. překl.

A. Světský pohled na svět

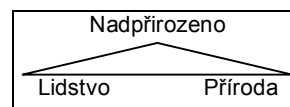
Ve světském pohledu na svět je svět člověka a přírody ovládnán „přírodními zákony“, které možná kdysi stvořil nějaký bůh, ale dnes fungují bez jakýchkoli nadpřirozených zásahů. Existence nadpřirozeného světa (včetně Boha nebo duchovních bytostí) mohou světští lidé zcela popírat. V případě, že uznávají existenci nadpřirozeného světa, předpokládají, že je oddělený od světa přírody a lidí. Ať už je mezi nimi jakékoli spojení, je velice volné.

Světští lidé přijímají předpoklad, že každá událost má příčinu buď v přírodě nebo v lidech. Je-li někdo nemocný, může za to virus či komár, případně nějaký jiný zdroj choroby. Všechno se dá vědecky vysvětlit. Podle tohoto pohledu na svět nemocnému člověku pomůžeme tak, že ho pošleme k lékaři.

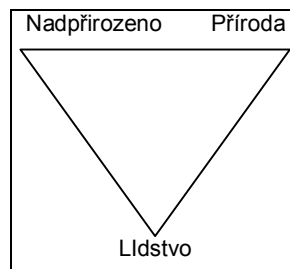
B. Animistický pohled na svět

Animistický pohled na svět je téměř úplným opakem pohledu světského. Podle tohoto pohledu je nadpřirozený svět velmi úzce propojen s přírodou a lidstvem. Duchové z nadpřirozeného světa mohou žít v přírodních objektech nebo lidech a tyto duchovní bytosti mají moc ovládat různé věci. Pokud člověk duchy potěší, získá jejich přízeň v podobě ochrany nebo uzdravení. Pokud se duch rozzlobí, může napáchat velkou škodu. Podle tohoto pohledu nemocný člověk urazil duchy nebo jej někdo proklel. Chce-li se uzdravit, musí udělat něco pro usmíření duchů nebo zlomení kletby. Léčba může v tomto případě dokonce odmítat poznatky medicíny, kterým se podle animistického pohledu nedá věřit.

C. Osudový pohled na svět

Osudový pohled je založen na předpokladu, že člověk nemůže ovlivňovat okolní svět. Nadpřirozené a přírodní síly řídí tok historie a člověk se v rámci tohoto předurčeného osudu snaží přežít, jak může. Jeden šintoistický pisatel to velice dobře vyjádřil: „Život je jako list, který pluje po řece. List může uváznout v malém víru nebo klidně plout tichým potokem. Může se také dostat do peřejích a velké vřavy. List si nemůže vybrat, kam popluje. Stejně tak jsou i lidé uvězněni ve svém osudu.“

O léčbu nemocného člověka se možná nemá ani smysl pokoušet. Nemusí být snaha ho uzdravit ani zjišťovat důvod jeho nemoci.

II. BIBLICKÝ POHLED NA SVĚT

Biblický pohled na svět, jak už jsme řekli, nás vyučuje správnému vnímání světa. Správný pohled na svět vnímá tři složky světa tak, jak spolu ve skutečnosti souvisejí.

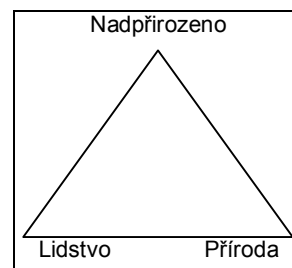
A. Nadpřirozená říše

1. Bůh Stvořitel

Kniha Genesis začíná slovy „Na počátku Bůh...“ To je náš přirozený základ pro budování pohledu na svět. Všemohoucí Bůh existující mimo čas, věčný, soběstačný, Stvořitel nebe a země, který nemá sobě rovného nebo protivníka, ve své svrchovanosti ovládá události historie. Na rozdíl od sekulárního pohledu na svět Písmo učí, že Bůh zasahuje do dějin. Například:

- Řídil historii Izraele při přípravě na příchod Mesiáše.
- Kristus přišel do světa a žil mezi lidmi.
- Kristus vystoupil na nebe a seslal na svou církev Ducha svatého.

Bible svědčí o aktivním díle Ducha svatého ve věřících a prostřednictvím jejich životů. Duch svatý dnes jedná, usvědčuje svět co se týče hříchu, spravedlnosti a soudu (J 16:8-11). Dává

věřícímu nový život (Ř 8:11). Dosvědčuje, že jsme Božími dětmi (Ř 8:16). Pomáhá nám modlit se (Ř 8:26) a učí nás všemu (J 14:26; 1J 2:27).

Písmo nevyučuje, že Bůh a satan jsou stejně silní protivníci. Podle biblického pohledu Bůh existuje sám o sobě, zatímco satan je stvořen. Satan nemá stejnou moc jako Bůh. Jak je vidět v 1. kapitole knihy Jób, Bůh má nad satanem moc. Dříve než mohl satan cokoli udělat, musel získat Boží svolení.

2. *Stvořené duchovní bytosti (satan a andělé)*

Zpráva o stvoření pokračuje slovem „stvořil“. I když popis v Genesis nezahrnuje stvoření andělů, v Koloským 1:16 čteme že Bůh (v Kristu) stvořil všechny věci na nebi i na zemi, viditelné i *neviditelné*. I když se v Novém zákoně o andělech píše velmi málo, je jasné, že jsou v našem světě dnes aktivní (Žd 13:2). Mnoho evangelikálů také věří, že Zjevení 12:4 mluví o tom, že když satan padl, strhl s sebou třetinu andělů. Tito „zlí andělé“ se také nazývají démoni. Víme, že také démoni jsou dnes v našem světě aktivní (Jk 3:15; 1Tm 4:1). To je opět v rozporu se světským pohledem na svět, ale mnohem blíže pohledu animistickému — oba uznávají, že mezi Bohem a satanem se vede boj. V animistickém pohledu na svět závisí vítězství na tom, čí „bůh“ je silnější. Pokud proti sobě bojují dva kmeny, vyhraje ten, který má většího boha. Písmo nás naopak učí, že vítězem je vždy náš Bůh. Zdánilivě protikladný příběh najdeme v 7. kapitole knihy Jozue. Boží lid tam byl v bitvě poražen. Pokud si však text pročteme pečlivěji, uvidíme, že Boha neporazili nějací jiní bohové nebo duchovní, ale že jeho lid trpěl následky svého hříchu. Bůh nebyl poražen. Dovolil jen, aby byl kvůli své neposlušnosti poražen Izrael.

Zamyslete se nad svým chápáním andělů a démonů. Do jaké míry mohou působit ve vašich každodenních činnostech? Jsou omezeni na úroveň intelektu a mysli? Mohou být zapleteni do fyzických činností? Můžeme si být jisti vítězstvím nad satanem? V dalších lekcích o duchovním boji budeme tyto myšlenky probírat více do hloubky.

B. Říše přírody

Zpráva o stvoření pokračuje tím, jak Bůh stvořil hmotný svět. Také v této oblasti existuje mnoho různých pohledů nebo představ o materiálním světě. Někteří říkají, že na něm nezáleží — je to jen zdání (osudový pohled). Jiní ztotožňují zemi s „matkou přírodou“ a chovají k ní hlubokou úctu (animistický pohled) a další ji považují za něco, co člověk musí dobýt a ovládnout (sekulární pohled).

Podle Bible bylo Boží stvoření určeno k tomu, aby vypravovalo o Boží slávě (Ž 19). Nic nebude více úcty a není krásnější než svět sám — tyčící se hory, třítící se vlny, vodopády, podzemní jeskyně, zelenající se pole, mrazem pokryté stromy, rozkvetlé louky, východ a západ slunce — Boží stvoření jasně vypravuje o jeho slávě! Satanovým cílem je zničit nebo pokazit Boží stvoření.

Když satan nemůže zničit Boha, pokusí se aspoň zničit to, co Boha oslavuje. Je zajímavé, že Bůh dal Adamovi za úkol pečovat o zahradu a obdělávat ji (Gn 2:15). Náš pohled na svět by měl odpovídat Božímu záměru s jeho stvořením — aby ho oslavovalo. Je naše činnost v materiálním světě oslavou Boha?

C. Říše lidstva

Nakonec se ve zprávě knihy Genesis dostáváme k člověku. Člověk byl stvořen z přírodního světa, tj. z prachu, ale Bůh do něj také vdechl dech života a stvořil jej k svému obrazu. Člověk je tedy složitá bytost — jak materiální, tak duchovní. Toto je učení Písma. Člověk není jen hmotný — směsice buněk a chemikálií, jak se někteří domnívají (světský pohled). Není také čistě duchovní, jak tvrdí některé osudové východní pohledy. Člověk je duch a hmotné tělo (Gn 3:7). Součástí velkého tajemství člověka je, že má svobodnou vůli. Bůh člověka nenutí k nějakému předepsanému chování nebo uvažování, ani ho neprogramuje jako robota. V rozporu s osudovým pohledem na svět není člověk uvězněn v nějaké „řece“ života nazývané osud. Má vůli a činí rozhodnutí. Může se rozhodnout milovat Boha a může se rozhodnout ho odmítnout (Joz 24:15).

III. POHLED NA SVĚT A ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ

Písmo nám ukazuje, že Bůh se satanem nebojuje. Satan již byl poražen (1J 3:8; Ko 2:15; Žd 2:14-15). Skrze evangelium rozhlašované církví Bůh usiluje o smíření s člověkem, zatímco satan se snaží člověka podvádět (Zj 12:9), pohltnout (1P 5:8), pokoušet (1Te 3:5) a obviňovat (Zj 12:10).

Duchovní boj se odehrává v říši lidstva. Jak apoštol Pavel líčí ve 2. Korintským 10:3-5, tato válka se vede o naše mysli — o náš pohled na svět:

„Neboť ačkoli žijeme v těle, nebojujeme podle těla. Zbraně našeho boje nejsou tělesné, ale mají od Boha sílu bořit opevnění; bojíme rozumování a každou povýšenost, která se pozvedá proti poznání Boha. Uvádíme do zajetí každou myšlenku, aby byla poslušna Krista.“

Všimněte si, jak apoštol Pavel spojuje boření hradeb a rozumování s uváděním každé myšlenky do zajetí, aby byla poslušna Krista. Nakonec se zamyslete také nad Janem 8:32: *„Poznáte pravdu a pravda vás vysvobodí.“* Čím více známe pravdu a jednáme podle ní, tím více budeme vítězit. Detailněji to vysvětlíme v následující lekci „Dynamika duchovního boje“.

Je nesmírně důležité, abychom jako zakladatelé sborů chápali svět takový, jaký skutečně je — tj. tak, jak jej vysvětluje Písmo. Zakládání sborů je duchovní boj. Satan bude při zakládání sborů útočit všemi zbraněmi, které má k dispozici. Pokud nebudeme mít správný pohled na svět, pak může satan zaútočit (například tak, že pošle nějakou nemoc) a my si to třeba ani neuvědomíme! Správné chápání biblického pohledu na svět pomáhá zakladateli sborů správně hodnotit, co se děje v jeho životě a službě.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ, OPAKOVÁNÍ A APLIKACI

1. Poznali jste na základě pravd v této lekci nějaké zvyky ve vašem životě, které nejsou slučitelné s biblickým pohledem na svět? A co zvyky lidí, kteří jsou ve vaší cílové oblasti?
2. Jak tyto nesrovnalosti ve vašem životě ovlivňují váš vztah s Bohem, vaším partnerem, vašimi dětmi či se ztracenými lidmi?
3. Pokud zakladatel sborů vážně onemocní, znamená to, že na něj satan útočí skrze nemoc? Kdy tomu tak může být?

AKČNÍ PLÁN

1. Sejděte se s jiným věřícím a vysvětlete mu hlavní myšlenky této lekce. Podělte se o to, jak se změní vaše chování v reakci na nové pravdy, které jste se naučili.
2. Přemýšlejte o pohledu na svět lidí, kteří žijí ve vaší cílové oblasti. V čem se jejich pohled na svět podobá tomu biblickému? V čem se liší? Jak to ovlivní strategii vaší evangelizace? Jak a co budete učit nové věřící, abyste jejich pohled na svět přiblížili tomu biblickému?

LITERATURA

Warner, Timothy M. *Spiritual Warfare: Victory over the Powers of This Dark World*. Good News Pub. USA 1991.

Demon Possession. Editor: John W. Montgomery. Minneapolis, MI: Bethany House, Warner, USA 1976.

DUCHOVNÍ BOJ

2

LEKCE

Dynamika duchovního boje

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je pomoci zakladatelům sborů porozumět dynamice vztahů mezi Bohem, člověkem a duchovními bytostmi v duchovním boji a pozici a autoritě věřícího nad satanem v Kristu.

☞ OSNOVA LEKCE

- Správné chápání vztahů mezi Bohem, člověkem a duchovními bytostmi je nezbytným předpokladem vítězství v duchovním boji.
- Bitva o mysl se vyhrává použitím Boží pravdy proti satanově lži.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět, že zakládání sborů je duchovní bitva.
- Být silný v Pánu a v moci jeho síly tím, že bude znát svou totožnost v Kristu.
- Být s to obhájit se proti démonským útokům.

☞ PŘÍLOHY

2A Induktivní biblické studium: Efezským 4:17-5:21

☞ DOPORUČENÍ PRO INSTRUKTORY

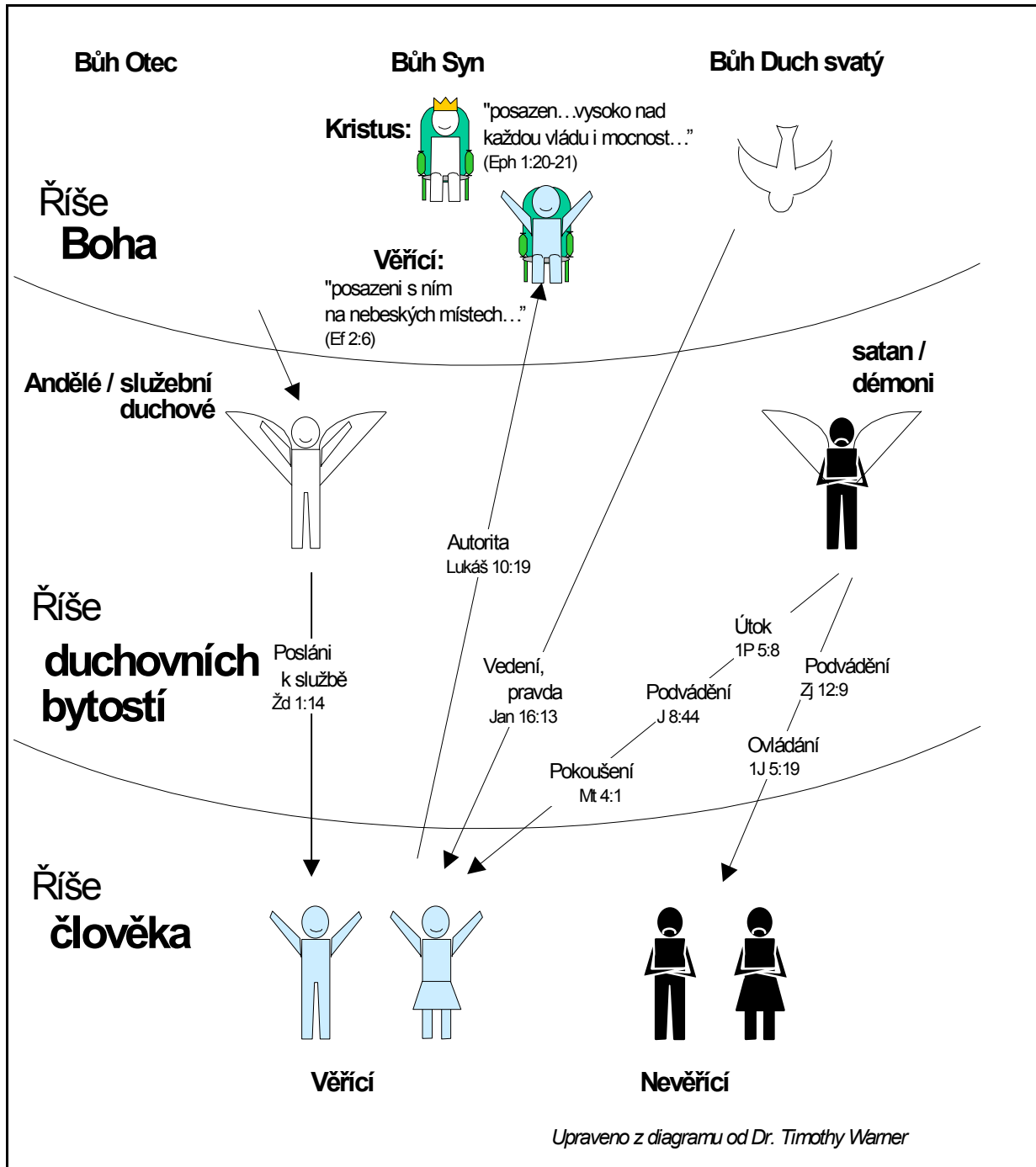
Tato lekce obsahuje množství doktrinálních oblastí a mnoho citovaných veršů. Před jejím přednesením si ji pečlivě prostudujte. Vyberte hlavní body a verše, které budete chtít, aby si účastníci během lekce vyhledali.

Součástí lekce je diagram (obr. 2.1), který ukazuje tyto vztahy. Může být vhodné mít ho na průsvitce nebo plakátu, aby doprovázel vaše vyučování.

ÚVOD

Zakladatelé sborů, kteří se účastní budování nových společenství křesťanů, tím vstupují na nepřátelské území. Satan, „vládce tohoto světa“ (J 16:11), nechce, aby zakladatelé sborů otevřeli oči nevěřících, kteří by se pak odvrátili od temnoty ke světlu a našli odpuštění svých hříchů (Sk 26:18). Probíhá skutečný duchovní boj a zakladatelé sborů, kteří si to neuvědomují, budou zcela nepřípraveni čelit útokům, které se jim postaví do cesty. Musejí být nejen osobně připraveni na duchovní boj, ale také vědět, jak pomoci novým věřícím a vznikajícímu sboru pevně se postavit nepříteli.

Každý schopný generál, který plánuje svou bitevní taktiku, zná jak svou vlastní strategii, silná i slabá místa, tak protivníkovu strategii a vlastnosti. Rozumí tomu, jak protivník uvažuje a jedná. Zakladatel sborů musí také znát své silné stránky i slabiny a musí rozumět strategiím, kterými se ho satan pokusí napadnout. Má-li pochopit dynamiku duchovní bitvy, kterou vede, musí zakladatel sborů rozumět Boží říši, říši člověka a říši duchovních bytostí v tomto světě stejně jako vztahům mezi nimi. Musí rozumět a věřit pravdě o tom, kým je v Kristu — tato pravda bude totiž jeho nejsilnější zbraní v bitvách, které musí vybojovat. Obrázek 2.1 ukazuje vztahy mezi říší Boha, duchovních bytostí a lidí. Tento diagram pomáhá obrazně vysvětlit některé principy vyučované v této lekci.

Obrázek 2.1: Vztahy v duchovním boji: říše Boha, duchovních bytostí a člověka

I. ŘÍŠE BOHA

Bůh je veliký „JÁ JSEM“, věčný, soběstačný, nestvořený Stvořitel všech věcí a svrchovaný Vládce vesmíru. Je všemocný, vševědoucí, všudypřítomný a vždy svatý, spravedlivý, milosrdný, laskavý, pravdivý a věrný. *Nemá sobě rovného.*

Bůh je trojjediný Bůh, jednota v rozmanitosti. Všichni tři členové Trojice — Otec, Syna a Duch svatý — sdílejí mravní rysy Božství. Liší se jen ve své úloze, ale i tu je někdy těžké rozlišit. Například o Otci je řečeno, že je Stvořitelem všech věcí (Dt 32:6). Ale v Janovi 1:3 se říká, že všechny věci byly stvořeny skrze Slovo (Syna).

A. Bůh Otec

Pro účely tohoto studia je nejdůležitější úlohou Boha Otce vykoupení: Miloval svět a poslal Syna, aby byl Zachránce (J 3:16; 1J 4:10); vzkřísil Ježíše z mrtvých (Ko 2:12), „vysvobodil [nás] z pravomoci temnoty a přenesl do království Syna své lásky“ (Ko 1:13) a chrání své děti mocí svého jména (J 17:11).

B. Bůh Syn

Úloha Božího Syna, Ježíše Krista, se první řadě soustředila na jeho vstup do času a prostoru. Byl jedno s Otcem (J 10:30), se kterým sdílel jeho vlastnosti od věčnosti (J 1:1-2). „V něm tělesně přebývá veškerá plnost Božství“ (Kol 2:9). Přišel do tohoto světa aby byl „Bůh s námi“ (Mt 1:23). Ale když přišel do světa, vzal na sebe podobu služebníka (Fp 2:6-7), vždy činil Otcovu vůli (J 6:38), zemřel na kříži jako oběť za hřích (Ř 8:3) a byl vzkříšen třetího dne (1Kor 15:4).

Vystoupil do nebe a posadil se po pravici Boha Otce, kde se za nás přimlouvá (Ř 8:34). Je dárce věčného života (J 17:3). Nyní ve své slávě (J 17:24) má veškerou moc (autoritu) na nebi i na zemi (Mt 28:18-20) a je „hlavou nade vším církví“ (Ef 1:22).

Pokud jde o duchovní svět, je větší než andělé (Žd 1:5-2:9). Je hlavou nad veškerou vládou a mocí (Kol 2:10). Jednoho dne se před ním skloní každé koleno na nebi, na zemi i pod zemí (F 2:10).

C. Bůh Duch svatý

Role Boha Ducha svatého se uvádí především ve vztahu k věřícímu. Nejčastěji se nazývá Duch svatý, ale také Duch Pravdy (J 16:13), Duch života (Ř 8:2) a Duch Boha živého (2Kor 3:3).

Právě on dává věřícímu nový život (Ř 8:11), vede věřícího (Ř 8:9), dosvědčuje, že jsme Boží děti (Ř 8:16), pomáhá nám modlit se (Ř 8:26-27), usvědčuje svět z hříchu (J 16:8-11). Je naším Rádcem či Zastáncem (J 14:16) a naším Učitelem (J 14:26). Žije v Božích dětech (Ř 8:9), svědčí o Ježíši (J 15:27) a přináší mu slávu. Je větší než „ten, který je ve světě“ (1J 4:4).

II. ŘÍŠE ČLOVĚKA

Když Bůh stvořil člověka, učinil muže a ženu ke svému obrazu: dva jednotlivce, kteří budou jedno a tak budou odrážet jednotu v rozmanitosti, která je v Bohu samotném (Gn 1:26-27). Pokud jde o duchovní bytosti, člověk byl učiněn o málo menší než andělé, ale byl korunován slávou a ctí (Ž 8:6 KP). Byl učiněn pánem nad dílem Božích rukou a všechno bylo položeno pod jeho nohy (Ž 8:7).

Avšak člověk se rozhodl poslouchat ďáblovy lži, zhřešil proti Bohu a upadl do hříchu. Tak se celé lidstvo stalo hříšníky (Ř 3:23), mrtvými pro svá přestoupení a hříchy (Ef 2:1), bez naděje a bez Boha na světě (Ef 2:12) a odsouzenými k smrti (J 3:17; Ř 6:23). Lidského práva vládnout se zmocnil ďábel, takže člověk nyní žije ve světě ovládaném satanem (Mt 4:8-9).

Když se člověk stane věřícím v Ježíše Krista, dál žije ve světě, ale už do něj nepatří (J 15:19). Je Kristem vysvobozen z moci temnoty a přenesen do království Božího milovaného Syna (Ko 1:13). Je nenáviděn a pronásledován světem (J 16:18-21) a také satanem a jeho demony (Ef 6:11). Věřící je součástí duchovní války mezi Bohem a jeho silami a satanem a jeho silami: (2K 10:3-4).

III. ŘÍŠE DUCHOVNÍCH BYTOSTÍ

A. Andělé — služební duchové

I když Bible často mluví o andělech, není zde žádný jejich systematický popis. Víme, že jsou to stvořené bytosti (Ž 148:2.5; Kol 1:16), které jsou níže postavené než Bůh (Žd 1:4), ale vyšší než člověk (Ž 8:6). Mají velké znalosti, ale nejsou vševědoucí (1P 1:12). Mají velkou moc, ale nejsou všemocní (Sk 12:7-11). I když obvykle nejsou vidět, když je lidé spatřili, popisovali je jako „blýskavice“ a „bílé jako sníh“ (Ez 1:13.14; Mt 28:3). Jsou Božími posly (Sk 7:38), kteří vždy dokonale konají Otcovu vůli (Mt 6:10). Ve vztahu k člověku jsou to „služební duchové, posílání k službě kvůli těm, kdo mají dostat za dědictví záchranu“ (Žd 1:14).

B. Démoni — padlí andělé

I když to není nikde výslovně řečeno, evangelikálové přijímají, že démoni jsou padlí andělé (2P 2:4). Evangelikálové věří, že ve Zjevení 12:7-9 je řeč o tom, že satan a jeho andělé byli svrženi z nebe na zem. Juda 1:6 mluví o andělech, kteří nezachovali své vznešené postavení.

Všude v evangeliích vidíme, že jednou z jejich zbraní je postihovat lidi různými nemocemi, jako jsou slepota, hluchota, němota a epilepsie. Satan je jejich vládce (Mt 12:24). Jsou tak za jedno svých zlých úmyslech, že když učedníci hlásili, že vyháněli demony, Ježíš řekl: „Viděl jsem, jak satan spadl z nebe jako blesk“ (L 10:17-18).

C. Satan

Kdo je satan? Je to stvořená bytost, pravděpodobně padlý anděl. Je hříšníkem, jehož skutky Ježíš přišel zmařit (1J 3:8). Je nazýván vládce tohoto světa (J 16:11) a „bůh tohoto světa“ (2Kor 4:4). Mezi jeho další tituly patří vrah a lhář (J 8:44), řvoucí lev, který se snaží lidi pohltit (1P 5:8; 2Tm 4:17), svůdce národů (Zj 12:9; 20:3.10), žalobce bratří (Zach 3:1; Zj 12:10), anděl světla (2Kor 11:14), dávný had, ďábel a drak (Zj 12:7,9; 20:2), vládce démonů, Belzebul (Mt 12:24; L 11:15).

Co Satan dělá? Zavádí celý svět na scestí (Zj 12:9). Má ho pod svou mocí (1J 5:19). Koná klamná znamení a zázraky (2Tes 2:9). Prochází celou zemí a hledá kořist, kterou by pohltit (Job 1:7; 1P 5:8). Vede válku proti Božím lidu (Zj 12:17). Má vládu nad smrtí (Žd 2:14).

Jaké jsou Satanovy meze? Nemůže jít dál, než mu Bůh dovolí (Jb 1:12). Je poražený nepřítel (Zj 12:7-9)! A jaký je jeho konečný osud? Bude Bohem rozdrčen (Ř 16:20). Bůh Satana zničí (Žd 2:14) a uvrhne do jezera hořícího sírou (Zj 20:10).

IV. BITEVNÍ POLE

Když jsme se stali křesťany, byli jsme přeneseni z království temnoty do království světla (Kol 1:13). Ačkoli stále žijeme ve fyzickém světě, jsme jako občané Božího království usazeni spolu s Kristem v nebesích (Ef 2:6). Jsme v tomto světě přistěhovalci a cizinci (1P 2:11). To znamená, že už nežijeme podle měřítek tohoto světa (2Kor 10:12). Proto nás svět a jeho vládce, satan, nenávidí (J 17:14) a bojují proti nám.

V další lekci o duchovním boji „Duchovní bitvy“ se podíváme na různé oblasti, ve kterých satan útočí na věřícího. Teď se zamysleme nad hlavní takovou oblastí, kterou je mysl.

„Neboť ačkoli žijeme v těle, nebojujeme podle těla. Zbraně našeho boje nejsou tělesné, ale mají od Boha sílu bořit opevnění; boříme rozumování a každou povýšenost, která se pozvedá proti poznání Boha. Uvádíme do zajetí každou myšlenku, aby byla poslušna Krista“ (2Kor 10:3-5 NS)

Povšimněte si, že proti rozumování a myšlenkám máme používat nadpřirozenou moc. Satan útočí hlavně v oblasti mysli.

Satan je lhář a otec lži (J 8:44). Jedna z jeho strategií v boji proti věřícím je obelhat je tak, že si budou myslet, že jeho lži jsou pravdivé. Takové lži se mohou týkat podstaty Boha a jeho slova, jak se to stalo například Evě (Gn 3:1-4, 2Kor 11:13). Ježíš sám je pravda (J 14:6). V jeho modlitbě k Otci v Janovi 17 se modlil „Posvěť je pravdou. Tvé slovo je pravda“ (J 17:17). Musíme pevně stát na pravdách Božího slova.

Satanova lež se nás často snaží přesvědčit, že nejsme svatí a spasení milostí, ale že jsme hříšníci, kteří nemají moc k tomu, aby překonali svůj hříšný stav. Naše obrana proti této lži také spočívá v pravdě. Ježíš řekl: „Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.“ Když nás satan pokouší a snaží se nám namluvit, že nic nezmůžeme, jsme bezmocní apod., musíme mu vzdorovat pravdou. V Kristu máme moc nad satanem a jeho demony. Církev, Kristovo tělo, už jednou provždy zvítězila nad silami temnot. To je pravda, kterou musí zakladatel sborů prožívat a vyučovat. Uvádíme zde některé verše, které mluví o tom, kým je v Kristu každý věřící. Tyto verše si zapamatujte, a až vás bude satan pokoušet, abyste uvěřili nějaké lži, použijte proti němu tuto pravdu.

Jako věřící v Krista jsem...

- přešel ze smrti do života a není pro mne žádného odsouzení (J 5:24, Ř 8:1),
- nové stvoření (2Kor 5:17),
- osvobozen od zákona hříchu a smrti (Ř 8:2),
- vyvolen Bohem (Ef 1:4),
- přijat Bohem za syna; on je můj Otec (Ef 1:5),
- přijat Bohem (Ef 1:6),
- vykoupen — byla za mě zaplacená cena a jsem v Božích očích cenný (Ef 1:7),
- spoludědic v Kristu (Ef 1:11; Ř 8:17),
- zapečetěn Duchem svatým (Ef 1:13),
- duchovně živý (Ef 2:1-7),
- příjemcem Boží milosti (Ef 2:8),
- jeho dílo (Ef 2:10),
- vysvobozen Kristem z pravomoci temnoty a přenesen do království jeho Syna (Kol 1:13),
- chrámem živého Boha (2Kor 6:16),
- v něm naplněn (Kol 2:10),
- sůl a světlo světa (Mt 5:13,14),
- a budu podobný Kristu až se vrátí (1J 3:1,2)

Obrázek 2.2: Kdo jsem v Kristu

ZÁVĚR

Trojediný Bůh je Stvořitel a Vládce všech věcí včetně lidstva a duchovních bytostí (andělů, satana a démonů). Je nadřazený všemu svému stvoření.

Bůh „vzkřísil [Krista] z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích, vysoko nad každou vládu i autoritu i mocnost i panstvo a nad každé jméno, které je jmenováno nejenom v tomto věku, ale i v budoucím. A všechno podřídil pod jeho nohy a dal ho za hlavu nade vším církví ... a spolu nás probudil k životu a spolu posadil na nebeských místech v Kristu Ježíši“ (Ef 1:20-22; 2:6).

Naše identita v Kristu je základem naší moci nad tvory žijícími v říši duchovních bytostí (satan a jeho démoni). Jsme spoluúčastníky božské podstaty — svatí, kteří někdy zhřeší. Musíme odolávat v bitvě o naši mysl a pevně se držet pravdy o vítězství, které nám v Kristu dávno náleží. Jako zakladatelé sborů musíme pamatovat, že Ježíš řekl: „*vybuduji svou církev a brány podsvětí ji nepřemohou.*“

AKČNÍ PLÁN

1. Najděte si čas na zopakování této lekce a vyhledání všech odpovídajících veršů. Všimněte si všech nových pravd, které jste se na své duchovní cestě dozvěděli, nebo myšlenek, které pro vás začaly mít hlubší význam.
2. Nahlas si přečtete seznam „Kdo jsem v Kristu“ a děkujte Bohu za to, co pro vás udělal. Naučte se zpaměti verše týkající se těch oblastí vaší totožnosti v Kristu, u nichž máte pochybnosti nebo obavy. Až se tyto verše budete učit zpaměti, Duch svatý způsobí, že se tyto pravdy stanou skutečnostmi vašeho života.
3. Vypracujte induktivní studium Bible na Efezským 4:17-5:21 z přílohy 2A.

LITERATURA

Moreau, A. Scott. *Essentials of Spiritual Warfare*. Wheaton IL. Harold Shaw Publishers, 1997.

Induktivní studium Bible: Efezským 4:17-5:21

Toto induktivní studium Efezským je již rozpracované. Důkladně si prostudujte, co je již hotovo. Pak studium dokončete tím, že odpovíte na všechny otázky, napíšete shrnutí a vyplníte vynechaná místa. Nezapomeňte napsat aplikaci.

I. POZOROVÁNÍ

Prostudujte si Efezským 4:17-24. Vypište si následující pozorování:

A. Popište, jak žijí pohané (17-19)

- v.17 marnost jejich mysli
- v.18 zatemnělé myšlení
- v.18 odcizení od života Božího
- v.18 nevědomost způsobená zatvrzelostí srdce
- v.19 otupělost
- v.19 oddání se bezuzdnosti
- v.19 páchání každého druhu nečistoty
- v.19 nenasytlost (v páchání ještě větší nečistoty)

Svámi slovy v jednom krátkém odstavci shrňte, jak pohané žijí.

B. Popište jak jste vy (Efezští) přišli k poznání Krista (20 - 23)

- v.21 byli jste v něm vyučeni podle pravdy, která je v Ježíši
 - v.22 abyste odložili starého člověka
 - v.23 abyste se obnovovali duchovním smýšlením
 - v.23 abyste oblékli nového člověka, který byl stvořen podle Boha ve spravedlnosti a svatosti
- Svámi slovy v jednom krátkém odstavci shrňte, jak Efezští přišli k poznání Krista.

II. VÝKLAD

Odpovězte na následující výkladové otázky:

- Jak myšlení (mysl) člověka určuje jeho jednání? (v. 17, 22, 23)
- Jakou roli ve změně jednání Efezských hrála pravda? (21)
- Popište „nového člověka“ (22). V čem se toto nové stvoření podobá Božímu původnímu stvoření člověka? (Srov. Gn 1:27.)

III. APLIKACE

Efezským 4:25-5:21 je Pavlova aplikace. Vyjmenujte věci, které ve své aplikaci Pavel uvádí. Pak napište prohlášení, jak tyto věci budete ve vašem životě a službě aplikovat vy.

Verš	Aplikace
4:25	Odložte lež.
4:25	
4:26	
4:26	
4:27	Jakým způsobem dopřáváme hněvem místo ďáblu?
4:28	
4:28	
4:29	
4:30	Nezarmucujte svatého Ducha Božího. (Jak ho zarmucujeme?)
4:31	
4:32	
5:1	
5:2	
5:3	
5:4	
5:5	
5:6	
5:7	
5:8	
5:9	
5:10	
5:11	
5:12	

Aplikace pro můj život a službu:

DUCHOVNÍ BOJ

3

LEKCE

Duchovní bitvy

ÚTOKY NA ZAKLADATELE SBORŮ

☞ CÍL LEKCE

Účelem této lekce je pomoci zakladatelům sborů rozeznat útoky satana, bránit se jim a být s to pomoci lidem, kteří pravděpodobně trpí působením démonů.

☞ OSNOVA LEKCE

- Satanovy útoky mohou přicházet v oblasti fyzické, materiální, mentální/citové nebo duchovní.
- Obrana před satanem vyžaduje znalost Písma a duchovní zralost.

☞ ŽÁDOUCÍ VÝSLEDKY

Po zvládnutí obsahu této lekce by každý účastník měl:

- Vědět jak rozeznat, kdy je pod útokem satana.
- Být silný v Pánu a v převaze jeho síly.
- Začít se učit, jak se bránit proti satanskému útoku a podnikat kroky k ofenzivnímu boji.

☞ PŘÍLOHY

3A Biblické studium: Jak s demonizovanými lidmi jednal Ježíš?

3B Případové studie z celého světa

ÚVOD

Duchovní boj je skutečností pro každého věřícího v Krista. Když se člověk stane věřícím v Krista, jeho vztah ke všem věcem v citové, duševní, duchovní a fyzické oblasti se dramaticky mění. Věřící je nové stvoření v Kristu (2Kor 5:17), občan nebe (Fp 3:20) a Boží dítě (J 1:12). Kvůli svému novému vztahu s Bohem se věřící stává terčem útoků Božích nepřátel — satana a jeho armády — kteří odporují Boží osobě, plánům a záměrům.

Tato lekce obsahuje informace, které tvoří základ pro pochopení toho, jak se zakladatelé sborů mohou dostat pod duchovní útok, jak by se měli bránit a jak pomoci ostatním, kteří byli ovlivněni démonickými vlivy. V průběhu bitvy mezi satanem a Božími silami si satan vždy při vzniku nového sboru uvědomuje, že ztrácí půdu ve světě, který chce celý ovládat. Díky tomu bude zuřivě útočit na nové sbory a nové věřící a dělat vše pro to, aby je mohl zničit.

Zakladatelé sborů musejí být připraveni nejen na samotné duchovní bitvy (jak obranné, tak útočné), ale musejí také učit nové věřící v buněčných skupinkách a sborech o bitvě, ve které se nacházejí, ať už o tom vědí nebo ne. Bez jasného biblického chápání duchovního boje, který kolem nás zuří, budou nové sbory vůči satanovým útokům zranitelnější a bude možné je oslabit nebo dokonce úplně zničit. Zakladatelé sborů jsou zodpovědní za to, aby připravili Boží „armádu“ věřících na duchovní bitvy, které je čekají.

I. OBLASTI SATANSKÝCH ÚTOKŮ

Satan a jeho zástup démonů jsou ve světě a bojují proti Božím plánům a záměrům. Lidé mohou zažít duchovní útoky v oblasti duševní, tělesné nebo duchovní. V předchozí lekci o duchovním boji „Dynamika duchovního boje“ jsme viděli, že hlavní oblastí útoků bývá mysl. V této lekci budeme probírat další oblasti. Satan a jeho démoni mohou útočit přímo nebo k tomu použít někoho jiného. Příkladem této možnosti je pronásledování ze strany světa. Tento nepřímý satanův útok by věřící neměl překvapit, protože apoštol Pavel napsal Timoteovi: „...každý, kdo chce žít zbožným životem v Kristu Ježíši, bude pronásledován“ (2Tm 3:12). Petr napsal svou první epištolu proto, aby sdělil věřícím, jak žít v pronásledování. Ježíš řekl, že svět

bude jeho učedníky nenávidět (J 15:18-19). Věřící by tedy neměli být překvapeni, když pronásledování přijde, a měli by si uvědomit, že jde o nepřímý satanův útok.

A. Útoky v tělesné oblasti

1. Tělesné zdraví

Ne každá nemoc je důsledkem satanského útoku. V evangeliích však vidíme, že existovaly případy, kdy tomu tak bylo (Mt 9:32-33; L 13:16; Mk 5:1-13). Viz příloha 3A „Jak .s démonizovanými lidmi jednal Ježíš?“.

2. Tělesné žádosti jako jídlo a sex

Bůh stvořil lidské bytosti s tělesnými potřebami a touhami. Když jsou uspokojovány správně, jsou dobré. Avšak Satan rád bere to, co je dobré, a pokouší člověka, aby to používal způsoby, které jsou zhoubné. Při pokoušení Adama a Evy Satan použil něco, co apelovalo na oči (jídlo), aby je přivedl ke hříchu. Hřích nebyl v tom, že lidé chtěli nebo potřebovali jídlo, ale v tom, že ho zneužili — v tomto případě jedli to, co jim Bůh zapověděl (Gn 3:1-6). Stejně to bylo tehdy, když se Ježíš postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí a satan ho pokoušel, aby ulevil svému hladu tak, že by uplatnil svou nadpřirozenou moc nezávisle na Otcí (Mt 4:2-4).

Satan pokouší lidi k tomu, aby zneužívali, co Bůh stvořil jako dobré. Jako součást světa (ovládaného satanem) Jan označil žádost očí (1J 2:15-16). Mnoho nedávných příběhů hovoří o křesťanských vůdcích v různých zemích po celém světě, kteří upadli do sexuálních hříchů. Zakladatelé sborů stojí v „první linii“ služby a proto se musejí mít velice na pozoru před pokušením, které jim satan zcela jistě nabídne.

B. Útoky v materiální oblasti

Další oblast, ve které Satan útočí, je vytváření nezdravé touhy po dobrých věcech, které nám Bůh dal. Satan Ježíše pokoušel v této oblasti tak, že mu nabídl všechna království světa s jejich nádherou, pokud se mu pokloní (Mt 4:8).

S tím úzce souvisí touha po moci. V Genesis 1:28-29 Bůh Adamovi a Evě řekl, že mají panovat nad všemi živými tvory. Následkem jejich hříchu však bylo, že muž chtěl vládnout nad svou ženou (Gn 3:15). Tak vznikl boj o moc nad jinými lidmi.

Zakladatelé sborů si musejí dávat pozor, aby nezdravá touha po majetku a moci nezpůsobila, že přestanou vzhlížet k Ježíši.

C. Útoky v duševní/citové oblasti

Pokoušení, aby člověk ztratil odvahu nebo naději může být přímým útokem nepřítele (viz Mk 5:1-10; L 9:37-45).

D. Útoky v duchovní oblasti

V dnešní době roste zájem o nadpřirozeno. Mnoho lidí vyhledává spiritisty, média, věštce, psychotroniky, okultní léčitele, horoskopy atd. Prostřednictvím těchto okultních praktik se satan může zmocnit lidských životů.

Zakladatelé sborů se musí těmto okultním praktikám důkladně vyhýbat a vyučovat ostatní ve svých buněčných skupinkách a sborech o nebezpečí, které se v těchto věcech skrývá. Noví věřící velmi často plně nechápou, jak závažné jsou tyto okultní praktiky. Možná, že předtím, než uvěřili, chodili k věštkovi, okultnímu léčiteli nebo někomu podobnému a neuvědomují si, že je nebezpečné se k němu vracet.

II. JAK VĚDĚT, ZDA MÁ PROBLÉM PŘIROZENÉ PŘÍČINY NEBO SE JEDNÁ O SATANSKÝ ÚTOK

Zdroj problémů není vždy snadné rozeznat. Není také neobvyklé slyšet, jak křesťanští pracovníci vyprávějí příběhy jako je tento:

„Byl jsem v místnosti sám a tvrdě jsem spal. Náhle jsem se bez nějakého zřejmého důvodu probudil. Tma v pokoji byla nesnesitelná, začalo mi bušit srdce, lapal jsem po dechu a mé tělo bylo pokryté

potem. Vycítil jsem, že to je satanský útok, a tak jsem se v posteli posadil, rozsvítil světlo a hlasitě jsem začal vyznávat Ježíše Krista jako Pána a prosit o jeho ochranu od všech zlých duchů, kteří se mi snaží uškodit. Když jsem se takto modlil, tlak povolil a já jsem si znovu lehnul a tvrdě usnul.

Člověk, který tento příběh vyprávěl, měl podezření, že na něj Satan útočí, a okamžitě přešel do protiútoků. Pokud máte podezření, že prožíváte duchovní útok, měli byste zvážit několik biblických principů (nejsou vyjmenovány v nějakém zvláštním pořadí):

- Zkoumejte duchy, jsou-li z Boha (1J 4:1).
- Vyhledejte pomoc od někoho v těle Kristově, kdo má dar rozlišování duchů (1Kor 12:10).
- Zkoušky mohou přicházet od Pána, který chce, abychom byli dokonalí a neporušení (Jk 1:2-4).
- Pokušení jsou od ďábla; pokud se necháme strhnout svou žádostivostí, výsledkem je hřích (Jk 1:13-14).
- Satan útočí, aby nás svedl ke hříchu, ale Bůh působí dobro (Gn 50:19-20).
- Satan posílá do našich životů věci, které Bůh používá, aby ukázal svou moc v naší slabosti (2Kor 12:7-9).

III. JAK SE BRÁNIT PROTI SATANSKÝM ÚTOKŮM

A. Uvádějte každou myšlenku do zajetí, aby byla poslušna Krista (2Kor 10:3-5)

Učení se Písma zpaměti a rozjímání nad ním nám umožňuje hodnotit myšlenky a nápady, které nám přicházejí na mysl, a odmítat ty, které jsou proti pravdám Písma. Učení se Písma zpaměti také pomáhá vycvičit si myšlení tak, abychom ukázněně přemýšleli a jednali více jako Kristus.

B. Obnovujte svou mysl (Ř 12:1-2)

Proste Boha, aby zkoumal vaše myšlenky a ukázal vám každou, která je zlá nebo nečistá. Vyznejte je Pánu a odvráťte se od nich (Ž 139:23-24). Přemýšlejte o věcech, které jsou pravdivé, ušlechtilé, spravedlivé, čisté, milé, které mají dobrou pověst, považují se za ctnost a sklízí pochvalu (Fp 4:8).

Dejte si pozor na záplavu sexuálních lží a pokušení, které by vaši mysl naplnily bezbožnými myšlenkami. „Satan nad vámi může mít jen takovou moc, kterou mu dáte, když neuvedete každou myšlenku do zajetí a necháte si tak namluvit jeho lži“ (N. Anderson, *Vítězství nad temnotou*, str. 117-118).

C. Oblečte si celou Boží zbroj (Ef 6:10-18)

Vyznejte své spasení z víry v Krista, svou spravedlnost před Bohem na základě Kristovy krve a pokoj, jenž máte s Bohem, protože jste jeho dítě. Věnujte čas chválení Otce za jeho vítězství nad Zlým a za to, že skrze Krista jste nad ním i vy zvítězili.

Jedinou útočnou zbraní, kterou věřící má, je Boží slovo — „meč Ducha“ (Ef 6:17). Věřící jsou v celém Písmu nabádáni, aby pevně stáli v pravdě Božího slova (J 8:32; 1P 5:9).

D. Vyznávejte, že jste přikryti krví Beránka (Zj 12:11)

Jediný základ vítězství nad tělem, světem a Satanem je krev Ježíše Krista prolitá na kříži. Jeho oběť zlomila Satanovu moc a umožnila člověku vejít do společenství s Bohem. Je důležité, aby si věřící uvědomili, že nemohou přemoci Satana svou vlastní silou, nýbrž jen prostřednictvím prolité krve Ježíše Krista.

E. Nenechte nad sebou vládnout hřích (Ř 6:12)

Věřící jsou nabádáni, aby se fyzicky vyhýbali situacím, které mohou mít za následek podlehnoutí hříchu (2Tm 2:22). Věřící by se také měli vyhýbat „zlému v každé podobě“ (1Tes 5:22; Ef 5:3).

IV. RADY PRO JEDNÁNÍ S DÉMONICKÝMI VLIVY

V celém Novém zákoně a ve zkušenostech z celého světa (viz příloha 3B „Případové studie z celého světa“) vidíme lidi, kteří jsou posedlí démony. Posedlost démony je v našem světě skutečností.

Z Písma je také zřejmé, že věřící se mohou otevřít démonskému vlivu a útlaku. Efezským 4:27 mluví o tom, aby věřící nedali satanu „místo“ ve svém životě. 1. Petr 5:8 byl napsán věřícím a mluví o tom, že máme nepřítel, který obchází a hledá, koho by pohltil. V 2. Korintským 2:11 nám Pavel říká, že Satan proti nám sprádá plány a chce, abychom padli do jeho léčky a aby získal právo ovlivňovat nás svými démony.

Každý křesťan by měl být schopen se bránit před satanským útokem, protože Bůh nám dal jasné biblické rady, jak žít a jak na obranu nosit jeho zbroj. Nevěřící samozřejmě nevědí, jak by se měli bránit, a nemají ve svých životech Ducha svatého, který by jim k tomu dal sílu. Existují však bohužel i křesťané, kteří se z různých důvodů rozhodnou otevřít své životy vlivu démonů.

Díky tomu není podstatou práce s lidmi ovlivněnými démonskými silami setkání s *mocí*, ale s *pravdou*. Někteří křesťané jsou mylně přesvědčeni, že díky tomu, že Bůh je silnější než satan, mohou v Ježíšově jménu odstranit veškeré démonické vlivy ze života někoho, kdo je jimi postižen. Ačkoli je Bůh na rozdíl od satana všemohoucí, dal lidem svobodnou vůli, aby se mohli rozhodnout, zda dovolí „vládci tohoto světa“ (J 16:11) mít vliv na jejich život. Bůh nám dal vše, co potřebujeme, abychom se mohli bránit proti ďábovým nástrahám, ale přesto se můžeme rozhodnout tyto věci ignorovat a dovolit satanu do nějaké míry ovládat naše životy. Teprve když si věřící uvědomí pravdu o své identitě v Kristu, dostává možnost odmítnout hříšné chování, které by jinak dalo satanu právo jej mučit.

Následující rady můžete použít při službě těm, kdo ve svém životě trpí nějakým démonickým vlivem.

A. Modlete se a hledejte moudrost z Ducha svatého

Jednání s démonickými vlivy vyžaduje velkou duchovní moudrost a závislost na Duchu svatém. Satan je mocný nepřítel a do konfliktu s ním nebo s jeho silami bychom neměli vstupovat lehkovážně. Nemůžeme dostatečně zdůraznit, jak důležité je vedení Duchem svatým, protože neexistuje „předpis“ pro práci s lidmi, kteří ve svých životech trpí aktivitou démonů. Každý člověk je jedinečný, každá situace je jiná a ačkoli existují jisté obecné principy, v každém individuálním případě potřebujeme moudrost a závislost na Duchu svatém. Než se pustíme do jakékoli práce týkající se démonických vlivů, měli bychom dostatek času strávit v modlitbě.

B. Nepracujte sám

Tento druh služby by měl být provozován spolu s nejméně jedním nebo více zralými křesťany. Je-li to možné, vezměte si s sebou člověka, který má dar rozlišování a má už předchozí zkušenosti s démonskými útoky či posedlostí. Jako skupina se při této práci společně modlete (a je-li to nutné, můžete se i postit). Je-li to jen trochu možné, zakladatelé sborů a jiní křesťanští pracovníci by se měli vyhnout takovéto službě, když jsou sami.

C. Objevte příčinu

Někdy se démonické úkazy nečekaně objeví na veřejnosti, jako například v průběhu bohoslužby, studia Bible, setkání buněčné skupinky nebo jiné společné činnosti. V těchto případech nemají často křesťanští vedoucí jinou možnost než začít situaci okamžitě řešit v důvěře v moc a přítomnost Ducha svatého, který je povede.

Mnohem častěji se však stává, že démonický vliv se v životě nějakého člověka vyskytuje delší dobu způsobem, který je zřejmý jak postiženému člověku, tak jeho okolí. V těchto případech je nutné domluvit setkání tohoto člověka s křesťany ve sboru, kteří mu mohou pomoci osvobodit se od démonických vlivů. Účelem setkání je pokusit se pochopit, které události v životě tohoto člověka mohly dát satanu právo ho napadat. Na takovém setkání se dá také určit, je-li problém démonického původu nebo má jiné, přirozené příčiny.

Existuje mnoho způsobů, jak se lidé mohou otevřít satanu a dát mu příležitost je trápit. Některé z nejobvyklejších oblastí jsou:

- Okultní aktivita: modloslužba, východní náboženské praktiky (například transcendentní meditace), spiritismus, tajné „krevní“ přísahy, účast v sektách, astrologie, věštění budoucnosti, některé typy hypnózy, okultní léčitelství, zkušenosti s opouštěním těla.
- Čarodějnictví a satanismus: vzývání temných sil, kletby, satanistické rituály, zasvěcování dětí satanu, rituální zneužití, magie (bílá i černá).
- Vědomý, dlouhodobý a nevyznaný hřích: drogy, závislosti, zloba, sexuální hříchy, nenávisť, neopuštění apod.

Je nezbytné, aby byli postižení lidé zcela upřímní vůči křesťanům, kteří jim chtějí pomoci. Zapojovali se do okultismu? Jsou tam zapojeni teď? Co jejich rodiče nebo jiní příbuzní? Pokud jsou věřícím, mají ve svých životech nějaký „skrytý“ hřích, který nechtějí vyznat? Pokuste se zjistit co nejvíc věcí, které by mohly být příčinou démonické aktivity v jejich životech.

D. Vyřešte otázky hříchu

Ať už je postižený člověk věřící nebo ne, musí toužit po osvobození z démonického vlivu. Na základě toho, co jste zjistili o dřívějších nebo současných okultních praktikách, nevyznaném hříchu apod. je třeba z těchto hříchů a věcí, které mohly otevřít dveře satanu, činit pokání. Každou takovou věc je třeba nahlas vyznat a prosit o Boží odpuštění. Postižený člověk by se měl zříci všech minulých satanských aktivit a pevností, které tím satan v jeho životě vybudoval.

Je důležité si uvědomit, že tento člověk nemusí být křesťanem, aby se mohl zbavit démonických sil ve svém životě. Bez ochrany a identity, kterou má věřící v Kristu, je však tento člověk otevřený opětovnému návratu démonické aktivity, někdy i s větší intenzitou než předtím (viz Mt 12:43-45). Když řešíme otázku hříchu, je třeba jasně vysvětlit evangelium a dát dotyčnému člověku příležitost přijmout Krista jako svého Spasitele.

Bez ohledu na duchovní stav si musí daný člověk uvědomit, že pokud se navrátí k okultním praktikám nebo k vědomému hříchu, opět svůj život otevírá satanově aktivitě.

E. Vysvobození

V tomto okamžiku by se přítomní věřící měli modlit a prosit Ducha svatého, aby jim ukázal, jak chce vyřešit démonickou aktivitu v životě postiženého člověka. Může to být snadné — vyhnat démona ve jménu a autoritě Ježíše Krista. Jindy jsou k prolomení duchovního odporu démonických sil třeba vytrvalé modlitby a půst. Někdy, když je postižený věřící, Duch svatý ho povede k vědomí jeho pozice v Kristu, k pokání z hříchů, které vedly k démonickým útokům a k tomu, aby satana sám odrazil.

Povšimněte si, že v průběhu osvobozování od démonické moci je nejlepší žádným způsobem přímo nekomunikovat se samotným démonem (démony). Jan 8:44 říká, že ďábel je lhář a otec lži a neexistuje důvod, proč by démoni měli říkat něco lepšího než lež či polopravdu. Mnozí křesťané, kteří se touto službou zabývají, zjistili, že když budou mluvit s démony a vyzvou je, aby promluvili, způsobí to mnoho obscenností, fyzické agrese či násilí. Také to prodlouží a zkomplikuje celý průběh osvobozování.

Stejně tak neexistuje „kouzelné slovíčko“, které by někoho osvobodilo od démonických vlivů, a neexistuje ani záruka výsledků, které by služba osvobozování a modlitby musely nutně přinést. Někdy bude postižený člověk zcela a trvale osvobozen od vší démonické moci. Jindy bude vysvobození malé nebo žádné. Někdy Duch svatý touží po tom, aby v průběhu času člověk řešil jednu oblast svého života po druhé. Někdy je třeba více modliteb a půstu. V každém případě by se však věřící měli modlit a prosit o neustálé vedení a moudrost Ducha svatého.

F. Následná péče

Je-li to možné, měl by být osvobozenému člověku přidělen jeden zralý věřící ve formě poradce, který zodpoví všechny případné otázky a bude jej několik měsíců „hlídat“. V případech, kdy nedošlo k úplnému osvobození, může poradce s daným člověkem dále pracovat a hledat s ním oblasti, ve kterých se může stále skrývat nevyznaný hřích, okultní praktiky apod. Ačkoli se po modlitbách či vymítání démonů může démonická aktivita na nějakou dobu utlumit, tak v případě, že satan má stále ještě místo v některé nevyřešené oblasti, budou dříve nebo později démonické útoky pokračovat a znova se projevovat.

Pokud postižený člověk v průběhu osvobozování přijal Ježíše Krista jako svého Spasitele, poradce mu také může dávat základy víry, vést ho v učednictví a připomínat mu jeho skutečnou identitu v Kristu. Pokud se objeví další známky démonické aktivity, proces osvobozování by se měl opakovat včetně hledání dalších míst, která člověk ve svém životě otevřel satanu. Úplná svoboda bude dosažena jen tehdy, když zmizí všechna taková místa, když člověk pochopí, kým je v Kristu a když se ho Kristus ujme.

AKČNÍ PLÁN

1. Prožíváte ve svém životě a službě zakladatele sboru něco, o čem si myslíte, že by to mohl být přímý útok ze strany Zlého? Jestliže ano, vyjmenujte na základě tohoto studia věci, které ukazují, co byste měli dělat, abyste v těchto útocích obstáli. Podělte se o to se zralým křesťanem, který se s vámi bude modlit.

2. Přečtěte si případové studie v příloze 3B.

LITERATURA

Anderson, Neil T. *Vysvobození z pout*. Návrat domů, Praha 1995.

Anderson, Neil T. *Vítězství nad temnotou*. Návrat domů, Praha 1995.

Arnold, Clinton. *Power and Magic*. Grand Rapids, MI, Baker Books, USA 1989,1992.

Moreau, A. Scott. *Essentials of Spiritual Warfare*. Wheaton, IL, Harold Shaw Publishers, USA 1997.

Moody Bible Institute: *Demon Experiences in Many Lands, A Compilation*. Chicago, IL, USA 1960.

DUCHOVNÍ BOJ

3A

PŘÍLOHA

Jak jednal s démonizovanými lidmi Ježíš?

BIBLICKÉ STUDIUM

Následující tabulka uvádí místa v evangeliích, kde Ježíš jednal s démonizovanými lidmi. Doplňte tabulku a pak níže napište, jak se tyto principy dají aplikovat do vašeho života a služby. Část práce je již udělána za vás.

Odkaz	Situace a démonizovaný člověk	Jak Ježíš reagoval?	Jaké byly výsledky?	Výklad
Mt 4:24-25	Z „celé Sýrie... k němu přinášeli démonizované.“	Uzdravil je	Šly za ním velké zástupy.	
Mk 1:21-28	Kafarnaum v sobotu. Muž v synagoze: „Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zničit? Znáš tě, vím, kdo jsi: Ten Svatý Boží.“	Přikázal démonovi: „Umlkni a vyjdi z něho.“	Nečistý duch jím zalomcoval a vyšel.	Ježíš přikazuje nečistým duchům a oni ho poslouchají. Démoni vědí, že Ježíš je Bůh a že má moc je zničit. Když On promluvil, démoni poslouchali. Když pod jeho autoritou mluví jeho děti, poslouchají také je.
Mk 1:32-39 (L 4:40-41)	Téhož dne večer, doma u Šimona a Ondřeje. Lidé k Ježíši přinášeli démonizované.	Vyhnal mnoho démonů, ale nedovoloval jim mluvit, neboť věděli, kým je.		Ježíš nechtěl, aby ho lidé následovali jako Mesiáše, aniž by ho nejdříve přijali jako Zachránce.
Mk 3:15; 6:7 (Mt 10:2-4) (L 6:14-16)		Ježíš ustanovil dvanáct apoštolů; dal jim pravomoc vyhánět demony.		
Mt 8:16-17		Vyhnal duchy slovem.		
Mt 8:28-34	Dva démonizovaní muži, vyšli z hrobů, byli nebezpeční, volali na Ježíše: „Co je ti do nás, Synu Boží? ... Přišel jsi sem, abys nás vydal mukám před ustanoveným časem?“			Ježíš bude soudit demony. Budou uvrženi do pekla.
	Prosili Ježíše: „Jestliže nás vyháníš, pošli nás do toho stáda vepřů.“	Řekl: „Jděte.“	Démoni odešli do vepřů; celé město vyšlo naproti Ježíšovi; prosili ho, aby odešel z jejich končin.	
Mk 5:1-17	Jeden člověk s nečistým duchem; trhal řetězy, lámal okovy. Nikdo nebyl natolik silný, aby ho dokázal zkrotit. Dnem i nocí řval a zraňoval se.			

Odkaz	Situace a démonizovaný člověk	Jak Ježíš reagoval?	Jaké byly výsledky?	Výklad
	Démoni prosili Ježíše , aby je netrýznil.	„Duchu nečistý, vyjdi z toho člověka!“		
	„Mé jméno je Legie, protože je nás mnoho.“	„Jaké je tvé jméno?“		
	Prosili, aby je poslal do vepřů.	Dovolil jim vejít do vepřů.	Stádo se zřítilo do jezera a utopilo.	
	Muž prosil, aby mohl jít s Ježíšem.	„Jdi domů ke svým a oznam jim, jak veliké věci ti učinil Pán a jak se nad tebou slitoval.“		
L 8:26-37	Už dlouhou dobu si neoblékl žádný oděv a nebydlel v domě.		Po vyhnání démonů byl muž oblečený a měl zdravou mysl.	
	Opakovaně ho prosili, aby jim nepřikazoval jít do bezedné propasti.			Démoni si uvědomují, že Ježíš má moc je poslat do bezedné propasti.
Mt 12:22-28	Slepý a němý	Ježíš ho uzdravil, takže viděl i mluvil.	Lidé žasli. „Snad to není ten Syn Davidův?“ Farizeové: „Ten člověk vyhání demony jen s pomocí Belzebula.“ Následovalo Ježíšovo učení: Mt 12:25-29 Mk 3:23-30 L 11:14-26	
Mt 15:21-28	Ježíš odešel do oblasti Týru a Sidónu. Kananejská žena: „Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův! Má dcera je zle trápena démonem.“	„Byl jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z domu Izraele.“		
Mk 7:24-30	„Pane, pomoz mi!“	„Není správné vzít chléb dětí a hodit jej psům.“		

Aplikace pro můj život a službu:

Případové studie z celého světa

Následující případové studie ukazují, jak se s démony a demonizací potýkali někteří misionáři. Kromě misionáře v první studii jsou všechna jména změněna. Tyto studie vám mohou pomoci postavit se podobným situacím, se kterými se při budování církve můžete setkat.

I. DICK HILLIS VYPRÁVÍ PŘÍBĚH Z ČÍNY

Mladý voják ke mně přivedl svou manželku, abych z ní vyhnal démona. Říkal: „Moje žena je na dvoře a je posedlá démonem. Dvakrát jí přikázal se zabít — jednou oběšením a podruhé skokem do vodního příkopu. V obou případech ho poslechla, ale podařilo se mi ji zachránit.“

Odešli jsme na dvůr, abychom se modlili za její osvobození. Přiznávám, že jsem se modlil s pochybnostmi a uvažoval jsem, jestli bych nepotřeboval nějaký zvláštní dar uzdravování. Při naší modlitbě ta demonizovaná žena brala slova z našich úst a dělala z nich směšné básničky. Křičela, řvala a dělala si legraci z toho, co jsme dělali. Zdálo se, že naše modlitby nejsou nic platné.

To trvalo tři dny. Řekli jsme vojákovi, aby u nich doma zničil všechny modly, což udělal. A démon pořád neodcházel. Pak ale Bůh ukázal mé ženě, že musíme vyznat naše postavení v Kristu a přikázat démonu, aby odešel. Když jsme to udělali, byla ta žena okamžitě vysvobozena.

Jeho závěr zněl: „Naučili jsme se, že nestačí se modlit nebo zpívat, i když věřím, že Satan nenávidí jak modlitbu, tak písně. Musíme se d'áblu vzepřít a přikázat mu, aby odešel“ (Demon Experiences in Many Lands, str. 37-39).

II. MISIONÁŘSKÝ PÁR VYPRÁVÍ PŘÍBĚH ZE STŘEDNÍ/VÝCHODNÍ EVROPY

Fatima, matka čtyř dětí, pocházela z rodiny s mnoha problémy, z nichž u většiny se zdálo, že mají kořeny v činnosti démonů.

V patnácti letech si Fatima vzala Hysena, muže jehož otec byl duševně nemocný. Po několika letech manželství i on mentálně onemocněl. Udržet ho v klidu bylo možné jen pomocí prášků. I když byl stále ještě muslim, požádal o modlitbu ve jménu Ježíše za vysvobození z kletby, kterou na něho uvedla jeho rodina.

Fatimina tchyně ji kdysi proklela, „aby zemřela před svým časem“. Nyní, v devětatřiceti, Fatima umírala na rakovinu. Misionář řekl: „Když jsem ji šel navštívit, říkala, že má celý den nesnesitelné bolesti. A když se bolest hodně zhorší, vidí svou zemřelou tchyni oblečenou jako čarodějnici s hůlkou v ruce.“ I když je nyní křesťanka, je vyděšená. Misionář se rozhodl chopit se autority ve jménu Ježíše. Fatimě řekl, aby se modlila stejně tak. Duchovně se jí ulevilo, ale tělesná bolest pokračovala.

Navzdory modlitbám Fatima zemřela. Pohřbem byl pověřen Hysenův bratr. Tento bratr je zapleten do okultních praktik (věštění, výroba magických amuletů atd.). K vykonání obřadu přivedl muslimského duchovního, který je trochu kouzelník.

Týden po pohřbu šla manželka misionáře spolu s dalšími ženami navštívit hrob. Poté byla pozvána rodinou na oběd. Fatimina starší dcera, která je věřící, ji požádala o modlitbu, protože viděla, jak někteří příbuzní dávají hlínu z hrobu do rodinného jídla. Podle tradice to způsobí, aby stejná kletba, která padla na Fatimu, padla i na její rodinu.

Kdybyste byli misionáři z této studie, jak byste pomohli této rodině v krizi, kterou procházeli?

III. MISIONÁŘSKÝ MANŽELSKÝ PÁR VYPRÁVÍ PŘÍBĚH Z RUMUNSKA

Manželský pár blížící se ke čtyřicítce řekl misionářům, jak byli prokleti. Když se brali, manželova sestra (bílá čarodějnice) zašila malé proužky papíru s kletbami do jejich šatů. Kletba spočívala v tom, že nikdy nebudou moci mít děti. I když všichni ten papír zničili, pořád byli bezdětní. Nyní s blížícím se koncem jejich plodných let tento pár hledal pomoc. Uvedli, že nemohou mít normální styk, protože pokaždé, když začnou, slyší výsměšné hlasy, které jim říkají, že nemohou.

Misionáři s nimi četli některé verše a ukázali jim, že mohou být z této kletby Kristovou mocí osvobozeni. Uplatněním své autority v Kristu se manželé zřekli satanova díla a moci ve svých životech a požádali Boha o vysvobození. Při dalším rozhovoru s misionáři říkali, že uplatňovali tuto autoritu a už žádné hlasy neslyšeli. Jejich manželství se hodně posílilo. Mysleli dokonce, že manželka je těhotná, ale ukázalo se, že to nebyla pravda.

Kdybyste byli misionáři v tomto příběhu, udělali byste něco jinak? Co byste jim řekli, kdyby vám oznámili, že stále nemohou mít děti?

IV. MLADÝ MISIONÁŘ VYPRÁVÍ PŘÍBĚH O DUCHOVNÍM BOJI V AFRICE

V roce 1986 jsem odjel na krátkodobou misi do Senegalu v Západní Africe. Již druhá noc v této zemi mě dostatečně naučila, že skutečně jsem v boji proti silám temnoty.

Bydlel jsem u starších misionářů, kteří žili v Ouakam, vesnici známé svou duchovní temnotou. Na druhý den po ranní bohoslužbě v jiném městě jsme se rozhodli uspořádat ještě téhož dne večer vůbec první shromáždění v Ouakam. Byly to požehnané chvíle a potom jsme si dlouho do noci povídali. Pak se rodina uložila nahoře, a já jsem si chystal lůžko dole.

Vrtěl jsem se a převaloval do tří do rána, než jsem pořádně usnul. Bylo horko a dusno, a tak jsem nechal u postele zapnutý větrák. Po krátké chvíli mi začalo být nesmírně zima. Když jsem se snažil vstát a vypnout větrák, nemohl jsem se pohnout. Moje mysl byla bdělá, ale moje tělo ochrnuté. Pokoušel jsem se volat o pomoc, ale jazyk mi v ústech otekl.

Protože to bylo během muslimského půstu Ramadán, venku byl hluk. Medicinmani prohlašovali kletby a šamani se modlili ke zlým duchům. Vědělo se, že dům, kde jsme žili, navštívil medicinman, který se ho snažil proklít, aby misionáři z vesnice odešli.

Slyšel jsem zvuky kroků, jako by někdo šel ze schodů, ale za rohem se nikdo neobjevil. Najednou jsem uviděl, jak ke mně ze vzdálené strany přichází stín. Vypadal jako silueta muže v temném plášti. Pak jsem uslyšel zvuk zvířete trhajícího svými zuby maso.

Strach rostoucí v mém srdci uklidnila jediná myšlenka: „Toto je práce toho zlého a Ježíš je má ochrana.“ Tak jsem se snažil zvolat jméno Ježíš. Řekl jsem to jednou, dvakrát a potřetí se má ústa uvolnila, stín zmizel, zvuky ustaly a já jsem se posadil na posteli, osvobozený od neviditelné síly, která mě svírala. Vyběhl jsem do horního patra, probudil jsem starší misionářku a vysvětlil jí, co se dělo. Zeptala se, jestli se mi něco zdálo. Ujistil jsem ji, že to nebyl sen. Třicet minut jsme se modlili, než jsem byl připraven jít si znovu odpočinout. Od té noci jsem vnímal zlo mnohokrát, ale když jsem si nasadil Boží zbroj a řekl duchům v Ježíšově jménu a na základě jeho autority, aby odešli, mohl jsem pokojně spát.

Nyní rozumím Boží moci uprostřed temnoty. Víím, že jsme v duchovní bitvě o duše mužů a žen, ale jsem si jist, že ten, který je v nás, je větší než jakýkoliv démon. Ježíš v nás je naděje slávy.

Kdyby se tato zkušenost přihodila vám, věděli byste o pravomoci, se kterou můžete kárat demony? Co to vypovídá o moci modlitby?